

MARKA
DOĞU MARMARA
KALKINMA AJANSI

**DOĞU MARMARA
BÖLGESİ
KALKINMA
GÖSTERGELERİ**

DEVELOPMENT INDICATORS OF
EAST MARMARA REGION
2017

*Doğu Marmara Bölgesi Kalkınma Göstergeleri/
Development Indicators of East Marmara Region*

Yayın Numarası / Serial Number

2018 IDM-TI-017

Hazırlayan / Prepared by:

Fatma AVŞAR,
Uzman / Expert

Tasarım / Designed by:

Cüneyt Polat,

Tanıtım, Halkla İlişkiler, Organizasyon ve Tasarım Personeli
Marketing, PR, Organization and Design Officer

Tüm hakları saklıdır, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı
All rights reserved, East Marmara Development Agency.

2018

MARKA
DOĞU MARMARA
KALKINMA AJANSI

KISALTMALAR / ABBREVIATIONS

ADNKS/ ABPRS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi/ *Address Based Population Registration System*

BDDK: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu/ *Banking Regulation and Supervision Agency*

STB: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı/ *Ministry of Industry and Technology*

TB: T.C. Ticaret Bakanlığı/ *Ministry of Trade*

KOSGEB: T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı/
Small and Medium Enterprises Development Organization

KTB: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı/ *Ministry of Culture and Tourism*

MARKA: T.C. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı/ *East Marmara Development Agency*

MEB: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı/ *Ministry of National Education*

SGK: T.C. Sosyal Güvenlik Kurumu/ *Social Security Institution*

SGM: Spor Genel Müdürlüğü/ *General Directorate of Sports*

TEYDEB: Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı/ *Technology and Innovation Funding Programs Directorate*

TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği/ *The Union of Chambers and Commodity*

TURKPATENT: Türk Patent ve Marka Kurumu/ *Turkish Patent and TradeMark Office*

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu/ *The Scientific and Technological Research Council of Turkey*

TÜİK/ TurkStat: Türkiye İstatistik Kurumu/ *Turkish Statistical Institute*

YÖK: Yükseköğretim Kurulu/ *Higher Education Institution*

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Sayfa No / Page Number

Arazi ve İdari Yapı.....	7	Land and Administration
Nüfus.....	11	Population
Demografi.....	35	Demography
Göç.....	43	Migration
Yaşam Memnuniyeti.....	52	Life Satisfaction
Eğitim.....	59	Education
Kültür.....	73	Culture
Spor.....	77	Sports
Sağlık.....	83	Health
Ulusal Hesaplar.....	93	National Accounts
İş İstatistikleri.....	103	Business Statistics
Gelir-Tüketim.....	123	Income-Consumption
Yoksulluk.....	131	Poverty
Turizm.....	139	Tourism
Sanayi.....	149	Industry
Sınai Mülkiyet.....	161	Industrial Property
Bankacılık.....	167	Banking
Dış Ticaret.....	171	Foreign Trade
Çevre.....	187	Environment
Enerji.....	195	Energy
Ulaştırma.....	203	Transportation
Yapı.....	213	Construction
Tarım.....	227	Agriculture
Kamu Yatırımları.....	235	Public Investments
MARKA Destekleri.....	245	MARKA Grants

MARKA

DOĞU MARMARA
KALKINMA AJANSI

“Doğu Marmara Bölgesi Kalkınma Göstergeleri V” kitapçığı, Türkiye İstatistik Kurumu başta olmak üzere resmi veri kaynaklarından derlenmiştir. Standart bir formda hazırlanan ve sade bir tasarım ile yayımlanan kitapçık, TR42 Doğu Marmara Bölgesi (düzey 2) ve Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu ve Yalova illerine (düzey 3) ait 24 ana başlıktaki göstergeyi, ülke değerleri ile karşılaştırmalı olarak sunmaktadır.

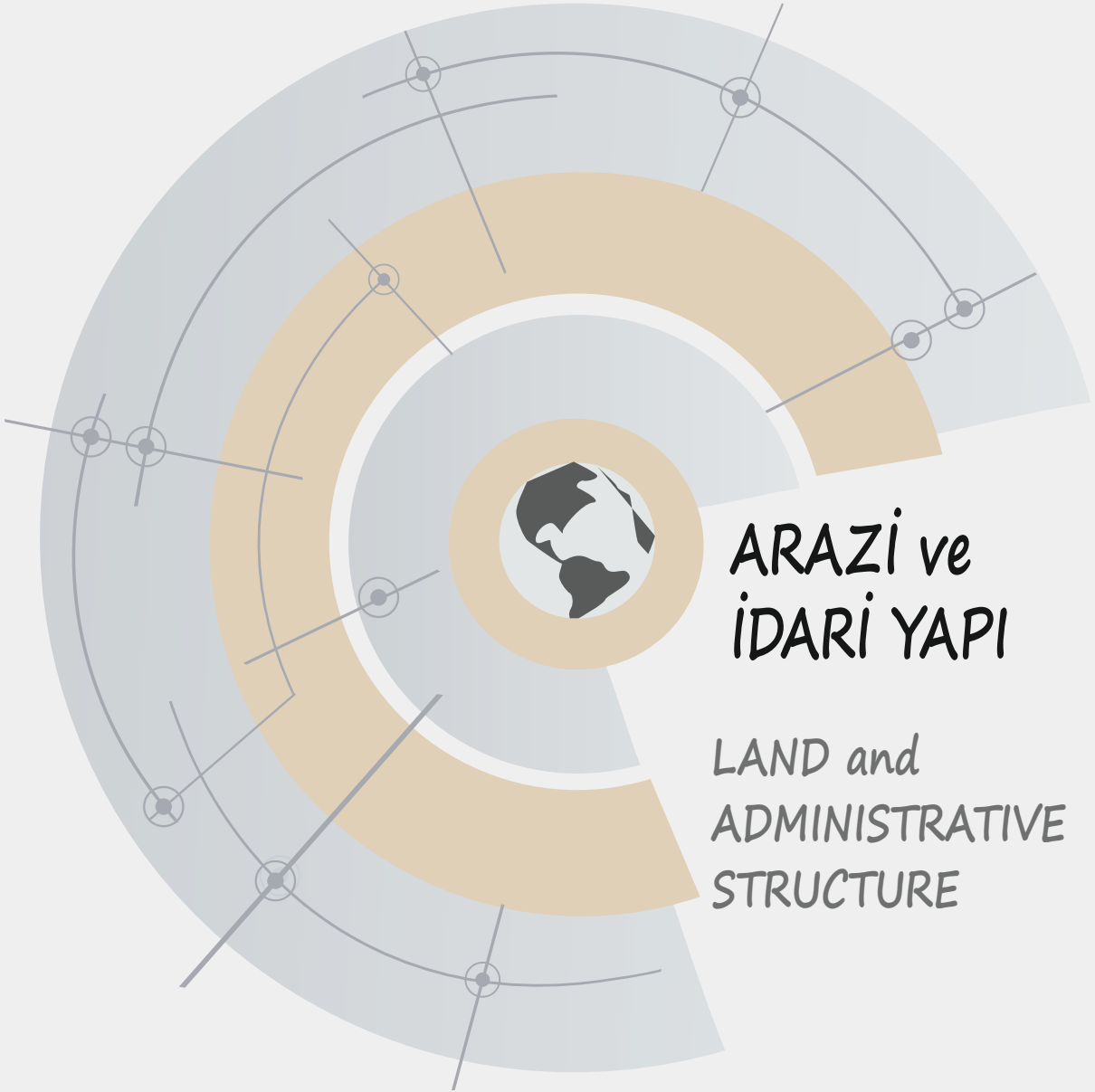

MARKA

**EAST MARMARA
DEVELOPMENT AGENCY**

The publication of “Development Indicators of East Marmara Region V” has been prepared with the reference of the mainly Turkish Statistical Institution and other official data sources. The booklet comprises 2 primary indicator sets of Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu and Yalova provinces by comparing East Marmara Region and Turkey. “Development Indicators of East Marmara” booklet which designed in a standard and basic form, presents the rank of region’s 5 provinces among 81 and the East Marmara among 24 NUTS II within the country average level.

Yüzölçümü /Area (km²)

Kocaeli	
Başiskele	209
Çayırova	23
Darica	23
Derince	198
Dilovası	125
Gebze	418
Gölcük	217
İzmit	480
Kandıra	840
Karamürsel	262
Kartepe	301
Körfez	301
Toplam / Total	3.397

Sakarya	
Adapazarı	324
Akyazı	628
Arifiye	75
Erenler	136
Ferizli	173
Geyve	662
Hendek	646
Karapürçek	142
Karasu	411
Kaynarca	343
Kocaali	254
Pamukova	289
Sapanca	173
Serdivan	130
Söğütli	145
Taraklı	292
Toplam / Total	4.823

Düzce	
Merkez	710
Akçakoca	380
Cumayeri	113
Çilimli	85
Gölyaka	228
Gümüşova	103
Kaynaşlı	237
Yığılca	636
Toplam / Total	2.492

Bolu	
Merkez	1.616
Dörtdivan	634
Gerede	1.060
Göynük	1.407
Kırılcık	562
Mengen	874
Mudurnu	1.314
Seben	683
Yeniçağa	163
Toplam / Total	8.313

Yalova	
Merkez	139
Altınova	113
Armutlu	166
Çınarcık	178
Çiftlikköy	136
Termal	67
Toplam / Total	799

Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	
Kocaeli	3.397
Sakarya	4.823
Düzce	2.492
Bolu	8.313
Yalova	799
TR 42	19.824
Türkiye /Turkey	780.043

Kaynak / Source: Harita Genel Komutanlığı / General Command of Mapping

İlçe, Belediye, Köy Sayıları / Number of Districts, Municipalities, Villages, 2017

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
İlçe Sayısı/ Number of Districts	970	51	12	16	8	9	6
Belediye Sayısı/ Number of Municipalities	1.367	64	12	16	10	12	14
Mahalle Sayısı/ Number of Quarter*	31.884	1.404	484	663	114	93	50
Köy Sayısı/ Number of Villages	18.373	809	-	-	279	487	43

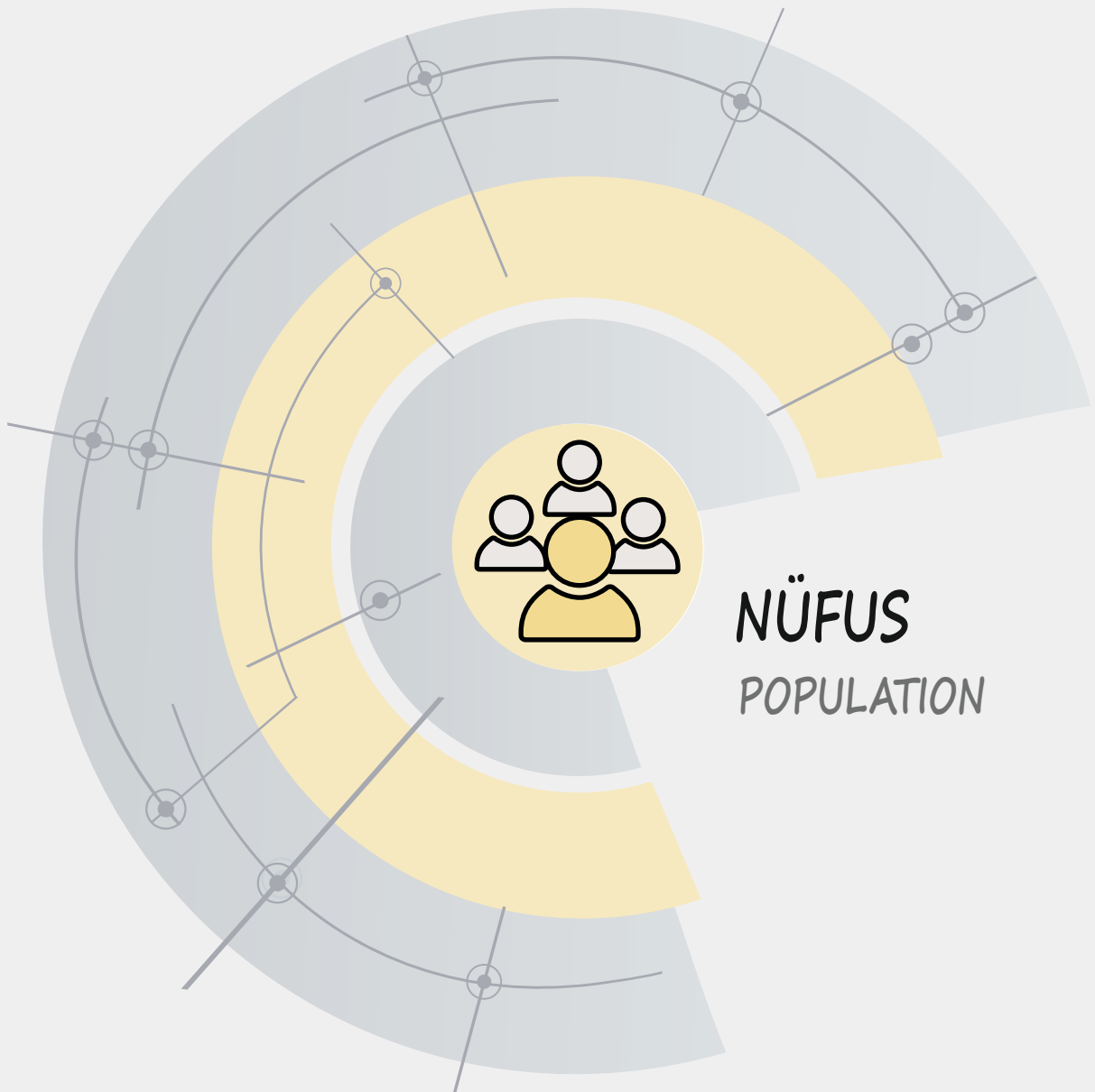
Kaynak/ Source:TÜİK (TurkStat);* İçişleri Bakanlığı (Ministry of The Interior)
Büyükşehir Belediyeleri dahil değildir. / Metropolitan Municipalities are excluded.

Doğu Marmara Bölgesi İlçe Haritası / Map of East Marmara Region's Districts

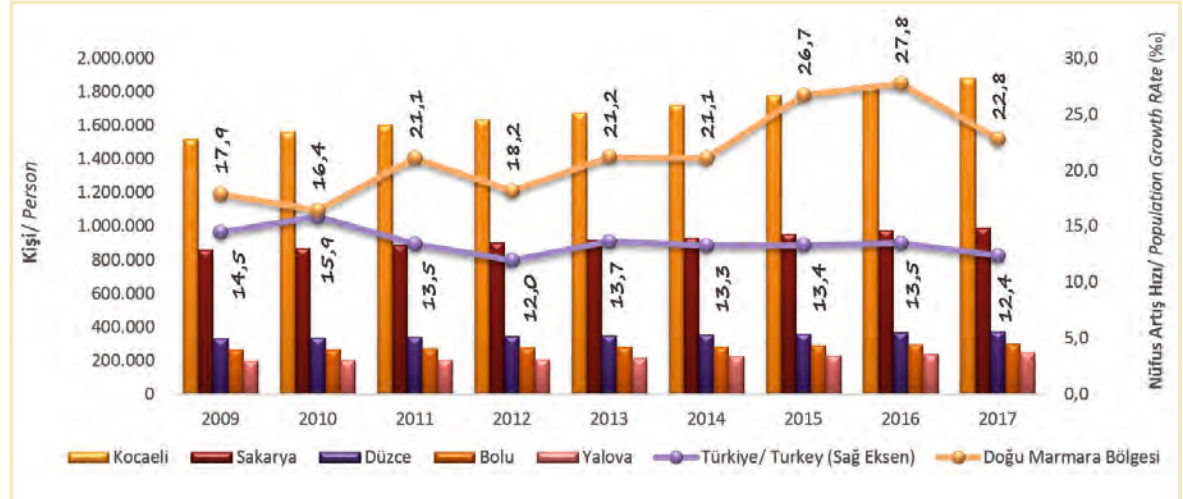

NÜFUS
POPULATION

Nüfus / Population

Yıl / Year	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2009	72.561.312	3.193.210	1.522.408	861.570	335.156	271.545	202.531
2010	73.722.988	3.246.147	1.560.138	872.872	338.188	271.208	203.741
2011	74.724.269	3.315.463	1.601.720	888.556	342.146	276.506	206.535
2012	75.627.384	3.376.330	1.634.691	902.267	346.493	281.080	211.799
2013	76.667.864	3.448.702	1.676.202	917.373	351.509	283.496	220.122
2014	77.695.904	3.522.353	1.722.795	932.706	355.549	284.789	226.514
2015	78.741.053	3.617.728	1.780.055	953.181	360.388	291.095	233.009
2016	79.814.871	3.719.652	1.830.772	976.948	370.371	299.896	241.665
2017	80.810.525	3.805.481	1.883.270	990.214	377.610	303.184	251.203
Nüfus Artış Hızı % (2009-2017) / Population Growth Rate	13,46	21,93	26,59	17,40	14,91	13,78	26,92

Kaynak / Source: TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

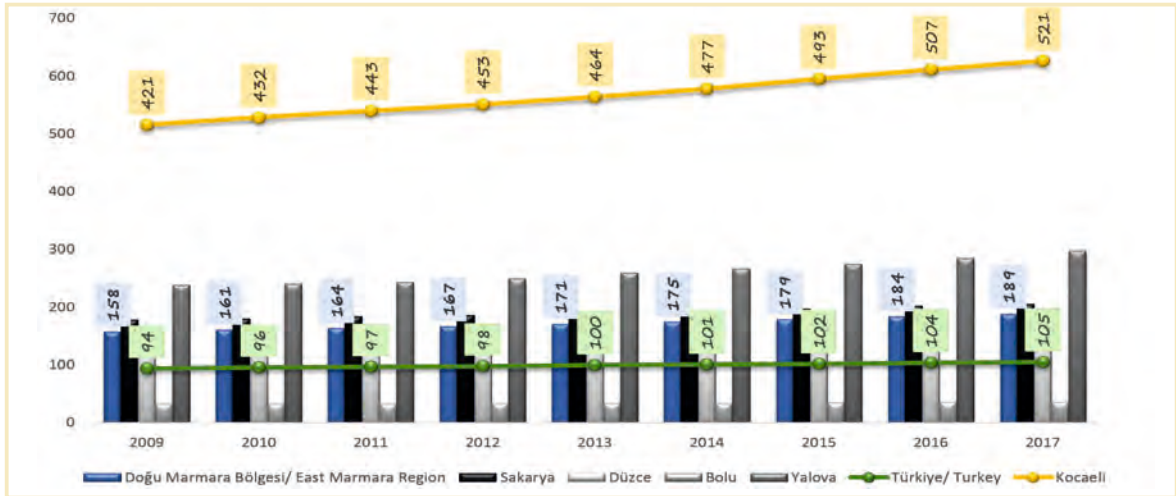
Nüfus Yoğunluğu / Population Density, (kişi / person - km²)

Yıllar	Türkiye/ Turkey	Doğu Marmara Bölgesi/ East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2009	94	158	421	178	131	33	239
2010	96	161	432	180	132	33	241
2011	97	164	443	184	133	33	244
2012	98	167	453	186	135	34	250
2013	100	171	464	190	137	34	260
2014	101	175	477	193	139	34	267
2015	102	179	493	197	140	35	275
2016	104	184	507	202	144	36	285
2017	105	189	521	205	147	36	297

Bölge-İl Sıra/ Region-
Province Rank (2017)

4 2 9 15 66 4

Kaynak / Source: TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

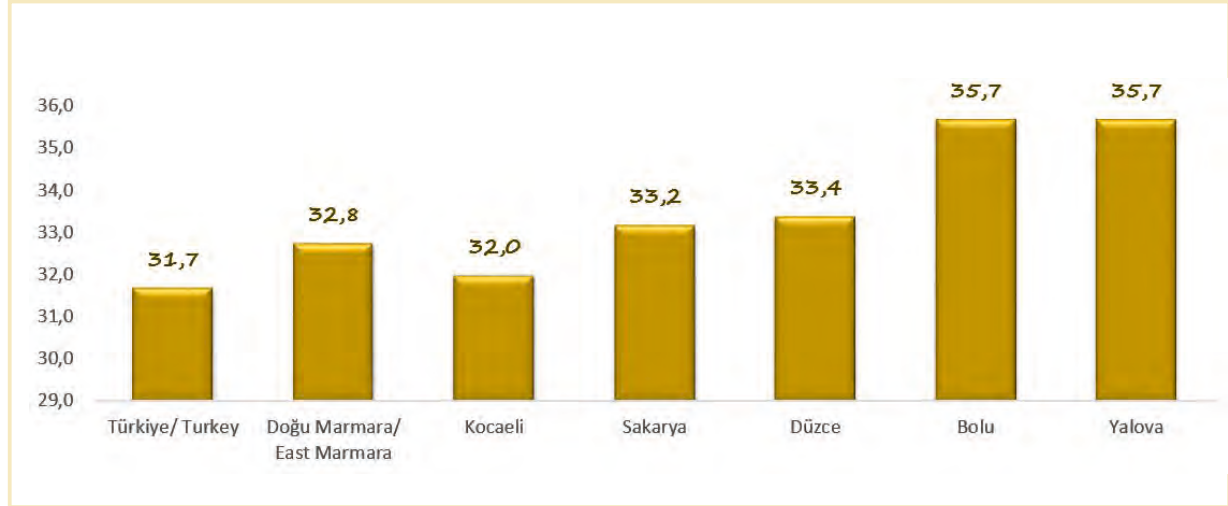
OrtancaYaş ve Yaş Bağımlılık Oranı / Median Age and Age Dependency Ratio

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Türkiye / Turkey	Ortanca Yaş / Median Age	29,2	29,7	30,1	30,4	30,7	31,0	31,4	31,7
	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı / Total Age Dependency Ratio	48,9	48,4	48,0	47,6	47,6	47,6	47,2	47,3
	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65+ Yaş) / Elderly Dependency Ratio (65+ Age)	10,8	10,9	11,1	11,3	11,8	12,2	12,3	12,6
	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) / Youth Dependency Ratio (0-14 Age)	38,1	37,5	36,9	36,3	35,8	35,4	34,9	34,7
Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	Ortanca Yaş / Median Age	30,7	31,1	31,4	31,7	32,0	32,2	32,5	32,8
	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı / Total Age Dependency Ratio	45,1	44,5	44,1	43,8	44,1	44,3	43,8	44,0
	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65+ Yaş) / Elderly Dependency Ratio (65+ Age)	10,7	10,7	10,9	11,1	11,6	12,0	11,9	12,2
	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) / Youth Dependency Ratio (0-14 Age)	34,4	33,7	33,2	32,7	32,6	32,4	31,9	31,9
Kocaeli	Ortanca Yaş / Median Age	29,7	30,1	30,4	30,7	30,9	31,2	31,4	32,0
	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı / Total Age Dependency Ratio	43,6	43,2	43,1	42,9	43,1	43,4	43,2	43,5
	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65+ Yaş) / Elderly Dependency Ratio (65+ Age)	8,3	8,4	8,6	8,8	9,1	9,4	9,5	9,8
	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) / Youth Dependency Ratio (0-14 Age)	35,3	34,8	34,5	34,2	34,1	34,0	33,7	33,7
Sakarya	Ortanca Yaş / Median Age	30,9	31,3	31,6	31,9	32,2	32,5	32,8	33,2
	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı / Total Age Dependency Ratio	46,7	45,7	45,2	44,7	45,0	45,2	44,5	44,7
	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65+ Yaş) / Elderly Dependency Ratio (65+ Age)	11,6	11,6	11,8	12,0	12,5	13,0	12,9	13,2
	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) / Youth Dependency Ratio (0-14 Age)	35,1	34,2	33,4	32,8	32,5	32,2	31,6	31,5
Düzce	Ortanca Yaş / Median Age	31,3	31,7	32,0	32,3	32,7	33,1	33,2	33,4
	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı / Total Age Dependency Ratio	47,4	46,6	45,6	45,2	45,2	45,1	43,9	43,8
	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65+ Yaş) / Elderly Dependency Ratio (65+ Age)	12,2	12,2	12,3	12,6	13,1	13,7	13,4	13,5
	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) / Youth Dependency Ratio (0-14 Age)	35,2	34,4	33,3	32,6	32,1	31,4	30,5	30,3

Ortanca Yaş ve Yaş Bağımlılık Oranı / Median Age and Age Dependency Ratio

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Bolu	Ortanca Yaş / Median Age	34,0	34,0	34,3	34,8	35,2	35,4	35,4	35,7
	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı / Total Age Dependency Ratio	46,6	45,6	45,0	45,1	45,9	45,7	44,3	44,5
	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65+ Yaş) / Elderly Dependency Ratio (65+ Age)	17,5	17,3	17,3	17,7	18,5	18,8	18,3	18,6
	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) / Youth Dependency Ratio (0-14 Age)	29,1	28,3	27,6	27,3	27,5	26,9	26,0	25,8
Yalova	Ortanca Yaş / Median Age	33,7	34,2	34,4	34,7	35,1	35,3	35,5	35,7
	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı / Total Age Dependency Ratio	44,1	44,0	43,8	43,3	44,3	45,2	45,0	45,4
	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65+ Yaş) / Elderly Dependency Ratio (65+ Age)	14,0	14,4	14,6	14,8	15,7	16,2	16,1	16,4
	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) / Youth Dependency Ratio (0-14 Age)	30,1	29,6	29,1	28,5	28,6	29,0	28,9	29,0

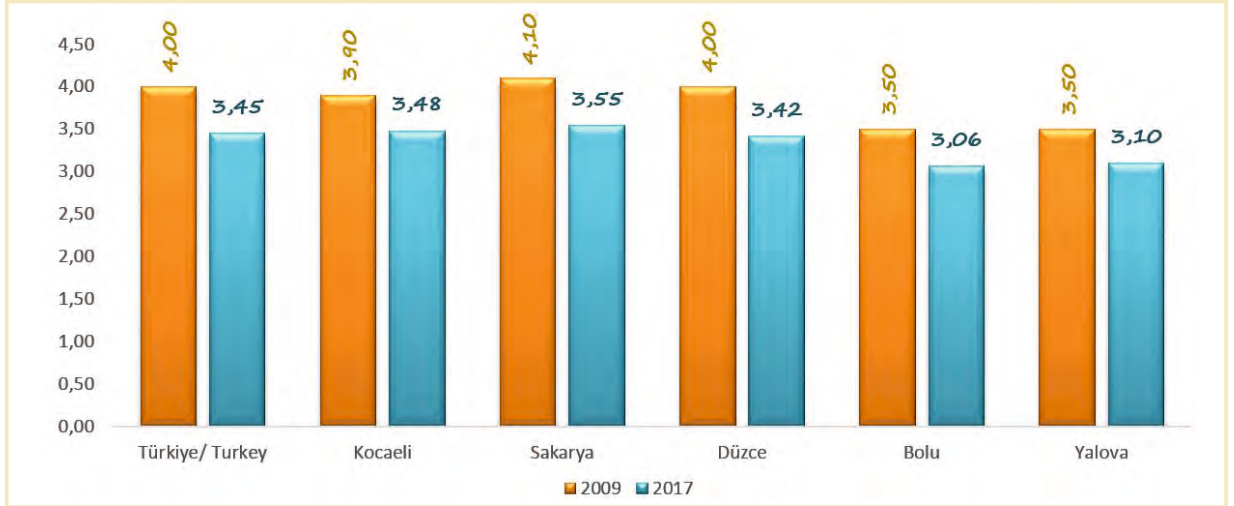
Kaynak / Source : TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

Ortalama Hanehalkı Büyüklükleri/ Average Size of Households

	Türkiye / Turkey	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2009	4,00	3,90	4,10	4,00	3,50	3,50
2010	3,84	3,80	3,95	3,82	3,40	3,36
2011	3,76	3,72	3,87	3,74	3,34	3,27
2012	3,69	3,66	3,80	3,69	3,29	3,21
2013	3,63	3,61	3,73	3,63	3,25	3,17
2014	3,57	3,56	3,68	3,56	3,20	3,13
2015	3,52	3,53	3,64	3,51	3,14	3,12
2016	3,48	3,50	3,61	3,47	3,11	3,12
2017	3,45	3,48	3,55	3,42	3,06	3,10

Kaynak / Source : TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

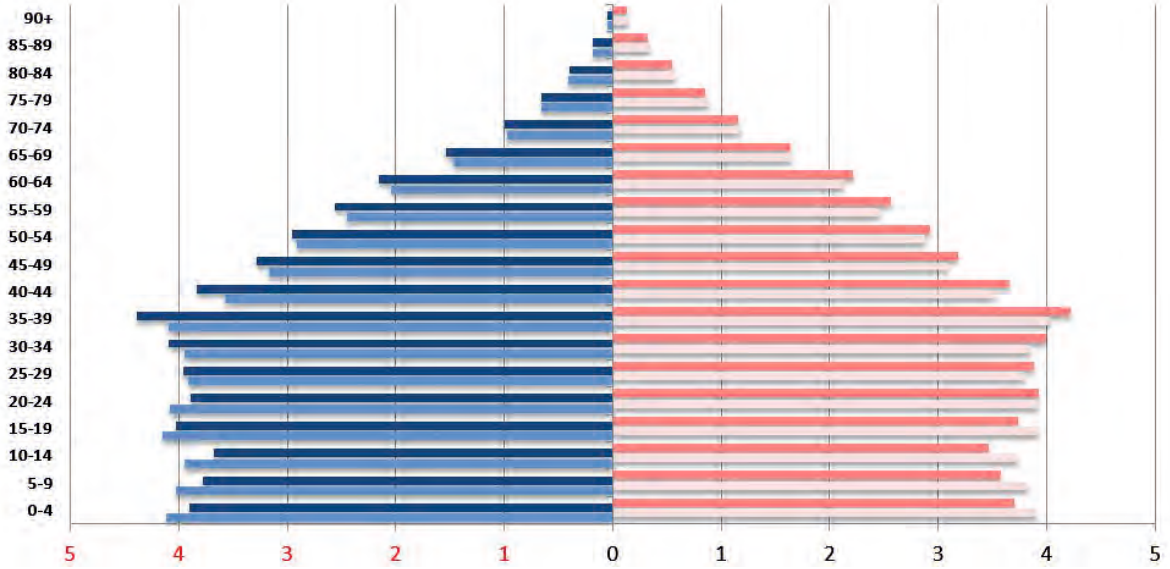

Yaş Grubuna Göre Nüfus Dağılımı / Population Distribution by Age Group, 2017

	Türkiye / Turkey	Pay / Share (%)	Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	Pay / Share (%)
0-4	6.481.849	8,0	289.388	7,6
5-9	6.210.870	7,7	271.814	7,1
10-14	6.526.587	8,1	295.480	7,8
15-19	6.456.510	8,0	297.472	7,8
20-24	6.231.542	7,7	298.272	7,8
25-29	6.296.924	7,8	307.688	8,1
30-34	6.560.696	8,1	327.470	8,6
35-39	5.740.819	7,1	285.149	7,5
40-44	5.055.154	6,3	245.702	6,5
45-49	4.675.455	5,8	223.845	5,9
50-54	3.966.727	4,9	194.728	5,1
55-59	6.340.769	7,8	280.259	7,4
60-64	3.371.238	4,2	166.316	4,4
65-69	2.511.904	3,1	120.676	3,2
70-74	1.737.267	2,1	81.707	2,1
75-79	1.249.185	1,5	57.491	1,5
80-84	801.676	1,0	35.935	0,9
85-89	434.833	0,5	19.284	0,5
90+	160.520	0,2	6.805	0,2
Toplam / Total	80.810.525	100	3.805.481	100

Kaynak / Source : TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

Türkiye ve Doğu Marmara Bölgesi Yaş Grubuna - Cinsiyete Göre Nüfus Dağılımı, 2017
Turkey and East Marmara Region Population Distribution by Age Group - Gender, 2017

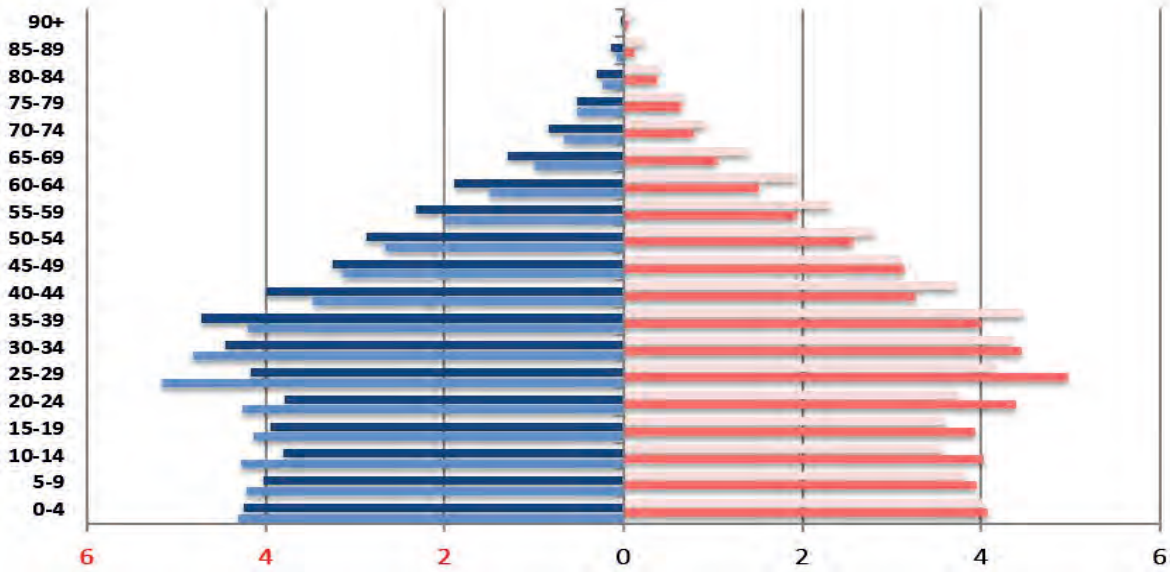

2009 2017

2009 2017

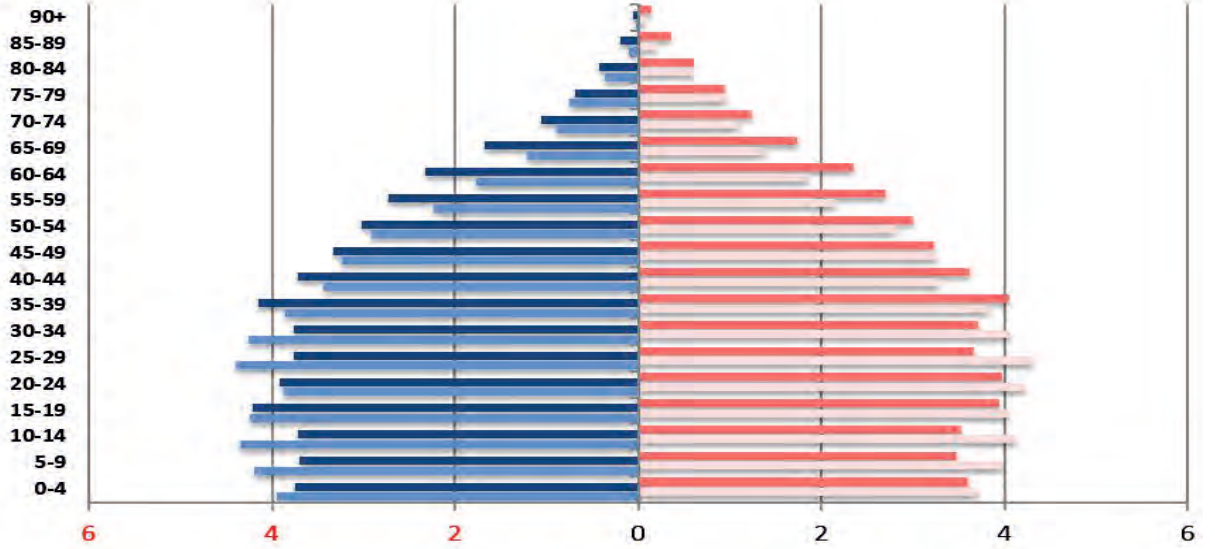
Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus / Population by Age Group and Gender
Kocaeli, 2009-2017

2009 2017

2009 2017

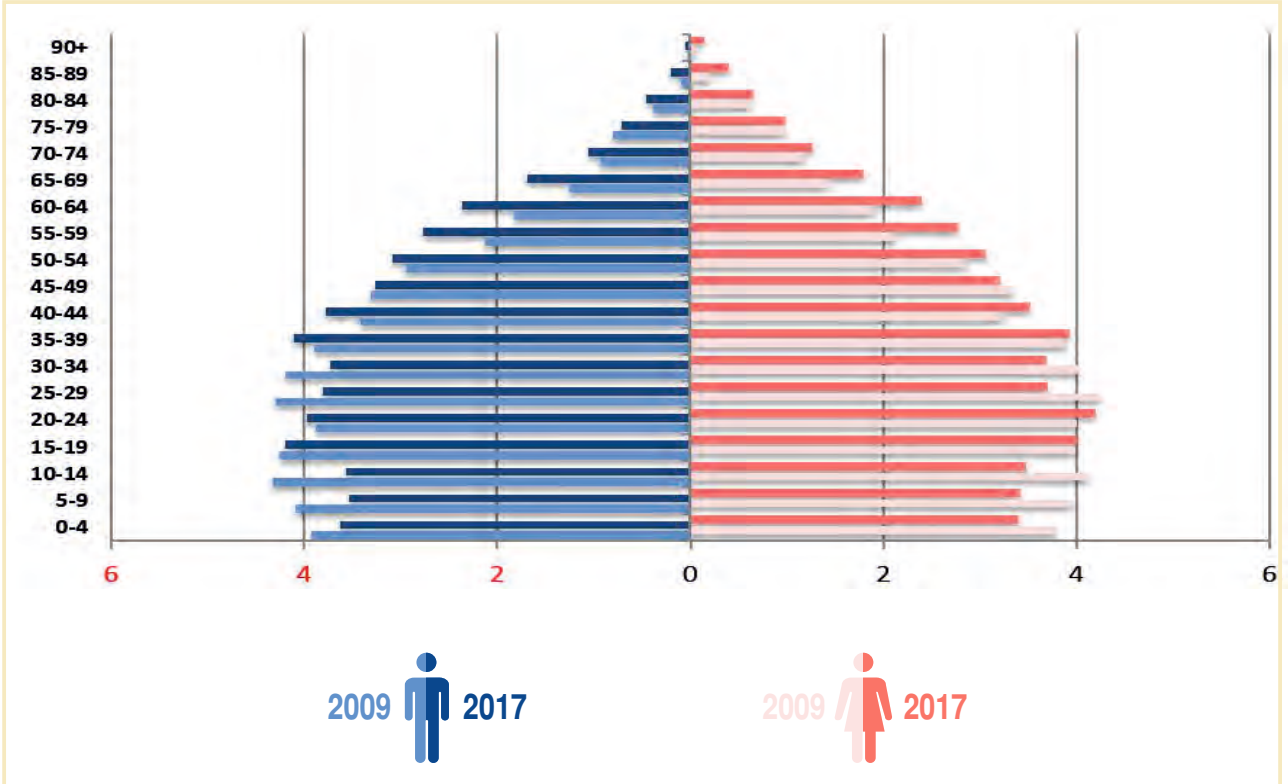
Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus / Population by Age Group and Gender
Sakarya, 2009-2017

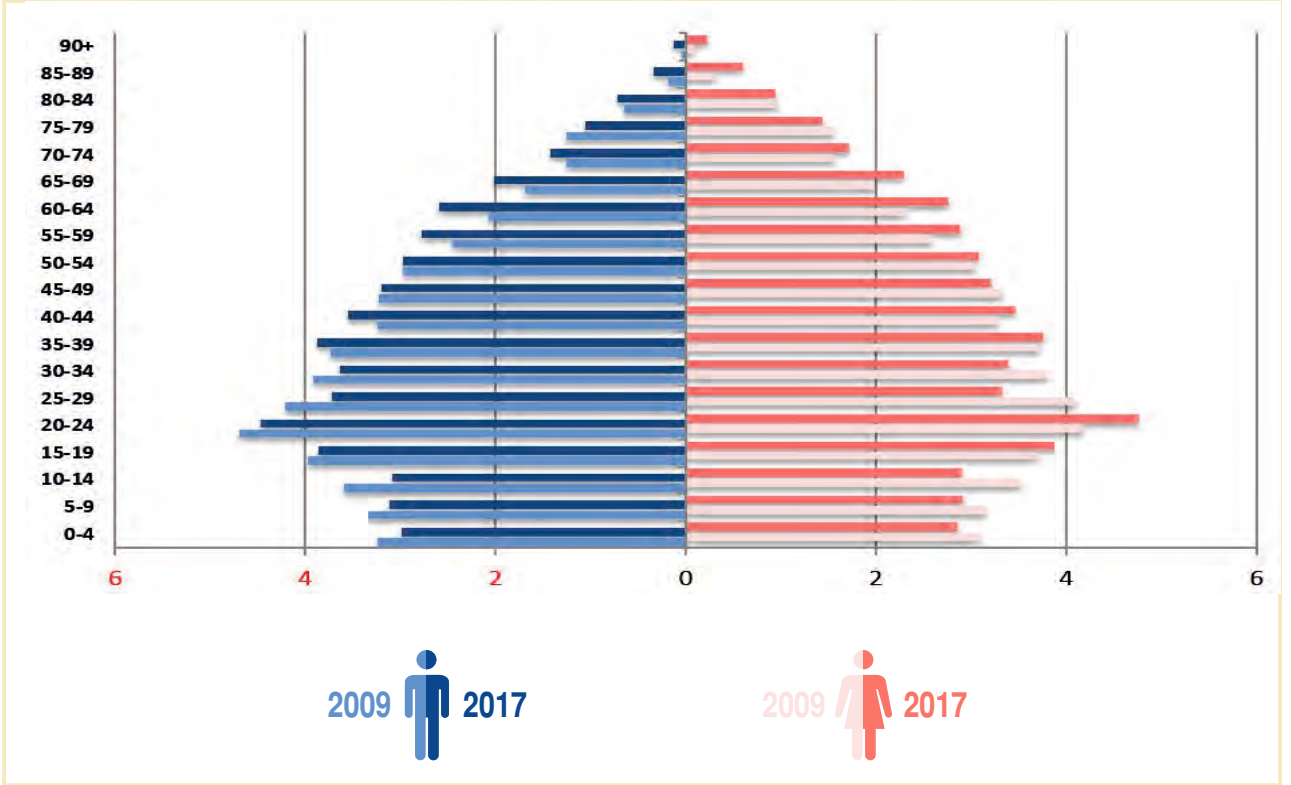
2009 2017

2009 2017

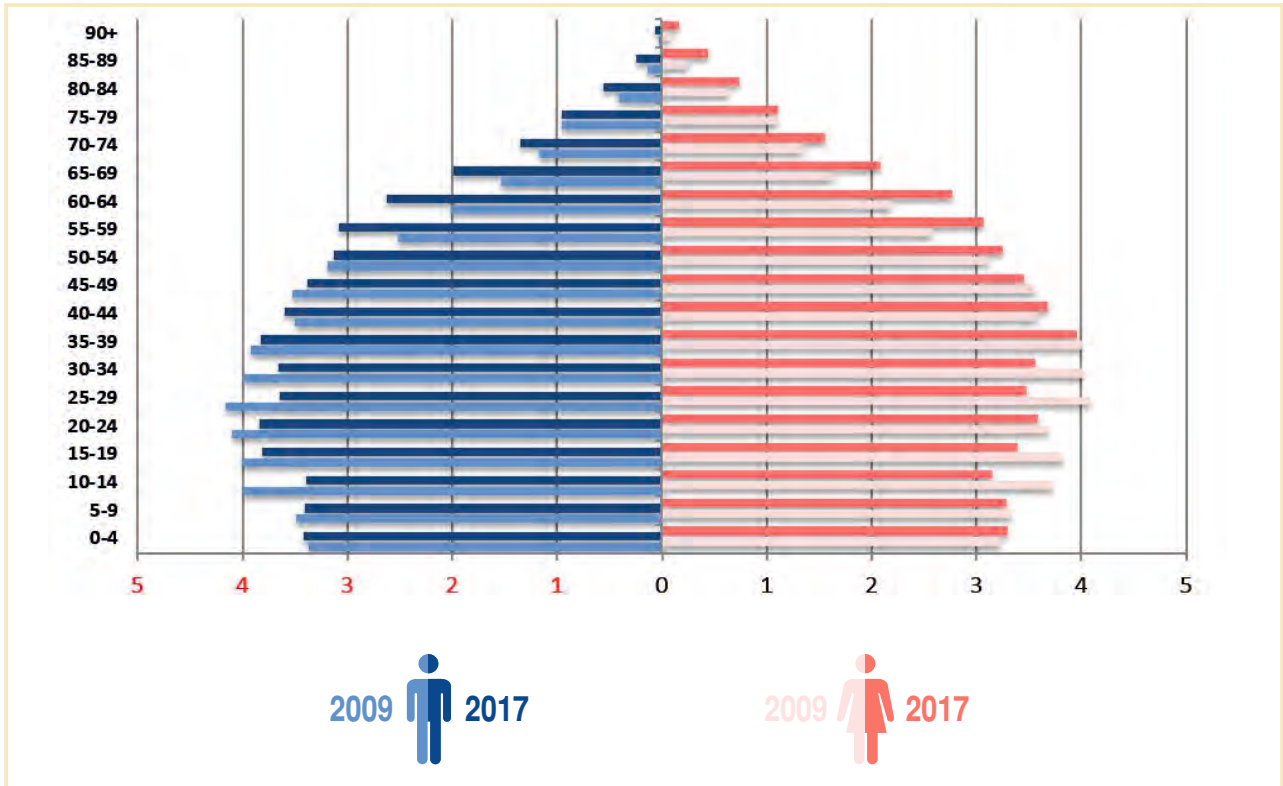
Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus / Population by Age Group and Gender
Düzce, 2009-2017

Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus / Population by Age Group and Gender
Bolu, 2009-2017

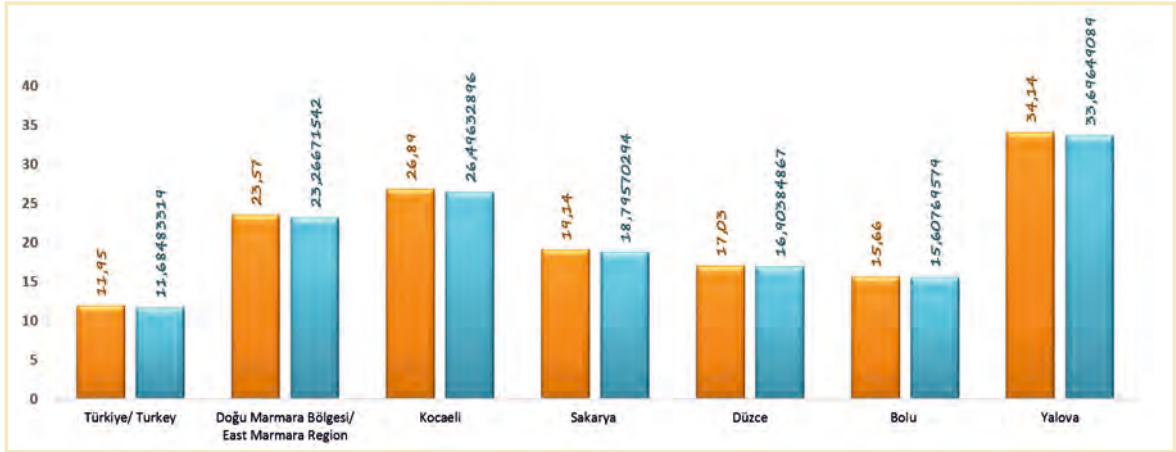
Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus / Population by Age Group and Gender
Yalova, 2009-2017

Nüfus Projeksiyonları / Population Projections

	2018	2020	2023	2025	2018-2023 Öngörü Yıllık Nüfus Artış Hızı / 2018-2023 Estimated Annual Average Growth Rate(%)	2018-2025 Yıllık Nüfus Artış Hızı / 2018-2025 Estimated Annual Average Growth Rate(%)
Türkiye / Turkey	81.867.223	83.900.373	86.907.367	88.844.934	11,95	11,68
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	3.900.884	4.092.768	4.388.843	4.590.873	23,57	23,27
Doğu Marmara/ Türkiye East Marmara / Turkey (%)	4,76%	4,88%	5,05%	5,17%	11,62	11,58
Kocaeli	1.937.526	2.046.694	2.216.312	2.332.373	26,89	26,50
Sakarya	1.010.819	1.051.368	1.112.330	1.152.958	19,14	18,80
Düzce	384.358	397.887	418.527	432.638	17,03	16,90
Bolu	308.310	318.320	333.425	343.903	15,66	15,61
Yalova	259.871	278.499	308.249	329.001	34,14	33,70

Kaynak / Source : TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

Yasal Medeni Duruma Göre Nüfus / Population by Marital Status, (15+ Yaş / Age)

		2009		2017	
		Adet / Number	Oran / Ratio (%)	Adet / Number	Oran / Ratio (%)
Türkiye / Turkey	Hiç evlenmedi/ Never Married	14.789.619	27,6	16.739.568	27,43%
	Evli / Married	34.454.747	64,3	38.666.419	63,37%
	Boşandı / Divorced	1.440.440	2,7	2.272.911	3,73%
	Eşi öldü / Widowed	2.866.024	5,4	3.338.259	5,47%
	Toplam / Total	53.550.830	100,0	61.017.157	100%
Doğu Marmara East Marmara	Hiç evlenmedi/ Never Married	625.147	25,8	760.791	25,98%
	Evli / Married	1.602.281	66,2	1.902.155	64,96%
	Boşandı / Divorced	59.001	2,4	101.670	3,47%
	Eşi öldü / Widowed	135.732	5,6	163.421	5,58%
	Toplam / Total	2.422.161	100,0	2.928.037	100%
Kocaeli	Hiç evlenmedi/ Never Married	301.466	26,4	370.976	25,87%
	Evli / Married	758.826	66,5	945.659	65,95%
	Boşandı / Divorced	26.501	2,3	49.039	3,42%
	Eşi öldü / Widowed	53.908	4,7	68.143	4,75%
	Toplam / Total	1.140.701	100,0	1.433.817	100%

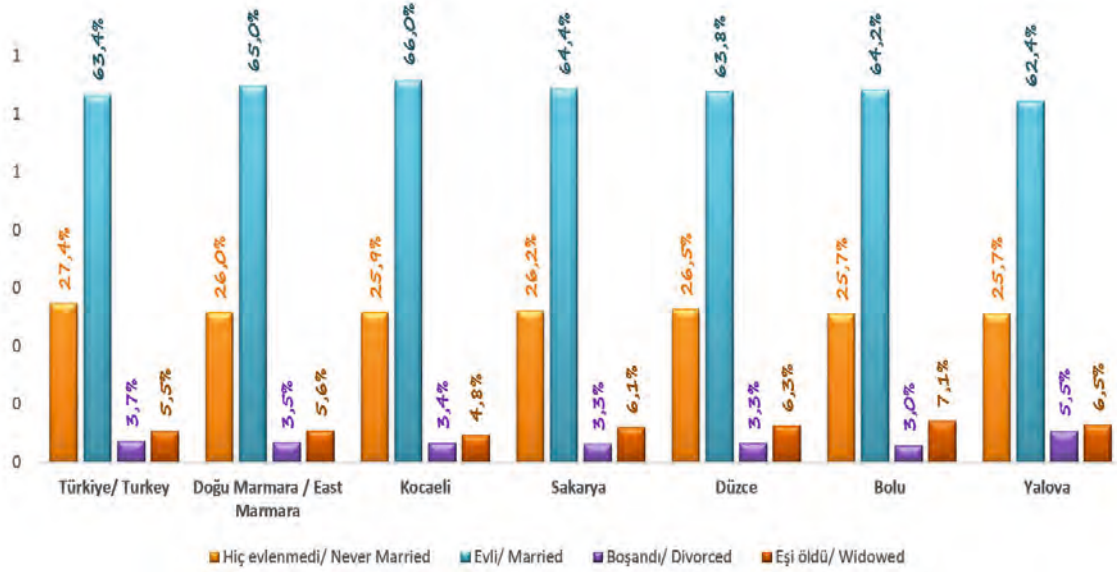
Medeni Duruma Göre Nüfus / Population by Marital Status, (15+ Yaş / Age)

		2009		2017	
		Adet / Number	Oran / Ratio (%)	Adet / Number	Oran / Ratio (%)
Sakarya	Hiç evlenmedi/ Never Married	168.751	25,9	199.416	26,15%
	Evli / Married	427.779	65,7	491.393	64,45%
	Boşandı / Divorced	14.903	2,3	24.917	3,27%
	Eşi öldü / Widowed	39.878	6,1	46.765	6,13%
	Toplam / Total	651.311	100,0	762.491	100%
Düzce	Hiç evlenmedi/ Never Married	63.221	24,9	78.263	26,50%
	Evli / Married	168.499	66,4	188.392	63,80%
	Boşandı / Divorced	5.869	2,3	9.883	3,35%
	Eşi öldü / Widowed	16.175	6,4	18.744	6,35%
	Toplam / Total	253.764	100,0	295.282	100%
Bolu	Hiç evlenmedi/ Never Married	50.533	23,3	63.016	25,68%
	Evli / Married	146.197	67,3	157.586	64,21%
	Boşandı / Divorced	4.629	2,1	7.396	3,01%
	Eşi öldü / Widowed	15.823	7,3	17.438	7,10%
	Toplam / Total	217.182	100,0	245.436	100%
Yalova	Hiç evlenmedi/ Never Married	41.176	25,9	49.120	25,72%
	Evli / Married	100.980	63,4	119.125	62,37%
	Boşandı / Divorced	7.099	4,5	10.435	5,46%
	Eşi öldü / Widowed	9.948	6,2	12.331	6,46%
	Toplam / Total	159.203	100,0	191.011	100,00%

Kaynak / Source : TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

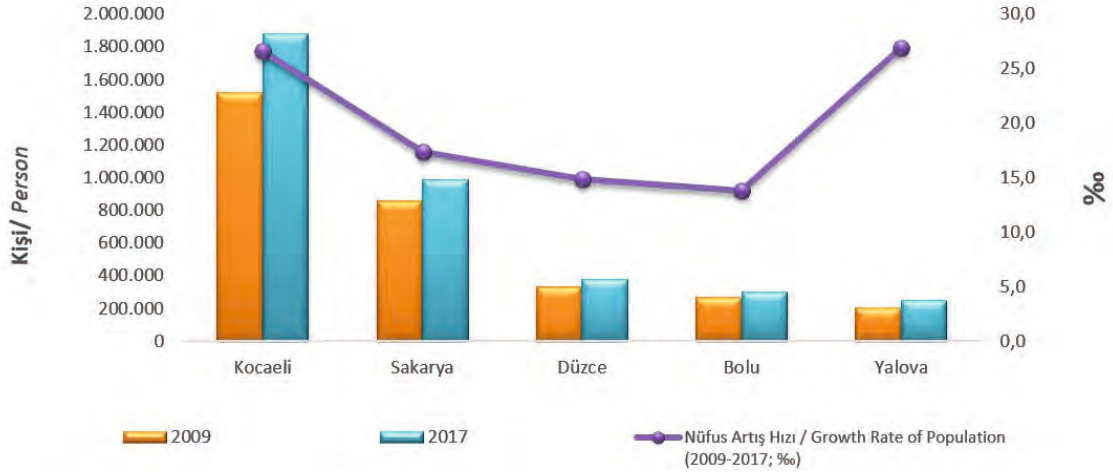
Medeni Duruma Göre Nüfus / Population by Marital Status, 2017 (15+ Yaş/ Age)

Doğu Marmara Bölgesi İl Nüfusları / Population of East Marmara Region's Provinces

İlçe	2009	2017	Nüfus Artış Hızı / Growth Rate of Population (2009-2017; %)
Kocaeli	1.522.408	1.883.270	26,6
Sakarya	861.570	990.214	17,4
Düzce	335.156	377.610	14,9
Bolu	271.545	303.184	13,8
Yalova	202.531	251.203	26,9
Bölge Toplam Region Total	3.193.210	3.805.481	21,9

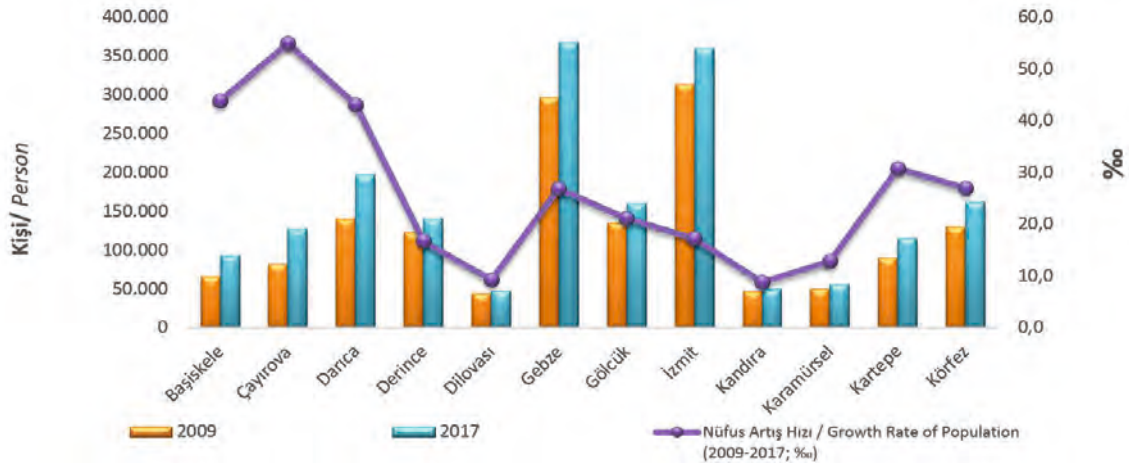
Kaynak / Source : TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

Kocaeli İlçe Nüfusları / Population of Kocaeli's Districts

İlçe	2009	2017	Nüfus Artış Hızı /Growth Rate of Population (2009-2017; %)
Başiskele	66.183	93.988	43,8
Çayirova	82.494	128.135	55,0
Darica	140.302	198.153	43,2
Derince	123.136	140.800	16,8
Dilovası	44.258	47.663	9,3
Gebze	297.029	368.278	26,9
Gölcük	136.035	161.117	21,2
İzmit	313.964	360.409	17,2
Kandıra	46.984	50.413	8,8
Karamürsel	50.886	56.404	12,9
Kartepe	90.407	115.680	30,8
Körfez	130.730	162.230	27,0
Toplam / Total	1.522.408	1.883.270	26,6

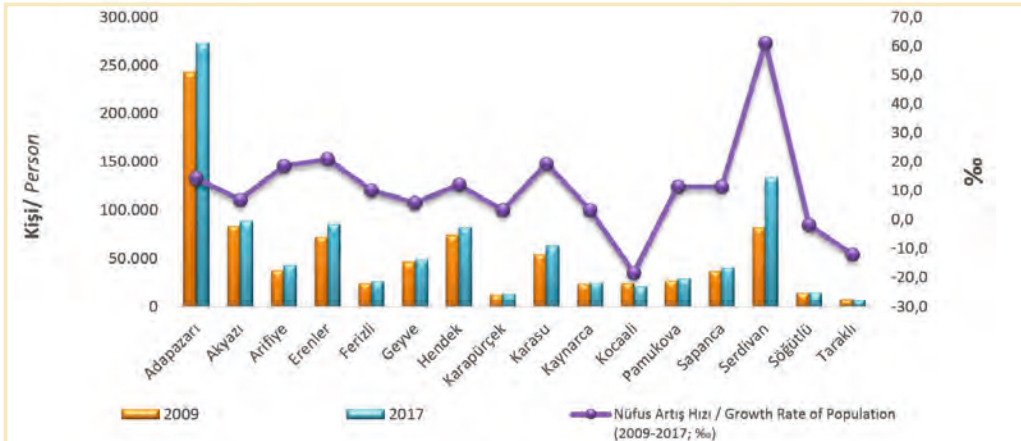
Kaynak / Source : TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

Sakarya İlçe Nüfusları / Population of Sakarya's Districts

İlçe	2009	2017	Nüfus Artış Hızı / Growth Rate of Population (2009-2017; %)
Adapazarı	243.204	272.901	14,4
Akyazı	83.220	87.892	6,8
Arifiye	37.245	43.234	18,6
Erenler	72.475	85.649	20,9
Ferizli	23.877	25.909	10,2
Geyve	46.520	48.731	5,8
Hendek	74.084	81.635	12,1
Karapürçek	12.440	12.773	3,3
Karasu	53.842	62.866	19,4
Kaynarca	23.147	23.760	3,3
Kocaali	24.141	20.858	-18,3
Pamukova	26.772	29.293	11,2
Sapanca	36.856	40.343	11,3
Serdivan	81.943	133.477	61,0
Söğütü	14.255	14.044	-1,9
Taraklı	7.549	6.849	-12,2
Toplam / Total	861.570	990.124	17,4

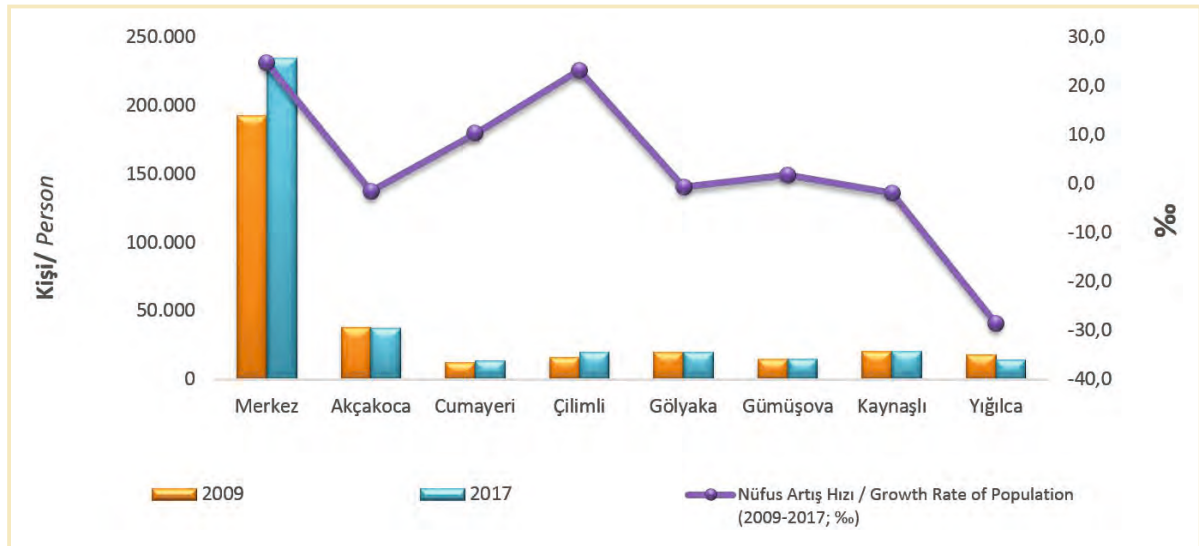
Kaynak / Source : TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

Düzce İlçe Nüfusları / Population of Düzce's Districts

İlçe	2009	2017	Nüfus Artış Hızı / Growth Rate of Population (2009-2017; ‰)
Merkez	192.844	235.160	24,8
Akçakoca	38.354	37.924	-1,4
Cumayeri	12.794	13.901	10,4
Çilimli	16.608	20.009	23,3
Gölyaka	20.372	20.288	-0,5
Gümüşova	14.890	15.120	1,9
Kaynaşlı	20.792	20.481	-1,9
Yığılca	18.502	14.727	-28,5
Toplam / Total	335.156	377.610	14,9

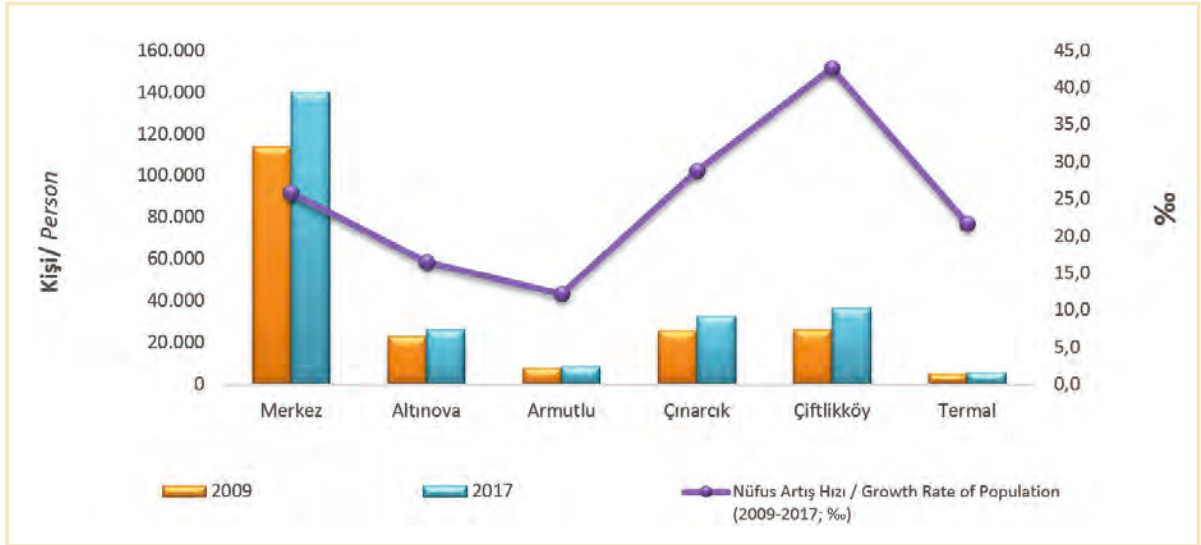
Kaynak / Source : TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

Bolu İlçe Nüfusları / Population of Bolu's Districts

İlçe	2009	2017	Nüfus Artış Hızı / Growth Rate of Population (2009-2017; ‰)
Merkez	159.070	199.702	28,4
Dörtdivan	6.886	6.185	-13,4
Gerede	34.665	33.511	-4,2
Göynük	16.443	15.184	-10,0
Kıbrıscık	3.789	3.111	-24,6
Mengen	15.496	13.940	-13,2
Mudurnu	20.661	19.066	-10,0
Seben	6.391	5.226	-25,2
Yeniçağa	8.144	7.259	-14,4
Toplam / Total	271.545	303.184	13,8

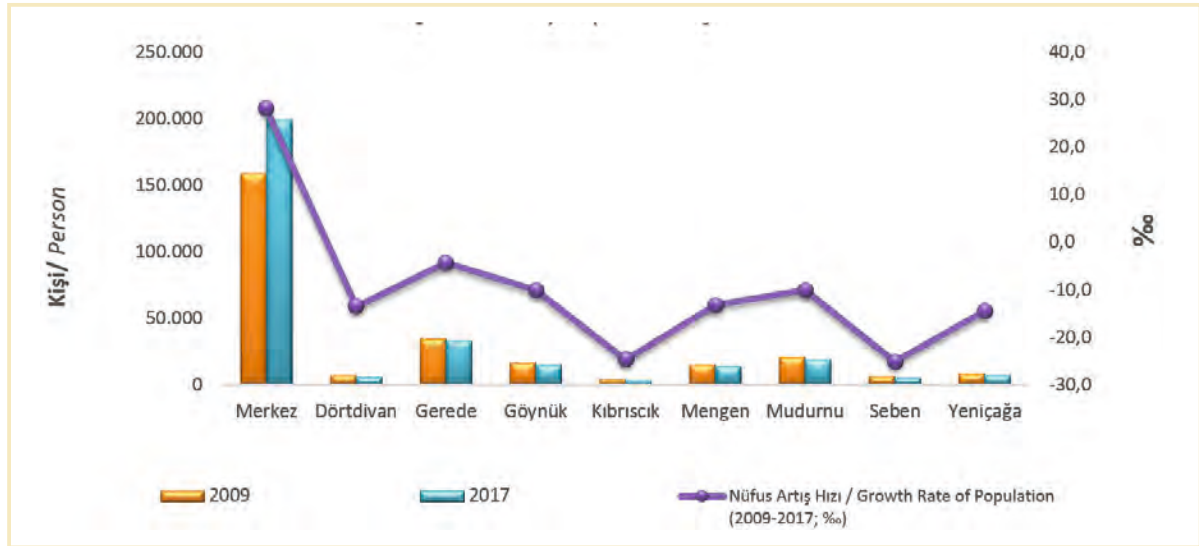
Kaynak / Source : TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

Yalova İlçe Nüfusları / Population of Yalova's Districts

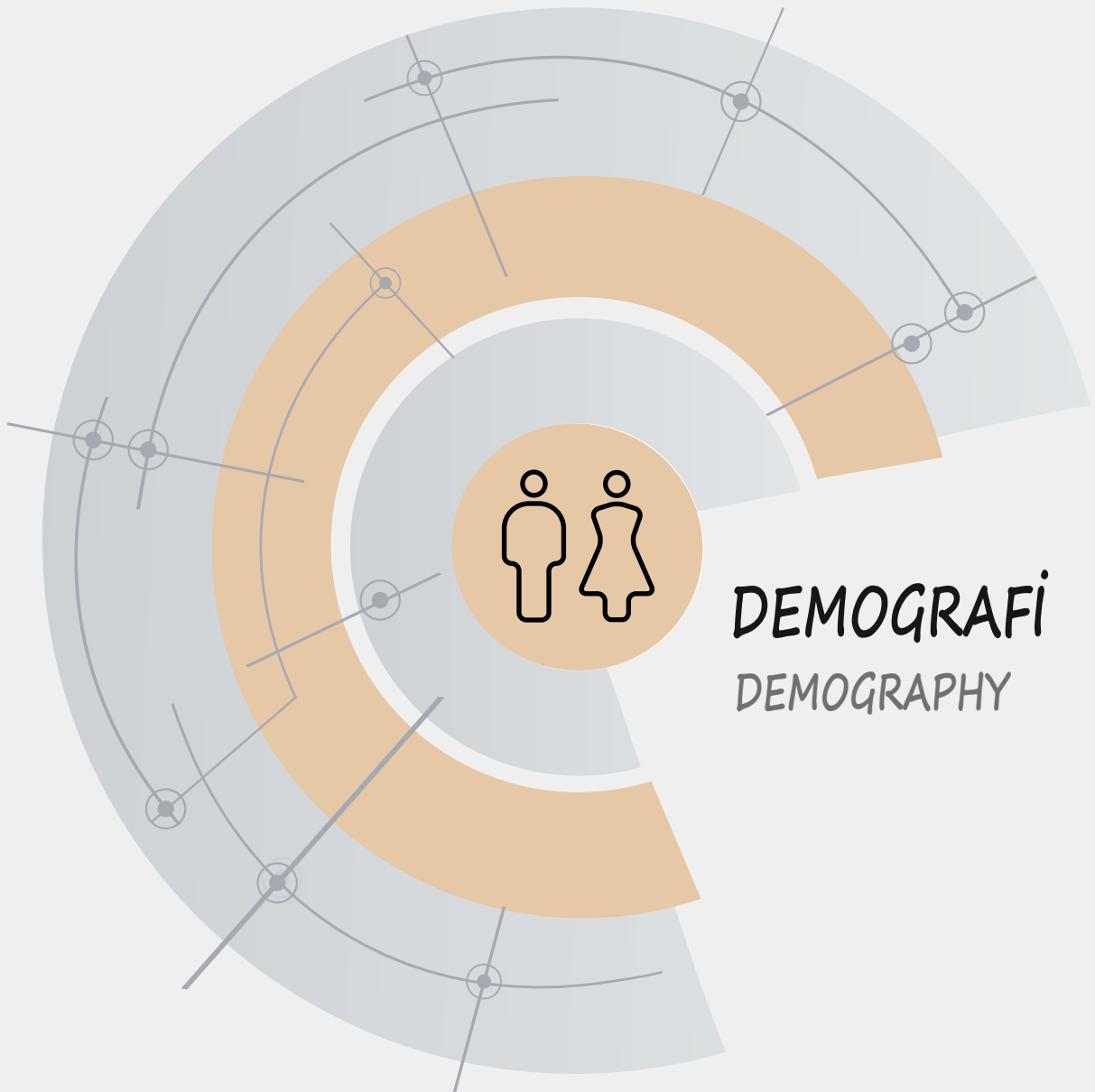
İlçe	2009	2017	Nüfus Artış Hızı / Growth Rate of Population (2009-2017; ‰)
Merkez	114.054	140.312	25,9
Altınova	23.235	26.510	16,5
Armutlu	8.025	8.848	12,2
Çınarcık	25.892	32.590	28,8
Çiftlikköy	26.239	36.895	42,6
Termal	5.086	6.048	21,7
Toplam/ Total	202.531	251.203	26,9

Kaynak / Source : TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

Cinsiyete Göre Ölüm Sayıları / Number of Death Population by Gender

		Toplam / Total	Erkek / Male	Kadın / Female
Türkiye	2009	369.703	203.653	166.050
	2011	376.162	206.505	169.657
	2013	373.041	205.439	167.602
	2015 ^r	405.365	221.968	183.397
	2017	425.781	233.113	192.668
Doğu Marmara / East Marmara	2009	16.815	9.469	7.346
	2011	17.132	9.545	7.587
	2013	17.209	9.516	7.693
	2015 ^r	19.108	10.545	8.563
	2017	20.384	11.202	9.182
Kocaeli	2009	6.634	3.763	2.871
	2011	6.650	3.710	2.940
	2013	7.061	3.918	3.143
	2015 ^r	7.765	4.286	3.479
	2017	8.356	4.653	3.703
Sakarya	2009	5.050	2.833	2.217
	2011	5.251	2.900	2.351
	2013	5.106	2.791	2.315
	2015 ^r	5.459	3.027	2.432
	2017	6.026	3.295	2.731
Düzce	2009	1.924	1.083	841
	2011	1.999	1.158	841
	2013	1.912	1.058	854
	2015 ^r	2.280	1.288	992
	2017	2.267	1.262	1.005

Cinsiyete Göre Ölüm Sayıları / Number of Death Population by Gender

		Toplam / Total	Erkek / Male	Kadın / Female
Bolu	2009	1.955	1.096	859
	2011	1.949	1.054	895
	2013	1.904	1.046	858
	2015^r	2.150	1.128	1.022
	2016	2.098	1.095	1.003
Yalova	2009	1.252	694	558
	2011	1.283	723	560
	2013	1.226	703	523
	2015^r	1.454	816	638
	2016	1.637	897	740

Kaynak/ Source: TÜİK ADNKS/ TurkStat ABPRS

r: 2015 verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir./ (r) 2015 data were revised with updated administrative records.

Beş Yaş Altı Ölüm Hızı / Under Five Mortality Rate (%)

	2009	2010	2011	2012¹	2013¹	2014^r	2015^r	2016^r	2017
Türkiye / Turkey	17,65	15,46	14,85	14,36	13,40	13,29	12,36	12,07	11,18
Doğu Marmara / East Marmara	14,84	12,64	11,45	12,50	10,33	9,89	9,28	9,28	8,89
Kocaeli		12,10	9,78	11,34	10,36	9,71	9,14	9,16	8,47
Sakarya	19,95	14,58	14,80	13,41	10,55	9,71	10,55	9,19	10,31
Düzce	12,26	12,85	14,80	17,55	9,14	12,65	10,17	11,68	7,45
Bolu	11,00	12,14	7,10	11,45	12,52	8,47	9,62	7,46	6,13
Yalova	10,29	8,46	10,92	11,67	8,40	9,35	8,64	8,88	11,76

Kaynak / Source: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü / General Directorate of Civil Registration and Nationality

(1) Beş yaş altı ölüm hızları, doğum verisinin revizesinden dolayı yeniden hesaplanmıştır./ (1) Under five mortality rates were recalculated because of updating birth data.

(r) Ölüm verileri güncel idari kayıtlarla revize edilmiştir./ (r) Death data were revised with updated administrative records.

Daimi İkametgaha Göre Seçilmiş Ölüm Nedenlerinin Dağılımı / The Percentage of Cause of Death by Permanent Residence, 2017*

	Dolaşım Sistemi Hastalıkları / Diseases Of The Circulatory System	İyi ve Kötü Huylu Tümörler / Neoplazmlar	Solunum Sistemi Hastalıkları / Diseases Of The Respiratory System	Endokrin (İç Salgı Bezi, Beslenme ve Metabolizmayla İlgili Hastalıklar) / Endocrine, Nutritional And Metabolic Diseases	Sinir Sistemi ve Duyu Organları Hastalıkları / Diseases Of The Nervous System And The Sense Organs	Dışsal Yaralanma Nedenleri ve Zehirlenmeler / External Causes Of Injury And Poisoning	Diğer / Others
Türkiye/ Turkey	39,7%	19,6%	12,0%	4,8%	4,9%	4,5%	14,6%
Kocaeli	34,3%	22,8%	12,7%	5,6%	5,7%	4,4%	14,0%
Sakarya	45,4%	23,3%	9,4%	5,6%	3,9%	2,3%	13,1%
Düzce	41,3%	20,8%	12,2%	6,1%	4,2%	2,9%	13,5%
Bolu	43,6%	17,2%	13,1%	4,4%	5,7%	3,4%	12,6%
Yalova	37,8%	20,1%	14,6%	3,58%	5,2%	2,9%	15,8%

Kaynak/ Source: TÜİK Ölüm Nedeni İstatistikleri / TurkStat Causes of Death Statistics

*TÜİK verileri referansı ile hesaplanmıştır./ Calculated based on TurkStat data.

Daimi İkametgaha Göre Seçilmiş Ölüm Nedenlerinin Dağılımı / The Percentage of Cause of Death by Permanent Residence, 2010*

	Dolaşım Sistemi Hastalıkları / Diseases Of The Circulatory System	İyi ve Kötü Huylu Tümörler / Neoplazmlar	Solunum Sistemi Hastalıkları / Diseases Of The Respiratory System	Endokrin (İç Salgı Bezi, Beslenme ve Metabolizmayla İlgili Hastalıklar) / Endocrine, Nutritional And Metabolic Diseases	Sinir Sistemi ve Duyu Organları Hastalıkları / Diseases Of The Nervous System And The Sense Organs	Dışsal Yaralanma Nedenleri ve Zehirlenmeler / External Causes Of Injury And Poisoning	Diğer / Others
Türkiye/ Turkey	39,6%	21,3%	8,3%	6,4%	3,7%	4,4%	16,3%
Kocaeli	35,7%	25,3%	7,7%	8,1%	3,9%	4,4%	14,9%
Sakarya	42,9%	21,3%	6,2%	6,9%	4,2%	2,9%	15,7%
Düzce	38,2%	23,0%	7,0%	6,0%	3,8%	5,3%	16,8%
Bolu	46,2%	19,6%	8,8%	4,7%	2,7%	3,8%	14,3%
Yalova	43,6%	22,1%	7,5%	7,6%	4,3%	2,1%	12,9%

Kaynak/ Source: TÜİK Ölüm Nedeni İstatistikleri / TurkStat Causes of Death Statistics

*TÜİK verileri referansı ile hesaplanmıştır./ Calculated by the reference of TurkStat data.

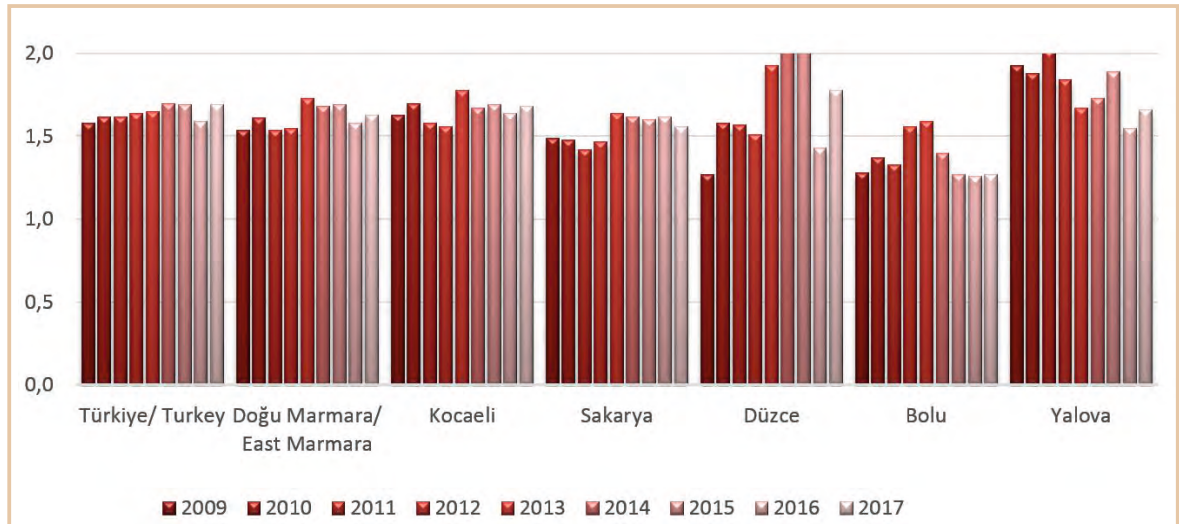
Kaba Boşanma Hızı / Crude Divorce Rate*

	Kaba Boşanma Hızı / Crude Divorce Rate (%)								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Türkiye / Turkey	1,58	1,62	1,62	1,64	1,65	1,70	1,69	1,59	1,69
Doğu Marmara / East Marmara	1,54	1,61	1,54	1,55	1,73	1,68	1,69	1,58	1,63
Kocaeli	1,63	1,70	1,58	1,56	1,78	1,67	1,69	1,64	1,68
Sakarya	1,49	1,48	1,42	1,47	1,64	1,62	1,60	1,62	1,56
Düzce	1,27	1,58	1,57	1,51	1,93	2,06	2,18	1,43	1,78
Bolu	1,28	1,37	1,33	1,56	1,59	1,40	1,27	1,26	1,27
Yalova	1,93	1,88	2,02	1,84	1,67	1,73	1,89	1,55	1,66

Kaynak/ Source: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü/ General Directorate of Civil Registration and Nationality

*Kaba İntihar Hızı: Belli bir yıl içinde her bin nüfus başına düşen intihar sayısıdır.

Crude Suicide Rate: The number of suicides per thousand population in a given year.

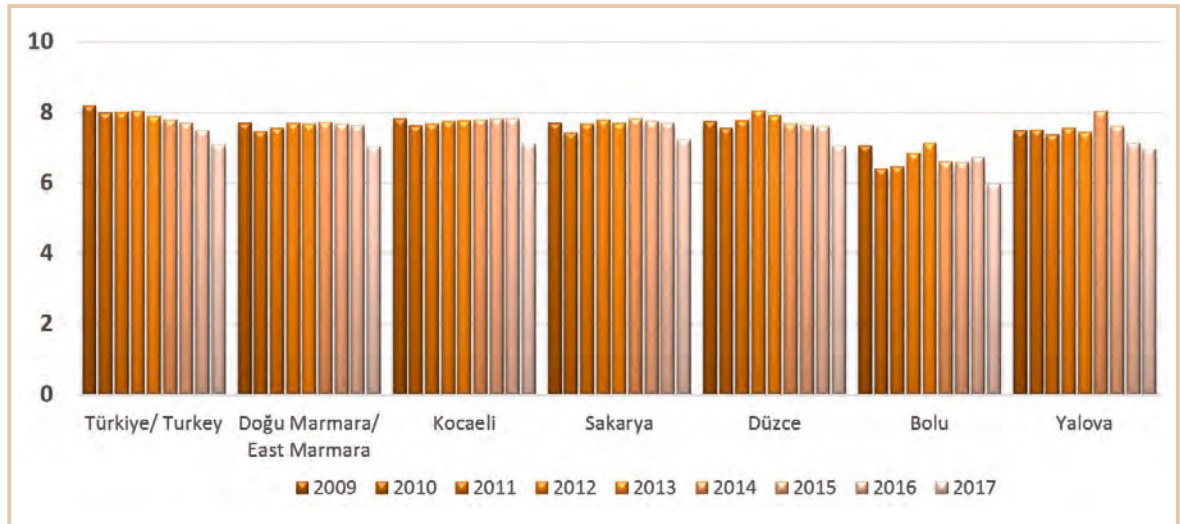

Kaba Evlenme Hızı / Crude Marriage Rate*

	Kaba Evlenme Hızı / Crude Marriage Rate (‰)								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Türkiye / Turkey	8,21	7,98	8,02	8,03	7,89	7,80	7,71	7,50	7,09
Doğu Marmara / East Marmara	7,70	7,46	7,57	7,71	7,69	7,72	7,68	7,64	7,04
Kocaeli	7,82	7,63	7,69	7,76	7,78	7,81	7,83	7,83	7,11
Sakarya	7,71	7,43	7,67	7,79	7,70	7,82	7,74	7,70	7,22
Düzce	7,75	7,56	7,77	8,06	7,91	7,68	7,65	7,61	7,07
Bolu	7,06	6,40	6,47	6,84	7,13	6,62	6,58	6,72	5,96
Yalova	7,50	7,52	7,37	7,57	7,44	8,03	7,62	7,13	6,96

Kaynak/ Source : Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü / General Directorate of Civil Registration and Nationality

*Kaba İntihar Hızı: Belli bir yıl içinde her bin nüfus başına düşen intihar sayısıdır.
Crude Suicide Rate: The number of suicides per thousand population in a given year.

Kaba İntihar Hızı / Crude Suicide Rate*

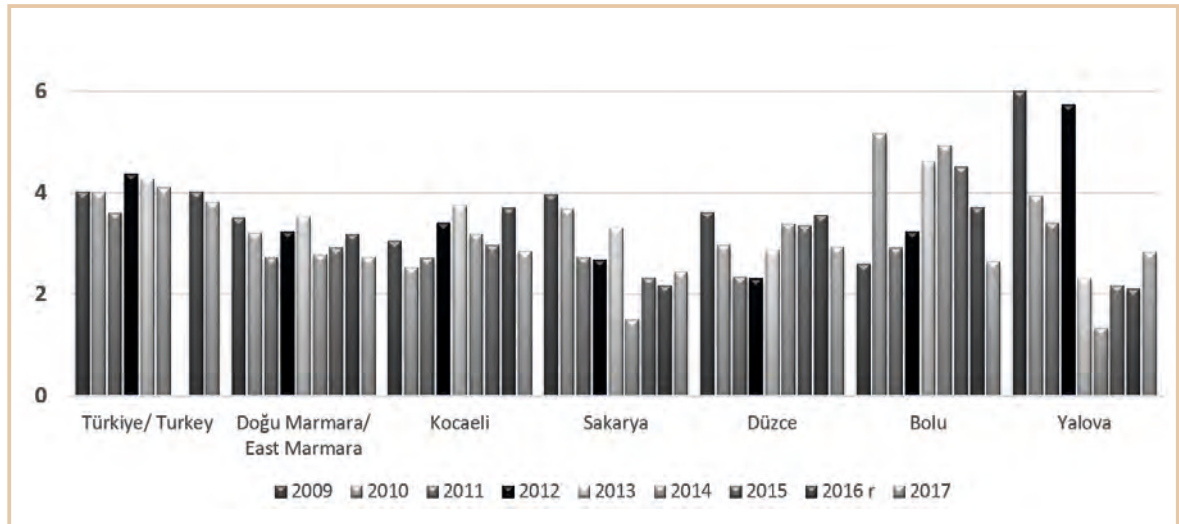
	Kaba İntihar Hızı / Crude Suicide Rate (%)								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ^r	2017
Türkiye / Turkey	4,02	4,01	3,61	4,37	4,27	4,11	4,11	4,03	3,82
Doğu Marmara / East Marmara	3,51	3,20	2,74	3,23	3,52	2,78	2,91	3,19	2,74
Kocaeli	3,05	2,53	2,72	3,40	3,75	3,18	2,97	3,71	2,85
Sakarya	3,97	3,69	2,73	2,68	3,30	1,51	2,33	2,18	2,44
Düzce	3,62	2,97	2,35	2,32	2,87	3,39	3,35	3,56	2,94
Bolu	2,59	5,16	2,92	3,23	4,61	4,93	4,51	3,72	2,65
Yalova	6,00	3,94	3,41	5,74	2,32	1,34	2,18	2,11	2,84

Kaynak/ Source : Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü / General Directorate of Civil Registration and Nationality

*Kaba İntihar Hızı: Belli bir yıl içinde her bin nüfus başına düşen intihar sayısıdır.

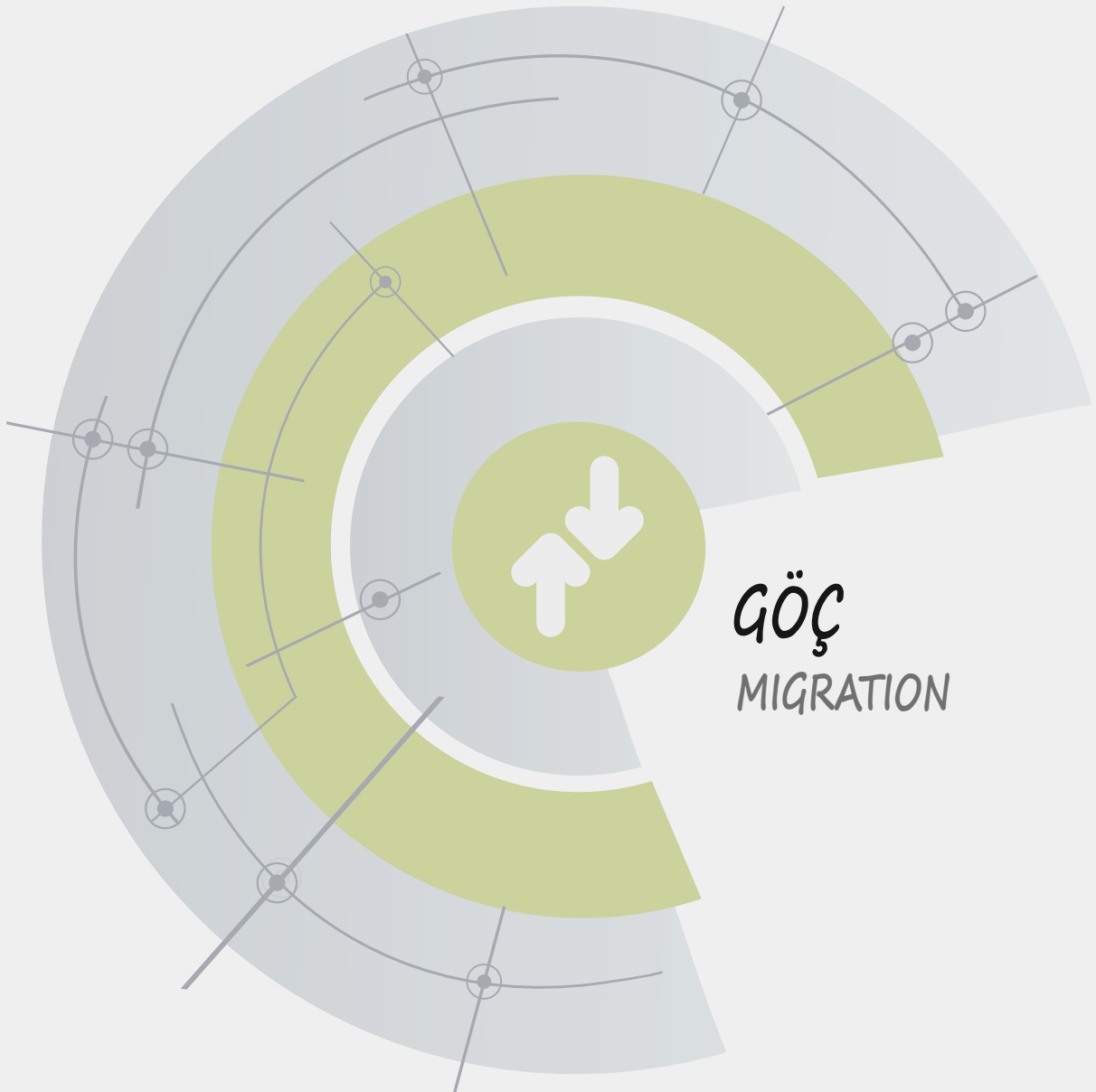
Crude Suicide Rate: The number of suicides per thousand population in a given year.

(r) Revize edilmiştir./ Revised.

Alınan-Verilen Göç/ In-Out Migration Rate

		Türkiye / Turkey	Doğu Marmara / East Marmara	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Aldığı Göç In-Migration	2008-2009	2.236.981	122.637	60.432	25.376	11.752	12.808	12.269
	2009-2010	2.360.079	124.900	64.503	26.248	11.820	11.874	10.455
	2010-2011	2.420.181	125.916	63.314	28.537	11.253	12.545	10.267
	2011-2012	2.317.814	126.344	62.966	28.457	10.432	13.136	11.353
	2012-2013	2.534.279	142.104	71.159	30.770	12.367	13.138	14.670
	2013-2014	2.681.275	152.322	79.697	32.701	11.980	13.264	14.680
	2014-2015	2.720.438	165.050	87.158	35.943	13.434	14.681	13.834
	2015-2016	2.619.403	168.141	85.602	35.228	15.958	18.528	12.825
	2016-2017	2.684.820	168.987	87.796	35.575	15.023	14.839	15.754
Verdiği Göç Out-Migration	2008-2009	2.236.981	99.467	48.399	21.665	9.046	10.124	10.233
	2009-2010	2.360.079	107.809	49.379	24.627	10.893	11.926	10.984
	2010-2011	2.420.181	106.550	50.070	24.633	10.679	11.386	9.782
	2011-2012	2.317.814	104.803	51.561	23.787	10.579	9.677	9.199
	2012-2013	2.534.279	115.427	54.742	27.170	11.306	12.401	9.808
	2013-2014	2.681.275	119.749	55.060	28.311	12.249	13.065	11.064
	2014-2015	2.720.438	121.405	56.927	28.492	12.088	12.401	11.497
	2015-2016	2.619.403	122.818	60.479	28.965	11.119	11.762	10.493
	2016-2017	2.684.820	124.129	60.258	28.122	11.387	13.643	10.719

Kaynak/ Source : TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS
Yabancılar kapsamamıştır. / Foreigners excluded.

Net Göç ve Net Göç Hızı (Düzey 2) / Net Migration and Net Migration Rate (SSE, Level 2)											
		2009-2010		2011-2012		2013-2014		2015-2016		2016-2017	
Bölge / Region		Net Göç Net Migration	Net Göç Hızı Net Migration Rate (‰)	Net Göç Net Migration	Net Göç Hızı Net Migration Rate (‰)	Net Göç Net Migration	Net Göç Hızı Net Migration Rate (‰)	Net Göç Net Migration	Net Göç Hızı Net Migration Rate (‰)	Net Göç Net Migration	Net Göç Hızı Net Migration Rate (‰)
TR10	İstanbul	102.583	7,77	30.461	2,2	14.336	1	-71.307	-4,81	-5.972	-0,4
TR21	Tekirdağ, Edirne Kırklareli	11.819	7,8	16.567	10,45	21.926	13,37	27.386	15,99	25.910	14,76
TR22	Balıkesir, Çanakkale	2.780	1,69	8.485	5,14	24.522	14,52	10.001	5,85	9.175	5,3
TR31	İzmir	11.480	2,91	9.850	2,46	22.992	5,61	23.766	5,64	24.618	5,77
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	4.722	1,73	10.155	3,62	35.502	12,25	18.176	6,08	18.563	6,13
TR33	Manisa, Afyonkarahisar Kütahya, Uşak	-15.247	-5,06	5.350	1,81	-12.379	-4,12	1.108	0,36	474	0,15
TR41	Bursa, Eskişehir Bilecik	20.488	5,71	15.549	4,23	23.616	6,22	32.668	8,27	33.860	8,46
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce Bolu, Yalova	17.091	5,28	21.541	6,4	32.573	9,29	45.323	12,26	44.858	11,86
TR51	Ankara	49.405	10,41	22.401	4,52	40.009	7,8	17.251	3,23	32.042	5,9
TR52	Konya, Karaman	-10.277	-4,56	3.793	1,66	-770	-0,33	1.494	0,62	-5.346	-2,2
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	22.542	8,43	29.080	10,58	24.426	8,46	10.021	3,33	15.417	5,05
TR62	Adana, Mersin	-5.615	-1,5	-20.169	-5,28	-10.864	-2,79	-7.094	-1,78	-14.226	-3,54
TR63	Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye	-11.448	-3,8	-19.435	-6,37	-10.121	-3,24	-3.221	-1,01	-10.484	-3,24

Kaynak / Source: TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

*2016-2017 dönemi net göç hızına göre sıralanmıştır./ Ranked according to 2016-2017 period' net migration rate.

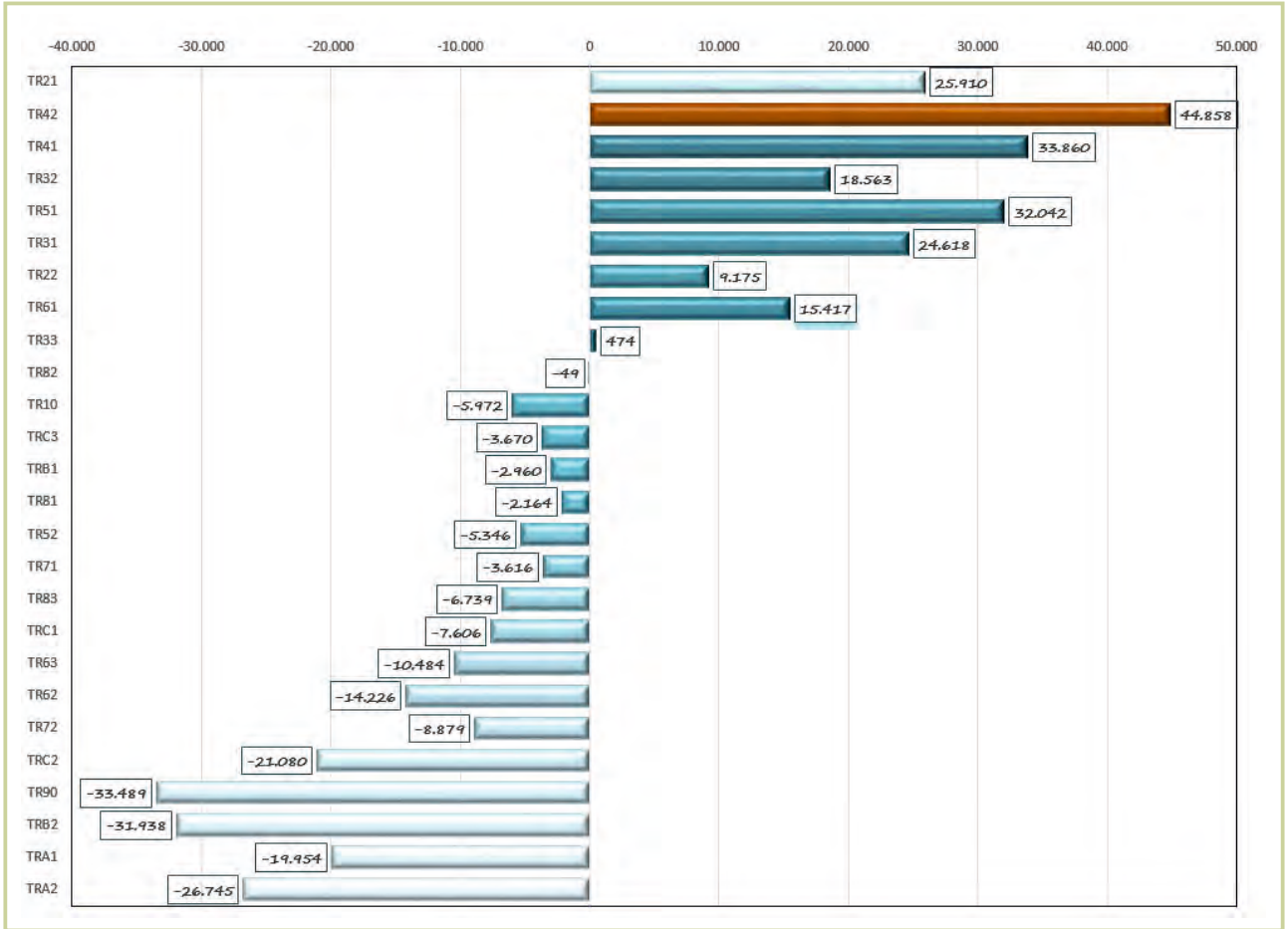
Net Göç ve Net Göç Hızı (Düzey 2) / Net Migration and Net Migration Rate (SSE, Level 2)

		2009-2010		2011-2012		2013-2014		2015-2016		2016-2017	
Bölge / Region		Net Göç Net Migration	Net Göç Hızı Net Migration Rate (‰)	Net Göç Net Migration	Net Göç Hızı Net Migration Rate (‰)	Net Göç Net Migration	Net Göç Hızı Net Migration Rate (‰)	Net Göç Net Migration	Net Göç Hızı Net Migration Rate (‰)	Net Göç Net Migration	Net Göç Hızı Net Migration Rate (‰)
TR71	Kırıkkale, Aksaray Niğde, Nevşehir, Kırşehir	-20.757	-13,78	-3.808	-2,53	-16.792	-11,07	7.088	4,59	-3.616	-2,31
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	-13.867	-5,88	-12.054	-5,11	-9.068	-3,81	-7.459	-3,1	-8.879	-3,67
TR81	Zonguldak, Karabük Bartın	-8.382	-8,07	-3.527	-3,45	-7.534	-7,36	2.193	2,13	-2.164	-2,09
TR82	Kastamonu, Çankırı Sinop	-6.973	-9,34	4.754	6,4	-10.352	-13,58	2.368	3,09	-49	-0,06
TR83	Samsun, Tokat Çorum, Amasya	-35.365	-12,82	-15.620	-5,73	-16.932	-6,21	1.746	0,63	-6.739	-2,43
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun Rize, Artvin, Gümüşhane	-22.703	-8,98	18.495	7,29	-4.556	-1,77	39.460	15,03	-33.489	-12,64
TRA1	Erzurum, Erzincan Bayburt	-11.380	-10,59	-9.561	-8,88	-12.077	-11,25	863	0,8	-19.954	-18,44
TRA2	Ağrı, Kars İğdir, Ardahan	-18.724	-16,38	-24.873	-21,32	-31.011	-26,87	-27.249	-23,97	-26.745	-23,69
TRB1	Malatya, Elazığ Bingöl, Tunceli	-11.356	-6,96	-9.320	-5,55	-9.605	-5,66	-4.475	-2,61	-2.960	-1,71
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	-21.899	-10,77	-17.771	-8,5	-37.192	-17,46	-46.132	-21,57	-31.938	-14,89
TRC1	Gaziantep, Adıyaman Kilis	-2.691	-1,11	-7.766	-3,08	-7.421	-2,83	-8.992	-3,31	-7.606	-2,76
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	-15.048	-4,7	-29.774	-8,84	-24.459	-7	-27.554	-7,6	-21.080	-5,7
TRC3	Mardin, Batman Şırnak, Siirt	-11.178	-5,61	-22.803	-10,88	-18.769	-8,68	-37.429	-17,03	-3.670	-1,65

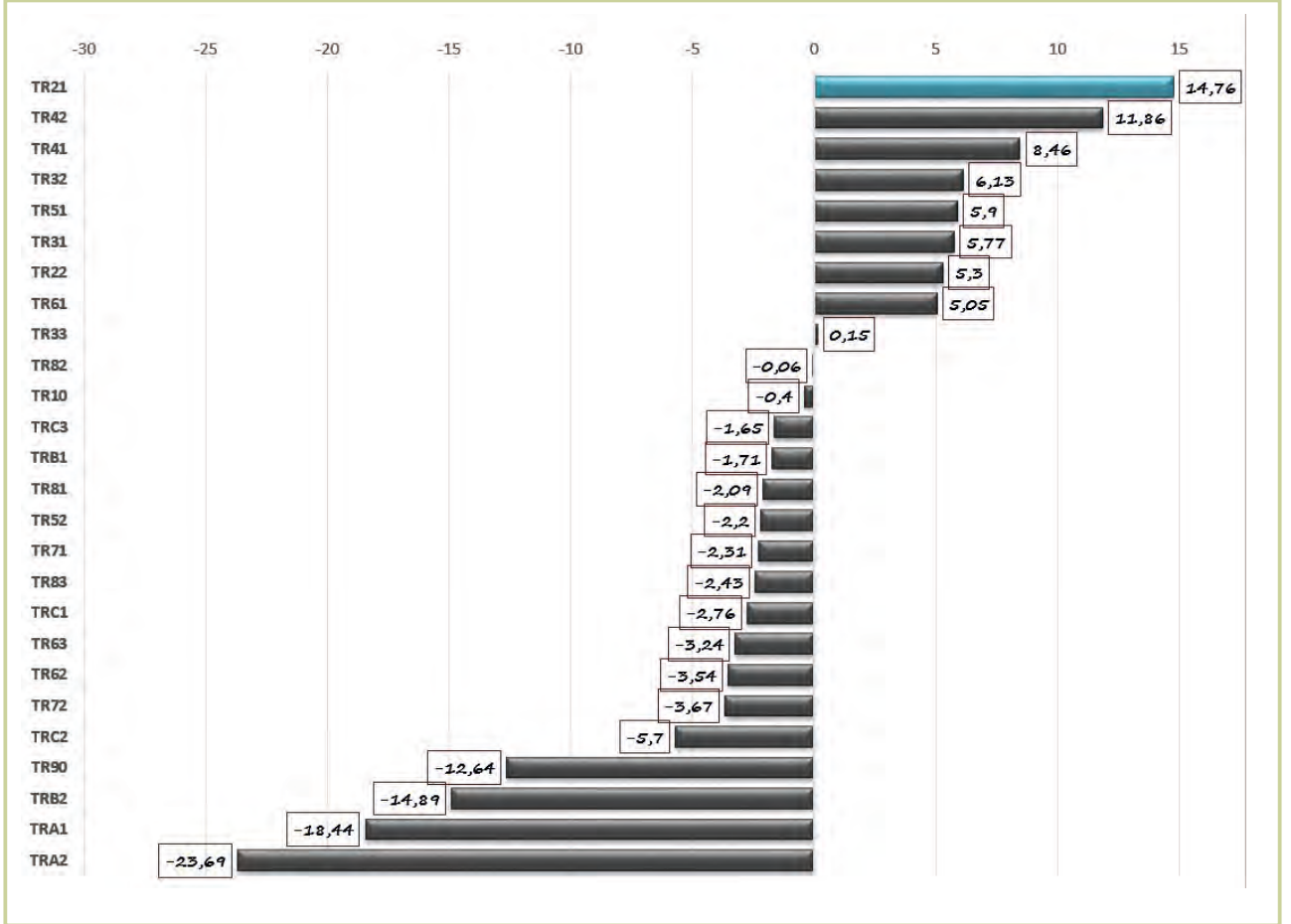
Kaynak/ Source: TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

*2016-2017 dönemi net göç hızına göre sıralanmıştır./ Ranked according to 2016-2017 period' net migration rate.

Net Göç / Net Migration (2016-2017)

Net Göç Hızı / Net Migration Rate ‰ (2016-2017)

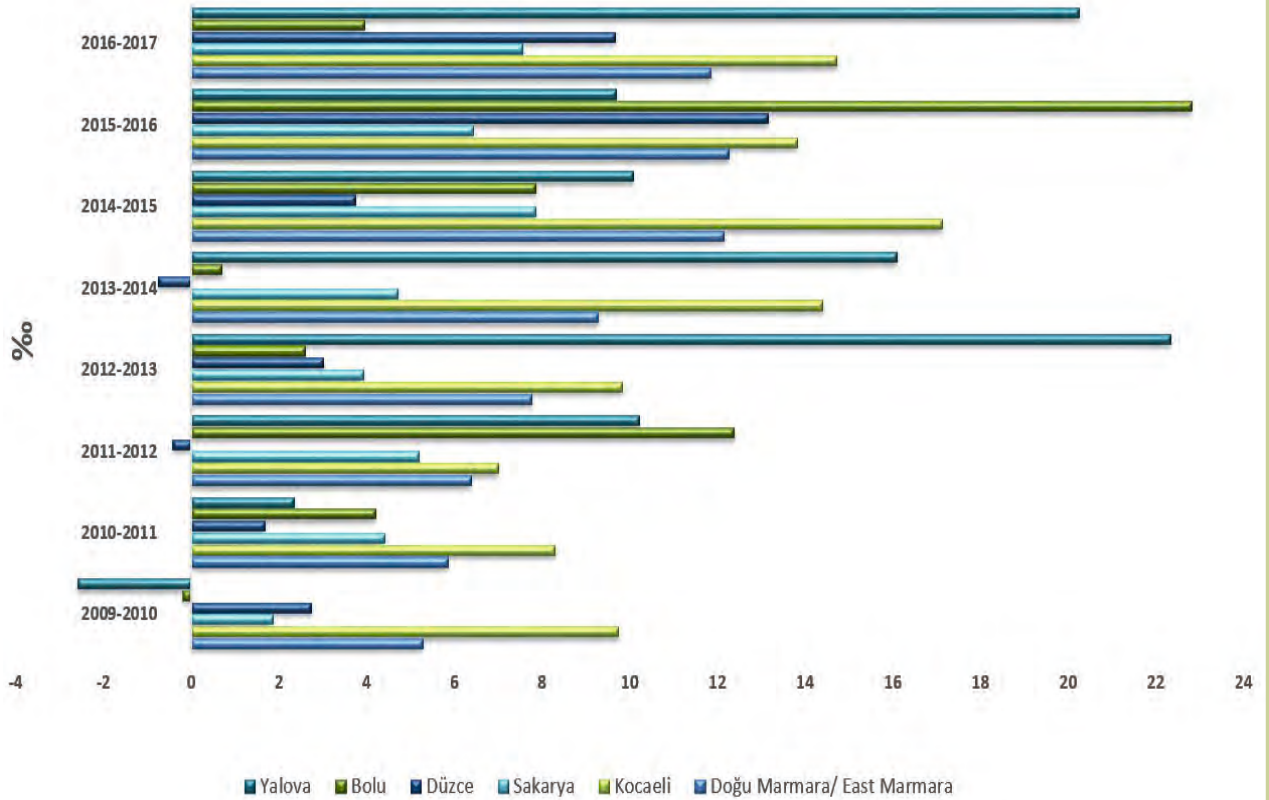
Net Göç ve Net Göç Hızı / Net Migration and Net Migration Rate (%)

		Doğu Marmara East Marmara	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Net Göç Net Migration	2009-2010	17.091	15.124	1.621	927	-52	-529
	2010-2011	19.366	13.244	3.904	574	1.159	485
	2011-2012	21.541	11.405	4.670	-147	3.459	2.154
	2012-2013	26.677	16.417	3.600	1.061	737	4.862
	2013-2014	32.573	24.637	4.390	-269	199	3.616
	2014-2015	43.645	30.231	7.451	1.346	2.280	2.337
	2015-2016	45.323	25.123	6.263	4.839	6.766	2.332
	2016-2017	44.858	27.538	7.453	3.636	1.196	5.035
Net Göç Hızı Net Migration Rate	2009-2010	5,28	9,74	1,86	2,74	-0,19	-2,59
	2010-2011	5,85	8,30	4,40	1,68	4,20	2,35
	2011-2012	6,38	7,00	5,19	-0,42	12,38	10,22
	2012-2013	7,77	9,84	3,93	3,02	2,60	22,33
	2013-2014	9,29	14,40	4,72	-0,76	0,70	16,09
	2014-2015	12,14	17,13	7,85	3,74	7,86	10,08
	2015-2016	12,26	13,82	6,43	13,15	22,82	9,70
	2016-2017	11,86	14,73	7,56	9,68	3,95	20,25

Kaynak / Source : TÜİK ADNKS, TurkStat ABPRS

Yabancılar kapsanmamıştır. / Foreigners excluded.

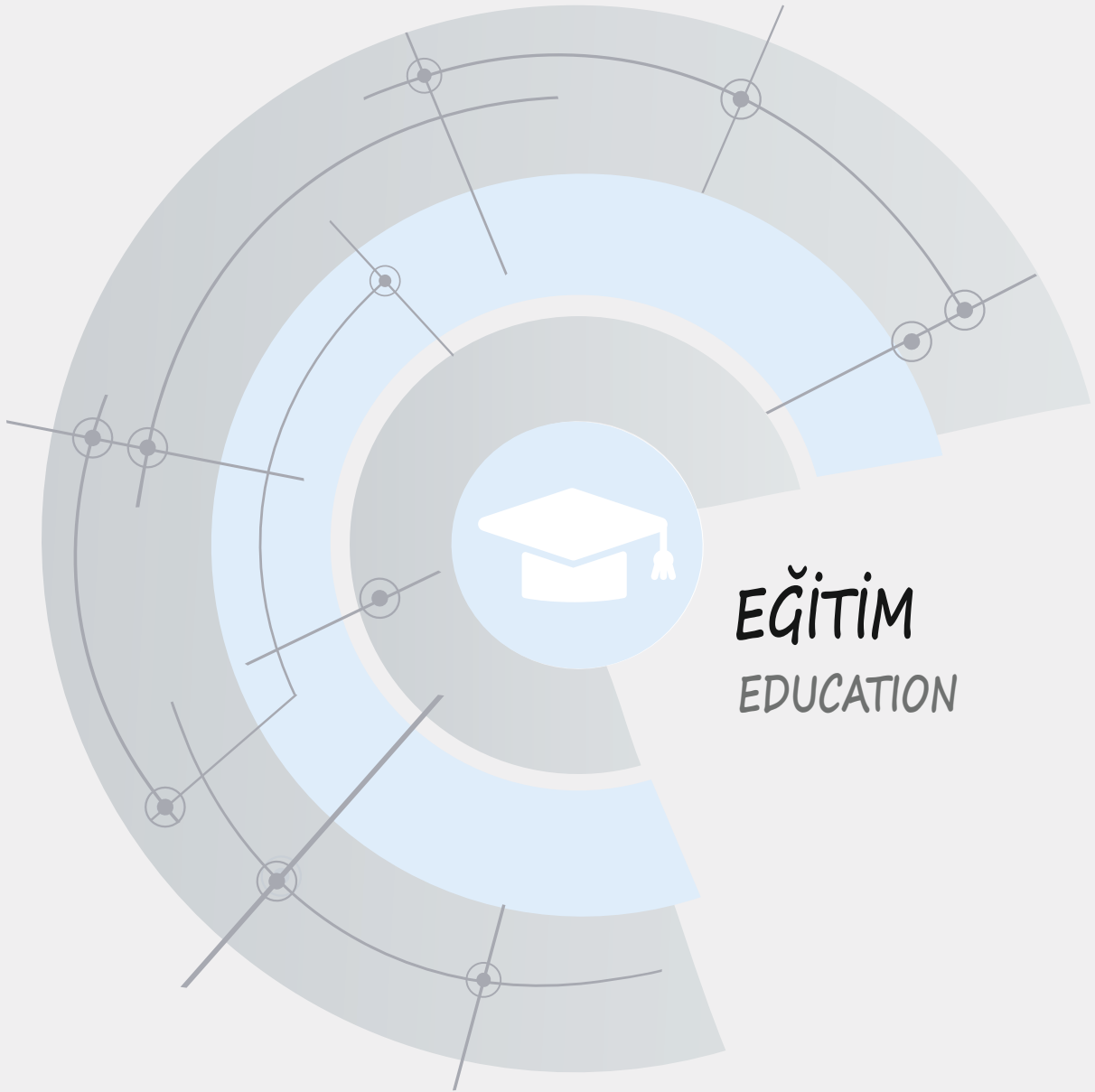
Net Göç Hızı / Net Migration Rate

EĞİTİM
EDUCATION

Okul Öncesi Eğitimde Okullaşma Oranı / Schooling Ratio in Pre-Primary Education, 2017-'18

		Okul Öncesi Brüt / Pre-Primary Education			Okul Öncesi Net / Pre-Primary Education		
	Yaş / Age	Toplam / Total	Erkek / Male	Kadın / Female	Toplam / Total	Erkek / Male	Kadın / Female
Türkiye / Turkey	3-5	44,73	45,49	43,93	38,52	38,84	38,18
	4-5	57,64	58,43	56,82	50,42	50,87	49,95
	5	83,75	85,62	81,78	66,88	67,95	65,75
Doğu Marmara/ East Marmara	3-5	52,85	53,54	52,13	45,46	45,70	45,20
	4-5	68,50	69,15	67,82	59,73	60,09	59,35
	5	97,74	99,80	95,60	77,33	78,61	76,01
Kocaeli	3-5	54,64	55,15	54,12	47,15	47,23	47,07
	4-5	71,57	71,89	71,24	62,69	62,77	62,61
	5	101,74	103,47	99,95	81,19	82,20	80,14
Sakarya	3-5	48,14	48,77	47,47,00	41,42	41,64	41,18
	4-5	63,01	63,78	62,21	54,80	55,26	54,32
	5	90,62	93,05	88,12	71,64	73,24	69,79
Düzce	3-5	55,23	56,40	53,98	48,14	48,79	47,45
	4-5	68,79	69,98	67,51	60,49	61,32	59,62
	5	94,46	96,76	92,07	71,97	72,82	71,09
Bolu	3-5	50,55	51,05	50,02	41,70	41,52	41,89
	4-5	62,94	63,80	60,04	53,42	53,65	53,19
	5	94,46	96,76	92,07	71,97	72,82	71,09
Yalova	3-5	55,35	57,46	53,20	47,02	48,70	45,32
	4-5	69,31	71,27	67,27	59,16	60,02	57,24
	5	99,91	102,96	96,80	76,18	78,87	73,42

Kaynak / Reference : Milli Eğitim Bakanlığı / Ministry of National Education

Brüt Okullaşma Oranı: İlgili öğrenim türündeki tüm öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir.

Gross Schooling Ratio: It is obtained by dividing the total number of students in a specific level of education by the population in the theoretical age group.

Net Okullaşma Oranı: İlgili öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir.

Net Schooling Ratio: It is obtained by dividing the number of students of a theoretical age group enrolled in a specific level of education by the population in that age group

İlköğretim Okullaşma Oranı / Schooling Ratio in Primary Education, 2017-'18

		İlkokul / Primary School			Ortaokul / Lower Secondary School		
	Okullaşma Oranı / Schooling Ratio	Toplam / Total	Erkek / Male	Kadın / Female	Toplam / Total	Erkek / Male	Kadın / Female
Türkiye / Turkey	Brüt/ Gross	96,86	96,93	96,78	102,46	101,59	103,37
	Net/ Net	91,54	91,42	91,68	94,47	94,26	94,69
Doğu Marmara / East Marmara	Brüt/ Gross	95,44	95,54	95,33	101,78	100,54	103,09
	Net/ Net	91,21	91,07	91,35	95,21	94,91	95,52
Kocaeli	Brüt/ Gross	95,34	95,30	95,37	102,45	101,23	103,75
	Net/ Net	91,34	91,12	91,58	95,53	95,31	95,75
Sakarya	Brüt/ Gross	95,90	96,21	95,57	101,74	100,48	103,06
	Net/ Net	91,27	91,33	91,21	95,24	94,95	95,55
Düzce	Brüt/ Gross	94,93	94,93	94,92	100,96	99,55	102,41
	Net/ Net	91,17	91,00	91,35	95,04	94,56	95,54
Bolu	Brüt/ Gross	95,37	95,59	95,12	98,66	97,70	99,69
	Net/ Net	90,68	90,22	91,18	93,71	93,11	94,35
Yalova	Brüt/ Gross	95,28	95,69	94,84	100,87	99,54	102,28
	Net/ Net	90,33	90,59	90,05	94,13	93,66	94,63

Kaynak / Reference : Milli Eğitim Bakanlığı / Ministry of National Education

Ortaöğretim Okullaşma Oranı / Schooling Ratio in Upper Secondary Education, 2017-'18

		Ortaöğretim (Lise) / Upper Secondary Education			Genel Ortaöğretim / General Secondary Education			Mesleki ve Teknik Ortaöğretim / Vocational and Technical Secondary Education ²		
	Okullaşma Oranı / Schooling Ratio	Toplam / Total	Erkek / Male	Kadın / Female	Toplam / Total	Erkek / Male	Kadın / Female	Toplam / Total	Erkek / Male	Kadın / Female
Türkiye / Turkey	Brüt/ Gross	108,39	112,07	104,50	56,62	56,03	57,24	51,77	56,04	47,26
	Net/ Net	83,58	83,77	83,39	41,31	38,88	43,87	42,28	44,89	39,52
Doğu Marmara / East Marmara	Brüt/ Gross	118,45	120,32	116,46	57,56	53,91	61,45	60,90	66,41	55,01
	Net/ Net	91,03	90,96	91,11	42,85	39,30	46,63	48,18	51,66	44,47
Kocaeli	Brüt/ Gross	122,27	124,74	119,62	60,64	58,48	62,97	61,63	66,27	56,66
	Net/ Net	92,04	91,55	92,56	43,67	40,78	46,77	48,37	50,78	45,79
Sakarya	Brüt/ Gross	113,28	113,15	113,41	53,10	47,11	59,44	60,18	66,04	53,97
	Net/ Net	88,86	88,33	89,41	41,31	36,94	45,94	47,55	51,39	43,47
Düzce	Brüt/ Gross	111,85	113,23	110,41	48,95	44,60	53,50	62,90	68,63	56,91
	Net/ Net	87,46	86,67	88,29	37,55	33,09	42,21	49,91	53,58	46,08
Bolu	Brüt/ Gross	124,22	129,81	118,26	59,23	52,85	66,04	65,00	76,96	52,22
	Net/ Net	99,33	100,00	94,03	45,62	40,24	51,36	53,71	64,04	42,67
Yalova	Brüt/ Gross	114,47	116,62	112,16	64,83	63,26	66,51	49,64	53,37	45,65
	Net/ Net	89,08	90,02	88,07	48,91	46,96	51,00	40,17	43,06	37,07

Kaynak / Reference : Milli Eğitim Bakanlığı / Ministry of National Education

(1) Genel Lise, Anadolu Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Fen Lisesi, Sosyal Bilimler Lisesi, Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi ve Özel Liseler.
General High School, Anatolian High School, Anatolian Teacher Training High School, Science High School, Social Sciences High School, Fine Arts and Sports High School and Private High Schools.

(2) İmam Hatip Lisesi, Anadolu İmam Hatip Lisesi, Mesleki ve Teknik Liseler, Özel Eğitim Meslek Liseleri ve Özel Meslek Liseleri.
Imam and Preacher High School, Anatolian Imam and Preacher High School, Vocational and Technical High Schools, Special Education Vocational High Schools and Private Vocational High Schools.

Okul Öncesi Eğitimde Okul, Şube, Öğrenci, Öğretmen Sayıları /
Number Of Schools, Divisions, Students, Teachers In Pre-Primary Education, 2017-'18

	Okul / School	Şube / Division	Derslik Class- room	Öğrenci / Student			Öğretmen / Teacher		
				Erkek / Male	Kadın / Female	Toplam / Total	Erkek / Male	Kadın / Female	Toplam / Total
Türkiye / Turkey	10.073	84.637	44.587	782.646	718.442	1.501.088	2.439	42.696	45.135
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	693	4.523	2.866	41.358	38.488	79.846	83	2.601	2.684
Kocaeli	379	2.372	1.518	23.633	22.083	45.716	41	1.406	1.447
Sakarya	172	1.114	693	9.202	8.521	17.723	17	601	618
Düzce	76	468	328	3.764	3.405	7.169	8	278	286
Bolu	32	289	178	2.366	2.245	4.611	11	187	198
Yalova	34	280	149	2.393	2.234	4.627	6	129	135

Kaynak/ Reference : Milli Eğitim Bakanlığı / Ministry of National Education

İlkokul Eğitiminde Okul, Şube, Öğrenci, Öğretmen Ve Derslik Sayıları /
Number Of Schools, Divisions, Students, Teachers And Classrooms In Primary School Education, 2017-'18

	Okul / School	Şube / Division	Öğrenci / Student			Öğretmen / Teacher	Derslik / Classroom
			Erkek / Male	Kadın / Female	Toplam / Total		
Türkiye / Turkey	24.967	240.755	2.621.732	2.482.867	5.104.599	297.176	252.273
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	840	9.694	112.580	105.982	218.562	13.163	11.739
Kocaeli	326	4.701	59.725	56.461	116.186	6.613	5.856
Sakarya	272	2.615	28.545	26.528	55.073	3.426	2.410
Düzce	110	1.024	10.217	9.886	20.103	1.328	1.515
Bolu	72	731	7.399	6.844	14.243	961	1.149
Yalova	60	623	6.694	6.263	12.957	835	809

Kaynak/ Reference : Milli Eğitim Bakanlığı / Ministry of National Education

Ortaokul Eğitiminde Okul, Şube, Öğrenci, Öğretmen ve Derslik Sayıları/
Number of Schools, Divisions, Students, Teachers And Classrooms in Lower Secondary School Education, 2017-'18

	Okul / School	Şube / Division	Öğrenci / Student			Öğretmen / Teacher	Derslik / Classroom
			Erkek / Male	Kadın / Female	Toplam / Total		
Türkiye / Turkey	18.745	224.169	2.841.520	2.748.614	5.590.134	339.850	185.672
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	863	10.177	122.852	119.545	242.397	15.447	9.437
Kocaeli	340	4.814	63.743	61.838	125.581	7.587	4.307
Sakarya	263	2.797	31.990	31.223	63.213	3.958	2.994
Düzce	107	1.121	11.796	11.813	23.609	1.633	933
Bolu	89	782	8.114	7.717	15.831	1.275	610
Yalova	64	663	7.209	6.954	14.163	994	593

Kaynak/ Reference : Milli Eğitim Bakanlığı / Ministry of National Education

Ortaöğretim Toplamında Okul, Şube, Öğrenci, Öğretmen Ve Derslik Sayıları /
Number Of Schools, Divisions, Students, Teachers And Classrooms In Total Of Secondary Education , 2017-'18

	Okul / School	Şube / Division	Öğrenci / Student			Öğretmen / Teacher	Derslik / Classroom
			Erkek / Male	Kadın / Female	Toplam / Total		
Türkiye / Turkey	11.783	241.039	2.985.179	2.704.428	5.689.607	347.969	204.268
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	515	9.753	141.117	131.213	272.330	15.812	9.023
Kocaeli	232	4.543	74.048	67.939	141.987	8.073	4.583
Sakarya	134	2.651	36.158	35.016	71.174	3.771	2.229
Düzce	58	972	13.078	12.770	25.848	1.551	887
Bolu	58	971	10.972	8.913	19.885	1.489	821
Yalova	40	735	8.285	7.474	15.759	1.113	595

Kaynak/ Reference : Milli Eğitim Bakanlığı / Ministry of National Education

Genel Ortaöğretimde Okul, Şube, Öğrenci, Öğretmen ve Derslik Sayıları/
Number Of Schools, Divisions, Students, Teachers And Classrooms In General Secondary Education, 2017-'18

	Okul / School	Şube / Division	Öğrenci / Student			Öğretmen / Teacher	Derslik / Classroom
			Erkek / Male	Kadın / Female	Toplam / Total		
Türkiye / Turkey	5.717	128.080	1.588.505	1.486.137	3.074.642	159.579	96.452
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	241	5.018	66.048	69.205	135.253	7.046	3.908
Kocaeli	118	2.382	36.350	35.901	72.251	3.634	2.025
Sakarya	60	1.343	15.617	18.316	33.933	1.715	1.023
Düzce	24	502	5.531	6.153	11.684	633	311
Bolu	24	479	4.443	5.052	9.495	622	338
Yalova	18	357	4.638	4.452	9.090	541	250

Kaynak/ Reference : Milli Eğitim Bakanlığı / Ministry of National Education

Mesleki ve Teknik Ortaöğretimde Okul, Şube, Öğrenci, Öğretmen ve Derslik Sayıları/
Number of Schools, Divisions, Students, Teachers and Classrooms in Vocational And Technical Secondary Education, 2017-'18

	Okul / School	Şube / Division	Öğrenci / Student			Öğretmen / Teacher	Derslik / Classroom
			Erkek / Male	Kadın / Female	Toplam / Total		
Türkiye / Turkey	6.066	112.959	1.396.674	1.218.111	2.614.785	188.390	107.816
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	274	4.735	75.069	62.008	137.077	8.766	5.115
Kocaeli	114	2.161	37.698	32.038	69.736	4.439	2.558
Sakarya	74	1.308	20.541	16.700	37.241	2.056	1.206
Düzce	34	470	7.547	6.617	14.164	918	576
Bolu	34	492	6.529	3.861	10.390	867	483
Yalova	22	378	3.647	3.022	6.669	572	345

Kaynak/ Reference : Milli Eğitim Bakanlığı / Ministry of National Education

Eğitim Seviyesine Göre Okul, Şube, Öğretmen ve Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı /
Number of Students per School, Division, Teacher and Classroom by Level of Education, 2017-'18

İlkokul + Ortaokul / Primary School + Lower Secondary School

	İlkokul / Primary School			Ortaokul / Lower Secondary School			Derslik / Classroom
	Okul / School	Şube / Division	Öğretmen / Teacher	Okul / School	Şube / Division	Öğretmen / Teacher	
Türkiye / Turkey	204	21	17	288	24	16	24
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	260	23	17	271	23	15	21
Kocaeli	356	25	18	355	25	16	23
Sakarya	202	21	16	233	22	15	22
Düzce	183	20	15	214	20	14	18
Bolu	198	19	15	172	20	12	17
Yalova	216	21	16	213	21	14	19

Kaynak/ Reference : Milli Eğitim Bakanlığı / Ministry of National Education

Eğitim Seviyesine Göre Okul, Şube, Öğretmen ve Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı /
Number Of Students Per School, Division, Teacher And Classroom By Level Of Education, 2017-'18

Ortaöğretim - Upper Secondary Education

	Ortaöğretim Toplamı / Upper Secondary Education Total				Genel Ortaöğretim / General Secondary Education			
	Okul / School	Şube / Division	Öğretmen / Teacher	Derslik / Classroom	Okul / School	Şube / Division	Öğretmen / Teacher	Derslik / Classroom
Türkiye / Turkey	364	18	12	21	347	15	12	21
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	395	21	13	23	379	18	13	23
Kocaeli	448	23	13	23	401	20	13	23
Sakarya	402	20	14	24	399	18	14	23
Düzce	348	21	13	23	338	16	13	26
Bolu	277	17	11	20	284	14	11	20
Yalova	302	16	11	20	349	18	12	25

Kaynak/ Reference : Milli Eğitim Bakanlığı / Ministry of National Education

Eğitim Seviyesine Göre Okul, Şube, Öğretmen ve Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı /
Number Of Students Per School, Division, Teacher And Classroom By Level Of Education, 2017-'18

Ortaöğretim - Upper Secondary Education

	Mesleki ve Teknik / Vocational and Technical Secondary Education			
	Okul / School	Şube / Division	Öğretmen / Teacher	Derslik / Classroom
Türkiye / Turkey	381	20	12	21
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	409	24	13	22
Kocaeli	497	26	13	22
Sakarya	405	23	15	25
Düzce	356	26	13	21
Bolu	273	19	11	19
Yalova	263	15	10	17

*Ortaöğretim: Ortaöğretim; ilköğretime dayalı, en az dört yıllık zorunlu, örgün veya yaygın öğrenim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar.

Upper Secondary Education: Upper secondary education includes all the teaching institutions, general vocational and technical education institutions with at least four year compulsory formal or non-formal education, based on primary and lower secondary education.

Genel Ortaöğretim: İlköğretime dayalı en az dört yıllık zorunlu eğitimle öğrencilere genel kültür kazandırmanın yanı sıra, ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime, hem yükseköğretime veya geleceğe hazırlayan eğitim öğretim sürecidir.

General Secondary Education: It is a four - year compulsory educational process that prepares students both for higher education and for the future according to their interests, expectations and abilities in addition to equipping them with world knowledge with an education based on primary education.

Kaynak/ Reference : Milli Eğitim Bakanlığı / Ministry of National Education

Eğitim Durumu / Educational Status, 2017 (15+ Yaş/ Age)

	Türkiye / Turkey		Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region		Kocaeli	
	Nüfus (Kişi) / Population (Person)	Oran (%) / Ratio (%)	Nüfus (Kişi) / Population (Person)	Oran / Rate	Nüfus / Population	Oran / Rate
Okuma Yazma Bilmeyen <i>Illiterate</i>	2.330.640	3,8%	87.047	3,0%	37.881	2,6%
Okuma Yazma Bilen Fakat Bir Okul Bitirmeyen / <i>Literate But No School Completed</i>	3.124.909	5,1%	95.643	3,3%	42.898	3,0%
İlkokul Mezunu / <i>Primary School Graduate</i>	14.352.896	23,5%	672.972	23,0%	292.043	20,4%
İlköğretim Mezunu / <i>Primary Education Graduate</i>	8.691.859	14,2%	428.900	14,6%	222.857	15,5%
Ortaokul veya Dengi Okul Mezunu / <i>Junior High School or Equivalents Graduate</i>	7.738.123	12,7%	386.782	13,2%	197.164	13,8%
Lise veya Dengi Okul Mezunu / <i>High School or Equivalents Graduate</i>	13.965.679	22,9%	756.441	25,8%	377.696	26,3%
Yüksekokul veya Fakülte Mezunu / <i>Vocational Schools or Undergraduate Schools</i>	9.246.078	15,2%	436.465	14,9%	232.539	16,2%
Yüksek Lisans Mezunu / <i>Graduate Schools Graduates</i>	890.437	1,5%	37.056	1,3%	19.420	1,4%
Doktora Mezunu / <i>Post Graduate School Graduate</i>	203.811	0,3%	8.270	0,3%	3.512	0,2%
Bilinmeyen / Unknown	472.725	0,8%	18.461	0,6%	7.807	0,5%
Toplam / Total	61.017.157	100,0%	2.928.037	100,0%	1.433.817	100,0%

Kaynak/ Reference : Milli Eğitim Bakanlığı / Ministry of National Education

Eğitim Durumu / Educational Status, 2017 (15+ Yaş/ Age)

Sakarya		Düzce		Bolu		Yalova	
Nüfus / Population	Oran / Rate	Nüfus / Population	Oran / Rate	Nüfus / Population	Oran / Rate	Nüfus / Population	Oran / Rate
24.837	3,3%	10.676	3,6%	9.100	3,7%	4.553	2,4%
23.909	3,1%	13.506	4,6%	9.233	3,8%	6.097	3,2%
199.680	26,2%	72.154	24,4%	65.590	26,7%	43.505	22,8%
106.841	14,0%	47.282	16,0%	28.890	11,8%	23.030	12,1%
100.372	13,2%	36.571	12,4%	26.612	10,8%	26.063	13,6%
191.679	25,1%	71.632	24,3%	65.365	26,6%	50.069	26,2%
98.837	13,0%	38.116	12,9%	35.321	14,4%	31.652	16,6%
8.747	1,1%	2.870	1,0%	3.190	1,3%	2.829	1,5%
2.270	0,3%	881	0,3%	1.072	0,4%	535	0,3%
5.319	0,7%	1.594	0,5%	1.063	0,4%	2.678	1,4%
762.491	100,0%	295.282	100,0%	245.436	100,0%	191.011	100,0%

Yükseköğretim Kurumlarında Öğrenci Sayıları
Number of Students at Higher Education Institutions, 2017-2018

	Ön Lisans / Vocational Training School	Lisans / Undergraduate	Yüksek Lisans / Masters	Doktora / Doctorate	Toplam/ Total	Mezun/ Graduates
Türkiye* - Turkey	1.132.133	2.292.249	454.673	95.100	3.974.155*	620.910
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	90.797	130.114	24.832	4.676	250.419	35.832
Kocaeli	34.875	42.559	9.686	1.929	89.049	13.383
Sakarya	29.355	46.138	8.988	1.823	86.304	12.666
Düzce	10.387	16.046	2.463	291	29.187	3.410
Bolu	9.751	19.141	2.537	434	31.863	4.029
Yalova	6.429	6.230	1.158	199	14.016	2.344

Kaynak / Source: Yükseköğretim Kurumu / Council of Higher Education

Açıköğretim Programı Öğrencileri Dahil Türkiye Toplamı: *7.198.987; **802.822 / Turkey Total Student (Including Correspondent School's Student : 7.198.987; **802.822

Yükseköğretim Kurumlarında Kendi Biriminde Görevli Öğretim Elemanı Sayısı,
Number of Teaching Staff Within Own Unit Form Higher Education Institutions, 2017-2018

	Toplam Öğretim Elemanı / Total Teaching Staff	Profesör / Professor	Doçent / Associate Professor	Yardımcı Doçent / Assistant Professor	Diğer Öğretim Elemanı / Other Teaching Staff
Türkiye / Turkey	160.999	25.192	14.632	38.161	83.014
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	7.573	854	733	1.931	4.055
Kocaeli	2.607	324	265	582	1.436
Sakarya	2.003	262	206	540	995
Düzce	1.138	94	94	328	622
Bolu	1.348	146	131	376	695
Yalova	477	28	37	105	307

Kaynak / Source: Yükseköğretim Kurumu / Council of Higher Education

*Öğretim Görevlisi, Okutman, Uzman, Ar.Gör. ve E.Ö.Plancısını kapsamaktadır. / Involving Instructor, Language Instructor, Specialist, Res.Ass., Translator and ED.&TRN. Planner

• **Öğretmen**
Teacher

• **Öğretim Elemanı**
Teaching Staff

• **Doçent**
Associate Professor

• **Profesör**
Professor

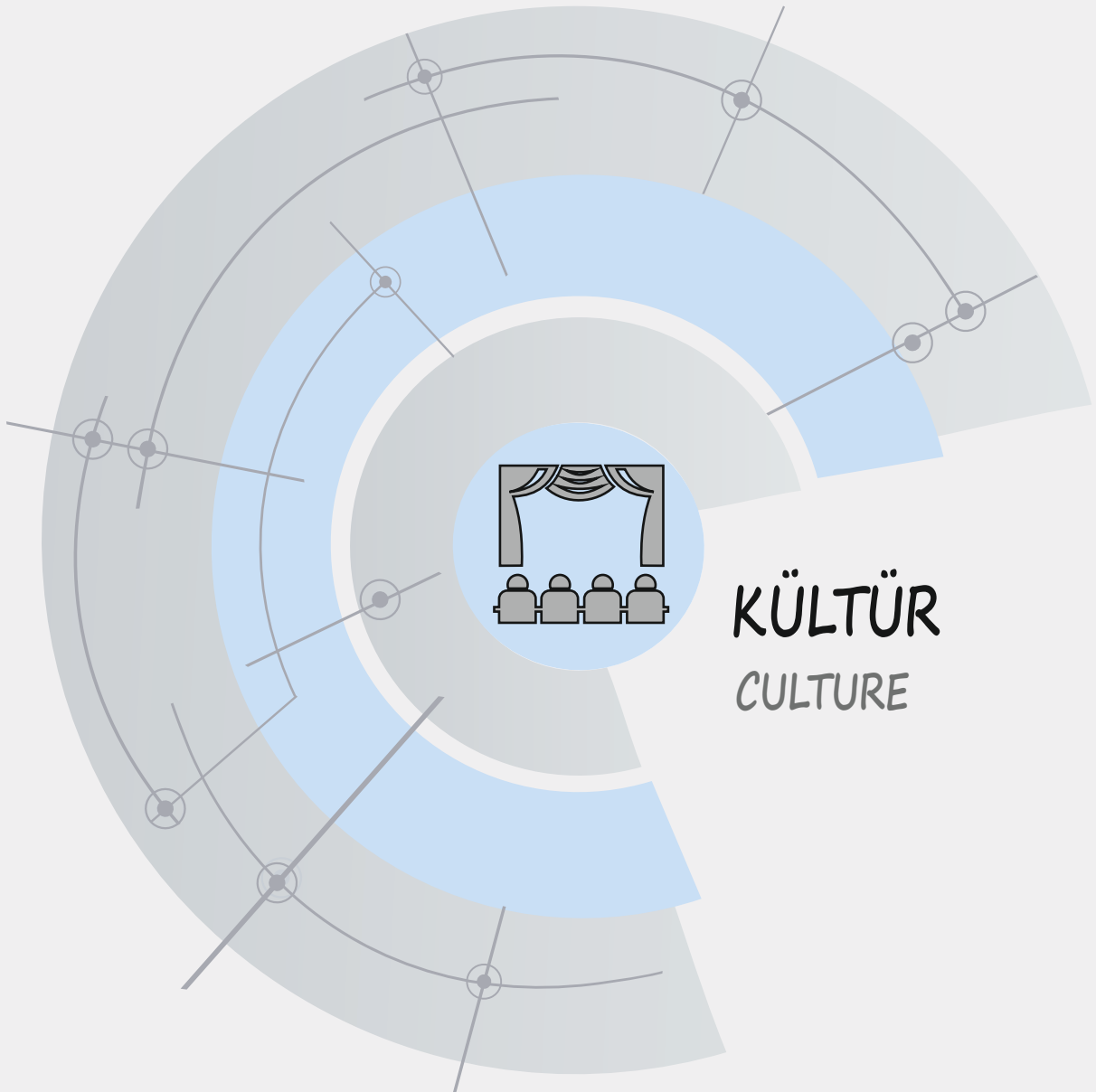
• **Eğitim Durumu**
Educational Status

• **Öğrenci**
Student

• **Derslik**
Classroom

KÜLTÜR
CULTURE

Kültür Göstergeleri / Culture Indicators, 2016-2017						
	Sinema / Cinema				Tiyatro / Theater	
	Salon Sayısı / Number of Movie Houses	Koltuk Sayısı / Cinema Seating Capacity	Gösterilen Film Sayısı / Number of Movies	Seyirci Sayısı / Cinema Number of Attendances	Salon Sayısı / Number of Movie Houses	Koltuk Sayısı / Cinema Seating Capacity
Türkiye / Turkey	2.692	328.845	58.214	68.482.526	783	287.214
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	167	18848	3403	4376677	44	14.851
Kocaeli	73	8.883	1.527	1.912.975	20	5.822
Sakarya	41	4.819	704	1.114.686	10	3.331
Düzce	13	1.301	294	342.812	5	1.450
Bolu	21	1.967	317	590.679	5	2.729
Yalova	19	1.878	561	415.525	4	1.519

Kaynak/ Source : TÜİK Kültür İstatistikleri / TurkStat Cultural Statistics

Kültür Göstergeleri / Culture Indicators, 2008-2009						
	Sinema / Cinema				Tiyatro / Theater	
	Salon Sayısı / Number of Movie Houses	Koltuk Sayısı / Cinema Seating Capacity	Gösterilen Film Sayısı / Number of Movies	Seyirci Sayısı / Cinema Number of Attendances	Salon Sayısı / Number of Movie Houses	Koltuk Sayısı / Cinema Seating Capacity
Türkiye / Turkey	1.647	229.822	34.947	31.334.447	201	80.099
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	78	12.474	1.658	1.313.218	4	1.721
Kocaeli	35	5.225	570	493.390	2	845
Sakarya	23	4.978	690	575.868	1	676
Düzce	4	433	150	37.708	-	-
Bolu	6	777	142	84.152	1	200
Yalova	10	1.061	106	122.100	-	-

Kaynak / Source : TÜİK Kültür İstatistikleri / TurkStat Cultural Statistics

Tiyatro / Theater		Halk Kütüphaneleri / Public Libraries				
Gösterilen Film Sayısı / Number of Movies	Seyirci Sayısı / Cinema Number of Attendances	Halk Kütüphaneleri Sayısı / Number of Public Libraries	Kitap Sayısı / Number of Books	Yararlanma Sayısı/ Number of Users	Bin Kişi Başına Yararlanma Sayısı / Number of Public Libraries Users Per Thousand Capita	Ödünç Verilen Materyal Sayısı / Number of Metarials Lent
31.690	7.006.410	1.146	19.993.613	25.091.232	310	10.443.581
1198	286056	39	708.077	661.287	174	381.403
970	220.299	12	209.998	214.116	114	112.566
91	29.071	10	160.270	167.503	169	94.474
64	17.480	6	102.889	107.538	285	66.368
41	10.475	9	180.797	123.079	406	74.672
32	8.731	2	54.123	49.051	195	33.323

Tiyatro / Theater		Halk Kütüphaneleri / Public Libraries				
Gösterilen Film Sayısı / Number of Movies	Seyirci Sayısı / Cinema Number of Attendances	Halk Kütüphaneleri Sayısı / Number of Public Libraries	Kitap Sayısı / Number of Books	Yararlanma Sayısı/ Number of Users	Bin Kişi Başına Yararlanma Sayısı / Number of Public Libraries Users Per Thousand Capita	Ödünç Verilen Materyal Sayısı / Number of Metarials Lent
18.803	4.320.729	1.149	14.093.896	19.929.836	275	5.390.401
411	77.467	37	419.794	497.986	156	187.055
370	65.467	11	102.316	145.761	96	60.690
17	4.800	10	114.993	165.274	192	60.719
-	-	5	40.433	68.187	203	22.189
24	7.200	9	134.965	103.429	381	34.356
-	-	2	27.087	15.335	76	9.101

Sporcu Sayıları / Number of Sportsman, 2018

Lisanslı / Licenced					Faal / Active			
	Kadın / Female	Erkek / Male	Toplam Lisanslı / Total Licenced	Yüzbin Kişi Başına Düşen Lisanslı Sporcu Sayısı / Number of Licenced Sportmen per One Hundred Thousand People	Kadın / Female	Erkek / Male	Toplam Faal/ Total Active	Yüzbin Kişi Başına Düşen Faal Sporcu Sayısı / Number of Active Sportmen per One Hundred Thousand People
Türkiye /Turkey	1.589.730	3.174.682	4.764.555	5.896	349.563	615.666	965.229	1.194
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	127.128	175.948	303.076	7.964	15.223	22.132	37.355	982
Kocaeli	68.838	108.366	177.204	9.409	5.575	9.195	14.770	784
Sakarya	16.435	34.222	50.657	5.116	3.648	7.263	10.911	1.102
Düzce	8.325	16.383	24.708	6.543	707	1.230	1.937	513
Bolu	9.134	17.433	26.567	8.763	1.832	2.964	4.796	1.582
Yalova	8.039	15.901	23.940	9.530	1.806	3.135	4.941	1.967

Kaynak / Source: Gençlik ve Spor Bakanlığı SGM, (Ministry of Youth and Sports DS), 08/2018

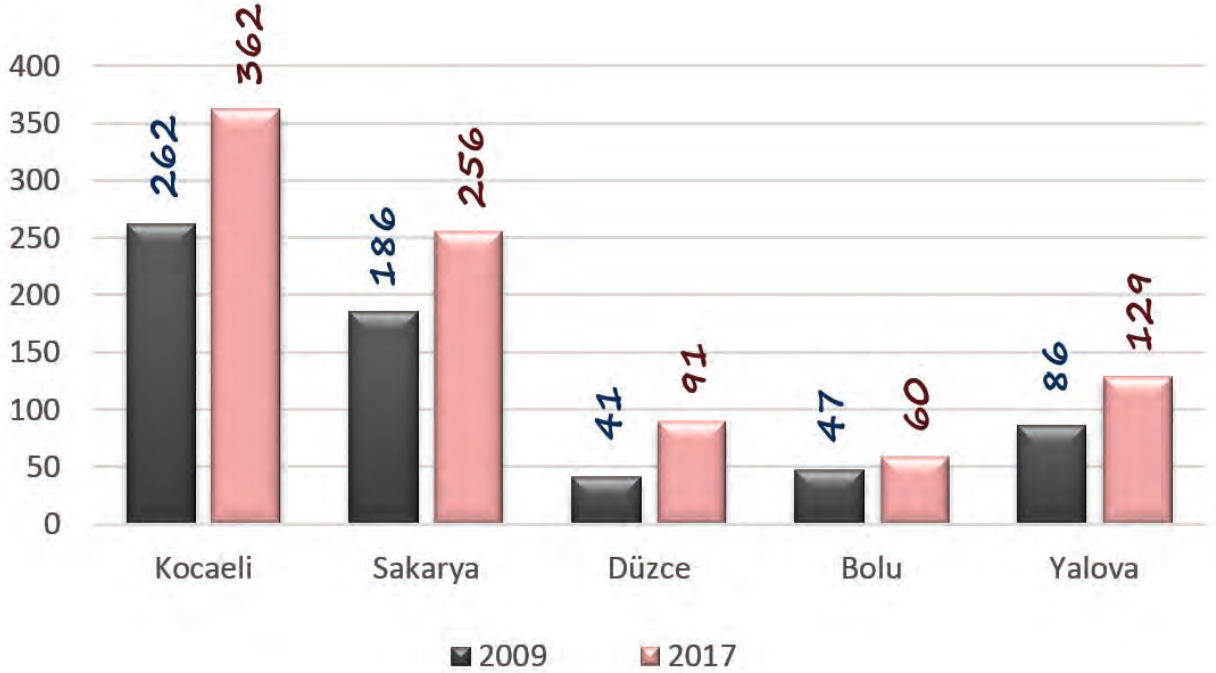
Spor Tesis Sayıları / Number of Sports Facilities						
	2009					
	Askeri / Military	İhtisas / Specialisation	Müessese / Establishment	Okul / School	Spor Klubü / Sports Club	Toplam / Total
Türkiye / Turkey	12	617	1.207	1.593	6.549	9.978
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	-	30	52	36	504	622
Kocaeli	-	14	39	16	193	262
Sakarya	-	10	-	6	170	186
Düzce	-	-	1	3	37	41
Bolu	-	3	8	6	30	47
Yalova	-	3	4	5	74	86

Kaynak / Source: Gençlik ve Spor Bakanlığı SGM, Ministry of Youth and Sports DS

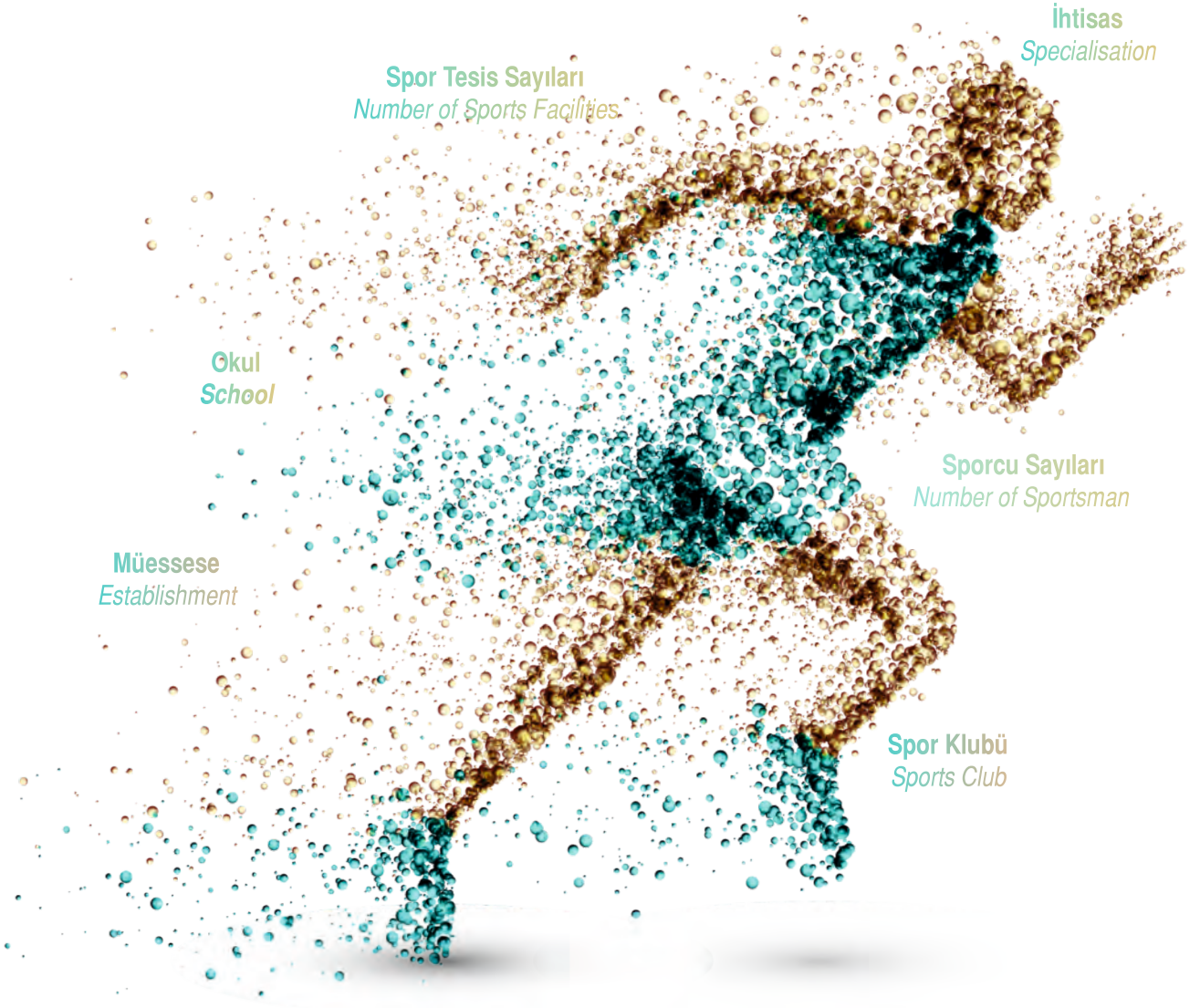
Spor Tesis Sayıları / Number of Sports Facilities						
	2017					
	Askeri / Military	İhtisas / Specialisation	Müessese / Establishment	Okul / School	Spor Klubü / Sports Club	Toplam / Total
Türkiye / Turkey	5	475	1.042	898	11.589	14.009
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	-	25	36	39	798	898
Kocaeli	-	12	26	13	311	362
Sakarya	-	7	-	4	245	256
Düzce	-	1	2	9	79	91
Bolu	-	2	5	7	46	60
Yalova	-	3	3	6	117	129

Kaynak / Source: Gençlik ve Spor Bakanlığı SGM, Ministry of Youth and Sports DS

Spor Tesis Sayıları / Number of Sport Facilities

SAĞLIK
HEALTH

Hastane Sayıları ile Hastane Yatak Sayıları / Number of Hospitals and Hospital Beds

		Kurum Sayısı / Number of Institutions	Sağlık Bakanlığı Kurum Sayısı / Number of Ministry of Health Institutions	Üniversite Kurum Sayısı / Number of University Institutions	Özel Kurum Sayısı / Private Institutions	Diğer Kurum Sayısı / Number of Other Institutions	Yatak Sayısı / Number of Hospital Beds	Yüzbin Kişi Başına Toplam Hastane Yatak Sayısı / Number of Hospital Beds Per One Hundred Thousand People
Türkiye / Turkey	2011	1.410	840	65	503	2	188.047	252
	2012	1.483	832	65	541	45	200.072	265
	2013	1.517	854	69	550	44	202.031	264
	2014	1.528	866	69	556	37	206.836	266
	2015	1.533	865	70	562	36	209.648	266
	2016	1.510	876	69	565	-	217.771	273
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	2011	60	34	3	23	-	7.304	220
	2012	64	35	3	24	2	8.020	238
	2013	66	35	3	27	1	8.214	238
	2014	70	39	3	27	1	8.752	248
	2015	72	40	2	29	1	9.156	253
	2016	70	40	2	28	-	9.049	243
Kocaeli	2011	23	10	1	12	-	3.510	219
	2012	24	10	1	12	1	3.887	238
	2013	25	9	1	14	1	4.053	242
	2014	27	10	1	15	1	4.156	241
	2015	29	10	1	17	1	4.380	246
	2016	27	10	1	16	-	4.360	238
Sakarya	2011	19	13	-	6	-	1.509	170
	2012	20	13	-	6	1	1.700	188
	2013	19	13	-	6	-	1.690	184
	2014	19	13	-	6	-	1.698	182
	2015	18	12	-	6	-	1.741	183
	2016	18	12	-	6	-	1.962	201

Hastane Sayıları ile Hastane Yatak Sayıları / Number of Hospitals and Hospital Beds

		Kurum Sayısı / Number of Institutions	Sağlık Bakanlığı Kurum Sayısı / Number of Ministry of Health Institutions	Üniversite Kurum Sayısı / Number of University Institutions	Özel Kurum Sayısı / Private Institutions	Diğer Kurum Sayısı / Number of Other Institutions	Yatak Sayısı / Number of Hospital Beds	Yüzbin Kişi Başına Toplam Hastane Yatak Sayısı / Number of Hospital Beds Per One Hundred Thousand People
Düzce	2011	4	2	1	1	-	663	194
	2012	4	2	1	1	-	670	193
	2013	5	3	1	1	-	675	192
	2014	8	6	1	1	-	690	194
	2015	8	6	1	1	-	703	195
	2016	8	6	1	1	-	699	189
Bolu	2011	10	7	1	2	-	1.300	470
	2012	11	7	1	3	-	1.414	503
	2013	11	7	1	3	-	1.414	499
	2014	10	7	1	2	-	1.826	641
	2015	11	9	-	2	-	1.906	655
	2016	11	9	-	2	-	1.529	510
Yalova	2011	4	2	-	2	-	322	156
	2012	5	3	-	2	-	349	165
	2013	6	3	-	3	-	382	174
	2014	6	3	-	3	-	382	169
	2015	6	3	-	3	-	426	183
	2016	6	3	-	3	-	499	206

Kaynak / Source : TÜİK-Sağlık Bakanlığı / TurkStat- Ministry of Health

Sağlık Personeli Sayısı / Number of Health Personnel

		Uzman Hekim / Specialist Physician	Pratisyen Hekim / Practitioner Physician	Asistan Hekim / Resident Physician	Toplam Hekim / Total Physician	Dış Hekimi / Dentist	Sağlık Memuru/ Health Officer	Hemşire / Nurse	Ebe / Midwives	Nüfus / Population
Türkiye / Turkey	2011	66.064	39.712	20.253	126.029	21.099	110.862	124.982	51.905	74.724.269
	2012	70.103	38.877	20.792	129.772	21.404	122.663	134.906	53.466	75.627.384
	2013	73.886	38.572	21.317	133.775	22.295	134.488	139.544	53.427	76.667.864
	2014	75.251	39.045	21.320	135.616	22.996	149.616	142.432	52.838	77.695.904
	2015	77.622	41.794	21.843	141.259	24.834	145.943	152.803	53.086	78.741.053
	2016	78.620	43.058	23.149	144.827	26.674	144.609	152.952	52.456	79.814.871
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	2011	2.588	1.806	626	5.020	956	4.718	5.213	2.269	3.315.463
	2012	2.706	1.684	679	5.069	919	5.278	5.595	2.350	3.376.330
	2013	2.952	1.706	761	5.419	910	5.908	5.921	2.440	3.448.702
	2014	3.067	1.777	774	5.618	981	6.617	6.246	2.303	3.522.353
	2015	3.122	1.882	841	5.845	1.027	6.321	6.650	2.400	3.617.728
	2016	3.040	1.940	978	5.958	1.047	6.463	6.652	2.433	3.719.652
Kocaeli	2011	1.309	820	284	2.413	476	2.054	2.604	1.058	1.601.720
	2012	1.413	779	326	2.518	495	2.367	2.904	1.089	1.634.691
	2013	1.584	787	358	2.729	463	2.679	3.090	1.134	1.676.202
	2014	1.598	818	352	2.768	468	3.017	3.193	1.076	1.722.795
	2015	1.575	845	400	2.820	507	2.873	3.275	1.143	1.780.055
	2016	1.575	945	443	2.963	508	2.894	3.361	1.143	1.830.772
Sakarya	2011	531	505	79	1.115	254	1.237	1.096	612	888.556
	2012	524	470	75	1.069	206	1.342	1.108	652	902.267
	2013	544	477	110	1.131	214	1.495	1.153	671	917.373
	2014	642	513	117	1.272	260	1.650	1.300	639	932.706
	2015	690	546	138	1.374	235	1.563	1.425	650	953.181
	2016	674	495	183	1.352	257	1.612	1.412	652	976.948

Kaynak / Source : TÜİK-Sağlık Bakanlığı / TurkStat- Ministry of Health

Sağlık Personeli Sayısı / Number of Health Personnel

		Uzman Hekim / Specialist Physician	Pratisyen Hekim / Practitioner Physician	Asistan Hekim / Resident Physician	Toplam Hekim / Total Physician	Dış Hekimi / Dentist	Sağlık Memuru/ Health Officer	Hemşire / Nurse	Ebe / Midwives	Nüfus / Population
Düzce	2011	274	189	151	614	76	465	583	207	342.146
	2012	289	157	150	596	72	513	599	210	346.493
	2013	297	164	148	609	71	576	616	217	351.509
	2014	300	158	142	600	78	619	593	190	355.549
	2015	312	185	132	629	93	587	626	198	360.388
	2016	295	200	147	642	91	626	622	221	370.371
Bolu	2011	323	168	112	603	80	567	623	257	276.506
	2012	326	152	128	606	71	651	653	251	281.080
	2013	348	155	152	655	84	704	711	262	283.496
	2014	359	156	163	678	95	836	796	263	284.789
	2015	351	166	171	688	107	815	920	259	291.095
	2016	288	174	205	667	111	820	848	260	299.896
Yalova	2011	151	124	-	275	70	395	307	135	206.535
	2012	154	126	-	280	75	405	331	148	211.799
	2013	179	123	-	302	78	524	351	156	220.122
	2014	168	132	-	300	80	495	364	135	226.514
	2015	194	140	-	334	85	483	404	150	233.009
	2016	208	126	-	334	80	511	409	157	241.665

Kaynak / Source : TÜİK-Sağlık Bakanlığı / TurkStat- Ministry of Health

Sağlık Personeli Sayısı / Number of Health Personnel

		Yüzbin Kişi Başına Düşen Uzman Hekim / Number of Specialist Physician Per One Hundred Thousand People	Yüzbin Kişi Başına Düşen Pratisyen Hekim / Number of Practitioner Physician Per One Hundred Thousand People	Yüzbin Kişi Başına Düşen Asistan Hekim / Number of Resident Physician Per One Hundred Thousand People	Yüzbin Kişi Başına Düşen Diş Hekimi / Number of Dentist Per One Hundred Thousand People	Yüzbin Kişi Başına Düşen Sağlık Memuru / Number of Health Officers Per One Hundred Thousand People	Yüzbin Kişi Başına Düşen Hemşire / Number of Nurses Per One Hundred Thousand People	Yüzbin Kişi Başına Düşen Ebe / Number of Midwives Per One Hundred Thousand People
Türkiye / Turkey	2011	88,4	53,1	27,1	28,2	148,4	167,3	69,5
	2012	92,7	51,4	27,5	28,3	162,2	178,4	70,7
	2013	96,4	50,3	27,8	29,1	175,4	182,0	69,7
	2014	96,9	50,3	27,4	29,6	192,6	183,3	68,0
	2015	98,6	53,1	27,7	31,5	185,3	194,1	67,4
	2016	98,5	53,9	29,0	33,4	181,2	191,6	65,7
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	2011	78,1	54,5	18,9	28,8	142,3	157,2	68,4
	2012	80,1	49,9	20,1	27,2	156,3	165,7	69,6
	2013	85,6	49,5	22,1	26,4	171,3	171,7	70,8
	2014	87,1	50,4	22,0	27,9	187,9	177,3	65,4
	2015	87,1	50,4	22,0	27,9	187,9	177,3	65,4
	2016	81,7	52,2	26,3	28,1	173,8	178,8	65,4
Kocaeli	2011	81,7	51,2	17,7	29,7	128,2	162,6	66,1
	2012	86,4	47,7	19,9	30,3	144,8	177,6	66,6
	2013	94,5	47,0	21,4	27,6	159,8	184,3	67,7
	2014	92,8	47,5	20,4	27,2	175,1	185,3	62,5
	2015	88,5	47,5	22,5	28,5	161,4	184,0	64,2
	2016	86,0	51,6	24,2	27,7	158,1	183,6	62,4
Sakarya	2011	59,8	56,8	8,9	28,6	139,2	123,3	68,9
	2012	58,1	52,1	8,3	22,8	148,7	122,8	72,3
	2013	59,3	52,0	12,0	23,3	163,0	125,7	73,1
	2014	68,8	55,0	12,5	27,9	176,9	139,4	68,5
	2015	72,4	57,3	14,5	24,7	164,0	149,5	68,2
	2016	69,0	50,7	18,7	26,3	165,0	144,5	66,7

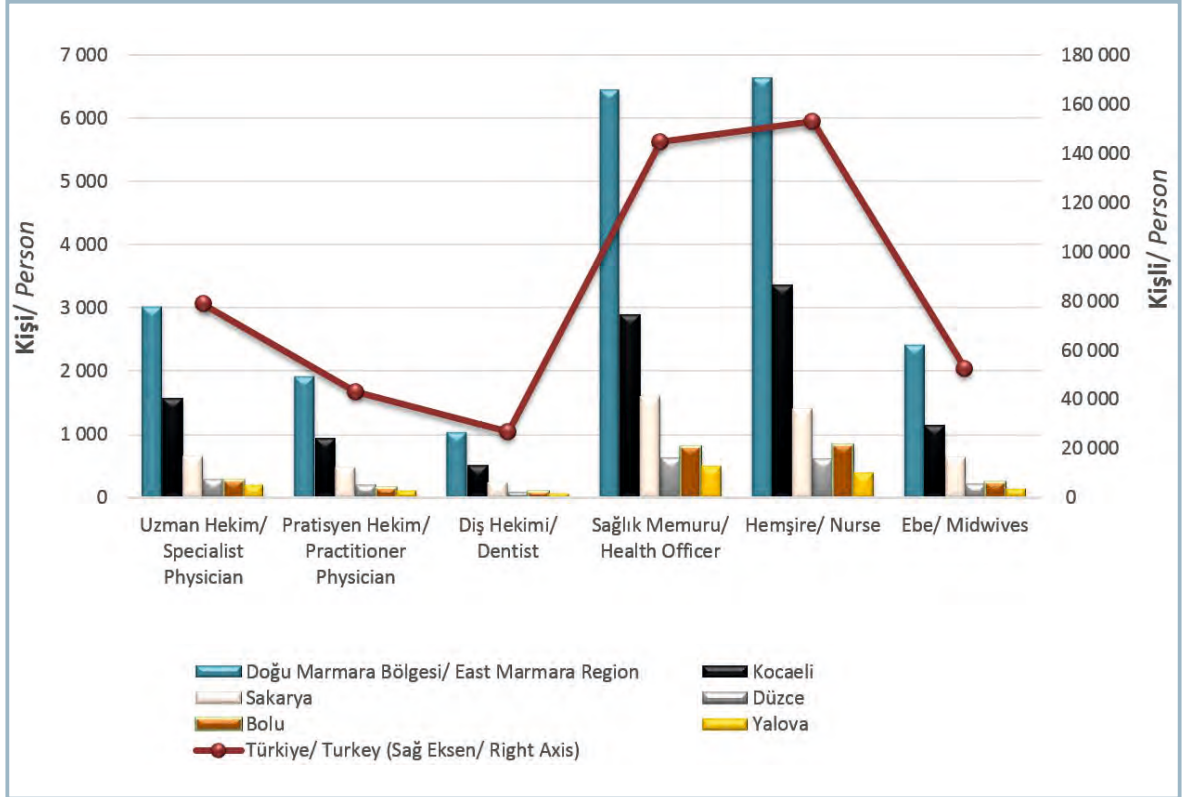

Sağlık Personeli Sayısı / Number of Health Personnel

		Yüzbin Kişi Başına Düşen Uzman Hekim / Number of Specialist Physician Per One Hundred Thousand People	Yüzbin Kişi Başına Düşen Pratisyen Hekim / Number of Practitioner Physician Per One Hundred Thousand People	Yüzbin Kişi Başına Düşen Asistan Hekim / Number of Resident Physician Per One Hundred Thousand People	Yüzbin Kişi Başına Düşen Diş Hekimi / Number of Dentist Per One Hundred Thousand People	Yüzbin Kişi Başına Düşen Sağlık Memuru / Number of Health Officers Per One Hundred Thousand People	Yüzbin Kişi Başına Düşen Hemşire / Number of Nurses Per One Hundred Thousand People	Yüzbin Kişi Başına Düşen Ebe / Number of Midwives Per One Hundred Thousand People
Düzce	2011	80,1	55,2	44,1	22,2	135,9	170,4	60,5
	2012	83,4	45,3	43,3	20,8	148,1	172,9	60,6
	2013	84,5	46,7	42,1	20,2	163,9	175,2	61,7
	2014	84,4	44,4	39,9	21,9	174,1	166,8	53,4
	2015	86,6	51,3	36,6	25,8	162,9	173,7	54,9
	2016	79,6	54,0	39,7	24,6	169,0	167,9	59,7
Bolu	2011	116,8	60,8	40,5	28,9	205,1	225,3	92,9
	2012	116,0	54,1	45,5	25,3	231,6	232,3	89,3
	2013	122,8	54,7	53,6	29,6	248,3	250,8	92,4
	2014	126,1	54,8	57,2	33,4	293,6	279,5	92,3
	2015	120,6	57,0	58,7	36,8	280,0	316,0	89,0
	2016	96,0	58,0	68,4	37,0	273,4	282,8	86,7
Yalova	2011	73,1	60,0	-	33,9	191,3	148,6	65,4
	2012	72,7	59,5	-	35,4	191,2	156,3	69,9
	2013	81,3	55,9	-	35,4	238,0	159,5	70,9
	2014	74,2	58,3	-	35,3	218,5	160,7	59,6
	2015	83,3	60,1	-	36,5	207,3	173,4	64,4
	2016	86,1	52,1	-	33,1	211,4	169,2	65,0

Kaynak / Source : TÜİK-Sağlık Bakanlığı / TurkStat- Ministry of Health

Sağlık Personeli Sayısı / Number of Health Personnel, 2016

Uzman Hekim
Specialist Physician

Hastane Sayısı
Number of Hospitals

Hemşire
Nurse

Health Care
Doctor
Hospital
Pharmacist
Nurse
Dentist
First Aid
Surgeon
Emergency

MEDICAL

MEDICAL

Sağlık Personeli Sayısı
Number of Health Personnel

Sağlık Memuru
Health Officer

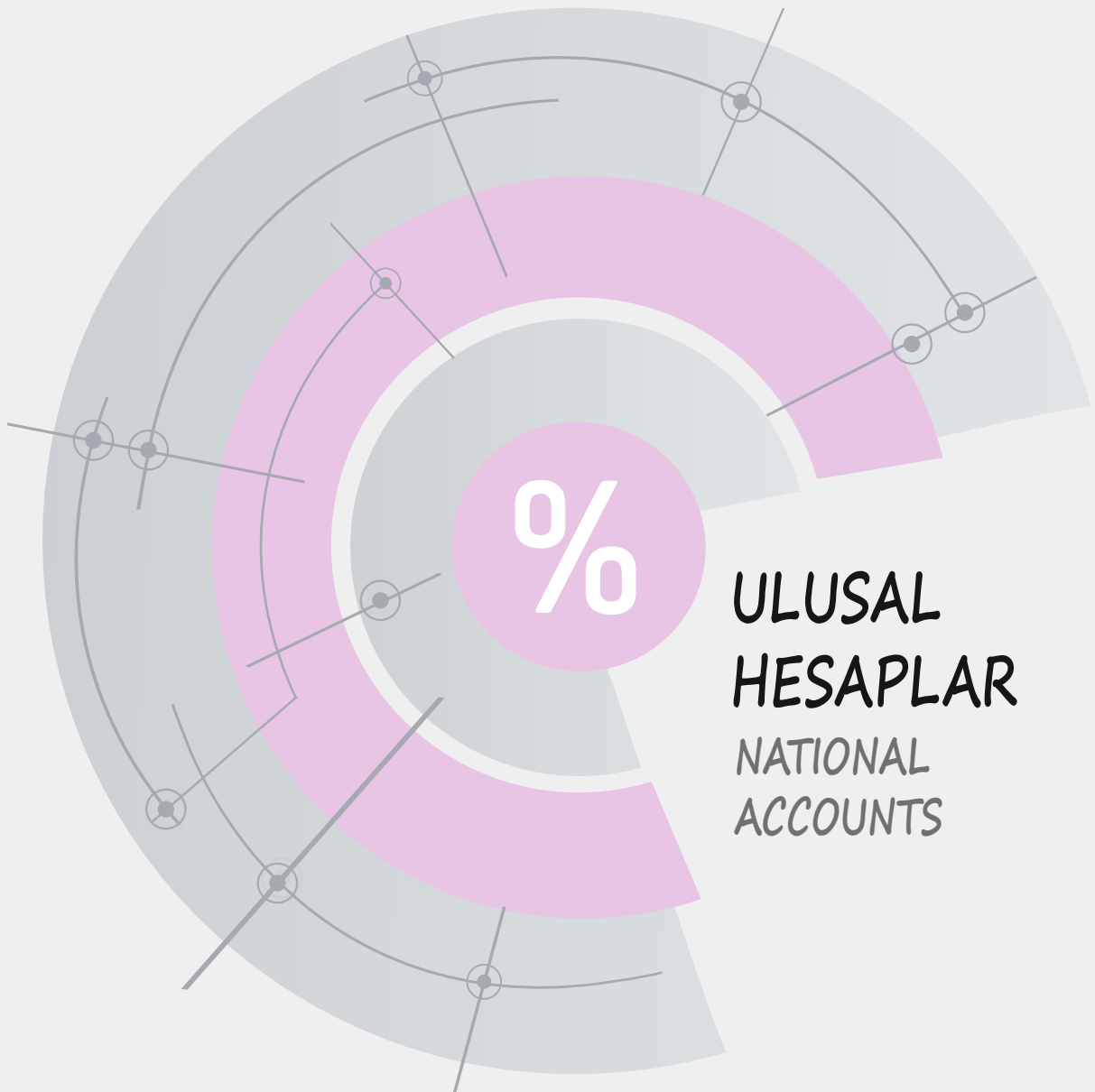
Pratisyen Hekim
Practitioner Physician

Diş Hekimi
Dentist

Ebe
Midwives

**ULUSAL
HESAPLAR**
NATIONAL
ACCOUNTS

Gayrisafi Yurtiçi Hasıla / Gross Domestic Product (Cari Fiyatlarla / At Current Prices, NACE Rev.2, 2004-2014) 000 ₺		
	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi (TR42) / East Marmara Region
2004	577.023.497	28.811.470
2005	673.702.943	34.383.883
2006	789.227.555	41.997.231
2007	880.460.879	47.224.677
2008	994.782.858	54.272.946
2009	999.191.848	52.402.064
2010	1.160.013.978	61.947.843
2011	1.394.477.166	78.204.145
2012	1.569.672.115	88.373.263
2013	1.809.713.087	104.842.226
2014	2.044.465.876	120.076.331

Kaynak/ Source: TÜİK, Gayrisafi Yurtiçi Hasıla/ TurkStat, Gross Domestic Product

Cari Fiyatlarla Bölgesel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla /
Regional Gross Domestic Product at Current Basic Prices, 2004-2014

	Bölge / Region	1.000 ₺		Artış Oranı / Increasing Rate
		2004	2014	
TR	Türkiye/ Turkey	577.023.497	2.044.465.876	254,3%
TR10	İstanbul	173.019.044	622.761.611	259,9%
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	13.525.292	48.480.676	258,4%
TR22	Balıkesir, Çanakkale	12.234.753	39.607.166	223,7%
TR31	İzmir	37.750.431	127.429.459	237,6%
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	20.773.260	67.608.511	225,5%
TR33	Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	19.337.977	64.962.167	235,9%
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	30.955.091	112.839.228	264,5%
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	28.811.470	120.076.331	316,8%
TR51	Ankara	55.545.009	186.977.438	236,6%
TR52	Konya, Karaman	13.578.841	49.781.531	266,6%
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	23.777.683	79.813.304	235,7%
TR62	Adana, Mersin	21.970.532	78.233.180	256,1%
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	13.654.383	50.291.641	268,3%
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	8.203.650	27.707.257	237,7%
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	14.340.684	48.672.480	239,4%
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	5.456.165	19.203.445	252,0%
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	4.703.395	14.407.904	206,3%

Cari Fiyatlarla Bölgesel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla /
Regional Gross Domestic Product at Current Basic Prices, 2004-2014

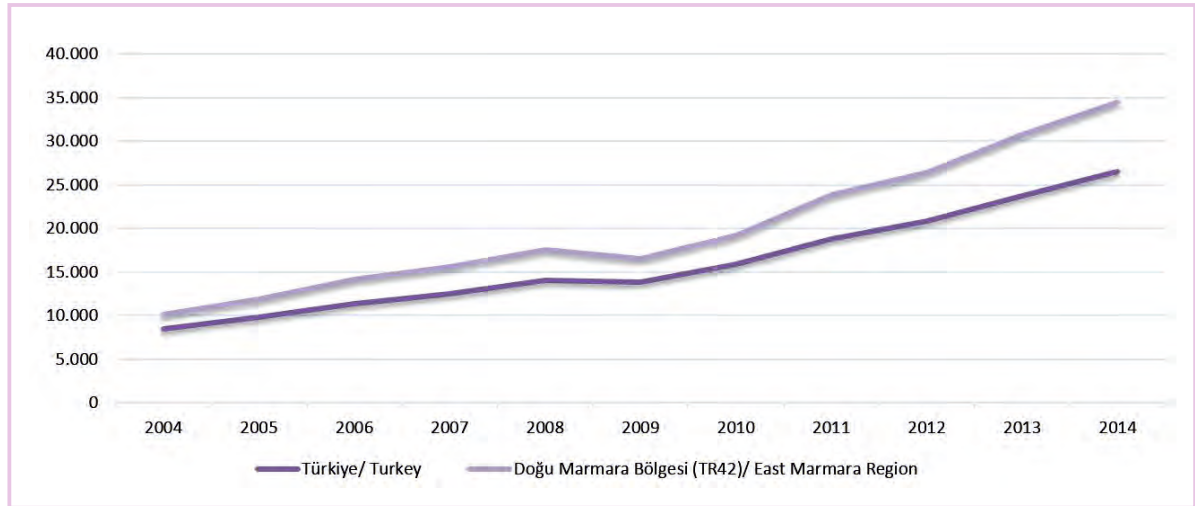
	Bölge / Region	1.000 ₺		Artış Oranı / Increasing Rate
		2004	2014	
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	15.034.299	47.905.183	218,6%
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	13.554.294	47.554.199	250,8%
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	5.245.211	18.142.063	245,9%
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	3.892.183	12.425.511	219,2%
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	7.513.154	26.605.019	254,1%
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	5.818.538	22.793.781	291,7%
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	11.171.798	44.929.189	302,2%
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	10.666.674	38.576.156	261,7%
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	6.489.687	26.681.446	311,1%

Kaynak/ Source: TÜİK, Gayrisafi Yurtiçi Hasıla/ TurkStat, Gross Domestic Product

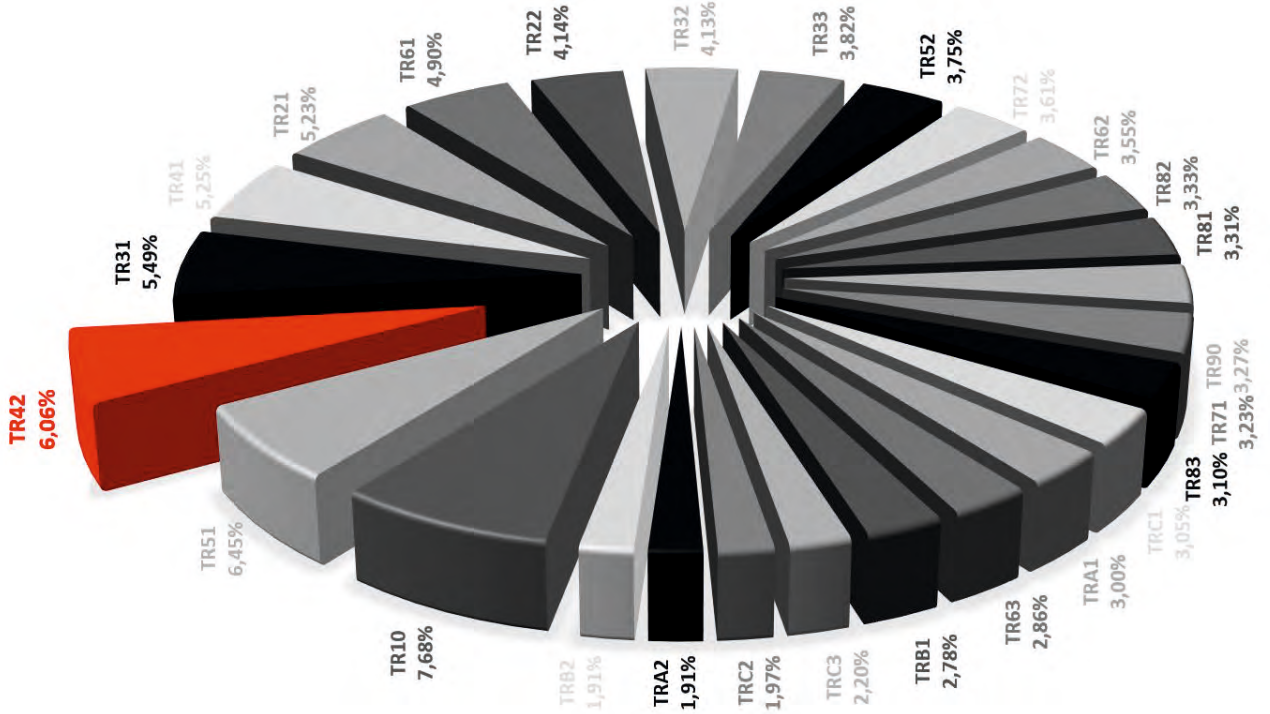

Kişi Başına Gayrisafi Yurtiçi Hasıla / Gross Domestic Product Per Capita (₺)		
	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region
2004	8.536	10.151
2005	9.844	11.869
2006	11.389	14.202
2007	12.550	15.647
2008	14.001	17.549
2009	13.870	16.557
2010	15.860	19.240
2011	18.788	23.837
2012	20.880	26.412
2013	23.766	30.723
2014	26.489	34.450

Kaynak / Source: TÜİK, İl Bazında Gayrisafi Yurtiçi Hasıla / TurkStat, Gross Domestic Product by Provinces

Kişi Başına Gayrisafi Yurtiçi Hasıla / Gross Domestic Product Per Capita, 2014 (%)

İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Gayrisafi Yurtiçi Hasıla / Gross Domestic Product by Kind of Economic Activity, NACE Rev.2, 2004

	Tarım / Agriculture (Milyon ₺ / Million ₺)	Tarım Payı / Agriculture (%)	Sanayi / Industry (Milyon ₺ / Million ₺)	Sanayi Payı / Industry (%)	Hizmetler / Services (Milyon ₺ / Million ₺)	Hizmetler / Services (%)	Toplam GSYH / Total GDP (Milyon ₺ / Million ₺)*
Türkiye / Turkey	54.365	10,78%	145.006	28,76%	304.887	60,46%	504.258
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	1.774	7,05%	10.980	43,61%	12.425	49,35%	25.178

Kaynak / Source: TÜİK, Gayrisafi Yurtiçi Hasıla / TurkStat, Gross Domestic Product

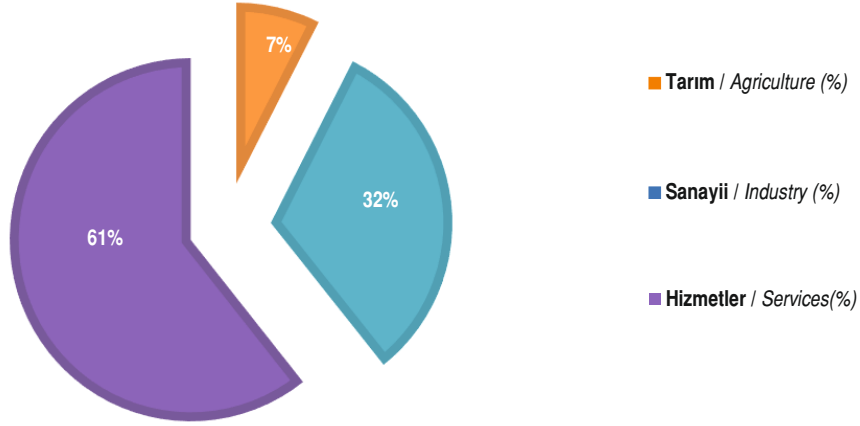
İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Gayrisafi Yurtiçi Hasıla / Gross Domestic Product by Kind of Economic Activity, NACE Rev.2, 2014

	Tarım / Agriculture (Milyon ₺ / Million ₺)	Tarım Payı / Agriculture (%)	Sanayi / Industry (Milyon ₺ / Million ₺)	Sanayi Payı / Industry (%)	Hizmetler / Services (Milyon ₺ / Million ₺)	Hizmetler / Services (%)	Toplam GSYH / Total GDP (Milyon ₺ / Million ₺)*
Türkiye / Turkey	134.725	7,45%	576.441	31,88%	1.097.025	60,67%	1.808.190
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	4.393	4,14%	50.437	47,49%	51.369	48,37%	106.199

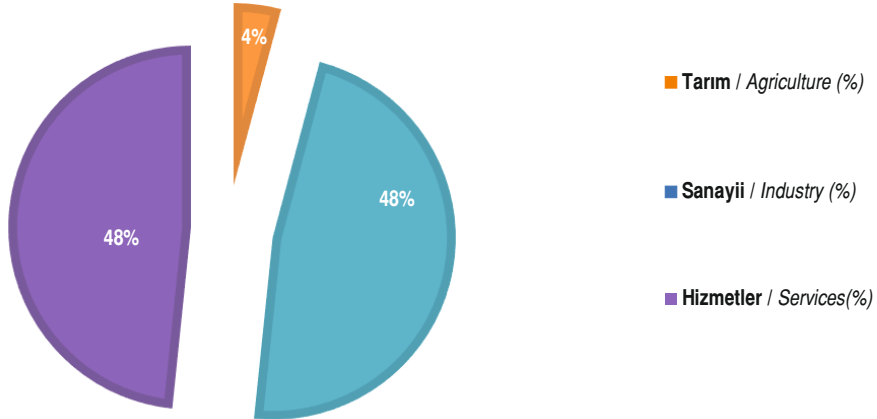
Kaynak / Source: TÜİK, Gayrisafi Yurtiçi Hasıla / TurkStat, Gross Domestic Product

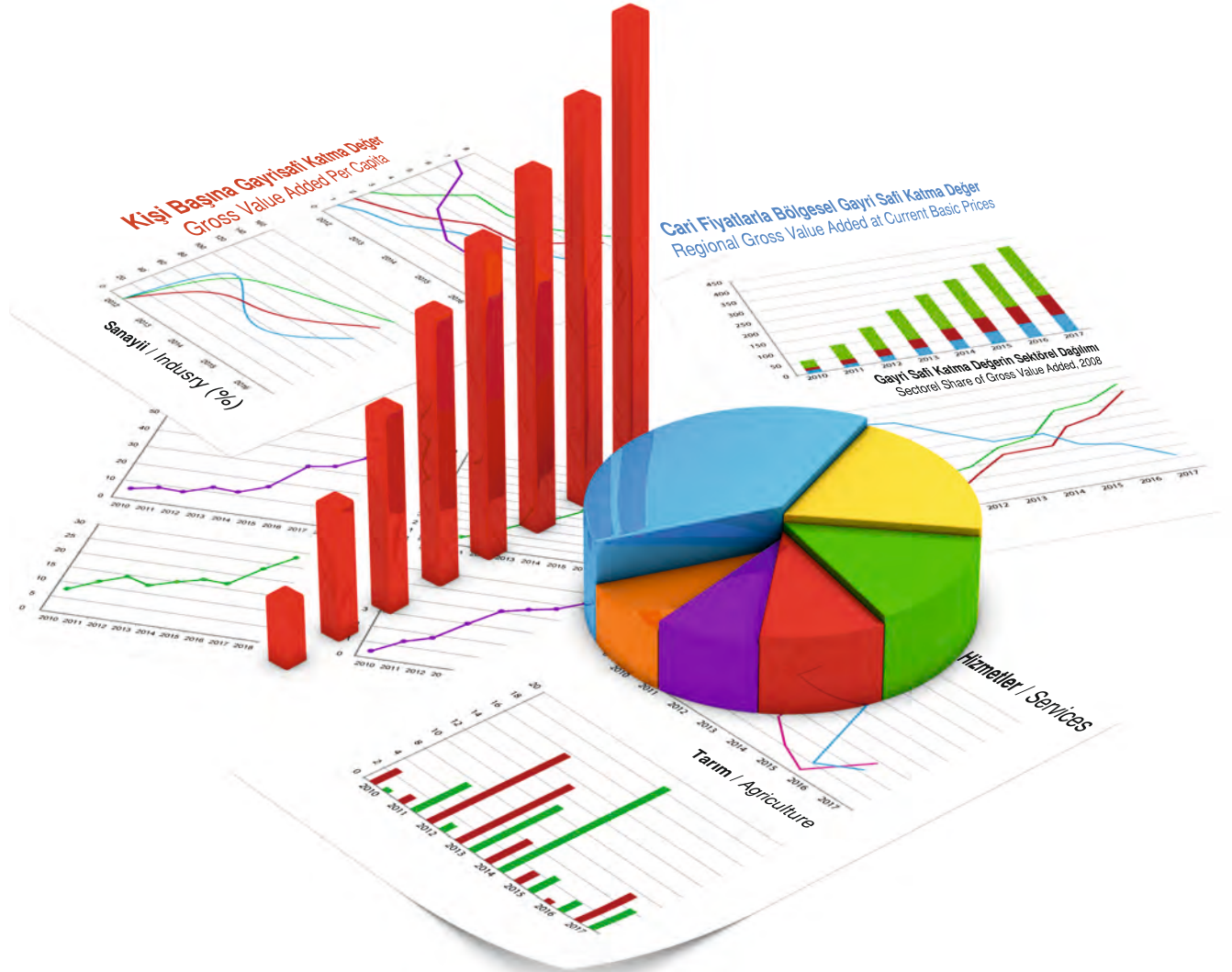
*Vergi & sübvansiyonlar hariç./ Taxes&Subsidies are excluded.

Türkiye 'de Gayri Safi Yurtiçi Hasılanın Sektörel Dağılımı / Sectoral Share of Gross Domestic Product In Turkey, 2014

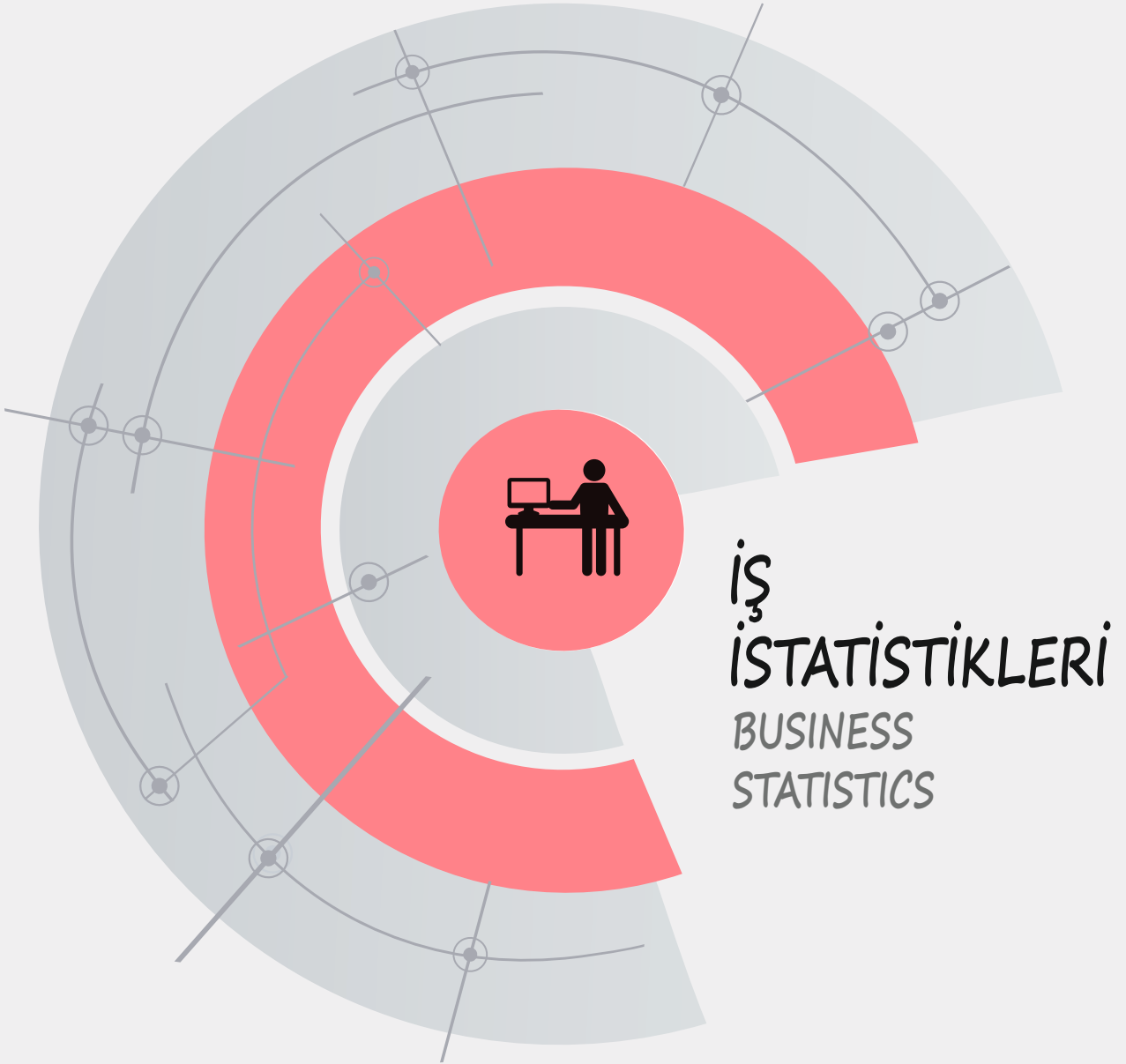

Doğu Marmara'da Gayri Safi Yurtiçi Hasılanın Sektörel Dağılımı / Sectoral Share of Gross Domestic Product In Turkey, 2014

Düzey 2 Bölgeleri İşgücüne Katılma Oranı /
NUTS II Region Labour Force Participation Rate (%) (15+ Yaş/ Age)

Bölge / Region		2015			2016			2017		
		İşgücüne katılma oranı % Labour Force Participation Rate	İşsizlik oranı % / Unemployment Rate	İstihdam oranı % / Employment Rate	İşgücüne katılma oranı % Labour Force Participation Rate	İşsizlik oranı % / Unemployment Rate	İstihdam oranı % / Employment Rate	İşgücüne katılma oranı % Labour Force Participation Rate	İşsizlik oranı % / Unemployment Rate	İstihdam oranı % / Employment Rate
TR	Türkiye	51,3	10,3	46,0	52,0	10,9	46,3	52,8	10,9	47,1
TR10	İstanbul	54,4	12,9	47,4	56,3	13,5	48,7	57,4	13,9	49,4
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	57,4	7,3	53,2	57,9	7,5	53,5	59,1	8,3	54,2
TR22	Balıkesir, Çanakkale	47,1	5,3	44,6	48,6	6,7	45,3	49,8	6,0	46,8
TR31	İzmir	53,5	15,0	45,4	55,4	14,0	47,6	55,2	14,0	47,5
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	54,0	6,9	50,3	53,9	6,7	50,3	55,4	7,1	51,5
TR33	Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	52,6	4,1	50,4	52,3	4,8	49,8	53,0	6,2	49,7
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	50,3	7,8	46,4	50,1	9,2	45,5	51,8	9,8	46,7
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	55,4	10,1	49,8	53,6	10,7	47,9	54,7	10,8	48,8
TR51	Ankara	52,2	11,2	46,4	53,2	11,4	47,2	53,5	11,3	47,5
TR52	Konya, Karaman	51,2	6,5	47,8	50,0	6,1	46,9	50,3	5,9	47,3
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	55,5	9,6	50,2	56,6	11,5	50,1	56,6	12,1	49,7
TR62	Adana, Mersin	50,5	9,8	45,6	50,0	10,4	44,8	49,9	10,7	44,6
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	42,8	16,4	35,8	46,0	14,4	39,4	47,9	11,5	42,4
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	51,6	9,9	46,5	52,6	13,4	45,6	50,6	11,4	44,9
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	48,9	9,7	44,2	49,6	8,4	45,4	49,4	11,9	43,5

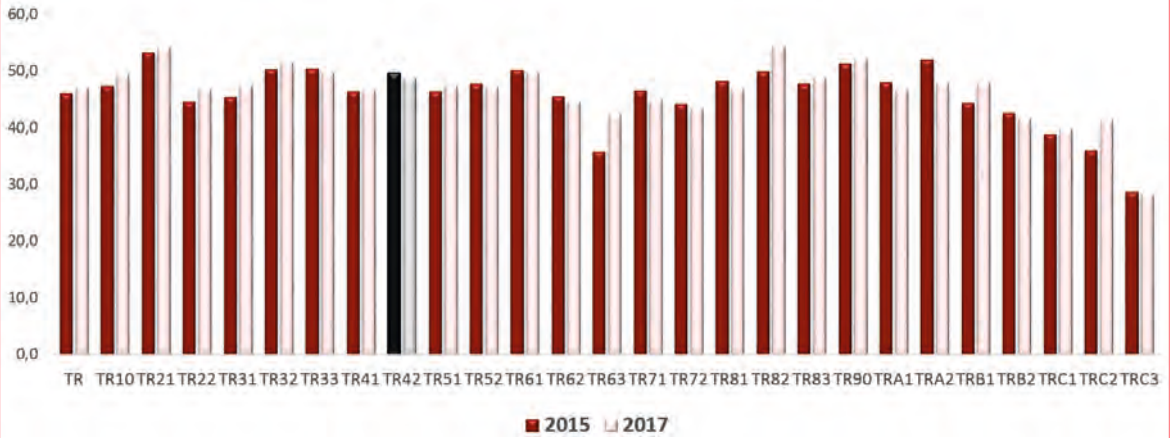

İşgücüne Katılma Oranı (Düzey 2) /
Labour Force Participation Rate (SRE, Level 2) (%) (15+ Yaş/ Age)

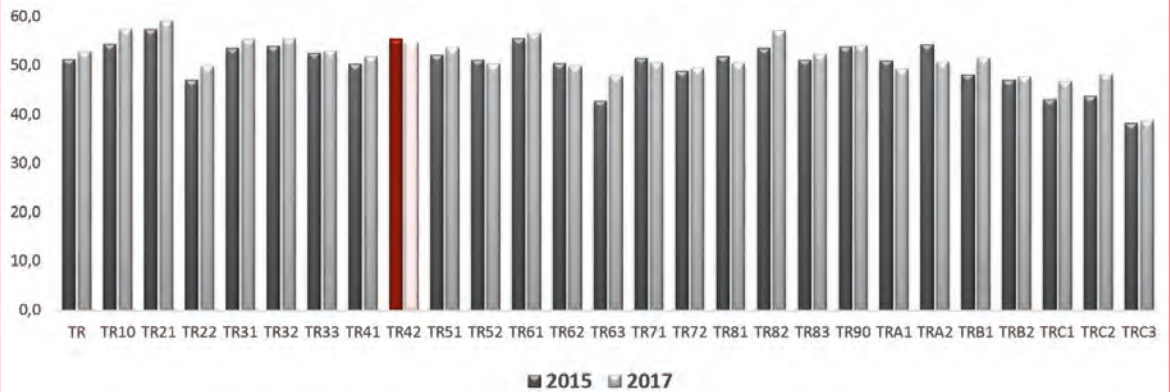
Bölge / Region		2015			2016			2017		
		İşgücüne katılma oranı % Labour Force Participation Rate	İşsizlik oranı % / Unemployment Rate	İstihdam oranı % / Employment Rate	İşgücüne katılma oranı % Labour Force Participation Rate	İşsizlik oranı % / Unemployment Rate	İstihdam oranı % / Employment Rate	İşgücüne katılma oranı % Labour Force Participation Rate	İşsizlik oranı % / Unemployment Rate	İstihdam oranı % / Employment Rate
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	51,8	7,0	48,2	51,4	8,6	47,0	50,5	7,2	46,9
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	53,5	6,8	49,9	57,3	5,8	54,0	57,1	4,6	54,4
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	51,1	6,5	47,8	52,2	7,9	48,1	52,3	6,7	48,8
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	53,9	4,8	51,3	54,4	4,5	52,0	54,1	3,6	52,2
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	51,0	5,9	48,0	49,5	5,0	47,0	49,3	5,5	46,6
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	54,2	3,9	52,0	51,2	4,9	48,7	50,7	5,5	47,9
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	48,2	8,0	44,3	49,1	8,9	44,7	51,5	7,0	47,9
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	47,1	9,5	42,6	42,4	9,2	38,5	47,7	12,8	41,6
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	43,1	9,9	38,8	45,2	14,3	38,7	46,8	15,1	39,8
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	43,7	17,5	36,1	45,2	17,2	37,4	48,1	13,8	41,4
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	38,2	24,8	28,7	39,1	28,3	28,0	38,6	26,9	28,2

Kaynak / Source : TÜİK İşgücü İstatistikleri / TurkStat, Labour Force Statistics

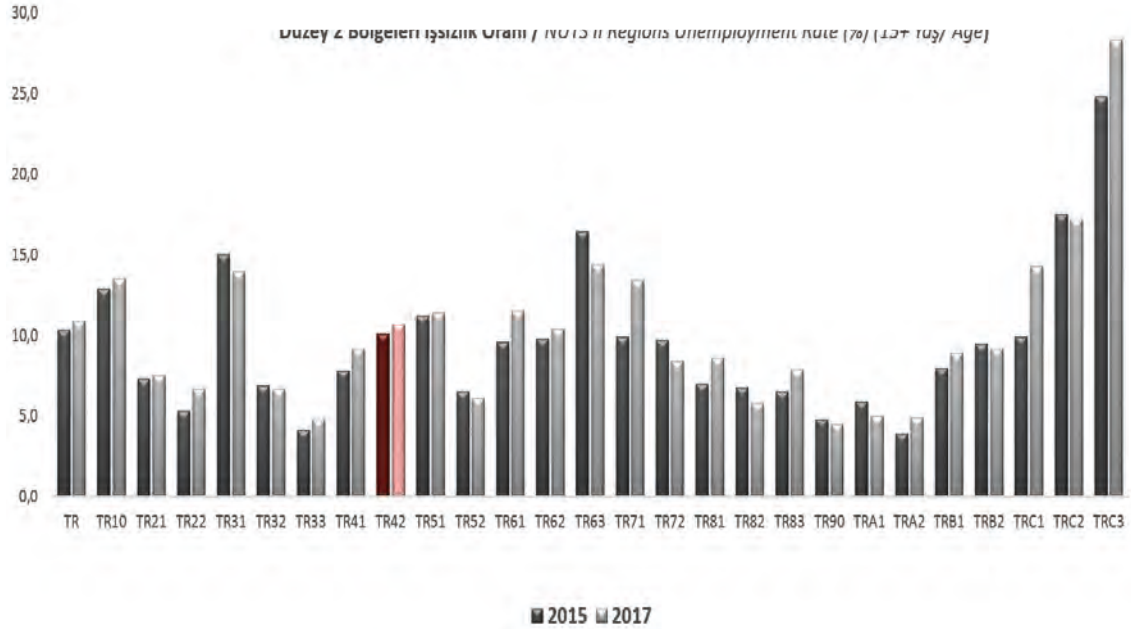
Düzey 2 Bölgeleri İstihdam Oranı / NUTS II Regions Employment Rate (%) (15+ Yaş/ Age)

Düzey 2 Bölgeleri İşgücüne Katılma Oranı / NUTS II Region Labour Force Participation Rate (%) (15+ Yaş/ Age)

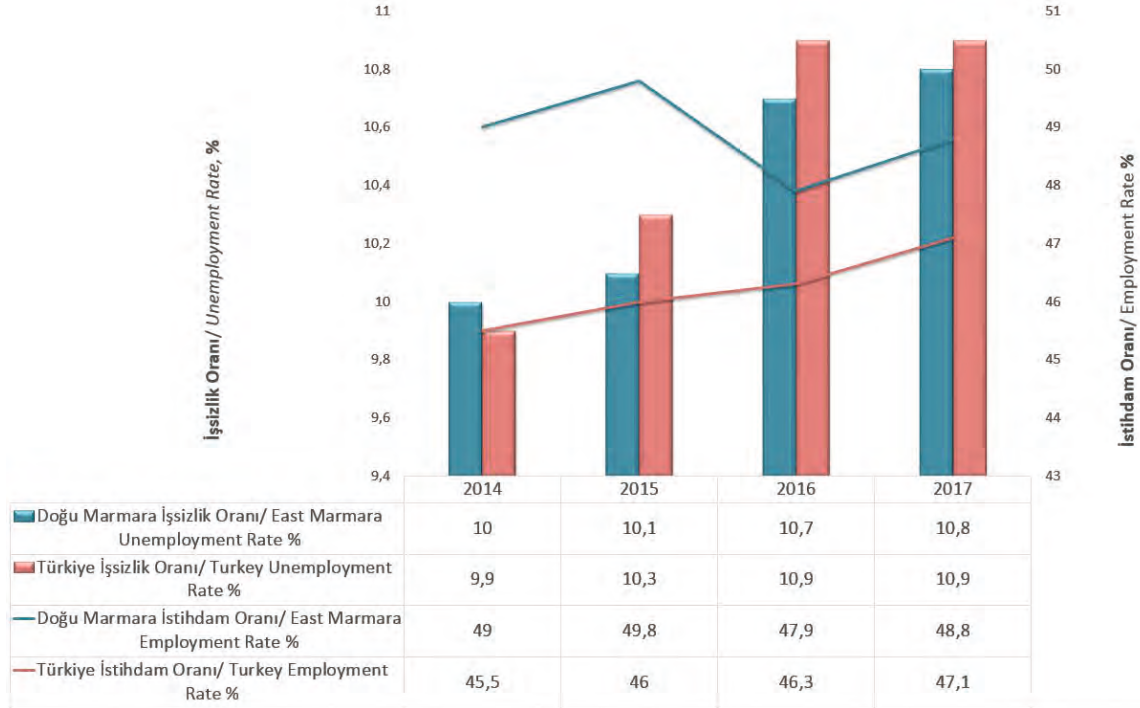

Düzey 2 Bölgeleri İşsizlik Oranı / NUTS II Regions Unemployment Rate (%) (15+ Yaş/ Age)

Kaynak / Source : TÜİK İşgücü İstatistikleri / TURKSTAT, Labour Force Statistics

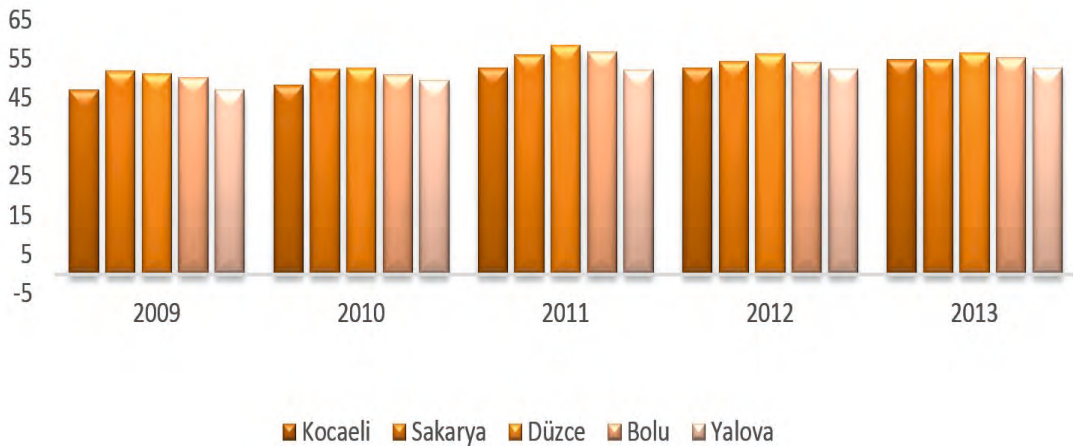
Türkiye ve Doğu Marmara İşgücü Göstergeleri / Turkey and East Marmara Labour Force Indicators (15+ Yaş/ Age)

İşgücüne Katılma Oranı / Labour Force Participation Rate (%) (15+ Yaş/ Age)

Yıllar / Years	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2009	47,9	49,2	47,0	52,0	51,2	50,2	47,0
2010	48,8	50,3	48,2	52,5	52,7	51,0	49,6
2011	49,9	54,7	52,7	56,0	58,6	56,7	52,2
2012	50,0	53,7	52,7	54,3	56,3	54,1	52,4
2013	50,8	54,9	54,8	54,8	56,6	55,3	52,7

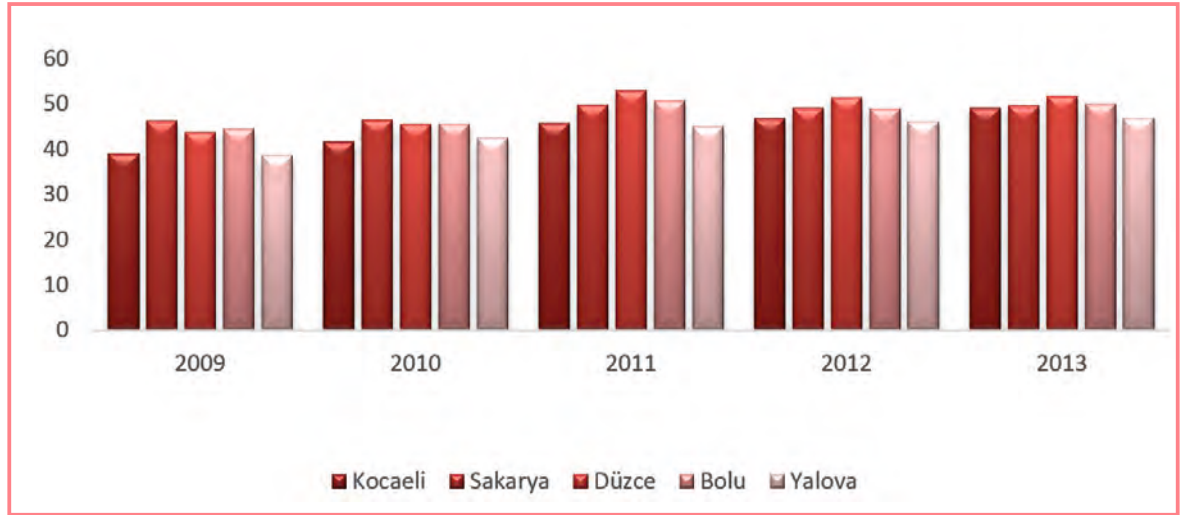
Kaynak / Source: TÜİK İşgücü İstatistikleri / TurkStat, Labour Force Statistics

İstihdam Oranı / Employment Rate (%) (15+ Yaş/ Age)

Yıllar / Years	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2009	41,2	41,8	39	46,3	43,8	44,5	38,6
2010	43,0	43,7	41,6	46,5	45,6	45,5	42,5
2011	45,0	48,2	45,8	49,8	53,0	50,7	45,0
2012	45,4	48,1	46,8	49,1	51,5	49,0	46,1
2013	45,9	49,5	49,2	49,7	51,7	50,0	46,9

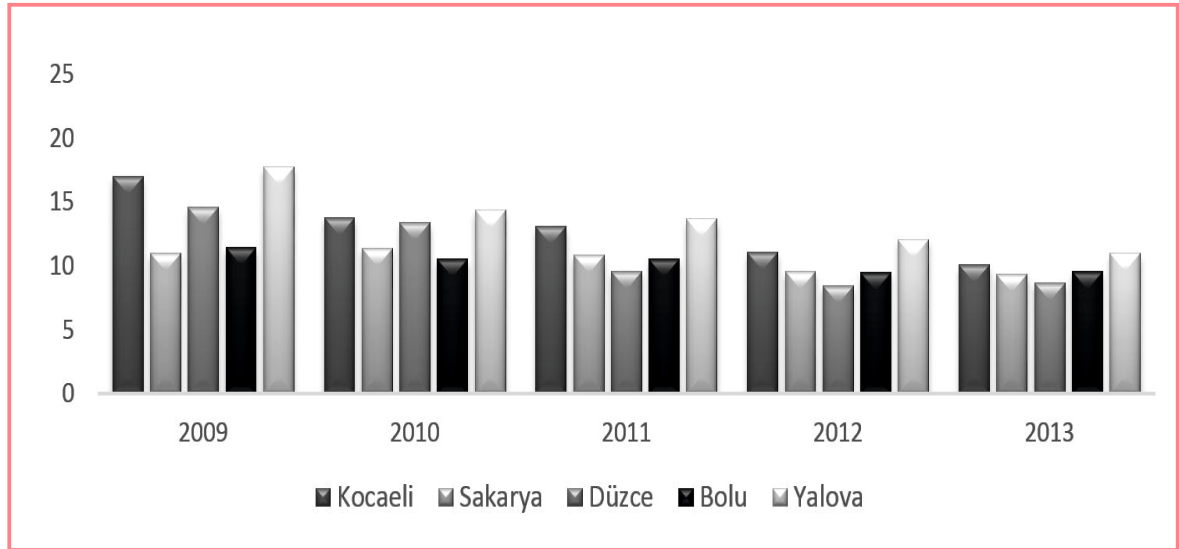
Kaynak / Source: TÜİK İşgücü İstatistikleri / TurkStat, Labour Force Statistics

İşsizlik Oranı / Unemployment Rate (%) (15+ Yaş / Age)

Yıllar / Years	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2009	14,0	15,0	17,0	11,0	14,6	11,5	17,8
2010	11,9	13,0	13,8	11,4	13,4	10,6	14,4
2011	9,8	11,9	13,1	10,9	9,6	10,6	13,7
2012	9,2	10,5	11,1	9,6	8,5	9,5	12,1
2013	9,7	9,8	10,1	9,4	8,7	9,6	11,0

Kaynak / Source: TÜİK İşgücü İstatistikleri / TurkStat, Labour Force Statistics

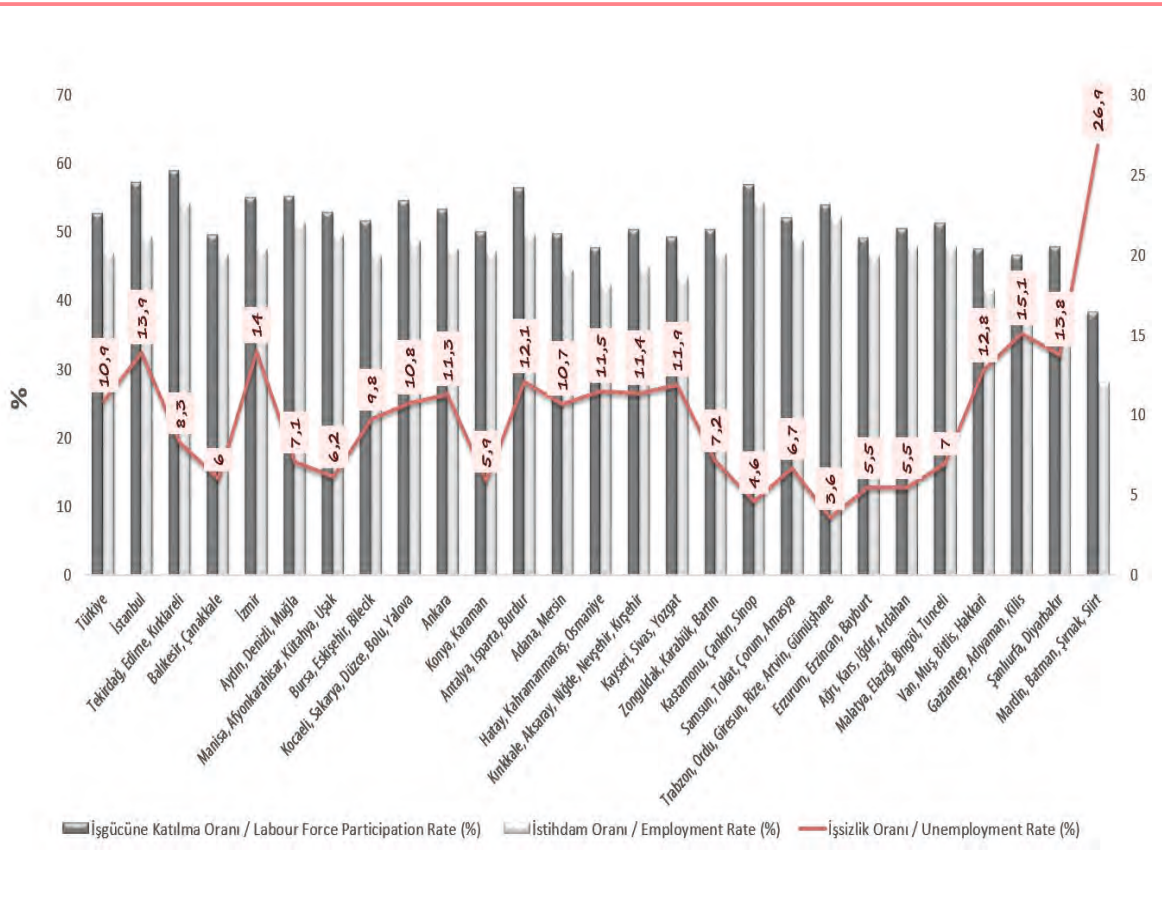
Düzey 2 Bölgeleri İşgücü Göstergeleri / NUTS II Region Labour Force Indicators (15+ Yaş/ Age) 2017 (Bin kişi - Thousand person)

	Bölge / Region	İşgücü / Labour Force	İstihdam / Employed	İşsiz / Unemployed	İşgücüne Katılma Oranı / Labour Force Participation Rate (%)	İşsizlik Oranı / Unemployment Rate (%)	İstihdam Oranı / Employment Rate (%)	İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Not in Labour Force
TR	Türkiye	31.643	28.189	3.454	53	10,90	47	28.251
TR10	İstanbul	6.578	5.664	914	57	13,90	49	4.879
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	808	741	67	59	8,30	54	559
TR22	Balıkesir, Çanakkale	675	634	40	50	6,00	47	681
TR31	İzmir	1.874	1.611	263	55	14,00	48	1.519
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	1.296	1.205	92	55	7,10	52	1.043
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	1.269	1.191	78	53	6,20	50	1.126
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	1.610	1.452	158	52	9,80	47	1.500
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	1.554	1.386	168	55	10,80	49	1.286
TR51	Ankara	2.210	1.960	250	54	11,30	48	1.920
TR52	Konya, Karaman	879	827	52	50	5,90	47	868
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	1.321	1.161	160	57	12,10	50	1.013
TR62	Adana, Mersin	1.495	1.335	160	50	10,70	45	1.499
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	1.086	961	125	48	11,50	42	1.180
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	583	517	66	51	11,40	45	569
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	876	771	104	49	11,90	44	899
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	407	378	29	51	7,20	47	399
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	346	330	16	57	4,60	54	260
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	1.098	1.024	74	52	6,70	49	999
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1.112	1.072	40	54	3,60	52	943
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	375	355	20	49	5,50	47	386
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	381	360	21	51	5,50	48	370
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	652	607	46	52	7,00	48	614
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	654	571	83	48	12,80	42	717
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	861	731	130	47	15,10	40	977
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	1.113	959	154	48	13,80	41	1.203
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	530	388	143	39	26,90	28	843

Kaynak / Source : TÜİK İşgücü İstatistikleri / TURKSTAT, Labour Force Statistics

Düzey 2 Bölgeleri İşgücü Göstergeleri / NUTS II Regions Labour Force Indicators, 2017

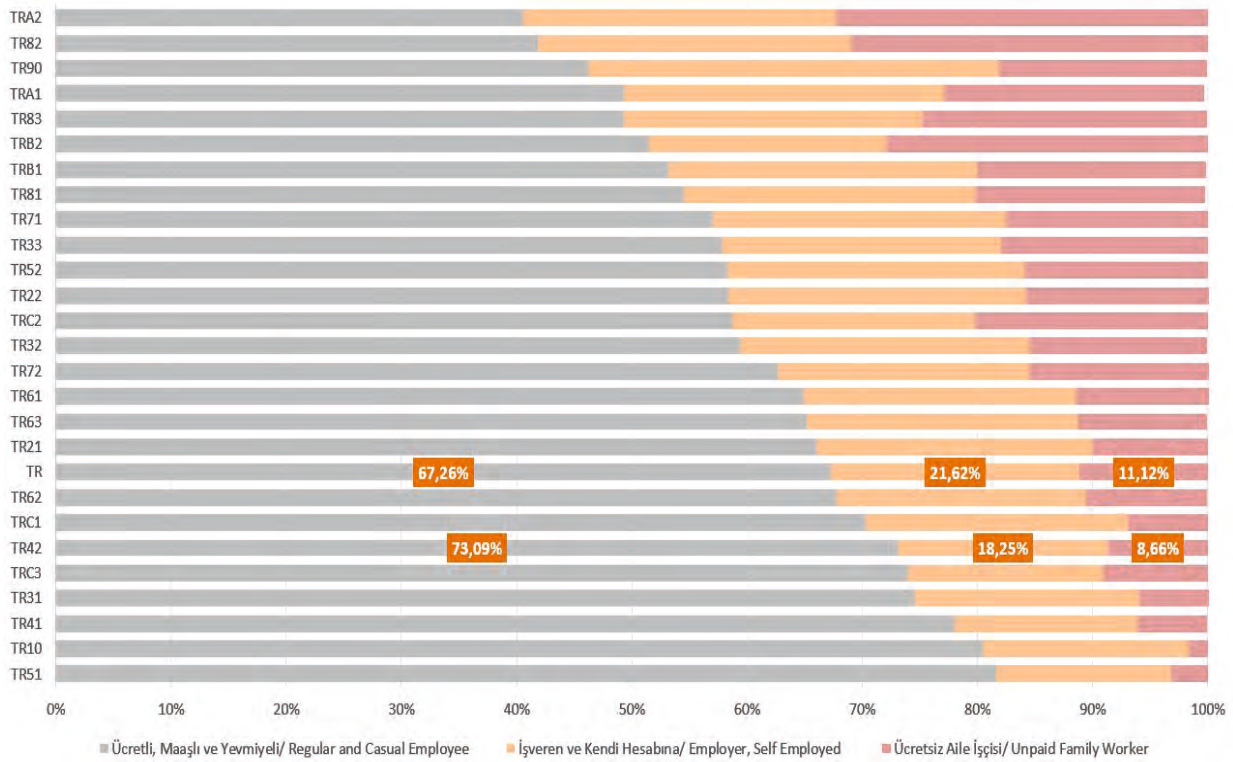
İşteki Duruma Göre İstihdam Göstergeleri (Düzey 2) /
Employment by Status (SRE, Level 2) (15+ Yaş/ Age), 2017

(Bin kişi - Thousand person)

	Bölge / Region	Toplam / Total	Ücretli, Maaşlı ve Yevmiyeli / Regular and Casual Employee	İşveren ve Kendi Hesabına/ Employer, Self Employed	Ücretsiz Aile İşçisi / Unpaid Family Worker
TR	Türkiye	28.189	18.960	6.094	3.134
TR51	Ankara	1.960	1.600	298	62
TR10	İstanbul	5.664	4.556	1.012	97
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	388	287	66	35
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	1.452	1.133	232	86
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	1.386	1.013	253	120
TR31	İzmir	1.611	1.202	313	97
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	731	514	166	51
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	741	489	178	74
TR62	Adana, Mersin	1.335	905	289	140
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	961	626	227	107
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	1.161	754	275	133
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	959	563	203	193
TR52	Konya, Karaman	827	482	214	131
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	795	473	178	145
TR22	Balıkesir, Çanakkale	607	359	153	96
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	565	333	140	93
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	1.139	663	294	182
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	1.191	688	289	214
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	367	203	89	75
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	517	295	132	90
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	571	294	118	159
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	1.024	505	266	252
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1.072	495	383	193
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	355	175	99	80
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	330	138	90	102
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	360	146	98	116

Kaynak / Source : TÜİK İşgücü İstatistikleri / TurkStat, Labour Force Statistics

İşteki Duruma Göre İstihdam Göstergeleri (Düzey 2) /
Employment by Status (SRE, Level 2) (%) (15+ Yaş/ Age), 2017

Eğitim Durumuna Göre İşgücü (Düzey 2) / Labour Force Status by Educational Level (SRE, Level 2) (24-65 Yaş/ Age), 2017

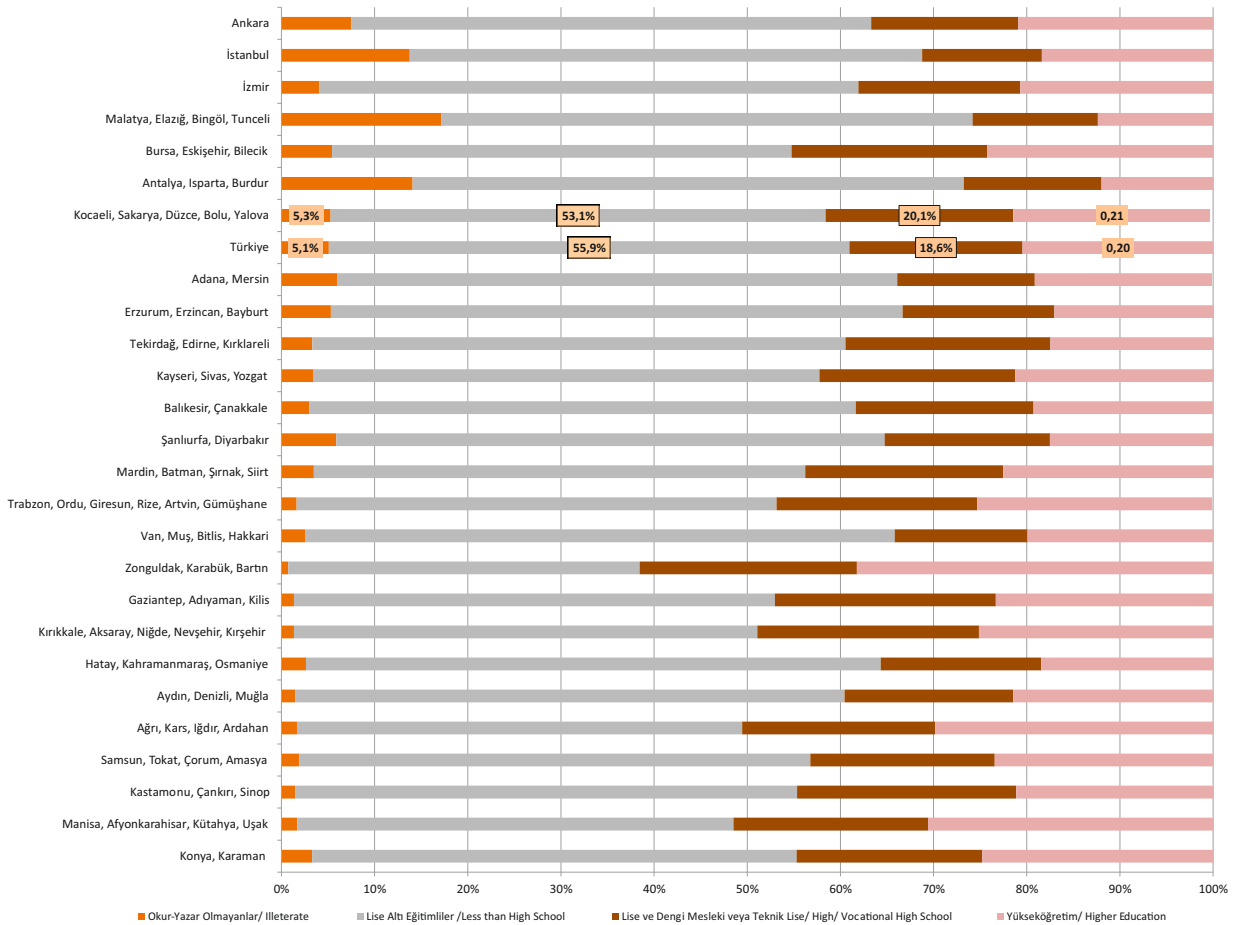
	Bölge / Region	Toplam / Total	Okur-Yazar Olmayanlar / Illiterate	Lise Altı Eğitimliler / Less than High School	Lise ve Dengi Mesleki veya Teknik Lise/ High/ Vocational High School	Yükseköğretim/ Higher Education
TR	Türkiye	25.676	846	13.354	5.110	6.366
TR10	İstanbul	5.438	93	2.546	1.135	1.664
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	672	10	362	158	142
TR22	Balıkesir, Çanakkale	576	11	316	114	135
TR31	İzmir	1.563	26	747	324	467
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	1.082	16	638	196	232
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	1.062	28	655	183	196
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	1.341	18	667	319	338
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	1.265	17	653	300	295
TR51	Ankara	1.888	14	712	440	722
TR52	Konya, Karaman	673	17	426	96	134
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	1.097	18	565	236	277
TR62	Adana, Mersin	1.181	41	623	251	266
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	868	51	511	154	153
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	472	14	277	90	91
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	696	24	378	146	149
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	332	11	190	73	59
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	264	14	162	43	46
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	888	53	534	131	169
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	943	48	527	175	193
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	303	16	161	61	64
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	284	40	168	42	34
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	515	28	254	108	125
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	461	79	263	62	57
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	662	27	383	115	137
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	762	105	419	98	140
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	387	29	216	61	81

Kaynak / Source: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketi / TurkStat, Household Labour Force Survey

Not/ Notes: Rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir/ Total figures may not be exact due to the rounding of the numbers.

İki bin kişiden az gözlem değerlerinde örnek büyüklüğü güvenilir tahminler için yeterli değildir./ Sample size is too small for reliable estimates for figures less than two thousand persons in each cel.

Eğitim Durumuna Göre İşgücü (Düzey 2) / Labour Force Status by Educational Level (SRE, Level 2) (24-65 Yaş/ Age), 2017

İşgücüne Dahil Olmama Nedenleri (Düzey 2) /

		İş Aramayıp, Çalışmaya Hazır Olanlar / Not Seeking A Job, But Available To Start			
	Bölge / Region	İşgücüne dahil olmayan nüfus / Population not in labour force	İş Bulma Ümidi Olmayanlar / Discouraged	Diğer / Other	Mevsimlik Çalışanlar / Working Seasonally
TR	Türkiye	28.251	637	1.627	85
TR10	İstanbul	4.879	20	192	7
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	559	12	25	2
TR22	Balıkesir, Çanakkale	681	12	57	1
TR31	İzmir	1.519	21	105	2
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	1.043	18	84	6
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	1.126	7	35	16
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	1.500	11	55	3
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	1.286	21	87	4
TR51	Ankara	1.920	14	68	2
TR52	Konya, Karaman	868	15	54	2
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	1.013	32	91	5
TR62	Adana, Mersin	1.499	48	122	4
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	1.180	38	67	6
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	569	12	36	1
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	899	8	46	2
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	399	6	13	(0)
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	260	6	26	1
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	999	21	39	9
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	943	33	23	3
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	386	3	8	1
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	370	49	26	(0)
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	614	53	68	(0)
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	717	68	89	(0)
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	977	8	37	3
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	1.203	62	114	4
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	843	41	60	(0)

Kaynak / Source : TÜİK İşgücü İstatistikleri / TurkStat, Labour Force Statistics

(0) Gözlem değeri öngörülenden az olduğu için bilgi verilememiştir./ Data not available due to insufficient number of observation.

Reasons Of not Being in Labour Force (SRE, Level 2) (%) (15+ Yaş/ Age), 2017

(Bin kişi - Thousand person)

Ev İşleriyle Meşgul / Housewife	Eğitim- Öğretim / Education-Training	Emekli /Retired	Çalışamaz Halde / Disabled, Old Ill Etc.	Diğer / Other
11.133	4.467	4.366	4.009	1.926
1.843	839	859	504	616
158	63	103	119	78
217	74	158	129	34
461	206	425	199	99
338	149	204	176	67
480	146	216	202	24
631	224	301	183	93
506	192	177	194	105
966	337	376	109	49
395	126	102	130	43
340	161	174	138	73
494	209	201	261	161
505	189	120	207	49
225	84	79	109	23
426	141	137	107	30
202	53	81	35	9
65	25	45	75	17
381	145	174	189	40
336	178	136	206	28
188	89	45	48	5
124	57	19	73	22
163	104	52	116	56
274	122	23	105	37
533	169	76	119	31
477	215	40	173	117
405	170	46	103	18

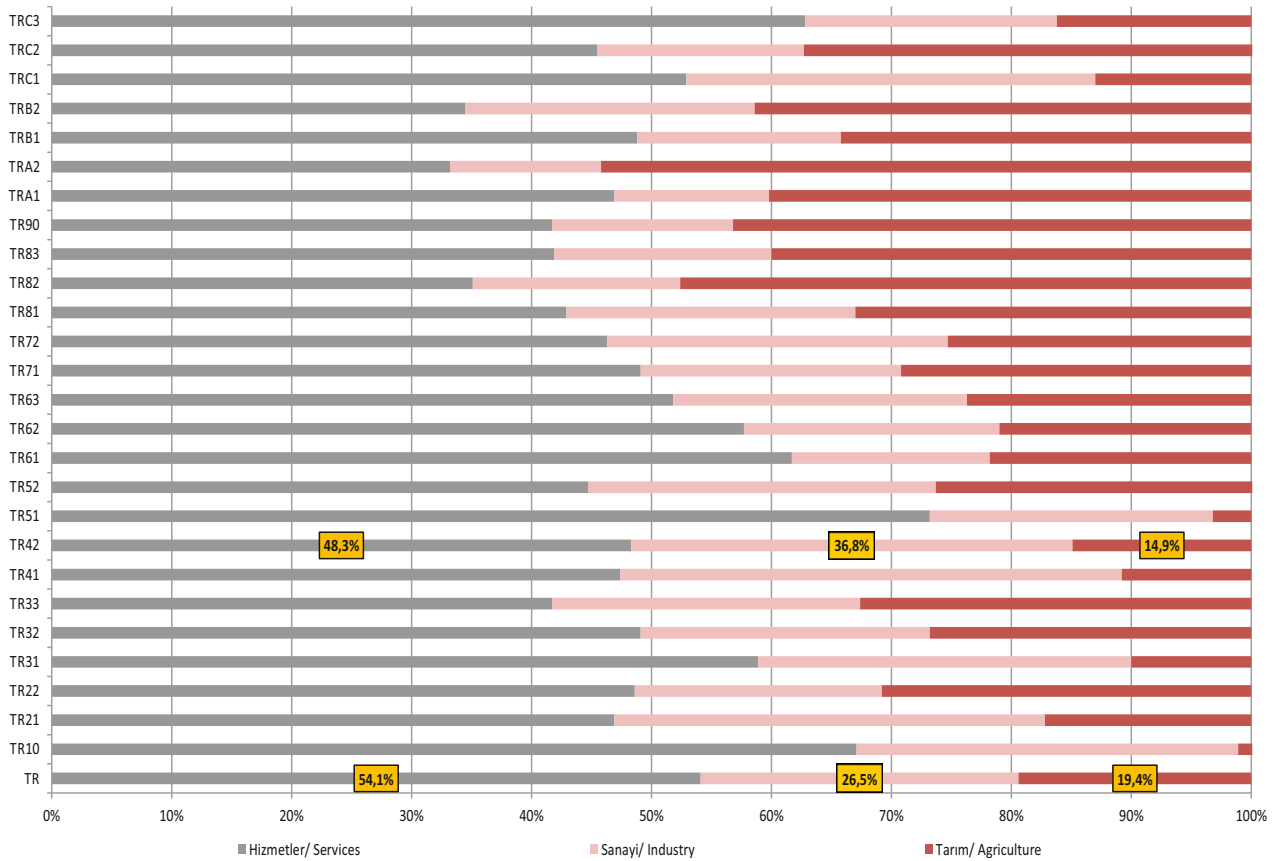
Ekonomik Faaliyete Göre İstihdam Edilenler /
Employed Persons By Kind of Economic Activity (%- NACE Rev.2) (15+ Yaş/ Age), 2017

Bölge / Region		Hizmetler / Services				Sanayi/ Industry				Tarım / Agriculture			
		2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
TR	Türkiye	51,0%	52,2%	53,7%	54,1%	27,9%	27,2%	26,8%	26,5%	21,1%	20,6%	19,5%	19,4%
TR10	İstanbul	62,8%	63,1%	66,3%	67,1%	36,7%	36,2%	32,8%	31,8%	0,5%	0,7%	0,9%	1,2%
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	40,4%	41,8%	44,8%	46,9%	39,9%	39,2%	38,2%	35,9%	19,6%	19,0%	17,1%	17,2%
TR22	Balkesir, Çanakkale	47,8%	49,2%	49,6%	48,6%	21,3%	21,3%	21,3%	20,6%	30,9%	29,6%	29,3%	30,8%
TR31	İzmir	57,8%	58,1%	56,5%	58,9%	31,7%	32,0%	33,0%	31,1%	10,5%	9,9%	10,5%	10,0%
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	46,4%	48,8%	48,4%	49,1%	24,2%	23,1%	23,2%	24,1%	29,4%	28,2%	28,4%	26,8%
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	38,1%	38,7%	39,7%	41,7%	22,6%	23,4%	25,7%	25,7%	39,2%	37,9%	34,6%	32,6%
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	45,9%	49,1%	48,5%	47,4%	43,3%	39,4%	41,7%	41,8%	10,8%	11,5%	9,9%	10,8%
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	45,3%	46,7%	49,6%	48,3%	36,5%	35,2%	36,2%	36,8%	18,3%	18,1%	14,2%	14,9%
TR51	Ankara	71,3%	71,9%	71,9%	73,2%	25,7%	24,5%	24,6%	23,6%	3,0%	3,6%	3,6%	3,2%
TR52	Konya, Karaman	45,3%	46,9%	45,9%	44,7%	29,0%	27,3%	28,2%	29,0%	25,6%	25,8%	25,9%	26,4%
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	57,7%	60,0%	59,5%	61,7%	14,6%	14,9%	16,1%	16,5%	27,7%	25,1%	24,4%	21,8%
TR62	Adana, Mersin	55,1%	54,6%	53,9%	57,7%	23,8%	24,1%	22,5%	21,3%	21,1%	21,3%	23,6%	21,0%
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	48,8%	50,5%	53,2%	51,8%	29,6%	28,8%	25,4%	24,5%	21,6%	20,7%	21,6%	23,7%
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	47,9%	48,9%	48,0%	49,1%	17,8%	18,3%	19,8%	21,7%	34,3%	32,7%	32,4%	29,2%
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	47,9%	43,5%	44,4%	46,3%	25,7%	25,8%	26,3%	28,4%	26,4%	30,7%	29,3%	25,3%
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	37,8%	41,0%	43,9%	42,9%	23,7%	23,3%	23,7%	24,1%	38,5%	35,7%	32,2%	33,0%
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	37,6%	39,0%	35,8%	35,1%	15,7%	14,5%	15,7%	17,3%	46,6%	46,4%	48,7%	47,6%
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	39,3%	41,6%	42,3%	41,9%	20,6%	19,1%	17,7%	18,1%	40,1%	39,3%	40,0%	40,0%
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	37,8%	39,2%	42,2%	41,7%	17,5%	17,0%	15,6%	15,1%	44,7%	43,8%	42,2%	43,2%
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	37,3%	37,4%	43,4%	46,9%	11,9%	11,0%	10,6%	12,9%	50,8%	51,7%	45,7%	40,2%
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	26,4%	28,3%	31,6%	33,2%	14,0%	12,2%	13,0%	12,6%	59,6%	59,5%	55,4%	54,2%
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	50,4%	52,7%	55,0%	48,8%	18,1%	18,0%	15,8%	17,0%	31,5%	29,3%	29,4%	34,2%
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	34,0%	33,5%	37,1%	34,5%	19,2%	19,6%	21,2%	24,1%	46,9%	46,9%	41,7%	41,4%
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	47,9%	50,4%	54,1%	52,9%	33,4%	31,8%	32,8%	34,1%	18,7%	17,7%	13,1%	13,0%
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	41,1%	44,1%	45,7%	45,5%	19,9%	19,9%	18,8%	17,2%	39,0%	36,0%	35,3%	37,4%
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	55,4%	62,8%	65,6%	62,8%	20,2%	19,0%	22,0%	21,0%	24,4%	18,2%	12,3%	16,2%

Kaynak / Source : TÜİK İşgücü İstatistikleri / TurkStat, Labour Force Statistics

Ekonomik Faaliyete Göre İstihdam Edilenler /
Employed Persons By Kind of Economic Activity (%- NACE Rev.2) (15+ Yaş/ Age), 2017

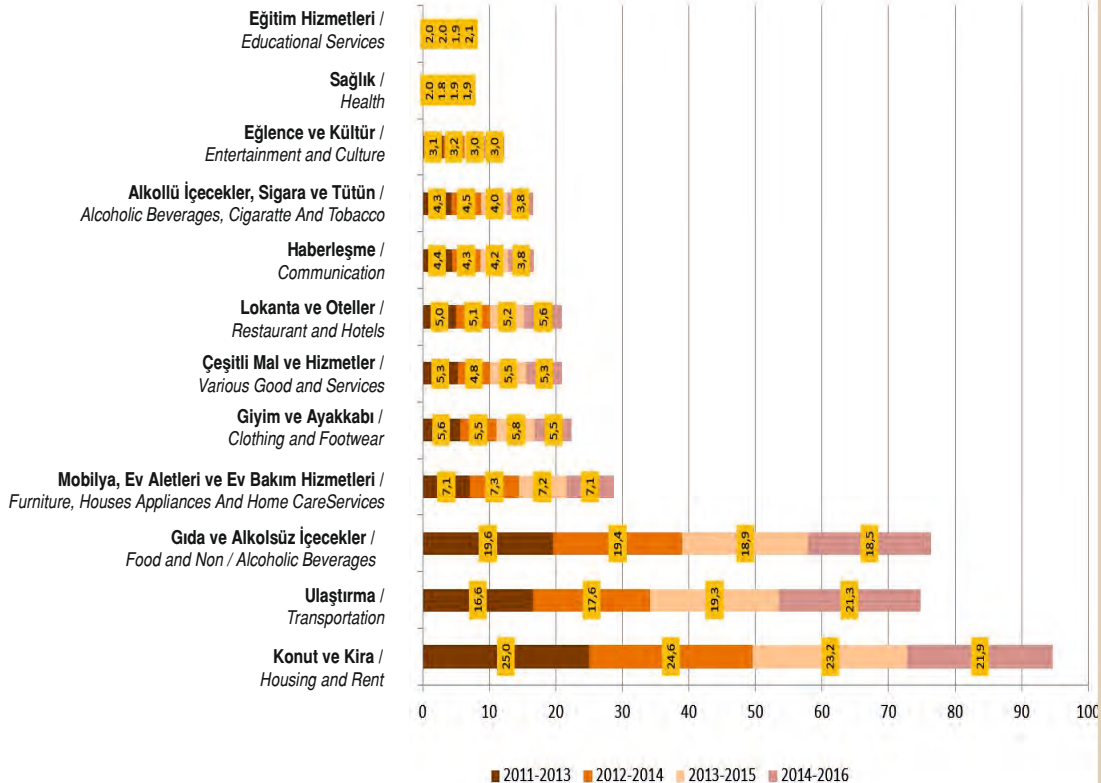
Hanehalkı Tüketim Harcamasının Türlerine Göre Dağılımı /
Household Consumption Expenditure by Types , %

Tüketim Harcaması Türleri / Types of Consumption Expenditures	Türkiye / Turkey					Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region			
	2013	2014	2015	2016	2017	2011-2013	2012-2014	2013-2015	2014-2016
Konut ve Kira / Housing and Rent	24,9	24,8	26,0	25,2	24,7	25,0	24,6	23,2	21,9
Ulaştırma / Transportation	19,9	19,7	20,2	18,2	18,7	19,6	19,4	18,9	21,3
Gıda ve Alkolsüz İçecekler / Food and Non / Alcoholic Beverages	17,4	17,8	17,0	19,5	19,7	16,6	17,6	19,3	18,5
Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri / Furniture, Houses Appliances and Home Care Services	6,6	6,8	6,1	6,3	6,3	7,1	7,3	7,2	7,1
Giyim ve Ayakkabı / Clothing and Footwear	5,3	5,1	5,2	5,2	5,0	5,6	5,5	5,8	5,5
Çeşitli Mal ve Hizmetler / Various Good and Services	4,3	4,3	4,3	4,2	4,4	5,3	4,8	5,5	5,3
Lokanta ve Oteller / Restaurant and Hotels	5,9	6,0	6,4	6,4	6,2	5,0	5,1	5,2	5,6
Haberleşme / Communication	4,0	3,7	3,7	3,7	3,4	4,4	4,3	4,2	3,8
Alkollü İçecekler, Sigara ve Tütün / Alcoholic Beverages, Cigarette and Tobacco	4,2	4,2	4,2	4,4	4,5	4,3	4,5	4,0	3,8
Eğlence ve Kültür / Entertainment and Culture	3,1	3,0	2,9	2,8	2,7	3,1	3,2	3,0	3,0
Sağlık / Health	2,1	2,1	2,0	2,0	2,2	2,0	1,8	1,9	1,9
Eğitim Hizmetleri / Educational Services	2,4	2,4	2,2	2,3	2,3	2,0	2,0	1,9	2,1
Toplam / Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kaynak / Source : TÜİK / TurkStat

**Doğu Marmara Bölgesi Hanehalkı Tüketim Harcamasının Türlerine Göre Dağılımı /
East Marmara Region's Household Consumption Expenditure by Types of Expenditure, (%)**

Harcama Türü / Types of Expenditure

Yıllık Eşdeğer Hanehalkı Kullanılabilir Gelirlerin Dağılımı /
Distribution of Annual Equivalised Household Disposable Incomes

Yüzde 20'lik Fert Grupları / Quintiles **

		Toplam / Total		İlk %20 / First 20%(**)		İkinci %20 / Second 20%		Üçüncü %20 / Third 20%		Dördüncü %20 / Fourth 20%		Son %20 / Last 20%(**)	
		2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2016	2017
Türkiye / Turkey	Yüzde / Percentage	100,0	100,0	6,2	6,3	10,6	10,7	15,0	14,8	21,1	20,9	47,2	47,4
	Ortalama / Average (₺)	19.139	21.577	5.880	6.779	10.174	11.528	14.288	15.962	20.194	22.496	45.173	51.127
	Medyan / Median(₺)	14.232	15.887	6.127	7.047	10.211	11.519	14.232	15.888	19.943	22.277	35.503	38.533
TR 4 Doğu Marmara Düzey I / East Marmara NUTS I	Yüzde / Percentage	100,0	100,0	8,2	8,1	12,6	12,4	16,2	15,9	21,4	20,8	41,7	42,8
	Ortalama / Average (₺)	20.268	23.662	8.232	9.560	12.839	14.682	16.388	18.830	21.638	24.650	42.264	50.611
	Medyan / Median(₺)	16.291	18.600	8.498	10.075	13.003	14.697	16.291	18.600	21.557	24.423	34.433	37.437
TR 42 Doğu Marmara Düzey II / East Marmara NUTS II	Yüzde / Percentage	100,0	100,0	8,4	8,4	13,1	12,5	16,4	15,9	21,2	20,4	40,8	42,7
	Ortalama / Average (₺)	19.555	23.439	8.222	9.842	12.856	14.666	16.066	18.604	20.721	24.064	39.957	50.050
	Medyan / Median(₺)	16.026	18.514	8.471	10.326	12.985	14.849	16.026	18.522	20.520	23.853	32.760	37.188

Kaynak / Source : TÜİK, Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması / TurkStat, Income and Living Conditions Survey

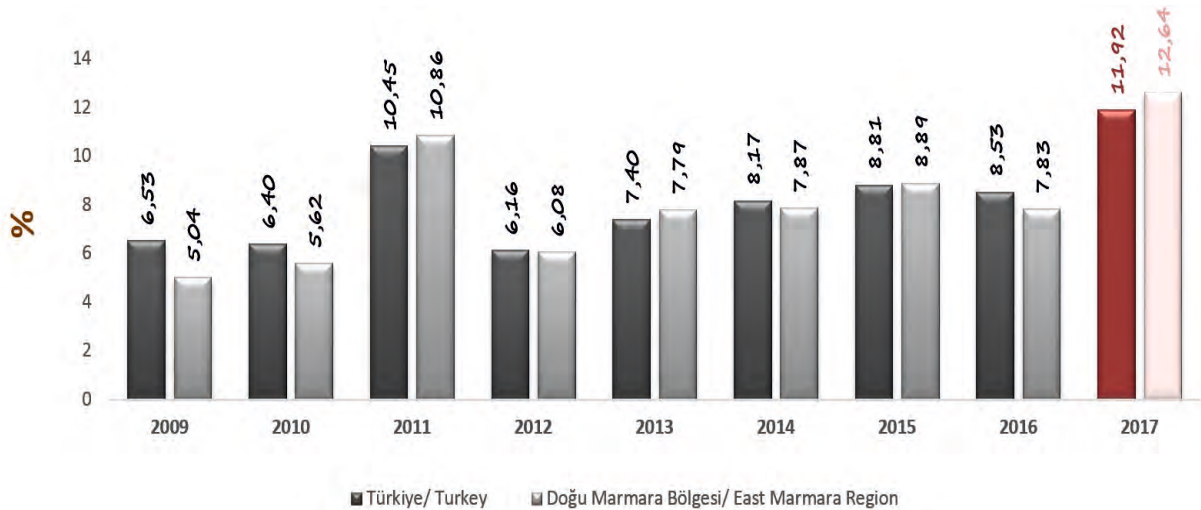
(*) Gelirlerin referans dönemi bir önceki takvim yılıdır. / Reference period of incomes is the previous calendar year.

(**) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır. / When the individuals are sorted in ascending order by equivalised household disposable income and divided into 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintile" and the top income group is defined as "the last quintile".

Tüketici Fiyatları Endeks Rakamları ve Yıllık Değişim Oranları(Yıl Sonu İtibariyle) /
Consumer Price Index Numbers and Annual Rate of Change(by the End of the Year) (2003=100)

	Türkiye / Turkey		Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	
	Endeks / Index	Değişim / Change (%)	Endeks / Index	Değişim / Change (%)
2010	181,85	6,40	185,56	5,62
2011	200,85	10,45	205,72	10,86
2012	213,23	6,16	218,22	6,08
2013	229,01	7,40	235,22	7,79
2014	247,72	8,17	253,74	7,87
2015	269,54	8,81	276,31	8,89
2016	292,54	8,53	297,95	7,83
2017	327,41	11,92	335,62	12,64

Kaynak / Source : TÜİK/ TurkStat

Tüketim Harcamalarına Göre Bölgesel Fiyat Düzeyi Endeksleri /
Regional Price Level Indices For The Main Groups Of Consumption Expenditures, 2008, 2012, 2017

	Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region		
	2008	2012	2017
Tüketim Harcamaları Genel / Consumption Expenditure	104,8	103,7	104,1
Gıda ve Alkolsüz İçecekler / Food and Non/ Alcoholic Beverages	106,6	103,3	105,0
Alkollü İçecekler, Sigara ve Tütün / Alcoholic Beverages, Cigarette And Tobacco	100,0	100,0	100,0
Giyim ve Ayakkabı / Clothing and Footwear	105,5	106,5	110,1
Konut ve Kira / Housing and Rent	106,2	105,6	104,3
Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri / Furniture, Houses Appliances And Home Care Services	101,2	103,4	103,9
Sağlık / Health	106,0	107,2	112,5
Ulaştırma / Transportation	104,0	102,9	101,6
Haberleşme / Communication	100,3	100,0	100,0
Eğlence ve Kültür / Entertainment and Culture	105,4	106,3	103,4
Eğitim Hizmetleri / Educational Services	113,8	109,8	103,8
Lokanta ve Oteller / Restaurant and Hotels	101,2	98,4	98,1
Çeşitli Mal ve Hizmetler / Various Good and Services	106,2	108,3	107,5

Kaynak/Source: TÜİK, Bölgesel Satınalma Gücü Paritesi/ TurkStat, Regional Purchasing Power Parity

*Herbir harcama grubu için Türkiye (100) endeks değeri referans alınmıştır./ Each expenditure category is indexed to Turkey assumption value.
Satınalma Gücü Paritesi (SGP) para biriminin satın alma gücünü eşitleyen bir değişim oranıdır.
Purchasing Power Parities (PPP) the method equalizing the purchasing power of the currency

İstatistikî Bölgelere göre Tüketim Harcamaları Geneline İlişkin Fiyat Düzeyi Endeksleri /
Price Level Indices for Consumption Expenditure in General by Statistical Regions

		2009*	2010*	2011*	2012	2013**	2014**	2015**	2016**	2017
TR	Türkiye	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
TR10	İstanbul	114,3	114,3	113,7	113,1	113,3	114,6	114,5	114,2	114,8
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	102,2	102,1	102,5	103,2	103,4	103,4	103,1	102,8	102,8
TR22	Balıkesir, Çanakkale	102,2	103,1	103,0	101,8	102,3	102,8	103,3	103,4	101,3
TR31	İzmir	105,7	105,6	106,7	105,7	105,6	106,5	106,8	106,9	109,0
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	101,3	101,0	101,5	101,2	100,8	100,6	101,8	101,9	102,0
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	99,1	99,0	99,2	97,9	97,7	97,4	98,2	98,2	98,0
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	103,0	103,1	103,0	100,8	101,0	100,9	100,9	100,9	102,0
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	104,6	104,2	103,8	103,7	103,8	103,8	103,9	103,6	104,1
TR51	Ankara	105,8	106,5	106,0	105,8	105,8	107,0	107,1	107,7	106,6
TR52	Konya, Karaman	96,3	96,3	96,1	96,8	96,7	96,1	96,0	95,7	99,0
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	104,0	103,4	103,1	102,1	102,0	102,0	101,7	101,6	101,3
TR62	Adana, Mersin	99,9	99,4	99,2	100,5	100,8	100,3	100,6	101,4	101,4
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	95,6	95,4	95,8	96,3	95,9	95,2	95,2	95,1	94,2
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	95,6	95,6	95,8	96,5	96,6	96,1	95,8	95,5	95,6
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	97,4	97,7	97,7	97,3	97,4	97,3	97,6	97,4	97,2
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	99,6	99,0	99,5	99,0	99,2	99,9	100,1	100,1	99,8
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	97,5	97,5	98,2	98,1	97,3	97,7	97,9	98,1	98,0
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	97,7	97,6	97,4	97,7	97,7	98,2	98,2	98,4	99,2
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	103,2	103,7	103,6	103,1	103,0	102,9	102,6	102,8	102,3
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	97,7	97,9	98,5	99,3	99,1	98,8	97,4	97,5	98,2
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	95,9	96,6	97,0	96,4	96,1	95,7	95,1	94,9	93,5
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	96,6	96,9	97,2	98,6	98,7	98,7	97,9	97,8	97,5
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	98,2	98,7	97,8	97,8	97,9	97,7	97,4	97,1	95,2
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	96,9	96,3	96,4	96,6	97,5	97,4	98,0	98,0	97,6
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	95,9	96,0	95,6	96,4	96,5	96,4	96,3	96,2	95,9
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	93,6	93,0	91,9	94,4	93,9	92,7	92,8	92,9	93,6

Kaynak/Source: TÜİK, Bölgesel Satınalma Gücü Paritesi/ TurkStat, Regional Purchasing Power Parity

* 2009,2010 ve 2011 yılı sonuçları; 2008 yılı alan çalışması fiyatlarının ilgili madde çeşidine karşılık gelen Tüketici Fiyatları Endeksi kullanılarak ileriye çekilmesiyle hesaplanmıştır.
Results of 2009, 2010 and 2011 calculated by using 2008 field survey prices updated forecast with Consumer Prices Index for related items.

** 2013,2014 ve 2015 yılı sonuçları; 2012 yılı alan çalışması fiyatlarının ilgili madde çeşidine karşılık gelen Tüketici Fiyatları Endeksi kullanılarak ileriye çekilmesiyle hesaplanmıştır.
Results of 2013 and 2014 calculated by using 2012 field survey prices updated forecast with Consumer Prices Index for related items.

YOKSULLUK
POVERTY

**Eşdeğer Hanehalkı Kullanılabilir Fert Gelirine Göre Yoksul Sayıları ve Yoksulluk Oranı/
Number Of Poors And Regional Poverty Rates By Equivalised Household Disposable Income**

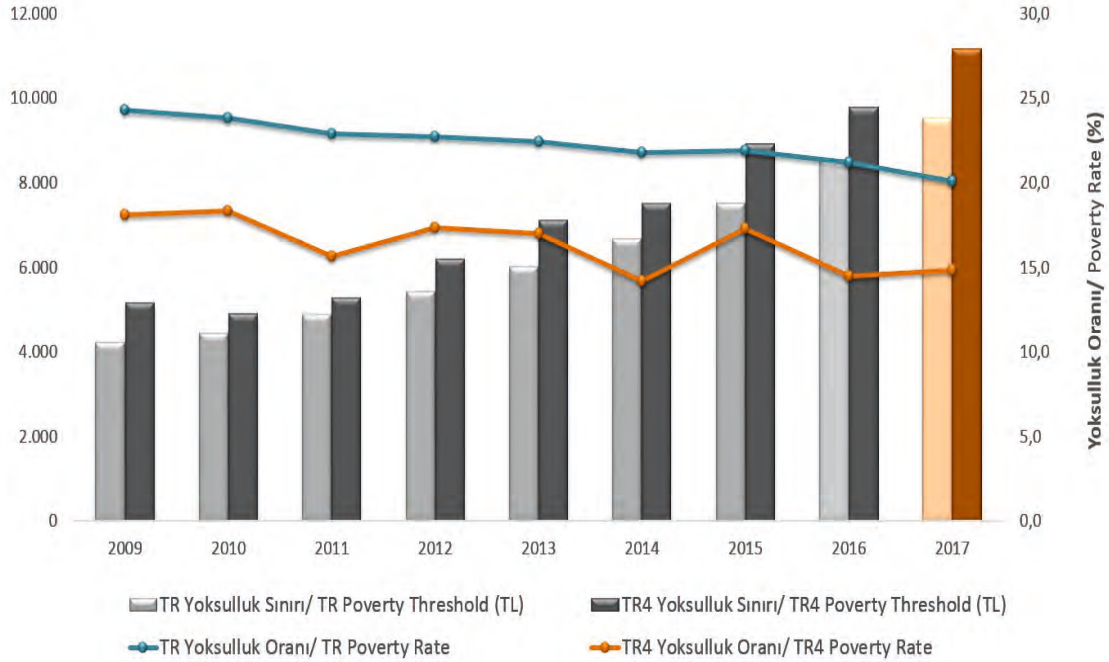
Yoksulluk Riski / Risk of Poverty	Yoksulluk Sınırı (₺) / Poverty Threshold (₺)				Yoksul Sayısı / Number of Poors (Bin Kişi / In Thousand)				Yoksulluk Oranı / Poverty Rate (%)			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Türkiye /Turkey	6.665	7.495	8.539	9.532	16.501	16.706	16.328	15.864	21,8	21,9	21,2	20
TR 4 Doğu Marmara/ East Marmara (Düzy I/ NUTS 1)	7.495	8.918	9.774	11.160	1.012	1.244	1.059	1.126	14,2	17,3	14,5	15
TR 42 Doğu Marmara/ East Marmara (Düzy I/ NUTS 2)	7.216	9.074	9.616	11.108	539	566	512	482	15,8	16,4	14,7	13

Kaynak / Source: TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması / TURKSTAT, Income and Living Conditions Survey

Görelli Yoksulluk: Toplumun genel düzeyine göre belli bir sınırın altında gelir veya harcamaya sahip olan birey veya hanehalkı görelli anlamda yoksul sayılmaktadır. Refah ölçüsü olarak amaca göre harcama veya gelir düzeyi seçilebilir. Burada Gelire göre eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelir %60 sınırı baz alınmıştır.

Relative Poverty: The households having incomes and expenditures below a specified line compared to the general population shall be defined to be the poor in a relative meaning. As a welfare measure, consumption or income level may be selected according to the situation. In above case, two different relative poverty lines, %60 of median income is referenced by equivalised household disposable median income.

**Eşdeğer Hanehalkı Kullanılabilir Fert Gelirine Göre Yoksul Sayıları ve Yoksulluk Oranı/
Number Of Pools And Regional Poverty Rates By Equivalised Household Disposable Income**

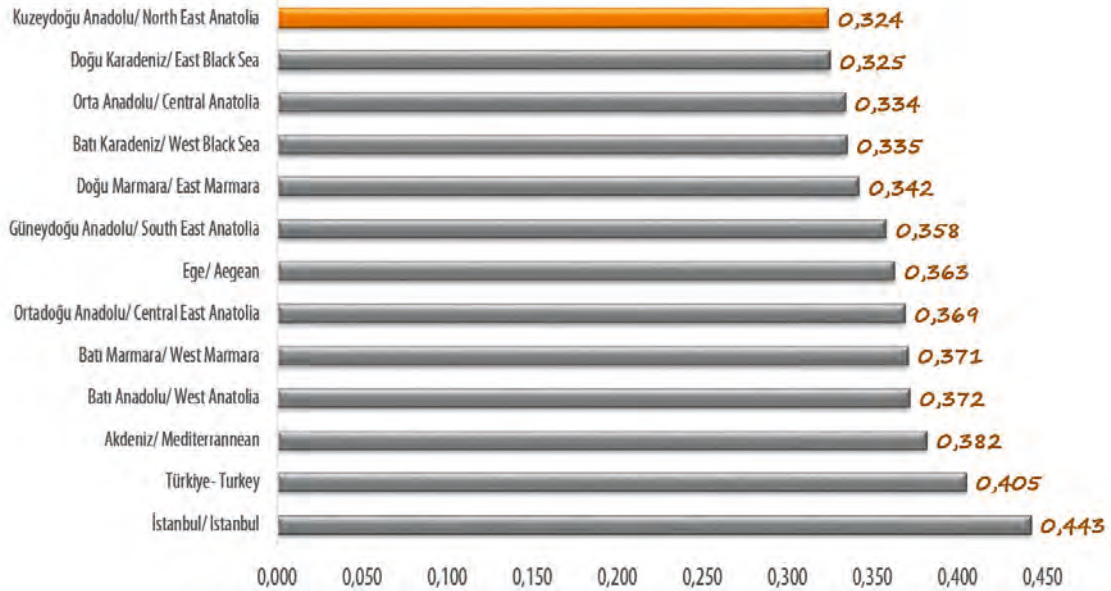

Eşdeğer Hanehalkı Kullanılabilir Gelire Göre Gini Katsayısı (İBBS 1. Düzey) /
Gini Coefficient by Equivalised Household Disposable Income (SR Level 1) 2017

	Gini katsayısı / Gini Coefficient										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Türkiye - Turkey	0,406	0,405	0,415	0,402	0,404	0,402	0,400	0,391	0,397	0,404	0,405
İstanbul / Istanbul	0,346	0,362	0,363	0,373	0,371	0,384	0,392	0,367	0,397	0,413	0,443
Akdeniz / Mediterranean	0,418	0,387	0,403	0,397	0,404	0,407	0,399	0,395	0,396	0,364	0,382
Kuzeydoğu Anadolu / North East Anatolia	0,405	0,436	0,407	0,404	0,390	0,393	0,398	0,340	0,338	0,361	0,324
Batı Anadolu / West Anatolia	0,379	0,402	0,408	0,367	0,374	0,369	0,396	0,395	0,386	0,330	0,372
Güneydoğu Anadolu / South East Anatolia	0,366	0,395	0,411	0,404	0,396	0,375	0,38	0,379	0,380	0,395	0,358
Ortadoğu Anadolu / Central East Anatolia	0,397	0,405	0,415	0,417	0,427	0,386	0,373	0,386	0,380	0,398	0,334
Ege / Aegean	0,376	0,387	0,381	0,387	0,397	0,382	0,37	0,358	0,363	0,357	0,363
Orta Anadolu / Central Anatolia	0,328	0,339	0,395	0,362	0,366	0,360	0,342	0,340	0,344	0,340	0,334
Batı Marmara / West Marmara	0,321	0,331	0,361	0,360	0,365	0,356	0,337	0,333	0,353	0,356	0,371
Batı Karadeniz / West Black Sea	0,360	0,366	0,382	0,348	0,335	0,338	0,331	0,400	0,344	0,353	0,335
Doğu Marmara / East Marmara	0,393	0,335	0,368	0,341	0,326	0,344	0,322	0,336	0,339	0,388	0,342
Doğu Karadeniz / East Black Sea	0,346	0,365	0,359	0,327	0,327	0,309	0,315	0,309	0,332	0,369	0,325

Kaynak/ Source: TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması/ TurkStat, Income and Living Conditions Survey

Eşdeğer Hanehalkı Kullanılabilir Fert Gelirine Göre Gini Katsayısı (İBBS 1. Düzey)/
Gini Coefficient By Equivalised Household Disposable Income (SR Level 1), 2017

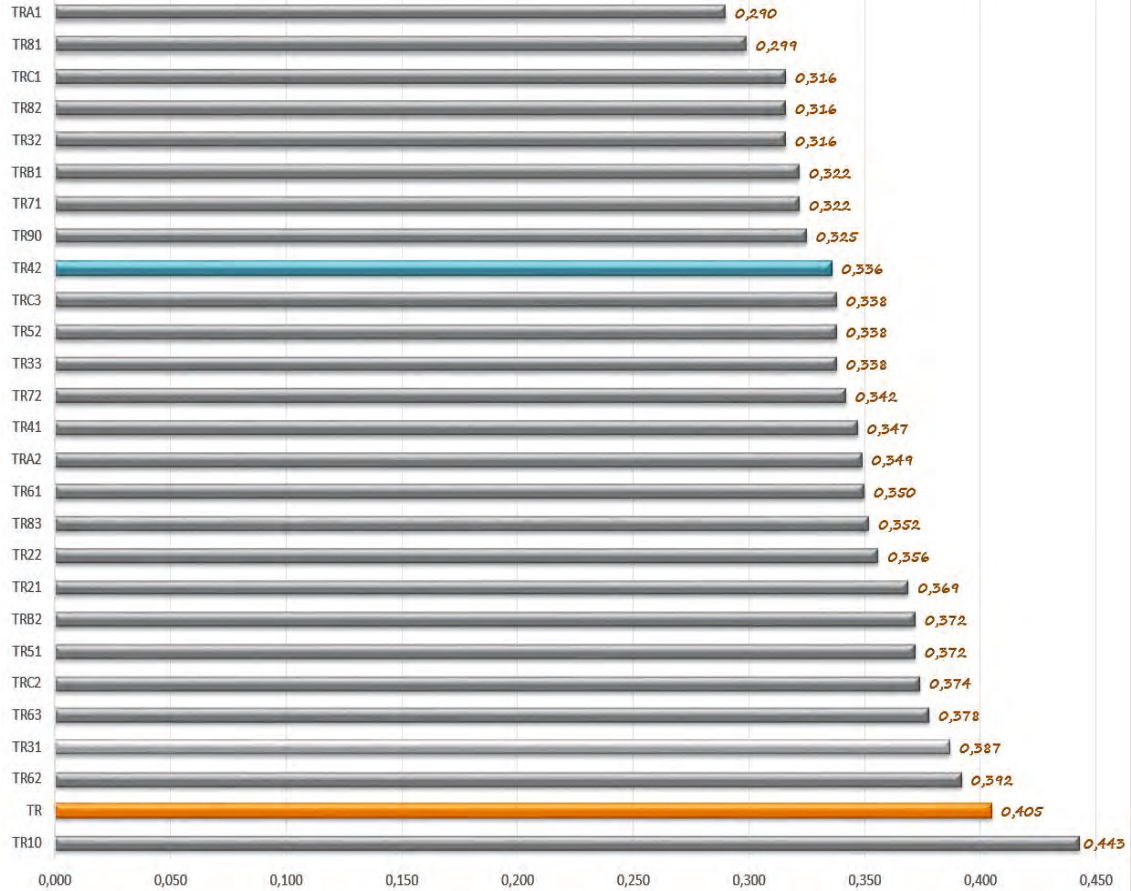

Kaynak/ Source: TÜİK Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması/ TurkStat, Income and Living Conditions Survey

Gini katsayısı: Kişisel gelir dağılımını ölçmek için, yaygın olarak kullanılan bir dağılım ölçüsüdür. Gini katsayısı, Lorenz eğrisine bağlı ve eğri ile köşegen arasında kalan alanın, köşegenin altında kalan toplam alan oranına eşittir. Bu oran büyüdükçe, dağılımdaki eşitsizlik artıyor demektir. Gini ölçüsü "0 ile 1" arasında değişir. Bir toplumda, gelir adaleti olarak paylaşılmışsa, gini katsayısı "0"a eşit, toplumdaki gelirleri yalnız bir kişi almışsa, gini katsayısı "1"e eşit olmaktadır.

Gini coefficient depends on Lorenz curve and equal to the proportion of the area between the curve and diagonal to the area under the diagonal. If the value is getting close to 1, then the inequality in the distribution is getting bigger. The gini coefficient varies between "0" and "1". If the income is distributed fairly in a society, then the gini coefficient is equal to "0". If the income is received by only one person, then the gini coefficient is equal to "1".

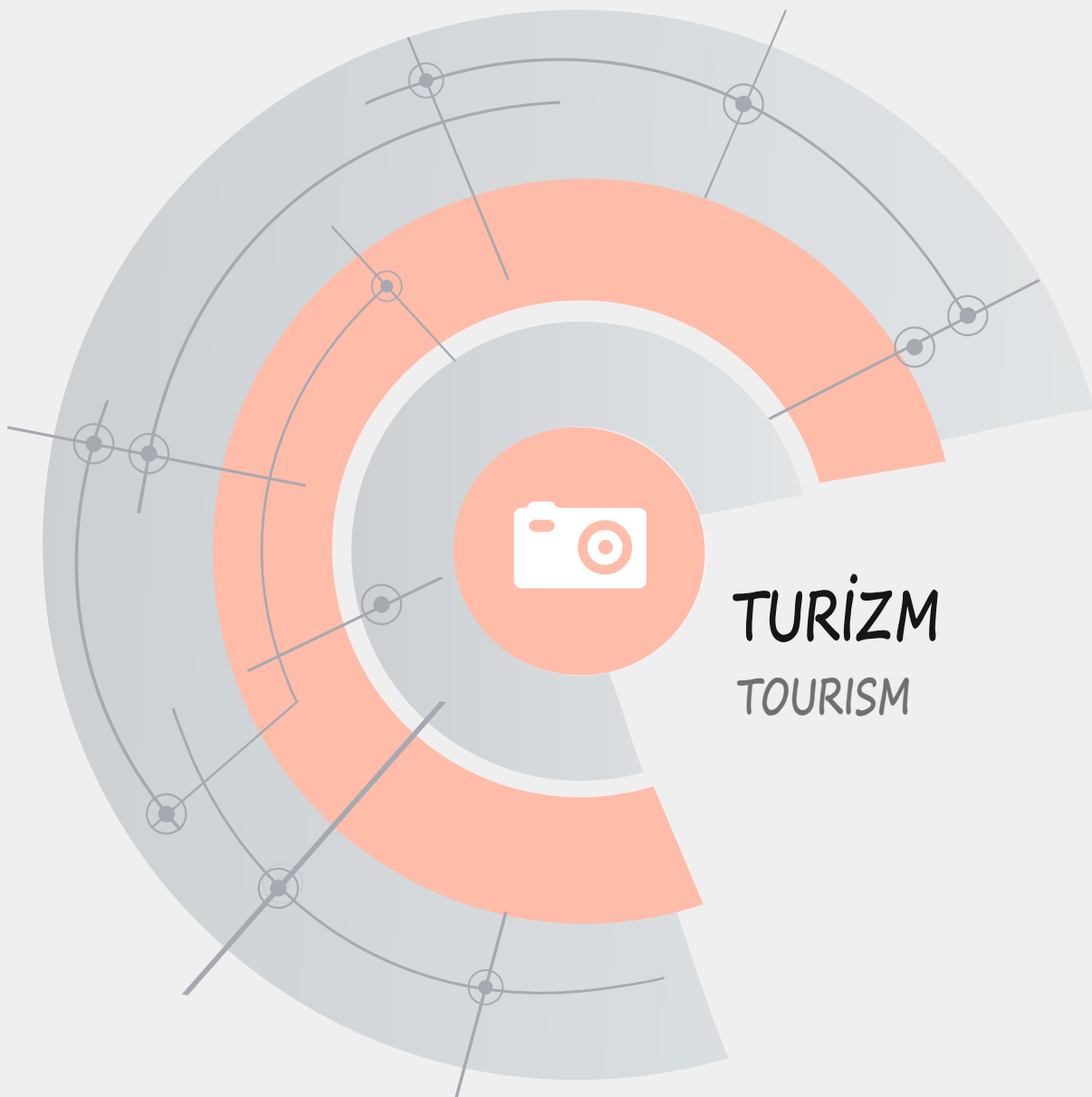
Eşdeğer Hanehalkı Kullanılabilir Fert Gelirine Göre Gini Katsayısı (İBBS 2. Düzey)/
Gini Coefficient By Equivalised Household Disposable Income (SR Level 2), 2017

Turizm Belgeli Konaklama Tesis, Oda ve Yatak Sayıları / The Number of Tourism Licenced Establishment Units, Rooms and Beds
2017

	Turizm Yatırımı Belgeli / Tourism Investment Licenced			Turizm İşletmesi Belgeli / Tourism Operation Licenced		
	Tesis Sayısı / Number of Establishment	Oda Sayısı / Number of Rooms	Yatak Sayısı / Number of Beds	Tesis Sayısı / Number of Establishment	Oda Sayısı / Number of Rooms	Yatak Sayısı / Number of Beds
Türkiye / Turkey	987	106.957	229.143	3.847	457.151	959.055
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	45	5.333	11.601	117	8.501	17.392
Kocaeli	11	1.121	2.339	52	3.924	7.932
Sakarya	13	1.970	4.139	15	1.272	2.559
Düzce	7	304	605	15	680	1.381
Bolu	9	955	2.196	23	1.855	3.890
Yalova	5	983	2.322	12	770	1.630

Kaynak / Source: Kültür ve Turizm Bakanlığı / Ministry of Culture and Tourism (01.08.2018)

Turizm Belgeli Konaklama Tesis, Oda ve Yatak Sayıları / The Number of Tourism Licenced Establishment Units, Rooms and Beds
2009

	Turizm Yatırımı Belgeli / Tourism Investment Licenced			Turizm İşletmesi Belgeli / Tourism Operation Licenced		
	Tesis Sayısı / Number of Establishment	Oda Sayısı / Number of Rooms	Yatak Sayısı / Number of Beds	Tesis Sayısı / Number of Establishment	Oda Sayısı / Number of Rooms	Yatak Sayısı / Number of Beds
Türkiye / Turkey	754	103.119	231.456	2.625	289.383	608.765
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	27	1.667	3.505	67	4.254	8.772
Kocaeli	7	405	862	27	1.456	2.942
Sakarya	8	531	1.065	8	725	1.505
Düzce	4	93	186	7	302	614
Bolu	5	501	1.012	19	1.455	3.026
Yalova	3	137	380	6	316	685

Kaynak / Source: Kültür ve Turizm Bakanlığı / Ministry of Culture and Tourism

Turizm İşletme Belgeli Tesislere Geliş, Geceleme, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranları /
Number of Arrivals, Nights Spent, Average Length of Stay and Occupancy Rates of Tourism Operation Licenced Establishments, 2017

	Tesis Geliş Sayısı / Number Of Arrivals			Geceleme / Night Spent		
	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total
Türkiye / Turkey	18.868.600	24.178.981	43.047.581	68.921.870	47.305.826	116.227.696
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	150.938	878.798	1.029.736	355.377	1.557.386	1.912.763
Kocaeli	77.212	354.492	431.704	188.788	621.036	809.824
Sakarya	24.184	173.842	198.026	53.978	296.702	350.680
Düzce	5.004	62.648	67.652	10.497	114.710	125.207
Bolu	26.643	203.813	230.456	49.404	373.961	423.365
Yalova	17.895	84.003	101.898	52.710	150.977	203.687

Kaynak / Source: Kültür ve Turizm Bakanlığı / Ministry of Culture and Tourism

Turizm İşletme Belgeli Tesislere Geliş, Geceleme, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranları /
Number of Arrivals, Nights Spent, Average Length of Stay and Occupancy Rates of Tourism Operation Licenced Establishments, 2017

	Ortalama Kalış Süresi / Ortalama Kalış Süresi			Doluluk Oranı / Occupancy Rate (%)		
	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total
Türkiye / Turkey	3,7	2,0	2,7	30,24	20,76	50,99
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	2,4	1,8	1,9	-	-	-
Kocaeli	2,4	1,8	1,9	6,92	22,77	29,70
Sakarya	2,2	1,7	1,8	7,42	40,79	48,21
Düzce	2,1	1,8	1,9	2,73	29,79	32,51
Bolu	1,9	1,8	1,8	5,47	41,40	46,87
Yalova	2,9	1,8	2,0	10,78	30,88	41,66

Kaynak / Source: Kültür ve Turizm Bakanlığı / Ministry of Culture and Tourism

İşletme Belgeli Tesislere Geliş, Geceleme, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranları /

Number of Arrivals, Nights Spent, Average Length of Stay and Occupancy Rates of Operation Licenced Establishments, 2009

	Tesis Geliş Sayısı / Number of Arrivals			Geceleme / Night Spent		
	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total
Türkiye / Turkey	14.388.998	12.137.822	26.526.820	59.986.967	22.929.508	82.916.475
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	93.202	461.690	554.892	180.476	800.009	980.485
Kocaeli	44.114	129.137	173.251	77.005	251.507	328.512
Sakarya	9.959	76.129	86.088	28.016	118.118	146.134
Düzce	1.877	38.597	40.474	4.165	53.505	57.670
Bolu	23.055	177.511	200.566	43.677	312.096	355.773
Yalova	14.197	40.316	54.513	27.613	64.783	92.396

Kaynak / Source: Kültür ve Turizm Bakanlığı / Ministry of Culture and Tourism

İşletme Belgeli Tesislere Geliş, Geceleme, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranları /

Number of Arrivals, Nights Spent, Average Length of Stay and Occupancy Rates of Operation Licenced Establishments, 2009

	Ortalama Kalış Süresi / Average Length of Stay			Doluluk Oranı / Occupancy Rate (%)		
	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total
Türkiye / Turkey	4,2	1,9	3,1	35,38	13,52	48,90
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	1,9	1,7	1,8	-	-	-
Kocaeli	1,7	1,9	1,9	7,66	25,03	32,70
Sakarya	2,8	1,6	1,7	5,40	22,79	28,19
Düzce	2,2	1,4	1,4	1,96	25,15	27,11
Bolu	1,9	1,8	1,8	4,62	32,99	37,61
Yalova	1,9	1,6	1,7	12,15	28,50	40,64

Kaynak / Source: Kültür ve Turizm Bakanlığı / Ministry of Culture and Tourism

Mahallli İdarelerce Belgeli Konaklama Tesis, Oda ve Yatak Sayıları /
The Number of Municipality Licenced Establishment Units, Room and Beds

2017

	Tesis Sayısı / Number of Establishment	Oda Sayısı / Number of Rooms	Yatak Sayısı / Number of Beds
Türkiye / Turkey	7.586	229.129	506.127
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	373	9.564	22.059
Kocaeli	103	2.485	5.787
Sakarya	71	1.629	3.431
Düzce	55	1.581	3.427
Bolu	55	1.359	3.113
Yalova	89	2.510	6.301

Kaynak / Source: Kültür ve Turizm Bakanlığı / Ministry of Culture and Tourism

Mahallli İdarelerce Belgeli Konaklama Tesis, Oda ve Yatak Sayıları /
The Number of Municipality Licenced Establishment Units, Room and Beds

2009

	Tesis Sayısı / Number of Establishment	Oda Sayısı / Number of Rooms	Yatak Sayısı / Number of Beds
Türkiye / Turkey	7.115	176.637	402.289
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	249	5.668	13.095
Kocaeli	39	830	1.841
Sakarya	56	1.204	2.816
Düzce	30	768	1.831
Bolu	45	986	2.306
Yalova	79	1.880	4.301

Kaynak / Source: Kültür ve Turizm Bakanlığı / Ministry of Culture and Tourism

Mahalli İdarelerce Belgeli Tesis Türlerine Göre Geliş, Geceleme, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranları/
Number of Arrivals, Nights Spent, Average Length of Stay and Occupancy Rates of Municipality Licenced Establishments, 2017

	Tesis Geliş Sayısı / Number Of Arrivals			Geceleme / Night Spent		
	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total
Türkiye / Turkey	4.059.168	14.845.256	18.904.424	11.140.798	28.441.074	39.581.872
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	89.587	991.401	1.080.988	192.909	1.897.211	2.090.120
Kocaeli	28.110	289.319	317.429	59.879	537.449	597.328
Sakarya	11.002	166.685	177.687	21.749	305.356	327.105
Düzce	6.147	132.231	138.378	13.238	274.112	287.350
Bolu	12.988	180.116	193.104	20.603	305.069	325.672
Yalova	31.340	223.050	254.390	77.440	475.225	552.665

Kaynak / Source: Kültür ve Turizm Bakanlığı / Ministry of Culture and Tourism

Mahalli İdarelerce Belgeli Tesis Türlerine Göre Geliş, Geceleme, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranları/
Number of Arrivals, Nights Spent, Average Length of Stay and Occupancy Rates of Municipality Licenced Establishments, 2017

	Ortalama Kalış Süresi / Ortalama Kalış Süresi			Doluluk Oranı / Occupancy Rate (%)		
	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total
Türkiye / Turkey	2,7	1,9	2,1	10,17	25,97	36,14
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	2,2	1,9	1,9	-	-	-
Kocaeli	2,1	1,9	1,9	3,11	27,95	31,06
Sakarya	2,0	1,8	1,8	2,58	36,18	38,75
Düzce	2,2	2,1	2,1	1,30	26,90	28,20
Bolu	1,6	1,7	1,7	1,96	28,95	30,91
Yalova	2,5	2,1	2,2	4,03	24,76	28,79

Kaynak / Source: Kültür ve Turizm Bakanlığı / Ministry of Culture and Tourism

Mahalli İdarelerce Belgeli Tesis Türlerine Göre Geliş, Geceleme, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranları/
Number of Arrivals, Nights Spent, Average Length of Stay and Occupancy Rates of Municipality Licenced Establishments, 2009

	Tesis Geliş Sayısı / Number Of Arrivals			Geceleme / Night Spent		
	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total
Türkiye / Turkey	4.915.424	13.622.917	18.538.341	19.683.973	21.788.769	41.472.742
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	20.608	595.635	616.243	63.860	835.096	898.956
Kocaeli	2.008	92.906	94.914	9.280	133.003	142.283
Sakarya	6.224	162.790	169.014	17.209	205.775	222.984
Düzce	2.514	73.791	76.305	5.611	132.960	138.571
Bolu	3.874	119.490	123.364	19.532	180.844	200.376
Yalova	5.988	146.658	152.646	12.228	182.514	194.742

Kaynak / Source: Kültür ve Turizm Bakanlığı / Ministry of Culture and Tourism

Mahalli İdarelerce Belgeli Tesis Türlerine Göre Geliş, Geceleme, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranları/
Number of Arrivals, Nights Spent, Average Length of Stay and Occupancy Rates of Municipality Licenced Establishments, 2009

	Ortalama Kalış Süresi / Ortalama Kalış Süresi			Doluluk Oranı / Occupancy Rate (%)		
	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total	Yabancı / Foreigner	Yerli / Citizen	Toplam / Total
Türkiye / Turkey	4,0	1,6	2,2	15,56	17,22	32,78
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	3,1	1,4	1,5	-	-	-
Kocaeli	4,6	1,4	1,5	1,51	21,71	23,23
Sakarya	2,8	1,3	1,3	1,91	22,87	24,78
Düzce	2,2	1,8	1,8	0,89	21,00	21,89
Bolu	5,0	1,5	1,6	2,39	22,12	24,50
Yalova	2,0	1,2	1,3	1,20	17,86	19,06

Kaynak / Source: Kültür ve Turizm Bakanlığı / Ministry of Culture and Tourism

Tescilli Sit Alanları / Registered Protected Areas, 2016

Türkiye / Turkey	
Arkeolojik Sit Alanı / Archaeological Protected Area	15.559
Kentsel Sit Alanı / Urban Protected Area	282
Tarihi Sit Alanı / Historical Protected Area	162
Kentsel Arkeolojik Sit Alanı / Urban Archaeological Protected Area	32
Diğer Sit Alanları (Üst Üste Sit alanları) / Other Protected Areas	448
Toplam / Total	16.483

Kocaeli	
Arkeolojik Sit Alanı / Archaeological Protected Area	79
Kentsel Sit Alanı / Urban Protected Area	8
Tarihi Sit Alanı / Historical Protected Area	1
Kentsel Arkeolojik Sit Alanı / Urban Archaeological Protected Area	1
Kentsel ve Doğal Sit Alanı / Urban and Natural Protected Area	1
Toplam / Total	90

Bolu	
Arkeolojik Sit Alanı / Archaeological Protected Area	93
Kentsel Sit Alanı / Urban Protected Area	2
Kentsel Arkeolojik Sit Alanı / Urban Archaeological Protected Area	1
Arkeolojik ve Doğal Sit Alanı Archaeological and Natural Protected Areas	3
Toplam / Total	99

Düzce	
Arkeolojik Sit Alanı / Archaeological Protected Area	32
Kentsel Sit Alanı / Urban Protected Area	2
Arkeolojik ve Doğal Sit Alanı Archaeological and Natural Protected Areas	2
Toplam / Total	36

Yalova	
Arkeolojik Sit Alanı / Archaeological Protected Area	17
Arkeolojik-Doğal- Tarihi Sit Alanı / Archaeological- Natural- Historical Protected Areas	2
Toplam / Total	19

Sakarya	
Arkeolojik Sit Alanı / Archaeological Protected Area	40
Kentsel Sit Alanı / Urban Protected Area	3
Arkeolojik ve Doğal Sit Alanı Archaeological and Natural Protected Areas	1
Toplam / Total	44

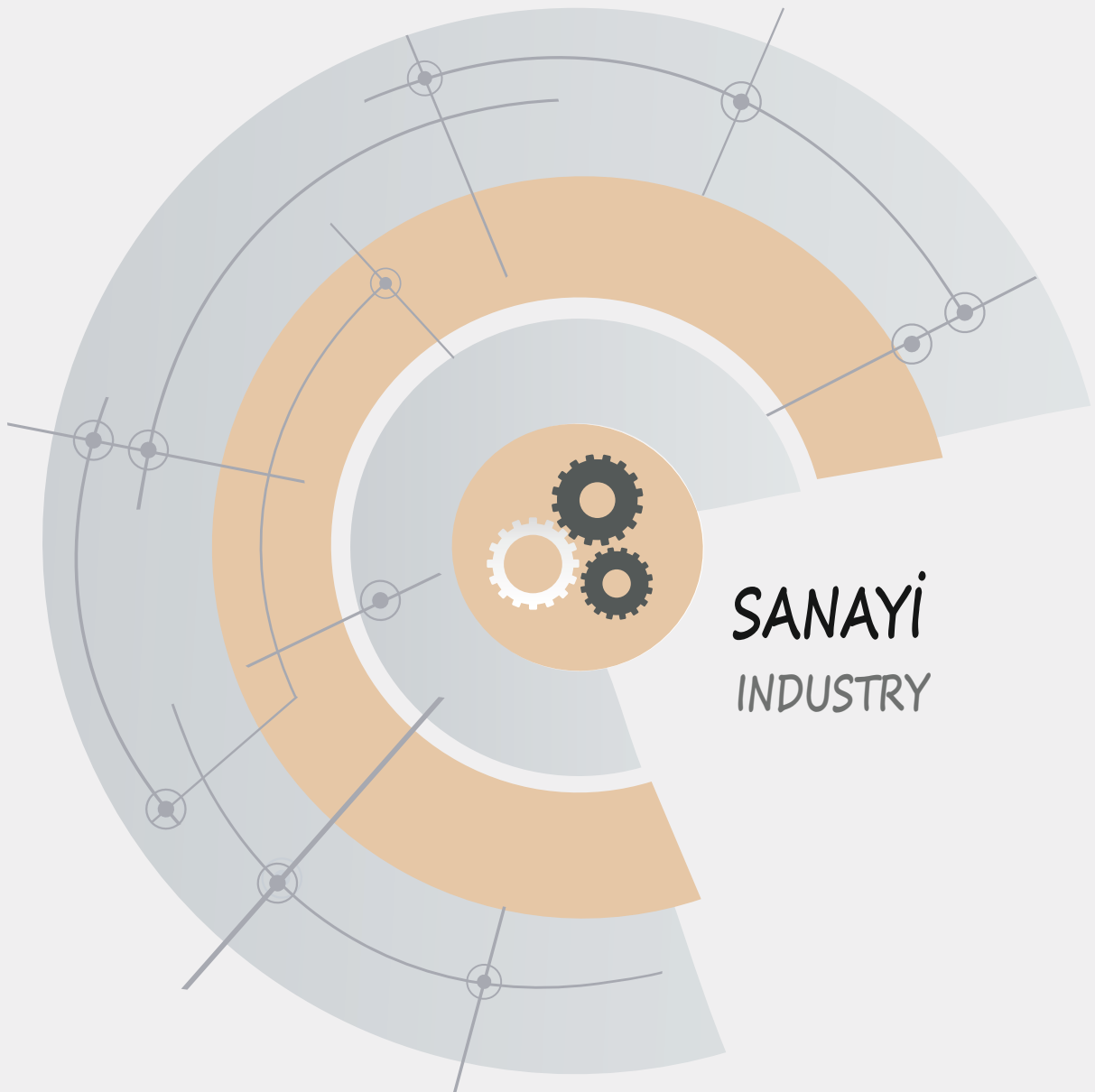
Kaynak / Source: Kültür ve Turizm Bakanlığı / Ministry of Culture and Tourism

DOĞU
MARMARA'DA

Mevsim Turizm

İş Kayıtlarına Göre Girişim Sayıları / According to The Business Registers Number of Enterprices, 2016

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Toplam / Total	3.652.521	160.080	74.427	43.835	15.823	12.599	13.396
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık / Agriculture, Forestry and Fishing	32.676	1.699	229	689	146	388	247
Madencilik ve Taşocakçılığı / Mining and Quarrying	7.345	283	113	102	26	24	18
İmalat / Manufacturing	438.351	19.431	9.222	5.484	1.911	1.601	1.213
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı / Electricity, Gas and Water Supply	10.932	80	35	21	12	7	5
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri / Water Supply, Sewerage, Waste Management and Remediation Activities	5.362	377	227	91	22	19	18
İnşaat / Construction	280.484	13.166	7.077	2.992	1.013	842	1.242
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı / Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles, Motorcycles and Personal and Household Goods	1.256.580	51.943	23.130	14.978	5.462	4.170	4.203
Ulaştırma ve Depolama / Transport and Storage	532.518	25.819	12.195	6.588	2.803	2.180	2.053
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri / Accomodation and Food Service Activities	323.030	17.017	7.181	5.050	1.935	1.198	1.653
Bilgi ve İletişim / Information and Communication	44.008	1.398	808	301	108	81	100
Finans ve Sigorta Faaliyetleri / Finance and Insurance Activities	23.779	847	427	214	70	81	55
Gayrimenkul Faaliyetleri / Real Estate Activities	65.882	3.281	1.528	843	148	176	586
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler / Scientific, Technical and Vocational Activities	221.469	7.792	4.056	1.903	575	662	596
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri / Administrative and Support Service Activities	61.051	2.290	1.280	491	170	145	204
Eğitim / Education	32.578	1.284	634	324	112	114	100
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri / Human Health and Social Services Activities	47.386	1.751	973	461	104	93	120
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor / Culture, Arts, Entertainment, Recreation and Sports	35.776	1.486	712	385	143	98	148
Diğer Hizmet Faaliyetleri / Other Service Activities	233.314	10.136	4.600	2.918	1.063	720	835

Kaynak / Source: TÜİK / TurkStat

Değişim Oranı / Rate of Change (%; 2016-'15)

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Toplam / Total	1,9%	1,2%	1,4%	-0,2%	2,7%	1,1%	2,6%
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık / Agriculture, Forestry and Fishing	2,4%	-5,5%	-1,3%	-7,8%	-9,6%	-2,3%	-5,7%
Madencilik ve Taşocakçılığı / Mining and Quarrying	3,1%	1,4%	8,0%	-5,9%	11,5%	-8,3%	0,0%
İmalat / Manufacturing	0,9%	1,7%	1,7%	1,2%	4,4%	1,6%	-0,8%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı / Electricity, Gas and Water Supply	17,9%	7,5%	2,9%	9,5%	8,3%	42,9%	-20,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri / Water Supply, Sewerage, Waste Management and Remediation Activities	8,5%	10,3%	11,0%	9,9%	9,1%	10,5%	5,6%
İnşaat / Construction	6,2%	6,7%	5,7%	7,0%	7,8%	9,1%	9,1%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı / Wholesale and Retail Trade; Repair of Motor Vehicles, Motorcycles and Personal and Household Goods	1,2%	-0,2%	-0,5%	-1,2%	2,1%	1,1%	1,4%
Ulaştırma ve Depolama / Transport and Storage	-1,3%	-2,7%	-1,3%	-5,4%	-1,3%	-3,6%	-3,5%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri / Accommodation and Food Service Activities	2,9%	2,0%	1,2%	0,4%	6,7%	2,6%	4,6%
Bilgi ve İletişim / Information and Communication	0,1%	-0,1%	1,6%	-6,6%	-0,9%	-2,5%	9,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri / Finance and Insurance Activities	-0,1%	-1,3%	-4,2%	0,9%	-1,4%	3,7%	5,5%
Gayrimenkul Faaliyetleri / Real Estate Activities	9,5%	15,2%	19,9%	10,8%	16,2%	10,8%	10,4%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler / Scientific, Technical and Vocational Activities	4,6%	5,3%	5,2%	4,6%	4,5%	5,4%	9,1%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri / Administrative and Support Service Activities	2,8%	0,1%	-1,3%	-1,0%	1,2%	5,5%	7,4%
Eğitim / Education	-1,9%	-2,4%	-2,4%	-1,5%	-4,5%	-5,3%	0,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri / Human Health and Social Services Activities	6,7%	10,2%	11,4%	11,5%	1,0%	5,4%	6,7%
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor / Culture, Arts, Entertainment, Recreation and Sports	0,3%	2,9%	1,8%	5,2%	-5,6%	1,0%	11,5%
Diğer Hizmet Faaliyetleri / Other Service Activities	1,9%	0,7%	1,0%	-0,4%	3,3%	-2,5%	2,8%

Kaynak / Source: TÜİK / TurkStat

Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri / Numbers of Established and Liquidated Companies, 2017

	Kurulan / Established			Tasfiye / Liquidation		Kapanan / Closed		
	Şirket / Company	Kooperatif / Cooperative	Gerçek Kişi Ticari İşletme / Individual Proprietorship	Şirket / Company	Kooperatif / Cooperative	Şirket / Company	Kooperatif / Cooperative	Gerçek Kişi Ticari İşletme / Individual Proprietorship
Türkiye / Turkey	72.871	912	44.238	10.228	871	13.517	1.184	18.005
Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	2.904	22	1.672	333	25	377	54	410
Kocaeli	1.694	7	1.009	219	6	224	17	183
Sakarya	608	3	325	56	12	79	20	118
Düzce	204	1	105	18	4	29	5	47
Bolu	145	5	79	20	1	21	4	35
Yalova	253	6	154	20	2	24	8	27

Kaynak / Source: TOBB-Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi / Turkish Trade Registry Gazette

Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri / Numbers of Established and Liquidated Companies, 2010

	Kurulan / Established			Tasfiye / Liquidation		Kapanan / Closed		
	Şirket / Company	Kooperatif / Cooperative	Gerçek Kişi Ticari İşletme / Individual Proprietorship	Şirket / Company	Kooperatif / Cooperative	Şirket / Company	Kooperatif / Cooperative	Gerçek Kişi Ticari İşletme / Individual Proprietorship
Türkiye / Turkey	50.423	1.547	50.943	15.368	2.933	11.400	2.042	29.921
Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	1.755	52	1.357	452	135	247	88	1.050
Kocaeli	1.013	13	493	280	68	158	46	649
Sakarya	369	14	461	73	33	44	20	99
Düzce	102	9	130	34	8	17	3	193
Bolu	131	12	98	29	19	14	14	61
Yalova	140	4	175	36	7	14	5	48

Kaynak / Source: TOBB-Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi / Turkish Trade Registry Gazette

Zorunlu Sigortalı Sayılarının İşyeri Büyüklüğüne Göre Dağılımı, 2015 (5510 Sayılı Kanunun 4-1/a Maddesi Kapsamında)
Distribution of Compulsory Insured Person Numbers According to Work Place Size [Under Article 4-1/a of Act 5510], 2016

Zorunlu Sigortalı Sayısı / Number of Compulsorily Insured Person							
İşyeri Büyüklüğü (İşyerinde Çalıştırılan Sigortalı Sayısı) Size of Work Places (Number of Insured Employees in Work Places)							
	1	2-3	4-6	7-9	10-19	20-29	30-49
Türkiye / Turkey	615.258	1.167.640	1.343.635	904.942	1.774.574	1.019.183	1.265.710
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	28.580	57.565	69.698	49.081	93.870	56.438	73.588
Doğu Marmara'nın Ülke Oranı <i>Share of East Marmara in Turkey</i>	4,6%	4,9%	5,2%	5,4%	5,3%	5,5%	5,8%
Kocaeli	13.406	28.539	35.996	26.318	51.545	30.728	44.483
Sakarya	7.888	14.878	17.209	11.745	19.789	12.014	14.240
Düzce	2.479	4.894	5.925	4.009	9.129	5.751	6.389
Bolu	2.370	4.711	5.506	3.698	6.643	4.265	4.536
Yalova	2.437	4.543	5.062	3.311	6.764	3.680	3.940

Kaynak / Source: Sosyal Güvenlik Kurumu / Social Security Institution

	50-99	100-249	250-499	500-749	750-999	1000+	Toplam / Total
Türkiye / Turkey	1.335.792	1.692.226	1.038.487	465.747	262.464	889.530	13.775.188
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	82.417	115.534	81.414	44.628	20.015	62.984	835.812
Doğu Marmara'nın Ülke Oranı <i>Share of East Marmara in Turkey</i>	6,2%	6,8%	7,8%	9,6%	7,6%	7,1%	6,1%
Kocaeli	50.334	70.339	54.747	28.219	12.570	30.758	477.982
Sakarya	16.684	19.629	12.962	8.518	4.944	19.134	179.634
Düzce	7.000	11.763	6.739	3.034	803	1.514	69.429
Bolu	4.820	8.842	3.448	570	1.698	5.234	56.341
Yalova	3.579	4.961	3.518	4.287	0	6.344	52.426

Kaynak / Source: Sosyal Güvenlik Kurumu / Social Security Institution

5510 Sayılı Kanunun 4-1/a Maddesi Kapsamında
(*Average Daily Earnings [Under Article 4-1/a of Act 5510]*), 2016

Ortalama Günlük Kazanç (₺) / Average Daily Earning

	Daimi <i>Permanent</i>	Mevsimlik <i>Seasonal</i>	Kamu <i>Public</i>	Özel <i>Private</i>	Erkek <i>Male</i>	Kadın <i>Female</i>	Genel <i>General</i>
Türkiye / Turkey	86,42	73,22	108,52	81,85	85,24	79,69	83,73
Kocaeli	113,61	74,08	158,83	105,16	113,34	89,22	107,44
Sakarya	90,38	69,65	116,02	85,29	92,10	72,64	87,03
Düzce	74,49	65,80	85,17	72,47	76,76	65,67	73,29
Bolu	81,59	68,03	107,59	76,95	82,96	70,14	79,04
Yalova	82,75	72,94	104,49	79,03	83,78	70,06	80,35

Kaynak / Source: Sosyal Güvenlik Kurumu / Social Security Institution

Zorunlu Sigortalı Sayısı / Number of Compulsorily Insured Person

	Daimi <i>Permanent</i>	Mevsimlik <i>Seasonal</i>	Kamu <i>Public</i>	Özel <i>Private</i>	Erkek <i>Male</i>	Kadın <i>Female</i>	Genel <i>General</i>
Türkiye / Turkey	10.810.326	2.964.862	1.059.333	12.715.855	9.949.970	3.825.218	13.775.188
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	671.645	155.211	46.580	780.276	612.467	214.389	826.856
Kocaeli	385.927	83.414	21.398	447.943	353.701	115.640	469.341
Sakarya	142.153	33.257	13.161	162.249	129.217	46.193	175.410
Düzce	59.808	11.325	4.093	67.040	49.098	22.035	71.133
Bolu	44.598	13.852	4.900	53.550	40.468	17.982	58.450
Yalova	39.159	13.363	3.028	49.494	39.983	12.539	52.522

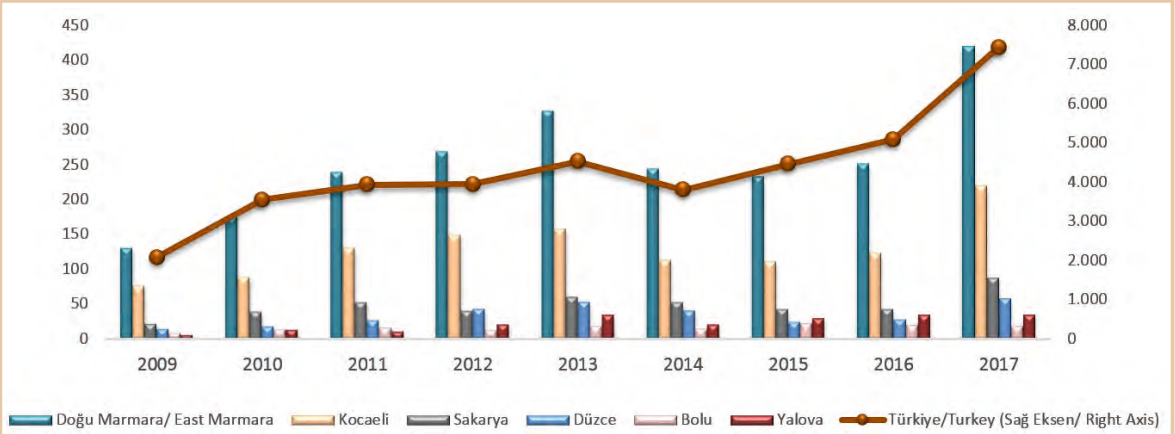
Kaynak / Source: Sosyal Güvenlik Kurumu / Social Security Institution

Yatırım Teşvik Belgeleri / Investment Incentive Certificates

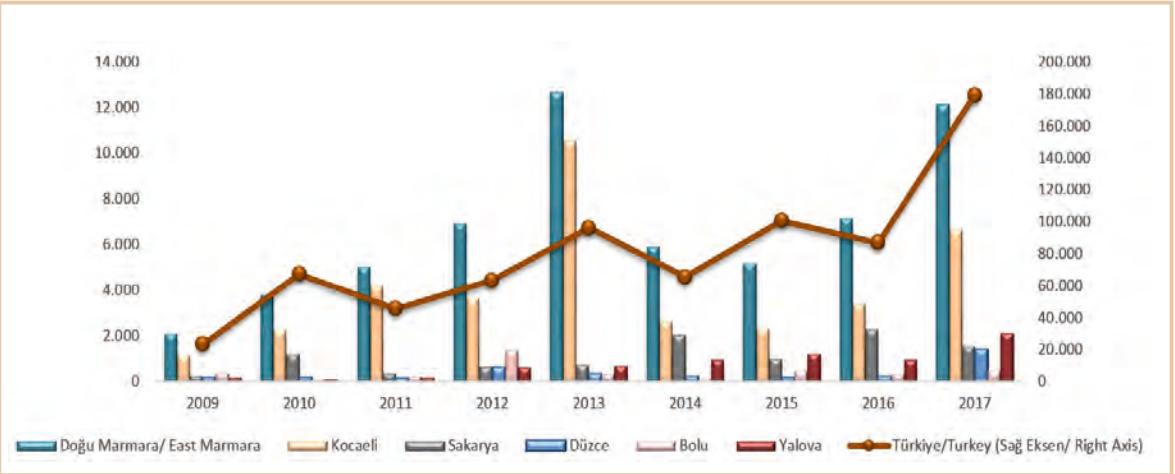
		Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2011	Belge Sayısı / Number of Certificates	3.930	240	132	53	28	16	11
	Sabit Yatırım Tutarı / Amount of Fixed Investment (Milyon TL/ Million TL)	45.628	5.015	4.176	352	116	208	162
	İstihdam / Employment	118.128	7.989	5.417	1.371	446	568	187
2012	Belge Sayısı / Number of Certificates	3.944	270	150	41	44	13	22
	Sabit Yatırım Tutarı / Amount of Fixed Investment (Milyon TL/ Million TL)	63.424	6.899	3.666	653	615	1.339	627
	İstihdam / Employment	155.078	15.149	6.592	2.924	3.349	698	1.586
2013	Belge Sayısı / Number of Certificates	4.528	328	159	61	54	19	35
	Sabit Yatırım Tutarı / Amount of Fixed Investment (Milyon TL/ Million TL)	96.286	12.646	10.550	742	333	330	691
	İstihdam / Employment	187.651	14.467	5.731	2.233	2.287	1.921	2.295
2014	Belge Sayısı / Number of Certificates	3.803	245	114	53	41	15	22
	Sabit Yatırım Tutarı / Amount of Fixed Investment (Milyon TL/ Million TL)	65.442	5.926	2.617	2.032	204	121	952
	İstihdam / Employment	146.016	11.013	3.178	3.605	912	1.000	2.318
2015	Belge Sayısı / Number of Certificates	4.463	234	112	44	25	23	30
	Sabit Yatırım Tutarı / Amount of Fixed Investment (Milyon TL/ Million TL)	100.641	5.170	2.313	1.004	187	456	1.211
	İstihdam / Employment	143.795	10.978	4.106	1.523	651	666	4.032
2016	Belge Sayısı / Number of Certificates	5.093	252	124	44	29	20	35
	Sabit Yatırım Tutarı / Amount of Fixed Investment (Milyon TL/ Million TL)	87.143	7.123	3.404	2.268	196	308	948
	İstihdam / Employment	134.116	10.416	3.909	1.904	894	701	3.008
2017	Belge Sayısı / Number of Certificates	7.442	421	221	88	58	19	35
	Sabit Yatırım Tutarı / Amount of Fixed Investment (Milyon TL/ Million TL)	179.316	12.129	6.612	1.542	1.407	470	2.098
	İstihdam / Employment	226.083	22.152	9.758	4.498	2.596	2.291	3.009
2018 (01-05)	Belge Sayısı / Number of Certificates	2.921	206	94	44	26	13	29
	Sabit Yatırım Tutarı / Amount of Fixed Investment (Milyon TL/ Million TL)	65.877	6.408	3.096	999	874	140	1.300
	İstihdam / Employment	126.809	11.153	3.510	1.784	1.654	393	3.812

Kaynak / Reference: Ekonomi Bakanlığı / Ministry of Economy (Erişim Tarihi / Date of Access: 16.08.2018)

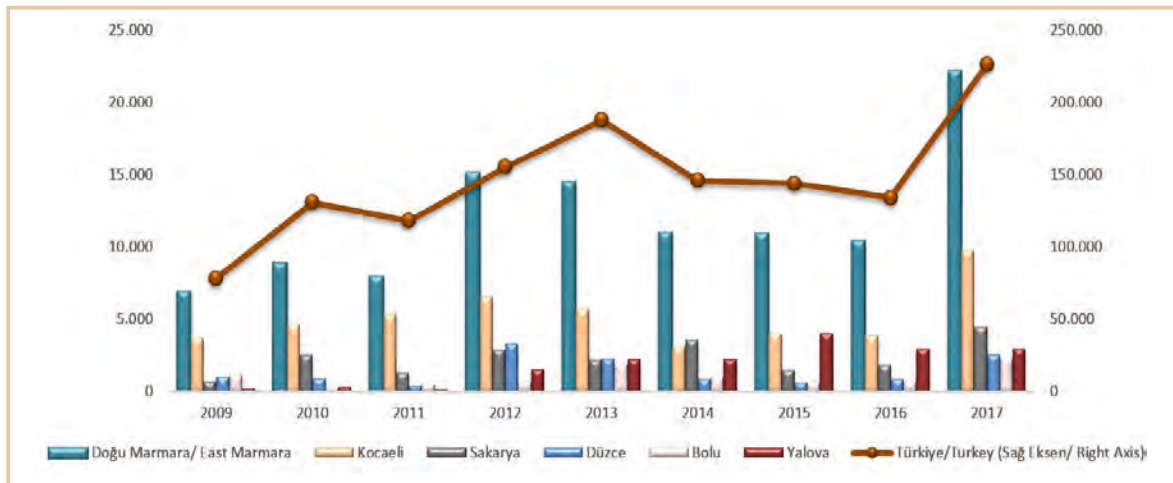
Yatırım Teşvik Belge Adedi / Number of Investment Incentive Certificates

Sabit Yatırım Tutarı / Amount of Fixed Investment (Milyon ₺/ Million ₺)

İstihdam / Employment

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri / Technology Development Zones

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Faal TGB / Operational TDZ	57	7	4	1	1	1	-
Faal Olmayan TGB / Non-Operational TDZ	24	1	1	-	-	-	-
Toplam / Total	81	8	5	1	1	1	-
TGB'lerdeki Firma Sayısı / Number of Firms in TDZ	4.852	529	388	98	23	20	-
Toplam İstihdam / Total Employment	48.162	4.478	3.663	408	69	338	-

Kaynak / Source: Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı- MARKA / Ministry of Science, Industry and Technology-06.2018

Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) / Organized Industrial Zones (OIZ)*

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Faal OSB / Operational OIZ	230	24	12	5	4	3	-
Faal Olmayan OSB / Non-Operational OIZ	79	12	2	2	1	1	6
Toplam / Total	309	36	14	7	5	4	6

Kaynak/Source: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı / Ministry of Science and Technology, 08.2018

*Tarıma Dayalı İhtisas OSB'ler dahil değildir. Agri-Specialised OIZs are excluded.

Doğu Marmara Bölgesi OSB'leri / OIZ's of East Marmara Region

Yatırım Teşvik Belgeleri
Investment Incentive Certificates

Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)
Organized Industrial Zones (OIZ)

Sabit Yatırım Tutarı
Amount of Fixed Investment

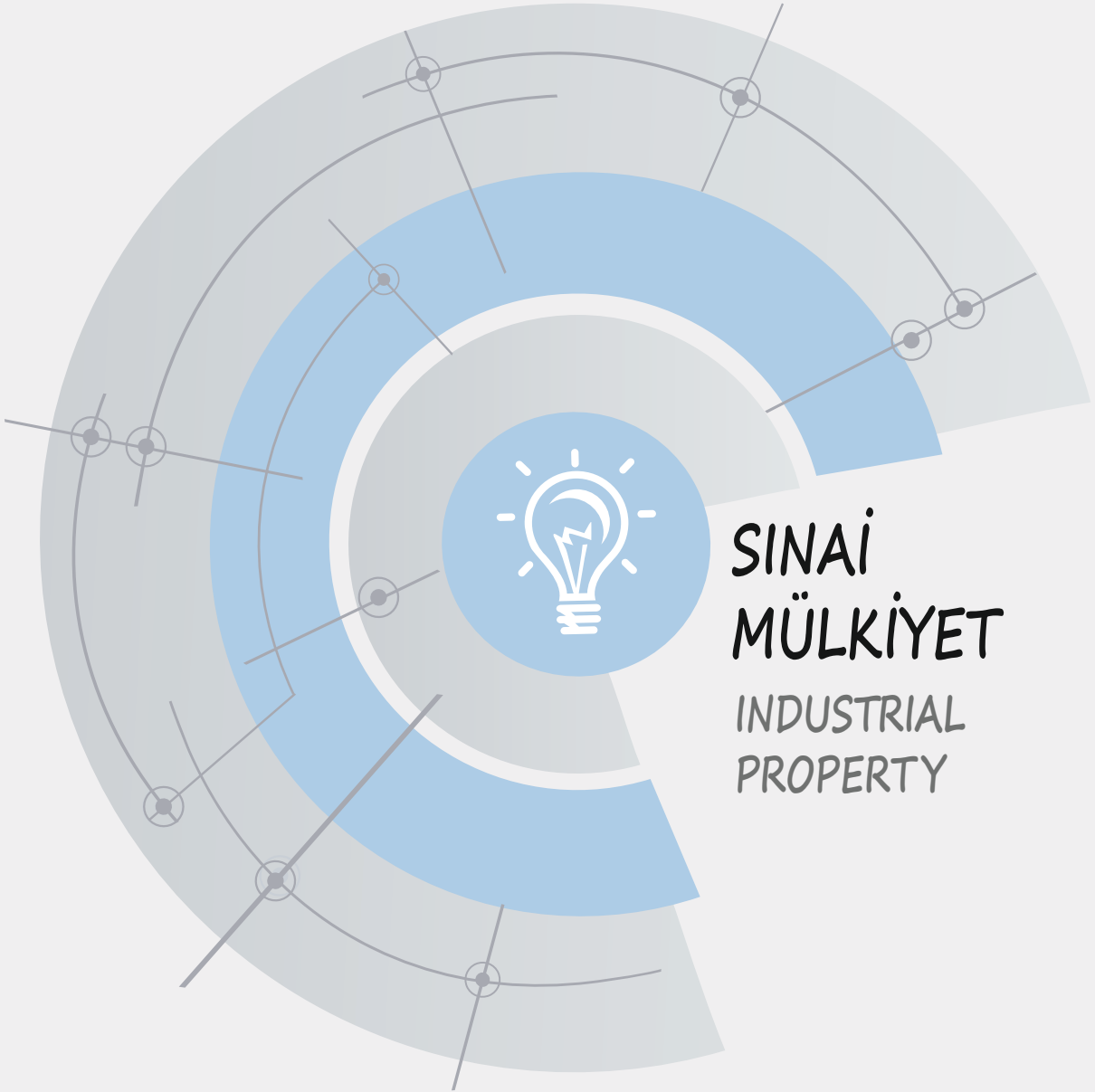
İstihdam
Employment

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri
Technology Development Zones

**SINAI
MÜLKİYET**
INDUSTRIAL
PROPERTY

Patent, Faydalı Model ve MARKA Başvuru Sayıları / Number of Application of Patent, Utility Model and Trademark								
		Türkiye /Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Patent/ Patent	2009	2.588	136	99	25	4	3	5
	2010	3.250	166	120	29	4	7	6
	2011	4.087	272	195	60	3	6	8
	2012	4.543	313	225	57	16	8	7
	2013	4.527	394	275	79	15	8	17
	2014	4.857	329	168	137	13	7	4
	2015	5.512	378	209	148	10	6	5
	2016	6.445	411	233	137	23	8	10
	2017	7.555	537	343	142	18	20	14
Artış Oranı / Increasing Rate (% , 2009-2017)		%192	%295	%246	%468	%350	%567	%180

Faydalı Model/ Utility Model	2009	2.842	142	79	49	3	4	7
	2010	2.994	130	61	35	26	4	4
	2011	3.175	144	75	53	9	2	5
	2012	3.725	180	100	52	19	1	8
	2013	3.454	168	90	54	14	7	3
	2014	3.474	143	65	47	18	6	7
	2015	3.451	172	90	62	14	3	3
	2016	3.457	175	104	50	17	3	1
	2017	3.256	174	108	51	10	1	4
Artış Oranı / Increasing Rate (% , 2009-2017)		%15	%23	%37	%4	%233	%-75	%-43

Kaynak / Source : Türk Patent ve Marka Kurumu / Turkish Patent and Trademark Office

Başvuru Sayıları / Number of Applications								
		Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Marka/ Trademark	2009	59.838	1.840	1.061	478	110	79	112
	2010	73.142	2.317	1.394	562	127	139	95
	2011	103.747	3.066	1.801	796	224	152	93
	2012	97.311	3.067	1.743	745	267	160	152
	2013	93.305	2.744	1.511	631	318	178	106
	2014	97.142	2.821	1.544	825	216	112	124
	2015	95.962	2.959	1.718	767	203	148	123
	2016	94.575	3.315	1.940	888	197	152	138
	2017	106.099	4.006	2.408	977	233	217	171
Artış Oranı / Increasing Rate (% , 2009-2017)		%77	%118	%127	%104	%112	%175	%53

Kaynak / Source : Türk Patent ve Marka Kurumu / Turkish Patent and Trademark Office

* 2017 yılına ait değerler 17.01.2018 tarihi itibarıyla.

Tescil Sayıları / Number of Registrations

		Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Patent/ Patent	2009	456	14	10	3	0	0	1
	2010	642	33	27	5	1	0	0
	2011	847	42	29	13	0	0	0
	2012	1.025	76	54	14	7	0	1
	2013	1.244	93	74	13	2	1	3
	2014	1.250	77	50	18	5	1	3
	2015	1.730	126	104	20	1	1	0
	2016	1.794	103	66	27	6	1	3
	2017	1.964	116	72	41	2	1	0
Artış Oranı / Increasing Rate (% , 2009-2017)		%331	%729	%620	%1.267	-	-	-

Faydalı Model/ Utility Model	2009	2.151	105	56	41	2	2	4
	2010	2.022	112	58	27	2	21	4
	2011	1.948	74	42	17	9	3	3
	2012	2.245	86	53	21	6	1	5
	2013	1.997	102	59	32	6	1	4
	2014	2.471	132	68	44	8	6	6
	2015	2.681	119	72	33	8	4	2
	2016	2.347	104	63	29	7	3	2
	2017	2.014	103	59	31	13	0	0
Artış Oranı / Increasing Rate (% , 2009-2017)		%-6	%-2	%5	%-24	%550	-	-

Kaynak / Source : Türk Patent ve Marka Kurumu / Turkish Patent and Trademark Office

Tescil Sayıları / Number of Registrations								
		Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Marka/ Trademark	2009	41.414	1.412	853	339	93	52	75
	2010	32.397	1.022	629	227	62	45	59
	2011	35.858	1.194	767	258	73	48	48
	2012	52.386	1.731	1.076	428	104	85	38
	2013	68.391	2.045	1.205	502	136	117	85
	2014	72.326	2.260	1.316	486	217	153	88
	2015	70.111	2.076	1.203	561	160	76	76
	2016	83.665	2.726	1.593	721	170	148	94
	2017	77.394	2.983	1.867	674	187	136	119
Artış Oranı / Increasing Rate (% , 2009-2017)		%87	%111	%119	%99	%101	%162	%59

Kaynak / Source : Türk Patent ve Marka Kurumu / Turkish Patent and Trademark Office

* 2017 yılına ait değerler 16.01.2018 tarihi itibarıyla.

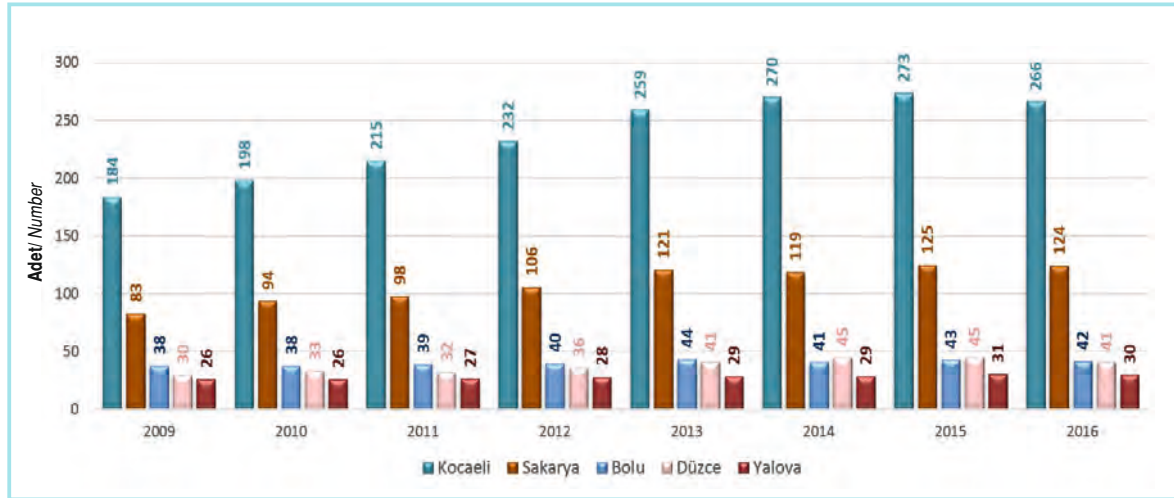
BANKACILIK
BANKING

Banka Şube Sayıları / Number of Banks Branches

İl Sırası* / Province Rank* 2016	İl / Province	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Artış Oranı Growth Rate, 2009-2015	Şubeye Düşen Nüfus/ Population Per Branch, 2016
1	İstanbul	2.870	2.994	3.112	3.272	3.492	3.520	3.505	3.308	3.240	%13	4.569
2	Ankara	944	988	1.033	1.084	1.159	1.176	1.170	1.092	1.077	%14	4.964
3	İzmir	697	718	748	772	826	837	824	785	766	%10	5.513
7	Kocaeli	184	198	215	232	259	270	273	266	259	%41	7.068
20	Sakarya	83	94	98	106	121	119	125	124	125	%51	7.815
49	Düzce	38	38	39	40	44	41	43	42	42	%11	7.140
54	Bolu	30	33	32	36	41	45	45	41	38	%27	9.746
60	Yalova	26	26	27	28	29	29	31	30	31	%19	7.795
Doğu Marmara / East Marmara		361	389	411	442	494	504	517	503	495	%37	
Türkiye / Turkey		9.541	10.008	10.430	10.984	11.901	12.127	12.188	11.656	11.510	%21	

Kaynak / Source : **BDDK- FİNTÜRK** / Banking Regulation and Supervision Agency

*Referans Yılı / Reference Year: 12 / 2017

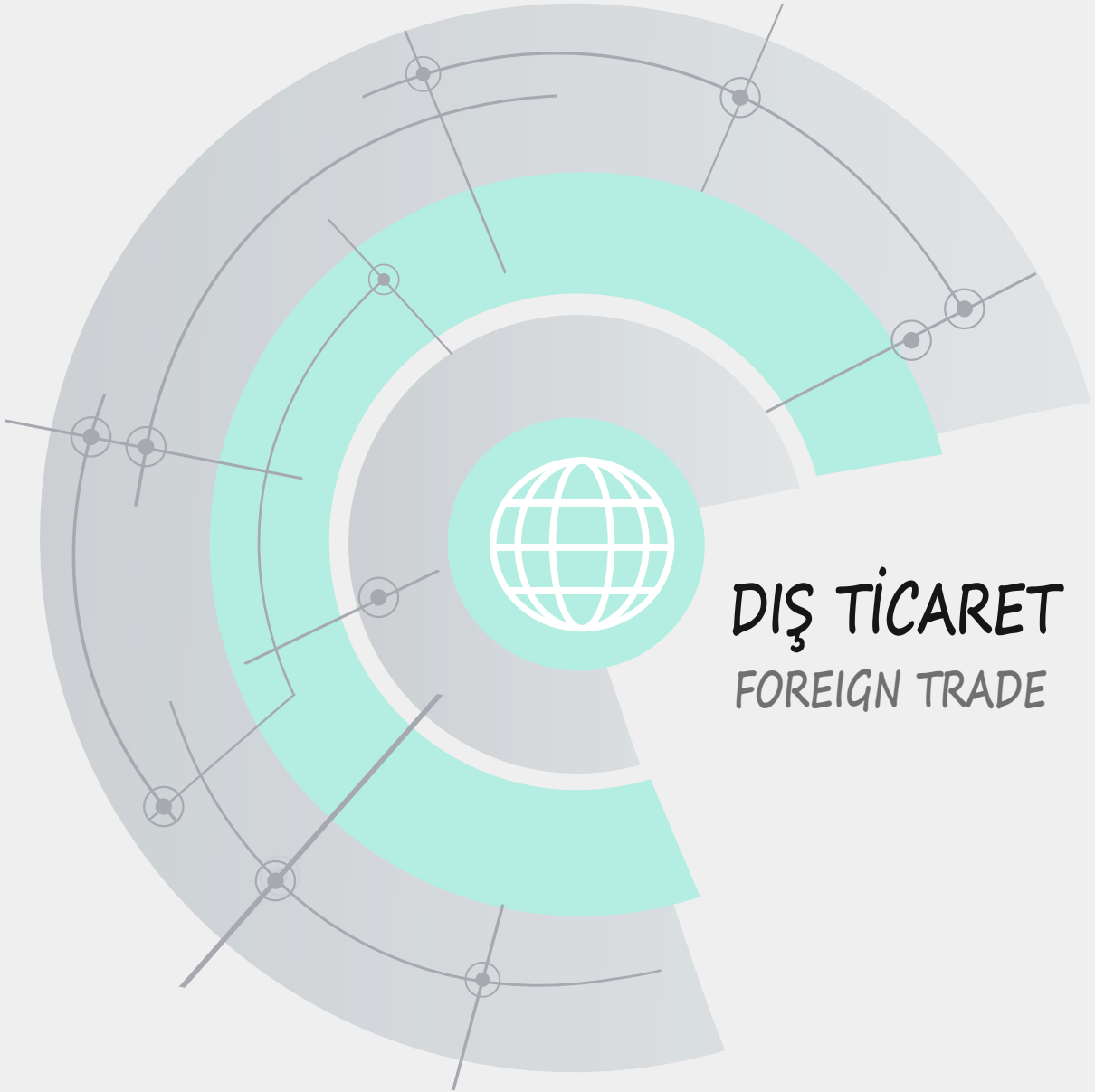
Banka Mevduatları / Bank Deposits (Milyon/ Million ₺)

İl Sırası / Province Rank*	Province	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	İstanbul	216.468	273.202	307.766	340.456	411.623	460.805	545.338	636.382	636
2	Ankara	78.528	102.684	110.124	126.808	152.401	158.066	183.014	213.388	213
3	İzmir	29.706	33.721	37.930	41.740	48.641	42.552	64.650	76.946	77
7	Kocaeli	7.503	12.682	11.060	13.225	16.661	18.607	20.548	27.733	28
23	Sakarya	2.036	2.791	3.265	3.199	4.086	4.637	5.885	6.666	7
38	Yalova	882	1.010	1.292	1.406	1.766	1.482	2.509	2.892	3
51	Bolu	841	1.024	1.125	1.180	1.411	1.592	1.856	2.208	2
57	Düzce	701	866	943	1.022	1.263	2.166	1.697	1.945	2
Doğu Marmara / East Marmara		11.962	18.373	17.686	20.031	25.187	28.485	32.495	41.443	41
Türkiye / Turkey		480.896	600.284	667.682	737.633	890.968	1.052.662	1.244.865	1.453.220	1.899.049

Kaynak / Source : BDDK- FİNTÜRK / Banking Regulation and Supervision Agency

*Referans Yılı / Reference Year: 12 / 2017

DIŞ TİCARET
FOREIGN TRADE

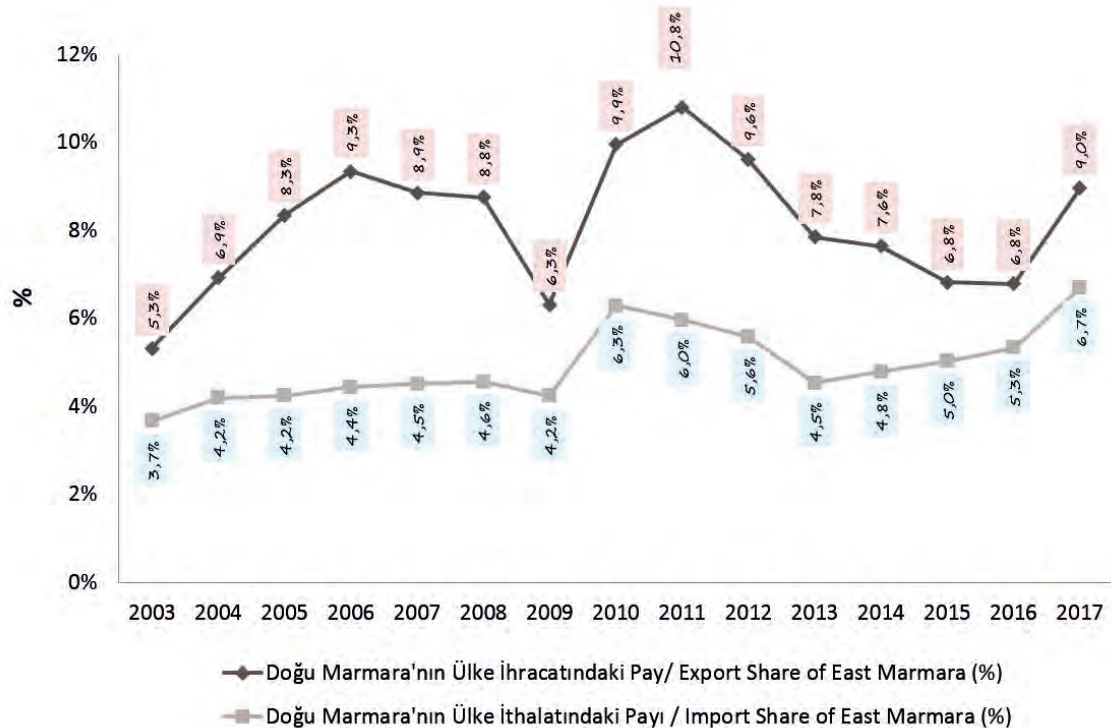
Yıllara Göre Dış Ticaret / Foreign Trade By Years (1000 \$)

		Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
İhracat / Export	2009	102.142.613	6.443.590	4.577.506	1.722.375	64.342	45.743	33.623
	2010	113.883.219	11.331.274	9.486.701	1.678.285	65.949	53.861	46.479
	2011	134.906.869	14.566.983	12.341.023	2.011.778	76.708	90.754	46.720
	2012	152.461.737	14.654.394	12.597.593	1.820.384	86.272	99.505	50.639
	2013	151.802.637	11.914.946	9.105.919	2.250.874	95.641	155.946	306.567
	2014	157.610.158	12.039.099	8.897.257	2.603.843	95.093	177.563	265.344
	2015	143.838.871	9.810.409	7.402.941	1.943.278	89.500	119.249	255.442
	2016	142.529.584	9.670.592	6.527.579	2.553.889	98.466	133.045	357.613
	2017	156.992.940	14.063.944	8.180.038	5.254.589	141.399	108.328	379.589
	2018 (01-06)	82.194.711	7.452.423	4.272.682	2.874.008	52.518	77.176	176.039

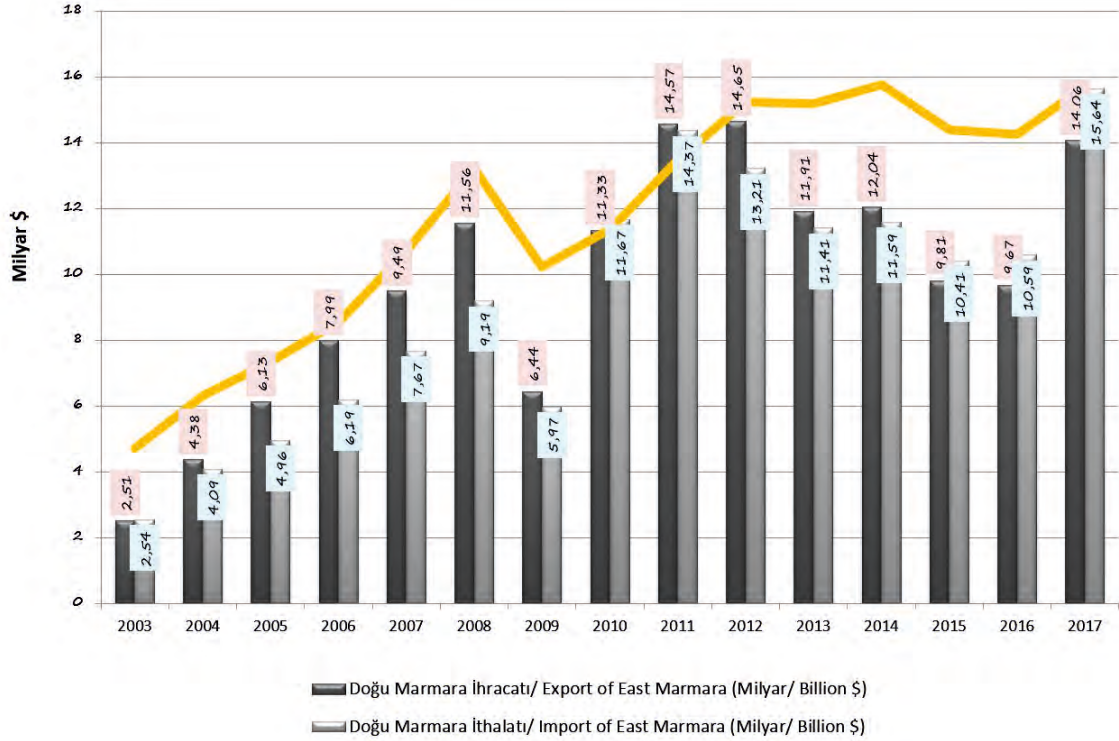
İthalat / Import	2009	140.928.421	5.972.293	4.876.918	908.949	49.604	99.518	37.305
	2010	185.544.332	11.670.043	10.422.721	1.005.238	80.297	114.681	47.106
	2011	240.841.676	14.369.166	12.703.284	1.368.469	102.518	144.169	50.726
	2012	236.545.141	13.211.481	11.733.558	1.149.585	85.588	179.394	63.357
	2013	251.661.250	11.409.362	9.292.185	1.639.155	89.815	214.136	174.073
	2014	242.177.117	11.591.935	9.445.200	1.663.830	87.965	195.212	199.565
	2015	207.234.359	10.413.610	8.439.894	1.488.594	96.905	186.009	202.208
	2016	198.618.235	10.588.193	8.063.742	2.113.319	79.208	153.815	178.109
	2017	233.799.651	15.642.776	11.637.006	3.086.411	87.459	201.527	630.373
	2018 (01-06)	122.963.934	9.721.056	7.552.510	1.673.288	48.050	109.341	337.866

Kaynak / Source : TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri / TurkStat Foreign Trade Statistics, 08/2018

Doğu Marmara'nın Ülke Dış Ticaretindeki Payı / Foreign Trade Share of East Marmara in Turkey

Doğu Marmara İhracat ve İthalatı / East Marmara Export and Import

Kişi Başı İhracat / Export per Capita, \$

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2009	1.408	2.018	3.007	1.999	192	168	166
2010	1.545	3.491	6.081	1.923	195	199	228
2011	1.805	4.394	7.705	2.264	224	328	226
2012	2.016	4.340	7.706	2.018	249	354	239
2013	1.980	3.455	5.432	2.454	272	550	1.393
2014	2.029	3.418	5.164	2.787	267	623	1.171
2015	1.827	2.712	4.159	2.039	248	410	1.096
2016	1.786	2.600	3.565	2.614	266	444	1.480
2017*	1.943	3.696	4.344	5.307	374	357	1.511

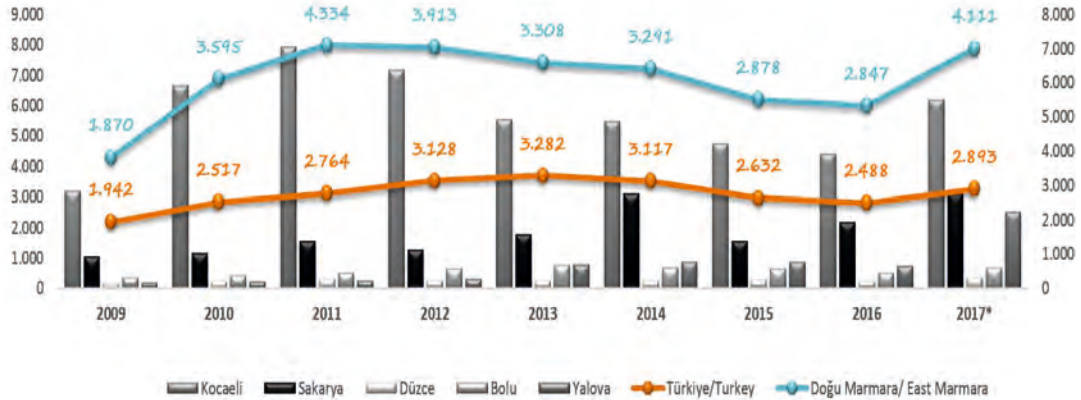
Kaynak / Source : TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri / TurkStat Foreign Trade Statistics, 08/2018

*TÜİK verileri referansı ile hesaplanmıştır. / Calculated based on TurkStat data

Kişi Başı İthalat / Import per Capita, \$

	Türkiye /Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2009	1.942	1.870	3.203	1.055	148	366	184
2010	2.517	3.595	6.681	1.152	237	423	231
2011	3.223	4.334	7.931	1.540	300	521	246
2012	3.128	3.913	7.178	1.274	247	638	299
2013	3.282	3.308	5.544	1.787	256	755	791
2014	3.117	3.291	5.482	1.784	248	685	881
2015	2.632	2.878	4.741	1.562	269	639	868
2016	2.488	2.847	4.405	2.163	214	513	737
2017*	2.893	4.111	6.179	3.117	374	665	2.509

Doğu Marmara Bölgesi'nin En Fazla İhracat Yaptığı Ülkeler / The Leading Countries in Export of East Marmara

2009			2017		
	Ülke / Country	İhracat Payı / Share of Export		Ülke / Country	İhracat Payı / Share of Export
1	Almanya / Germany	%9,44	1	ABD / USA	%9,81
2	Fransa / France	%6,88	2	Almanya / Germany	%7,49
3	İtalya / Italy	%5,65	3	BAE/ UAE	%6,16
4	İspanya / Spain	%4,23	4	Fransa/ France	%5,58
5	İngiltere / UK	%4,22	5	İngiltere/ U.K	%5,05
6	Mısır / Egypt	%3,66	6	İtalya / Italy	%4,97
7	BAE / UAE	%3,57	7	İspanya / Spain	%4,72
8	Lübnan / Lebanon	%3,54	8	Mısır/ Egypt	%4,35
9	Suudi Arabistan / Saudi Arabia	%3,01	9	Polonya / Poland	%3,43
10	Rusya Federasyonu / Russian Federation	%2,99	10	Belçika / Belgium	%3,36
11	KKTC / NCTR	%2,64	11	İsrail / Israel	%2,47
12	Cebelitarık / Gibraltar	%2,53	12	Romanya/ Romania	%1,94
13	Suriye / Syria	%2,47	13	Singapur/ Singapore	%1,86
14	Tunus / Tunisian	%2,39	14	İsveç/ Sweden	%1,78
15	Hollanda / Netherlands	%2,31	15	Hollanda/ Holland	%1,70
16	Polonya / Poland	%2,09	16	Norveç/ Norway	%1,61
17	Yunanistan / Greece	%1,83	17	Rusya Federasyonu/ Russian Federation	%1,55
18	Belçika / Belgium	%1,78	18	Malta	%1,48
19	İsrail / Israel	%1,66	19	Suudi Arabistan/ Saudi Arabia	%1,48
20	İran / Iran	%1,49	20	Macaristan / Hungary	%1,48
	Diğer / Other	%31,62		Diğer / Other	%27,72
Toplam / Total		%100,00	Toplam / Total		%100,0

Kaynak / Source: TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri / TurkStat Foreign Trade Statistics,08/2018

Doğu Marmara Bölgesi'nin En Fazla İthalat Yaptığı Ülkeler / The Leading Countries in Import of East Marmara

2009			2017		
	Ülke / Country	İthalat Payı / Share of Import		Ülke / Country	İthalat Payı / Share of Import
1	Almanya / Germany	%11,79	1	Rusya Federasyonu/ Russian Federation	%12,80
2	Rusya Federasyonu / Russian Federation	%10,40	2	Japonya/ Japan	%10,62
3	Japonya / Japan	%7,52	3	Almanya/ Germany	%8,38
4	Fransa / France	%6,90	4	Çin Halk Cum./ P.R. China	%5,68
5	ABD / USA	%6,06	5	Güney Kore/ South Korea	%5,45
6	Çin / P.R.C	%5,32	6	İngiltere/ U.K	%5,33
7	Ukrayna / Ukraine	%5,25	7	İtalya / Italy	%4,55
8	İngiltere / UK	%5,00	8	İspanya / Spain	%3,98
9	İtalya / Italy	%4,83	9	ABD / USA	%3,66
10	Çek Cumhuriyeti / Czech Republic	%4,47	10	Fransa/ France	%3,63
11	Hollanda / Netherlands	%3,13	11	Ukrayna/ Ukraine	%2,20
12	Romanya / Romania	%2,67	12	Bulgaristan/ Bulgaria	%2,08
13	Güney Kore / South Korea	%2,39	13	Hollanda / Holland	%1,97
14	İspanya / Spain	%1,84	14	Belçika / Belgium	%1,94
15	Belçika / Belgium	%1,56	15	Kazakistan/ Kazakhstan	%1,93
16	Tayland / Thailand	%1,29	16	Polonya/ Poland	%1,88
17	Macaristan / Hungary	%1,19	17	Çek Cumhuriyeti/ Czech Republic	%1,87
18	Avusturya / Austria	%1,05	18	Hindistan/ India	%1,87
19	Brezilya / Brazil	%0,99	19	Suudi Arabistan/ Saudi Arabia	%1,78
20	Hindistan / India	%0,88	20	Tayland/ Thailand	%1,57
	Diğer / Other	%15,46		Diğer / Other	%16,81
Toplam / Total		%100,00	Toplam / Total		%100,00

Kaynak / Source: TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri / TurkStat Foreign Trade Statistics, 08/2018

Kocaeli'nin En Fazla İhracat-İthalat Yaptığı Ülkeler /
The Leading Countries in Export-Import of Kocaeli, 2017

İhracat / Export			İthalat / Import		
	Ülke / Country	Pay / Share		Ülke / Country	Pay / Share
1	BAE / UAE	%10,40	1	Rusya Federasyonu / Russian Federation	%15,94
2	ABD / USA	%6,96	2	Almanya / Germany	%7,94
3	Almanya / Germany	%6,91	3	Çin Halk Cum. / P.R. China	%6,82
4	Mısır / Egypt	%6,85	4	Güney Kore / South Korea	%6,61
5	İspanya / Spain	%4,15	5	İtalya / Italy	%5,25
6	İtalya / Italy	%3,72	6	ABD / USA	%4,18
7	Fransa / France	%3,63	7	İspanya / Spain	%3,95
8	Singapur / Singapore	%3,19	8	Fransa / France	%3,85
9	Romanya / Romania	%3,18	9	Japonya / Japan	%3,54
10	İngiltere / UK	%3,07	10	İngiltere / UK	%3,21
	Diğer / Other	%47,94		Diğer / Other	%38,72
Toplam / Total		%100,00	Toplam / Total		%100,00

Kaynak / Source: TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri / TurkStat Foreign Trade Statistics, 08/2018

Sakarya'nın En Fazla İhracat-İthalat Yaptığı Ülkeler /
The Leading Countries in Export-Import of Sakarya, 2017

İhracat / Export			İthalat / Import		
	Ülke / Country	Pay / Share		Ülke / Country	Pay / Share
1	ABD/ USA	%15,31	1	Japonya / Japan	%39,85
2	Fransa / France	%9,22	2	İngiltere / UK	%10,43
3	Almanya / Germany	%9,00	3	Almanya / Germany	%9,71
4	İngiltere / U.K	%8,53	4	Çek Cumhuriyeti / Czech Republic	%5,57
5	İtalya / Italy	%7,28	5	İspanya /Spain	%5,07
6	İspanya / Spain	%6,07	6	Fransa / France	%3,56
7	Polonya / Poland	%5,27	7	Polonya / Poland	%3,20
8	İsrail / Israel	%4,86	8	Romanya/ Romania	%2,49
9	Belçika / Belgium	%4,48	9	Avusturya/ Austria	%2,41
10	İsveç / Sweden	%4,23	10	Çin Halk Cum./ P.R. China	%2,15
	Diğer / Other	%27,50		Diğer / Other	%15,60
Toplam / Total		100,00%	Toplam / Total		%100,00

Kaynak / Source: TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri / TurkStat Foreign Trade Statistics, 08/2018

Düzce'nin En Fazla İhracat-İthalat Yaptığı Ülkeler /
The Leading Countries in Export-Import of Düzce, 2017

İhracat / Export			İthalat / Import		
	Ülke / Country	Pay / Share		Ülke / Country	Pay / Share
1	Özbekistan / Uzbekistan	%13,37	1	Çin Halk Cum. / P.R. China	%11,57
2	İran / Iran	%8,31	2	İtalya / Italy	%11,17
3	İtalya / Italy	%7,76	3	Almanya / Germany	%10,74
4	Almanya / Germany	%5,56	4	ABD / USA	%8,74
5	İngiltere / UK	%5,37	5	Ukrayna / Ukraine	%6,39
6	Irak/ Iraq	%5,15	6	İsviçre / Switzerland	%6,01
7	ABD/ USA	%4,88	7	Kamerun / Cameroon	%5,43
8	BAE / UAE	%3,89	8	Güney Kore/ South Korea	%3,55
9	İsrail / Israel	%3,45	9	Malezya / Malaysia	%3,47
10	Mısır / Egypt	%3,44	10	Romanya / Romania	%3,43
	Diğer / Other	%38,90		Diğer / Other	%29,50
Toplam / Total		%100,00	Toplam / Total		%100,00

Kaynak / Source: TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri / TurkStat Foreign Trade Statistics, 08/2018

Bolu'nun En Fazla İhracat-İthalat Yaptığı Ülkeler /
The Leading Countries in Export-Import of Bolu, 2017

İhracat / Export			İthalat / Import		
	Ülke / Country	Pay / Share		Ülke / Country	Pay / Share
1	Irak / Iraq	%25,79	1	Ukrayna / Ukraine	%17,46
2	İran / Iran	%7,94	2	Almanya / Germany	%13,72
3	Almanya / Germany	%6,20	3	İtalya / Italy	%7,96
4	Hollanda / Netherlands	%5,86	4	Finlandiya / Finland	%7,64
5	Suriye / Syria	%5,37	5	Hollanda / Netherlands	%7,05
6	Avusturya / Austria	%4,67	6	ABD / USA	%4,45
7	Bulgaristan / Bulgaria	%3,10	7	Rusya Federasyonu / Russian Federation	%3,59
8	Azerbaycan / Azerbaijan	%2,77	8	Arjantin / Argentina	%3,09
9	Gürcistan / Georgia	%2,65	9	Fransa / France	%2,97
10	İngiltere / UK	%2,20	10	Romanya / Romania	%2,77
	Diğer / Other	%33,45		Diğer / Other	%29,31
Toplam / Total		%100,00	Toplam / Total		%100,00

Kaynak / Source: TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri / TurkStat Foreign Trade Statistics, 08/2018

Yalova'nın En Fazla İhracat-İthalat Yaptığı Ülkeler /
The Leading Countries in Export-Import of Yalova, 2017

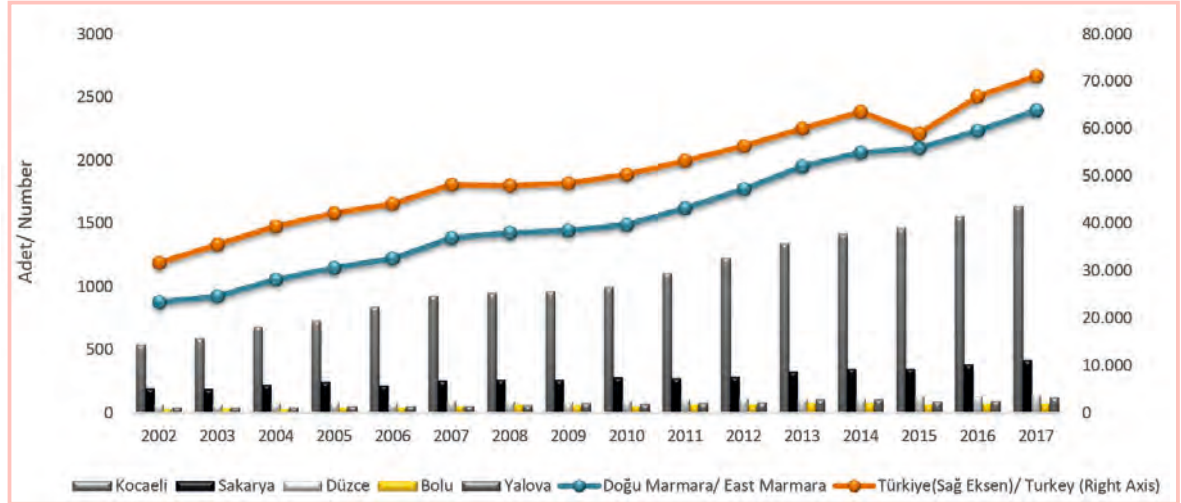
İhracat / Export			İthalat / Import		
	Ülke / Country	Pay / Share		Ülke / Country	Pay / Share
1	Norveç / Norway	%36,04	1	İngiltere/ UK	%21,53
2	İzlanda/ Iceland	%29,46	2	Rusya Federasyonu/ Russian Federation	%19,54
3	Kanada/ Canada	%12,03	3	Norveç / Norway	%9,32
4	Danimarka/ Denmark	%6,48	4	Belarus/ Belarus	%7,97
5	Estonya / Estonia	%6,26	5	Almanya / Germany	%7,86
6	Çin Halk Cum. / P.R. China	%1,39	6	Hollanda / Netherlands	%3,44
7	Almanya / Germany	%0,83	7	ABD / USA	%3,39
8	Ukrayna / Ukraine	%0,80	8	Japonya/ Japan	%2,85
9	Fransa / France	%0,71	9	Güney Kore/ South Korea	%2,47
10	Irak/ Iraq	%0,59	10	Çin Halk Cum. / P.R. China	%2,45
	Diğer / Other	%5,43		Diğer / Other	%19,19
Toplam / Total		%100,00	Toplam / Total		%100,00

Kaynak / Source: TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri / TurkStat Foreign Trade Statistics, 08/2018

İhracatçı Firma Sayısı / Number of Exporting Companies

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2002	31.731	879	543	196	66	30	44
2003	35.603	922	592	186	69	34	41
2004	39.437	1.057	686	221	78	31	41
2005	42.156	1.149	731	244	82	39	53
2006	44.166	1.228	838	219	77	41	53
2007	48.269	1.388	927	255	97	53	56
2008	48.144	1.427	951	262	87	64	63
2009	48.591	1.447	964	262	86	59	76
2010	50.379	1.491	994	279	95	53	70
2011	53.282	1.623	1.108	272	104	63	76
2012	56.440	1.776	1.229	288	111	66	82
2013	60.117	1.955	1.344	325	107	75	104
2014	63.587	2.064	1.420	347	114	75	108
2015	59.094	2.098	1.463	347	134	64	90
2016	66.951	2.236	1.556	386	129	71	94
2017	71.269	2.401	1.641	421	144	71	124

Kaynak / Source: Ekonomi Bakanlığı-TÜİK / Ministry of Economy-TurkStat

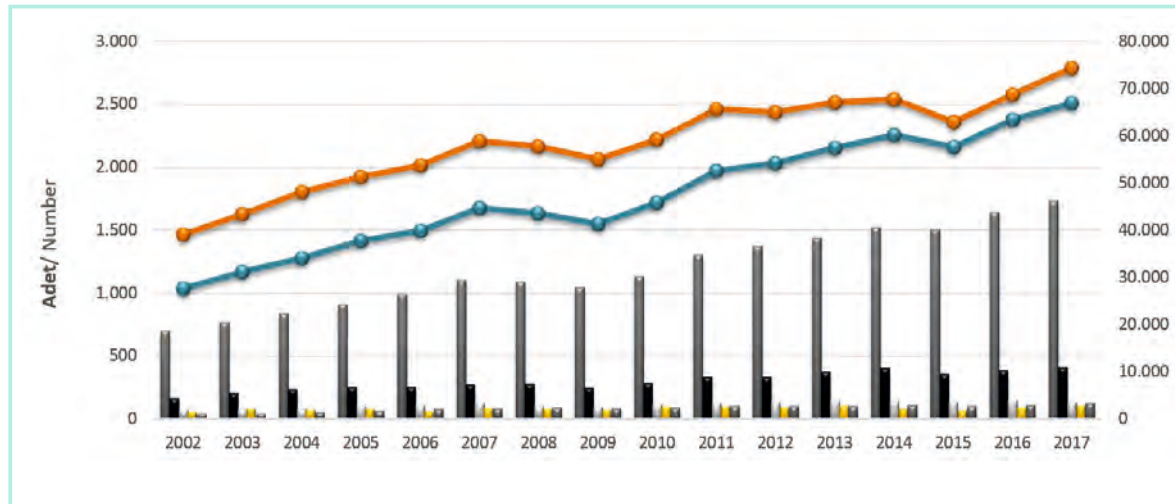

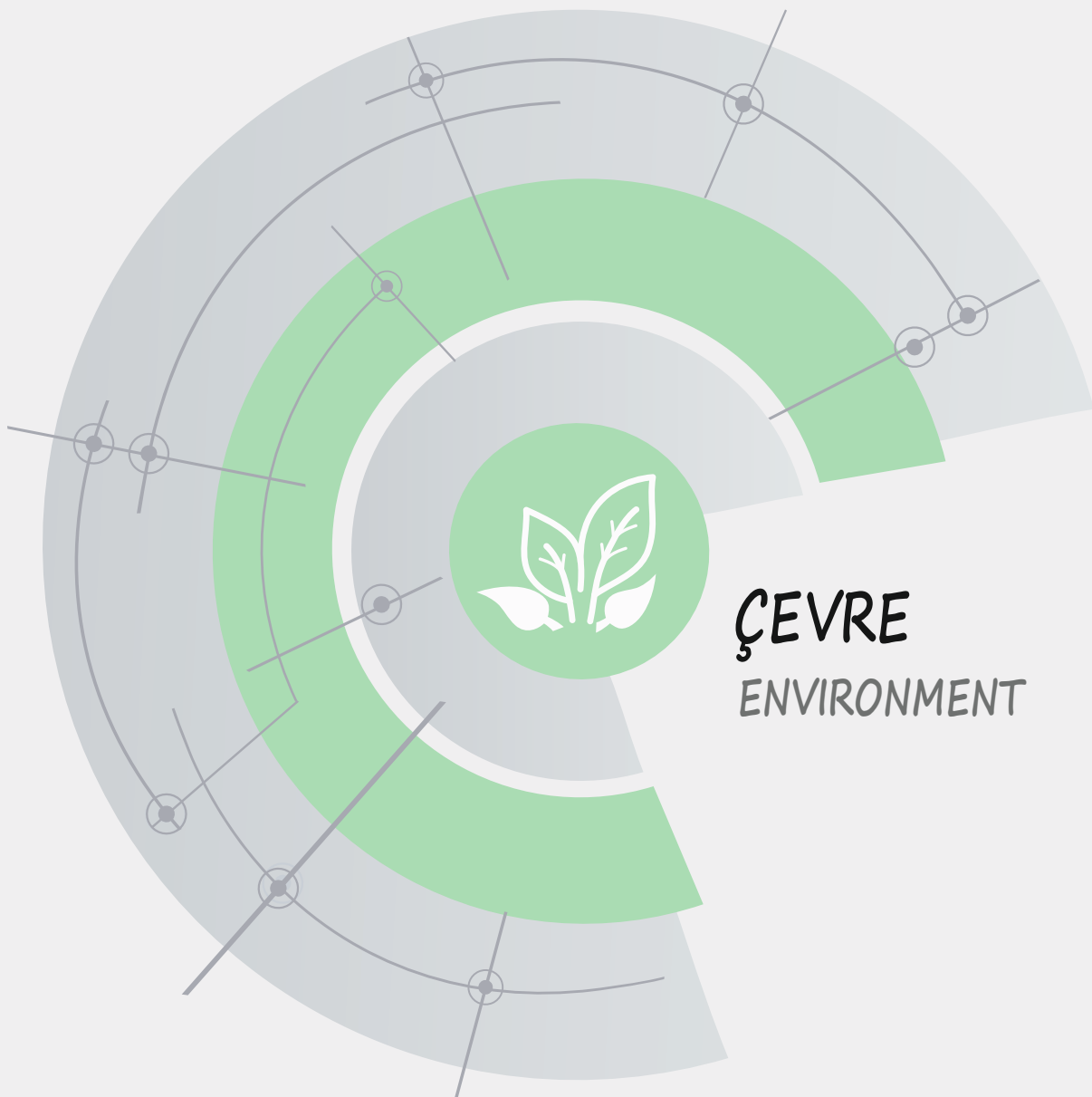
İthalatçı Firma Sayısı / Number of Importing Companies

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2002	39.110	1.035	700	165	73	58	39
2003	43.392	1.170	770	204	75	80	41
2004	48.119	1.280	838	234	80	74	54
2005	51.302	1.417	913	256	103	82	63
2006	53.768	1.495	990	255	109	63	78
2007	58.936	1.676	1.105	274	127	89	81
2008	57.796	1.633	1.088	278	99	81	87
2009	55.101	1.550	1.044	250	96	76	84
2010	59.262	1.720	1.138	282	113	99	88
2011	65.678	1.972	1.304	334	127	102	105
2012	65.076	2.032	1.372	331	131	95	103
2013	67.089	2.154	1.436	375	139	103	101
2014	67.799	2.255	1.524	402	136	84	109
2015	62.882	2.161	1.505	353	130	72	101
2016	68.755	2.379	1.642	387	147	94	109
2017	74.364	2.510	1.734	410	130	108	128

Kaynak / Source: Ekonomi Bakanlığı-TÜİK / Ministry of Economy-TurkStat

Çevresel Hizmet Verilen Nüfus Oranları /

	2010							2012						
	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Kanalizasyon Şebekesi ile Hizmet Verilen Belediye Nüfusunun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (%) / Rate of population served by sewerage system in total population (%)	88	87	90	76	86	99	93	92	90	93	80	91	100	95
Atık Hizmeti Verilen Belediye Nüfusunun Toplam Nüfusa Oranı (%) / Rate of population receiving waste services in total population (%)	83	83	93	78	61	65	85	83	83	92	79	62	67	87
Atık Hizmeti Verilen Belediye Nüfusunun Belediye Nüfusuna Oranı (%) / Rate of population receiving waste services in municipal population (%)	99	100	100	100	100	100	100	99	99	99	100	100	100	100
Atıksu Arıtma Tesisi ile Hizmet Verilen Belediye Nüfusunun Belediye Nüfusu İçindeki Payı (%) / Rate of population receiving wastewater treatment plants in municipal population (%)	62	77	90	65	70	79	26	68	85	93	70	76	86	93

Çevresel Atık İstatistikleri /

	2010							2012						
Kişi Başı Ortalama Belediye Atık Miktarı (Kg/Kişi-Gün) / Amount of Municipal Waste Per Capita (kg/capita-day)	1,14	1,06	0,97	0,97	1,66	1,42	1,1	1,14	1,19	1,04	1,22	1,79	1,37	1,33
Toplanan Belediye Atık Miktarı (1.000 Ton) / Amount of Municipal Waste Collected (1.000 tonnes/year)	25.277	1.040	513	240	125	92	70	25.845	1.165	555	300	130	104	76
Çöp Depolama Sahalarında Bertaraf Edilen Atık Miktarı (1000 Ton) / Amount of Municipality Waste Disposed in Sanitary Landfills (1.000 ton)	24.904	1.038	513	240	125	90	70	25.552	1.162	555	298	130	103	76

Kaynak / Source: TÜİK Çevre İstatistikleri, TurkStat Environment Statistics

Rate of Population Receiving Environmental Services for the population Ratio

2014							2016						
Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
90	86	98	60	91	97	95	90	88	99	60	90	100	95
91	93	100	100	63	67	87	93	93	100	99	65	70	88
98	100	100	100	100	95	100	99	100	100	99	100	95	100
68	79	98	41	77	85	95	75	83	99	50	75	88	93

Environmental Waste Statistics

2014							2016						
1,08	1,04	0,91	1,00	1,49	1,67	1,20	1,17	1,10	1,00	1,13	1,31	1,54	1,20
28.011	1.239	573	340	122	117	86	31.584	1.398	669	401	116	119	93
27.766	1.201	573	302	122	117	86	31.386	1.398	669	401	116	119	93

İçme ve Kullanma Suyu İstatistikleri /

2010								2012						
	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Belediyelerde Kişi Başı Temin Edilen Günlük Su Miktarı (Litre/Kişi-Gün) <i>Water abstraction per capita in municipalities (liters/capita-day)</i>	216	262	253	262	224	210	444	216	264	251	285	198	212	410
Belediyeler Tarafından Temin Edilen İçme ve Kullanma Suyu Miktarı (1.000 m³/yıl) / <i>Total Amount of Water Abstracted by Municipalities (1.000 m³/year)</i>	4.784.734	258.251	134.757	65.037	16.893	13.546	28.018	4.936.342	271.264	140.095	73.893	15.559	14.135	27.583
Belediyelerde İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Çekilen Yüzey Suyu Miktarı (1.000 m³/yıl) / <i>Total Amount of Surface Water Abstracted by Municipalities (1.000 m³/Year)</i>	2.495.047	218.825	118.108	53.850	11.483	8.280	27.104	2.592.253	240.526	130.894	63.749	10.430	8.500	26.953
Belediyelerde İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İçin Çekilen Yeraltı Suyu Miktarı (1.000 m³/yıl) / <i>Total Amount of Ground-Water Abstracted by Municipalities (1.000 m³/Year)</i>	2.289.687	39.426	16.649	11.188	5.410	5.266	914	2.344.090	30.738	9.201	10.144	5.129	5.635	630
Su Temini İçin Belediyelerin Toplam Yatırım Harcamaları (TL) <i>Municipalities Total Investment Expenditure for Water Supply (TL)</i>	1.099.612.121	112.244.188	96.530.085	15.514.833	149.788	-	49.482	1.340.905.567	178.121.911	103.855.929	73.505.461	395.215	337.623	27.683

Kaynak / Source: TÜİK Çevre İstatistikleri, TurkStat Environment Statistics

Water Usage Indicators

2014							2016						
Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
203	251	237	276	201	182	381	217	267	238	343	179	145	384
5.237.407	299.554	148.738	93.876	16.140	13.386	27.414	5.838.561	338.522	159.166	122.276	15695	11.639	29.746
2.828.787	246.795	127.670	71.737	11.962	8.750	26.675	3.275.202	259.961	145.734	65.166	11.322	8.068	29.671
2.408.620	52.759	21.067	22.139	4.178	4.636	739	2.563.359	78.561	13.432	57.110	4.373	3.571	75
1.828.524.399	228.886.118	164.567.229	57.022.501	2.625.792	71.909	4.598.687	4.345.985.607	408.672.905	293.248.422	85.292.339	6.493.576	-	23.638.568

Kaynak / Source: TÜİK Çevre İstatistikleri, TurkStat Environment Statistics

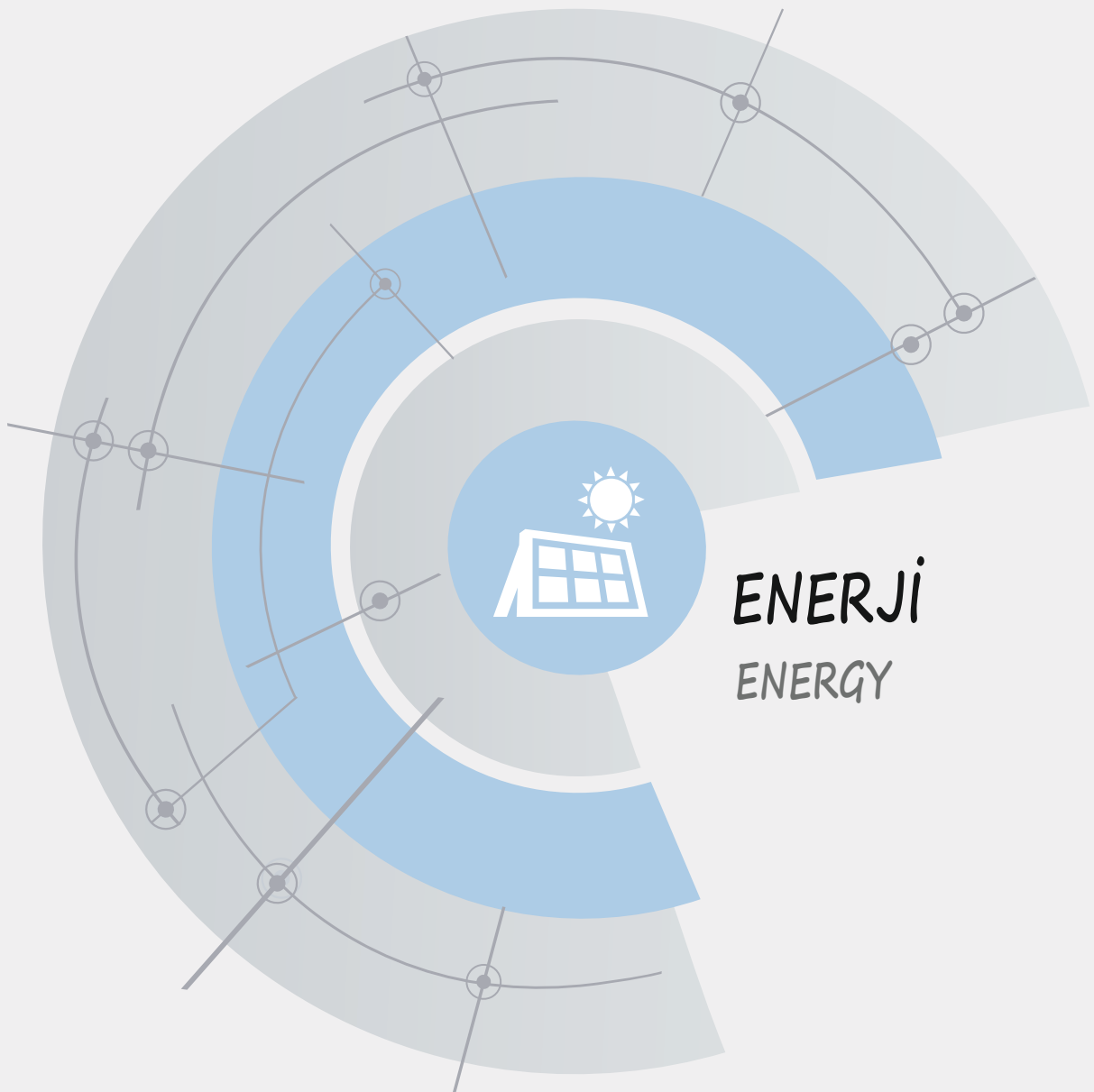
Atık Su İstatistikleri /														
	2010							2012						
	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Belediyelerde Deşarj Edilen Kişi Başı Günlük Atıksu Miktarı (Litre/Kişi-Gün) / Amount of Wastewater Discharged Per Capita in Municipalities (Liters/Capita-day)	182	222	211	231	183	197	354	190	237	238	160	352	276	306
Belediyelerde Kanalizasyon Şebekesinden Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (1.000 m³/yıl) / Amount of Wastewater Discharged From Municipal Sewerage to Receiving Bodies (1.000 m³/Year)	3.582.131	189.729	101.167	43.422	11.829	12.624	20.688	4.072.563	220.402	123.435	33.291	19.612	18.957	25.107
Atıksu arıtma tesislerinde arıtılan atıksu miktarı (1.000 m³/yıl) / Amount of wastewater treated by wastewater treatment plants (1.000 m³/year)	2.719.151	181.152	101.167	39.760	10.213	11.508	18.505	3.256.980	210.860	123.435	28.486	22.120	17.551	19.267
Belediyelerdeki Toplam Atıksu Arıtma Tesisi Sayısı / Number of Wastewater-Treatment Plants	326	21	7	3	4	3	4	460	21	14	3	4	3	5
Belediyelerdeki Gelişmiş Atıksu Arıtma Tesisi Sayısı / Number of Wastewater Treatment Plants in Municipalities	53	7	5	1	-	-	1	70	6	2	1	1	-	2

Kaynak / Source: TÜİK Çevre İstatistikleri, TurkStat Environment Statistics

Wastewater Indicators													
2014							2016						
Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
181	236	198	239	322	306	398	183	210	191	214	178	273	336
4.296.851	244.419	122.296	48.763	24.134	22.014	27.212	4.484.075	233.291	126.429	45.854	14.248	21.810	24.949
3.483.787	224.542	122.296	33.197	21.657	20.690	26.702	3.842.350	219.833	126.429	38.135	10.153	20.597	24.520
345	21	11	2	2	3	3	881	35	21	3	3	3	5
92	8	4	1	1	-	2	135	9	5	1	1	-	2

Elektrik Tüketimi / Electricity Consumption, 2009 (kWh)

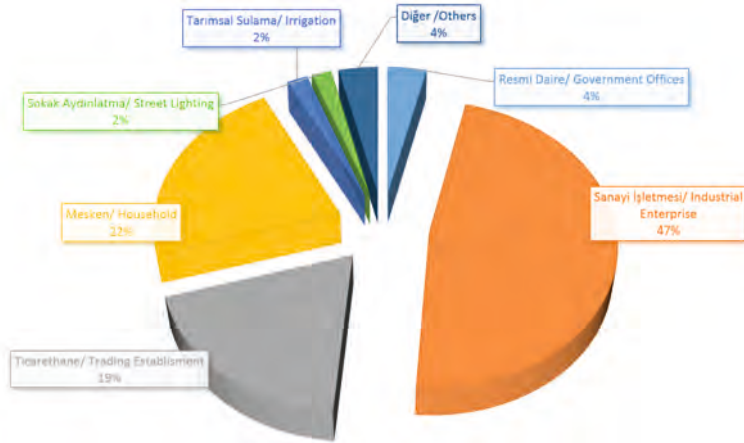
	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Toplam Tüketim / Total Consumption	156.894.070	13.797.533	10.105.153	1.793.702	642.961	720.983	534.733
Resmi Daire / Government Offices	6.989.641	327.636	187.332	62.389	20.616	32.272	25.027
Sanayi İşletmesi / Industrial Enterprise	70.470.076	9.909.725	8.196.214	806.230	323.520	351.481	232.279
Ticarethane / Trading Establishment	25.018.856	997.266	496.756	233.124	71.964	119.551	75.870
Mesken / Household	39.147.505	1.833.297	914.806	472.303	166.023	131.361	148.804
Tarımsal Sulama / Irrigation	3.661.805	13.101	4.457	5.577	201	744	2.122
Sokak Aydınlatma / Street Lighting	3.844.834	215.343	90.396	47.941	22.401	27.542	27.064
Diğer / Others	7.761.353	501.165	215.193	166.137	38.237	58.031	23.567

Elektrik Tüketimi / Electricity Consumption, 2015 (kWh)

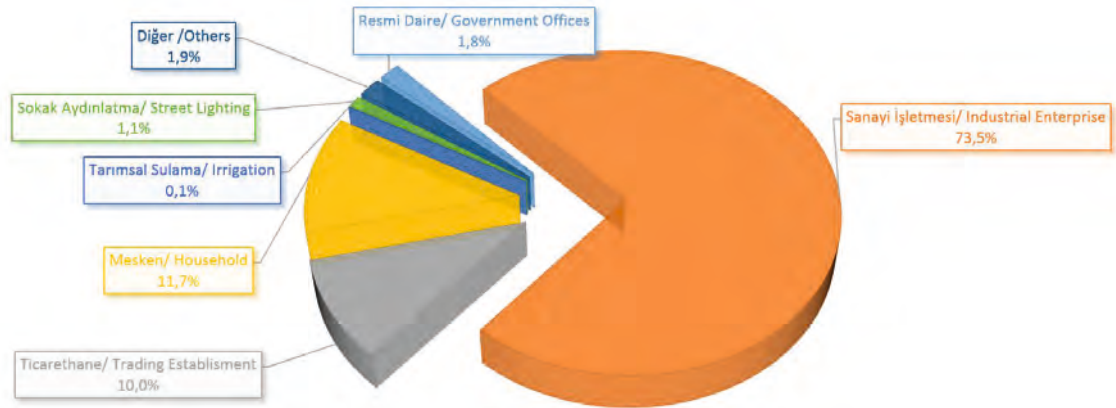
	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Toplam Tüketim / Total Consumption	217.312.250	19.252.202	12.971.259	3.230.482	1.008.937	1.056.123	985.402
Resmi Daire / Government Offices	7.996.115	294.277	147.387	77.037	33.959	27.060	8.834
Sanayi İşletmesi / Industrial Enterprise	103.534.820	14.351.749	10.456.881	2.065.391	572.638	620.556	636.284
Ticarethane / Trading Establishment	41.553.621	1.777.238	974.832	374.544	143.265	172.409	112.187
Mesken / Household	47.900.834	2.262.190	1.129.674	583.194	209.506	171.521	168.295
Tarımsal Sulama / Irrigation	4.222.135	15.610	5.564	5.888	411	1.167	2.580
Sokak Aydınlatma / Street Lighting	4.074.295	215.038	90.457	60.374	28.473	19.990	15.744
Diğer / Others	8.030.430	336.100	166.463	64.054	20.685	43.420	41.478

Kaynak / Source: TÜİK- TEDAŞ, Türkiye Elektrik Dağıtım ve Tüketim İstatistikleri / TurkStat-TEDAS, Electricity Distribution and Consumption Statistics

Türkiye Elektrik Tüketimi / Electricity Consumption of Turkey, 2016 (kWh)

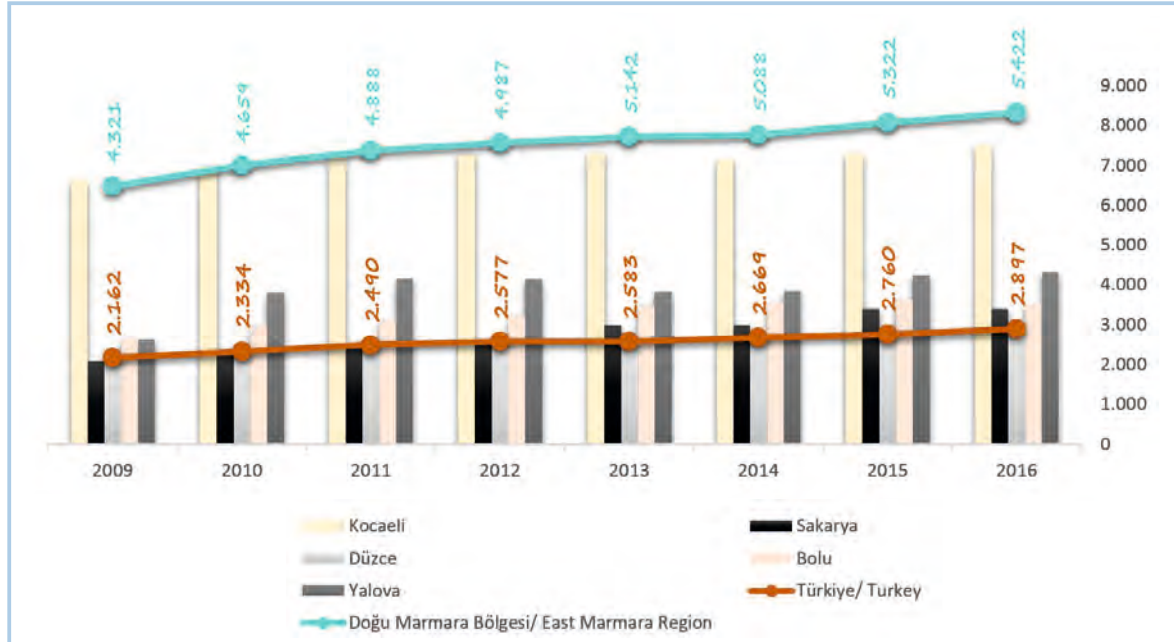
Doğu Marmara Bölgesi Elektrik Tüketimi / Electricity Consumption of East Marmara Region, 2016 (kWh)

Kişi Başına Toplam Elektrik Tüketimi / Total Electricity Consumption per Capita (kWh)

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2009	2.162	4.321	6.638	2.082	1.918	2.655	2.640
2010	2.334	4.659	6.953	2.252	2.146	2.976	3.815
2011	2.490	4.888	7.180	2.477	2.297	3.112	4.153
2012	2.577	4.987	7.268	2.597	2.417	3.207	4.130
2013	2.583	5.142	7.318	2.995	2.549	3.466	3.821
2014	2.669	5.088	7.159	2.997	2.562	3.549	3.838
2015	2.760	5.322	7.287	3.389	2.800	3.628	4.229
2016	2.897	5.422	7.507	3.405	2.695	3.518	4.321

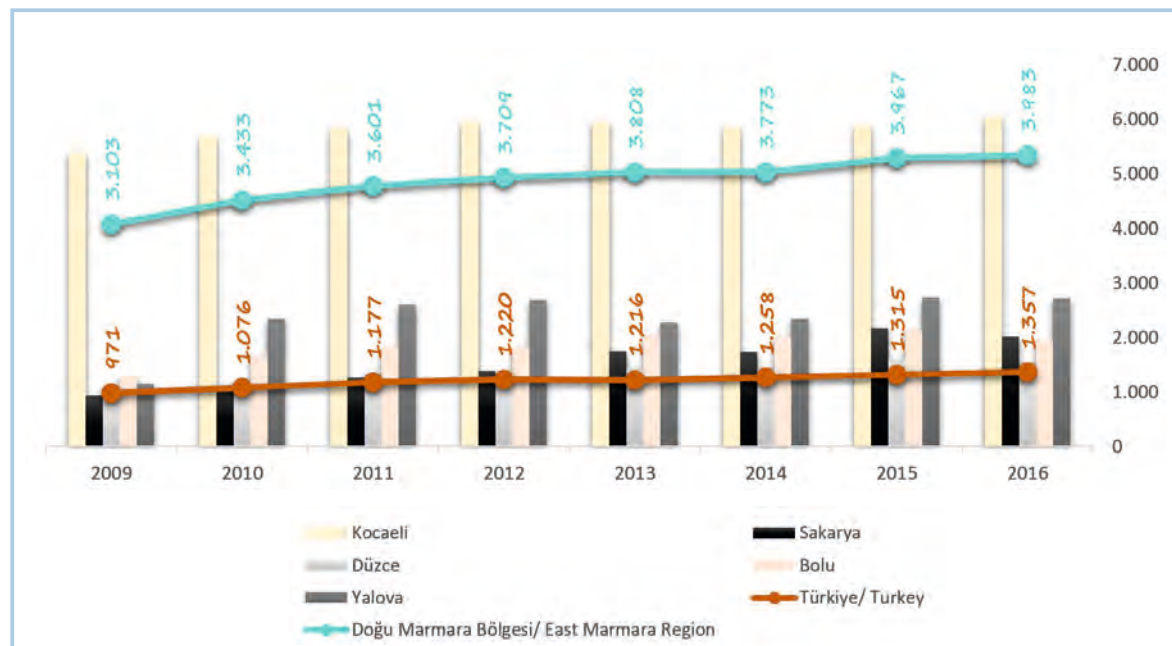
Kaynak / Source: TÜİK- TEDAŞ, Türkiye Elektrik Dağıtım ve Tüketim İstatistikleri / TurkStat-TEDAS, Electricity Distribution and Consumption Statistics

Kişi Başına Sanayi Elektrik Tüketimi / Industrial Electricity Consumption per Capita(kWh)

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2009	971	3.103	5.384	936	965	1.294	1.147
2010	1.076	3.433	5.691	1.082	1.168	1.651	2.340
2011	1.177	3.601	5.838	1.252	1.272	1.818	2.595
2012	1.220	3.709	5.962	1.380	1.313	1.807	2.688
2013	1.216	3.808	5.940	1.749	1.410	2.031	2.268
2014	1.258	3.773	5.854	1.728	1.383	2.002	2.341
2015	1.315	3.967	5.874	2.167	1.589	2.132	2.731
2016	1.357	3.983	6.044	2.002	1.500	1.942	2.731

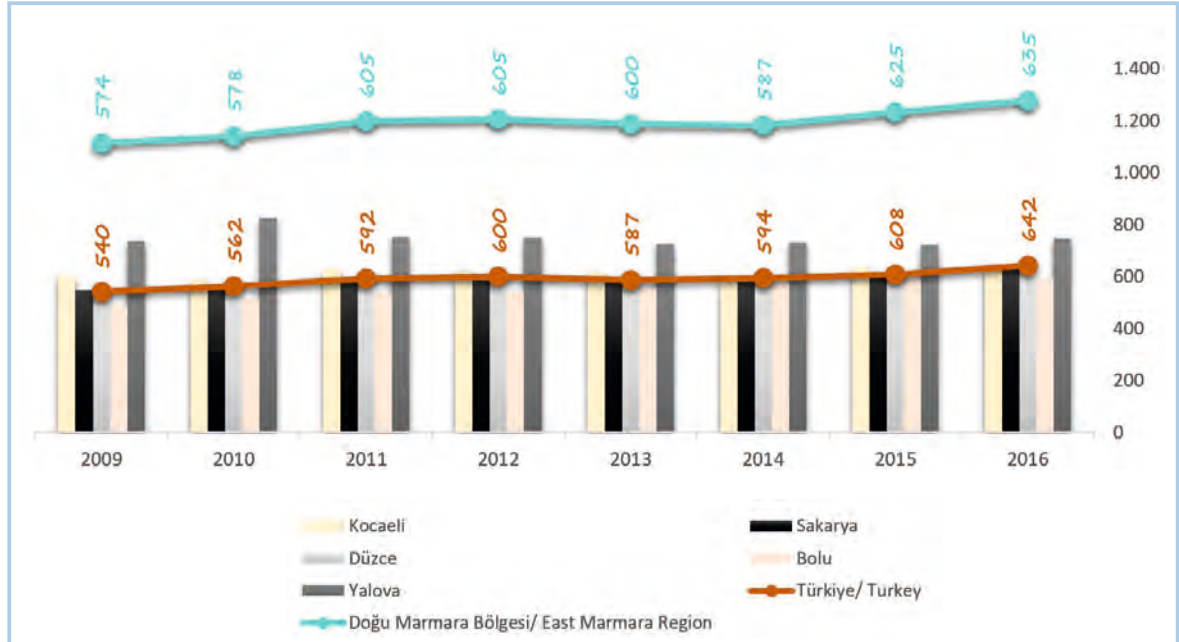
Kaynak / Source: TÜİK- TEDAŞ, Türkiye Elektrik Dağıtım ve Tüketim İstatistikleri / TurkStat-TEDAS, Electricity Distribution and Consumption Statistics

Kişi Başına Mesken Elektrik Tüketimi / Consumption of Household per Capita (kWh)

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2009	540	574	601	548	495	484	735
2010	562	578	587	553	508	511	826
2011	592	605	626	582	536	535	752
2012	600	605	621	585	542	543	748
2013	587	600	615	580	539	554	725
2014	594	587	578	580	561	578	731
2015	608	625	635	612	581	589	722
2016	642	635	638	630	595	588	746

Kaynak / Source: TÜİK- TEDAŞ, Türkiye Elektrik Dağıtım ve Tüketim İstatistikleri / TurkStat-TEDAS, Electricity Distribution and Consumption Statistics

Kişi Başına Mesken Elektrik Tüketimi /
Consumption of Household per Capita (kWh)
Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region

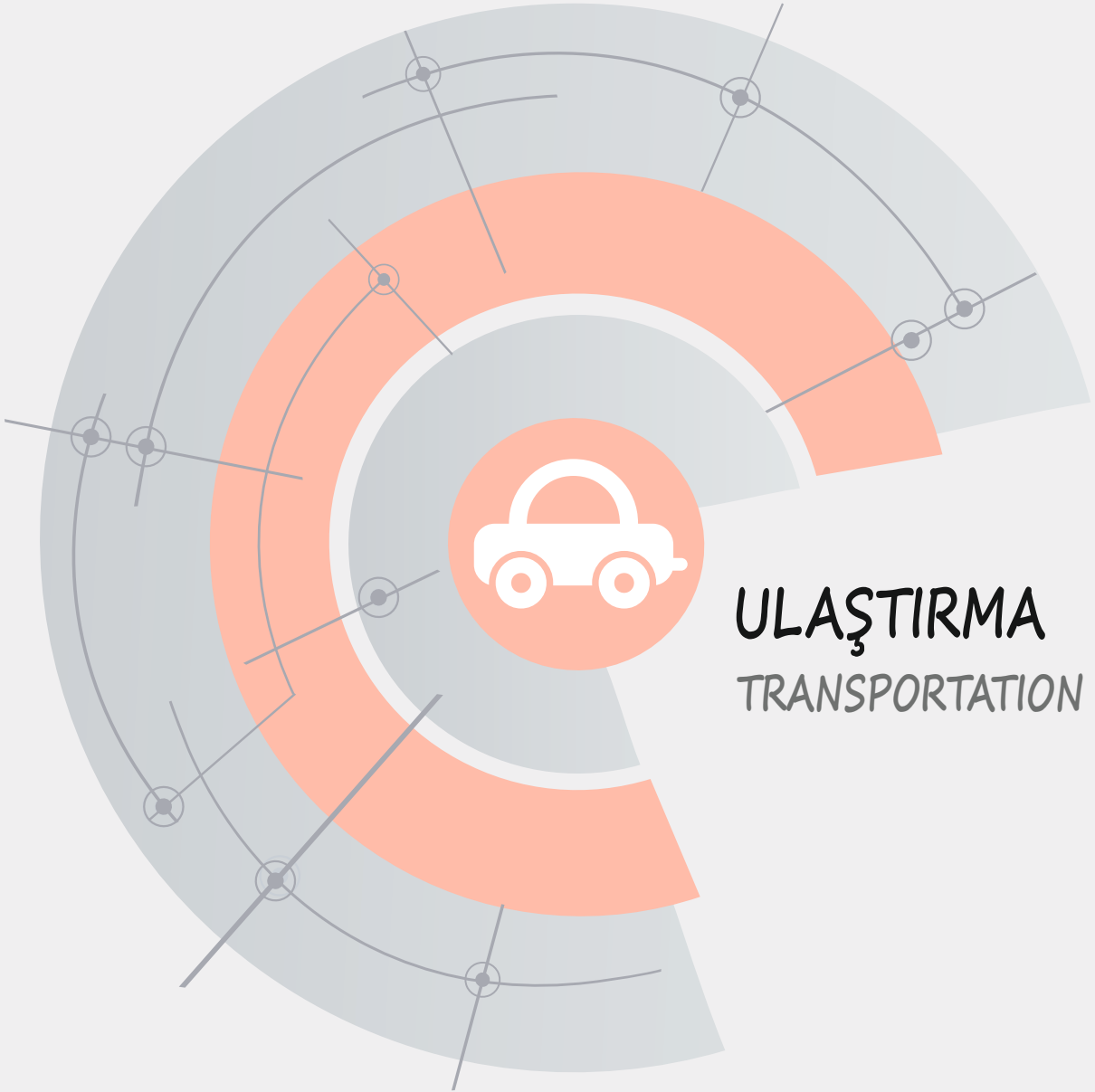
2009 / 574 kWh
2010 / 578 kWh
2011 / 605 kWh
2012 / 605 kWh
2013 / 600 kWh
2014 / 587 kWh
2015 / 625 kWh
2016 / 635 kWh

Kişi Başına Sanayi Elektrik Tüketimi /
Industrial Electricity Consumption per Capita(kWh)
Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region

2009 / 3.103 kWh
2010 / 3.433 kWh
2011 / 3.601 kWh
2012 / 3.709 kWh
2013 / 3.808 kWh
2014 / 3.773 kWh
2015 / 3.967 kWh

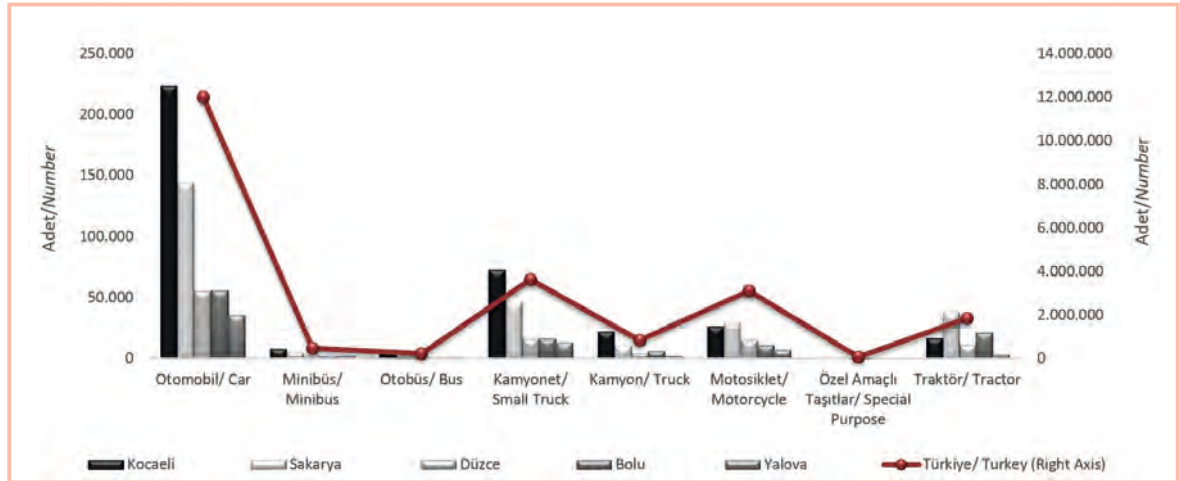

ULAŞTIRMA
TRANSPORTATION

Motorlu Kara Taşıtları Sayıları / Number of Motor Vehicles, 2017

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Otomobil / Car	12.035.978	514.292	223.723	144.049	55.537	55.639	35.344
Minibüs / Minibus	478.618	20.242	8.308	5.752	2.632	1.557	1.993
Otobüs / Bus	221.885	14.803	7.239	3.725	1.728	1.050	1.061
Kamyonet / Small Truck	3.642.625	165.389	72.849	46.448	16.830	16.215	13.047
Kamyon / Truck	838.718	46.341	22.845	10.836	4.649	5.925	2.086
Motosiklet / Motorcycle	3.102.800	89.491	26.839	29.515	15.342	10.960	6.835
Özel Amaçlı Taşıtlar / Special Purpose Vehicles	60.099	2.718	1.150	667	308	416	177
Traktör / Tractor	1.838.222	91.419	16.979	38.663	11.597	21.223	2.957
Toplam / Total	22.218.945	944.695	379.932	279.655	108.623	112.985	63.500
Bin Kişi Başına Otomobil Sayısı / Number of Cars per Thousand Population	149	135	119	145	147	184	141

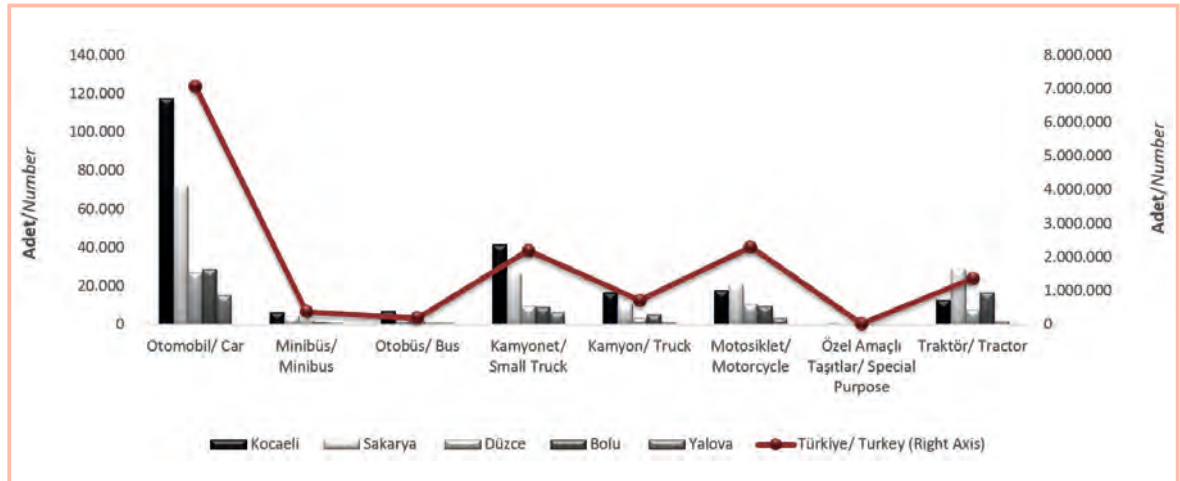
Kaynak / Source: TÜİK- Emniyet Genel Müdürlüğü / TurkStat-General Directorate of Security

Motorlu Kara Taşıtları Sayıları / Number of Motor Vehicles, 2009

	Türkiye /Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Otomobil / Car	7.093.964	261.118	117.974	72.121	26.954	28.725	15.344
Minibüs / Minibus	384.053	14.949	6.246	4.122	2.058	1.446	1.077
Otobüs / Bus	201.033	13.776	7.082	2.955	1.722	903	1.114
Kamyonet / Small Truck	2.204.951	93.473	41.630	26.775	9.580	9.244	6.244
Kamyon / Truck	727.302	37.326	16.792	10.116	3.507	5.414	1.497
Motosiklet / Motorcycle	2.303.261	61.898	17.818	20.595	10.621	9.496	3.368
Özel Amaçlı Taşıtlar / Special Purpose Vehicles	34.104	1.631	601	495	182	248	105
Traktör / Tractor	1.368.032	68.331	12.788	28.888	7.962	16.836	1.857
Toplam / Total	14.316.700	552.502	220.931	166.067	62.586	72.312	30.606
Bin Kişi Başına Otomobil Sayısı / Number of Cars per Thousand Population	98	82	77	84	80	106	76

Kaynak / Source: TÜİK- Emniyet Genel Müdürlüğü / TurkStat-General Directorate of Security

Trafik Kazaları / Traffic Accidents					
		Kaza Sayısı / Number of Accidents	Ölü Sayısı / Number of Death	Yaralı Sayısı/ Number of Person Injured	Bir milyon Nüfusta Trafik Kaza Sayısı / Number of Accidents Per One Million Population
Türkiye / Turkey	2011	131.845	3.835	238.074	1.764
	2012	153.552	3.750	268.079	2.030
	2013	161.306	3.685	274.829	2.104
	2014	168.512	3.524	285.059	2.169
	2015	183.011	7.530	304.421	2.324
	2016	185.128	7.300	303.812	2.319
	2017	182.669	7.427	300.383	2.260
Doğu Marmara / East Marmara Region	2011	6.860	199	12.817	2.069
	2012	7.948	190	14.313	2.354
	2013	8.298	185	14.551	2.406
	2014	8.737	153	15.382	2.480
	2015	10.276	347	17.608	2.840
	2016	10.742	323	17.937	2.888
	2017	10.361	323	17.030	2.723
Kocaeli	2011	2.865	69	5.249	1.789
	2012	3.227	74	5.730	1.974
	2013	3.276	64	5.640	1.954
	2014	3.552	59	6.070	2.062
	2015	4.284	95	7.139	2.407
	2016	4.535	126	7.438	2.477
	2017	4.275	134	7.039	2.270
Sakarya	2011	1.850	65	3.327	2.082
	2012	2.322	33	3.963	2.574
	2013	2.495	45	4.198	2.720
	2014	2.582	36	4.455	2.768
	2015	3.056	108	5.232	3.206
	2016	3.244	77	5.270	3.321
	2017	3.199	64	5.091	3.231

Trafik Kazaları / Traffic Accidents

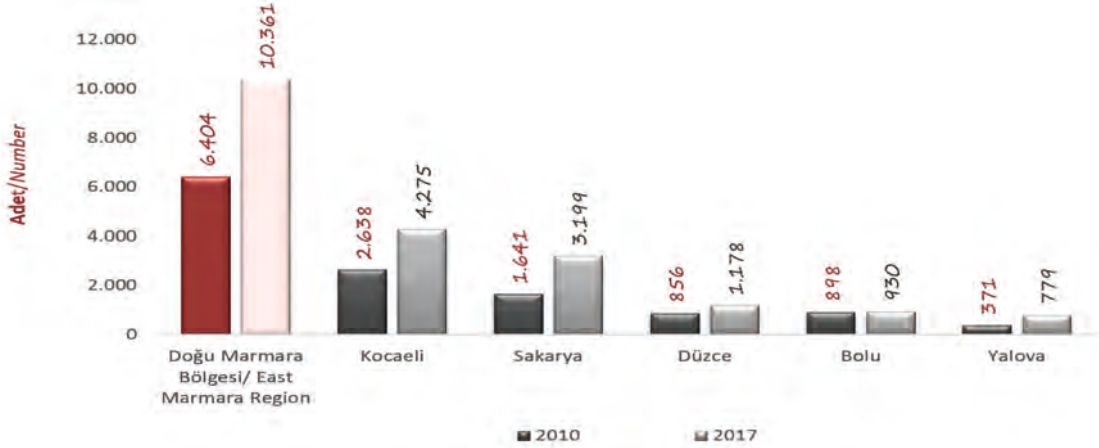
		Kaza Sayısı / Number of Accidents	Ölü Sayısı / Number of Death	Yaralı Sayısı/ Number of Person Injured	Bir milyon Nüfusta Trafik Kaza Sayısı / Number of Accidents Per One Million Population
Düzce	2011	898	20	1.725	2.625
	2012	1.002	31	1.927	2.982
	2013	1.042	32	1.925	2.964
	2014	1.071	19	1.839	3.012
	2015	1.145	50	2.011	3.177
	2016	1.211	54	2.029	3.270
	2017	1.178	47	1.922	3.120
Bolu	2011	864	30	1.871	3.125
	2012	835	43	1.854	2.971
	2013	879	35	1.831	3.101
	2014	935	32	2.103	3.283
	2015	993	77	2.076	3.411
	2016	1.042	49	2.166	3.475
	2017	930	61	1.847	3.067
Yalova	2011	383	15	645	1.854
	2012	562	9	839	2.653
	2013	606	9	957	2.753
	2014	597	7	915	2.636
	2015	798	17	1.150	3.425
	2016	710	17	1.034	2.938
	2017	779	17	1.131	3.101

Kaynak / Source: TÜİK- Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü / TurkStat-Turkish General Command of Gendarmerie and General Directorate of Security

*Ölü sayıları 2015 yılına kadar sadece kaza yerinde tespit edilen ölümleri kapsarken, 2015 yılından itibaren trafik kazasında yaralanıp sağlık kuruluşuna sevk edilenlerden kazanın sebep ve tesiriyle 30 gün içinde ölenleri de kapsamaktadır.

Death statistics calculations revised from 2015 including the person who injured at the accident and transported to the hospital, died within 30 days because of the accident.

Kaza Sayısı / Number of Accidents

Ölü Sayısı / Number of Deaths

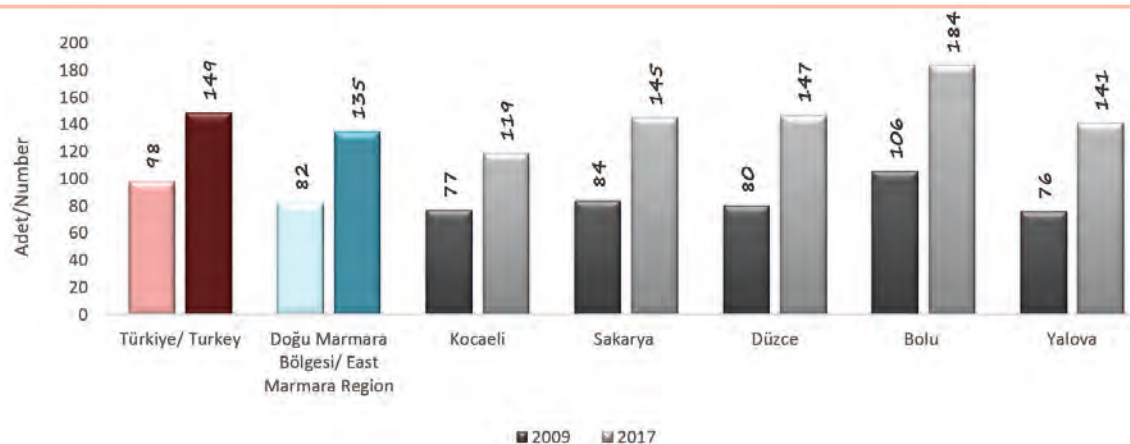

Yaralı Sayısı / Number of Person Injured

Bin Kişi Başına Otomobil Sayısı / Number of Cars Per Thousand Population

Trafik Kazaları / Traffic Accidents, 2017

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Bir Milyon Nüfusta Trafik Kazalarında Ölü Sayısı / Number of Death Per One Million Population*	92	85	71	65	124	201	68
Bir Milyon Araç Başına Ölü Sayısı / Number Of Death Persons Per One Million Motor Vehicles *	334	342	353	229	433	540	268
Bir Milyon Nüfusta Trafik Kazalarında Yaralı Sayısı / Number of Injured Persons Per One Million Population	3.717	4.475	3.738	5.141	5.090	6.092	4.502
Bir Milyon Araç Başına Yaralı Sayısı / Number of Injured Persons Per One Million Motor Vehicles	13.519	18.027	18.527	18.205	17.694	16.347	17.811
Bir milyon Nüfusta Trafik Kaza Sayısı / Number of Road Traffic Accidents Per One Million Population	2.260	2.723	2.270	3.231	3.120	3.067	3.101
Bir Milyon Özel Otomobil Başına Ölü Sayısı / Number of Dead Persons Per One Million Private Cars	617	628	599	444	846	1.096	481
Bir Milyon Özel Otomobil Başına Yaralı Sayısı / Number of Injured Persons Per One Million Private Cars	24.957	33.113	31.463	35.342	34.608	33.196	32.000

Kaynak / Source: TÜİK- Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü / TurkStat-Turkish General Command of Gendarmerie and General Directorate of Security

*Ölü sayıları 2015 yılına kadar sadece kaza yerinde tespit edilen ölümleri kapsarken, 2015 yılından itibaren trafik kazasında yaralanıp sağlık kuruluşuna sevk edilenlerden kazanın sebep ve tesiriyle 30 gün içinde ölenleri de kapsamaktadır.

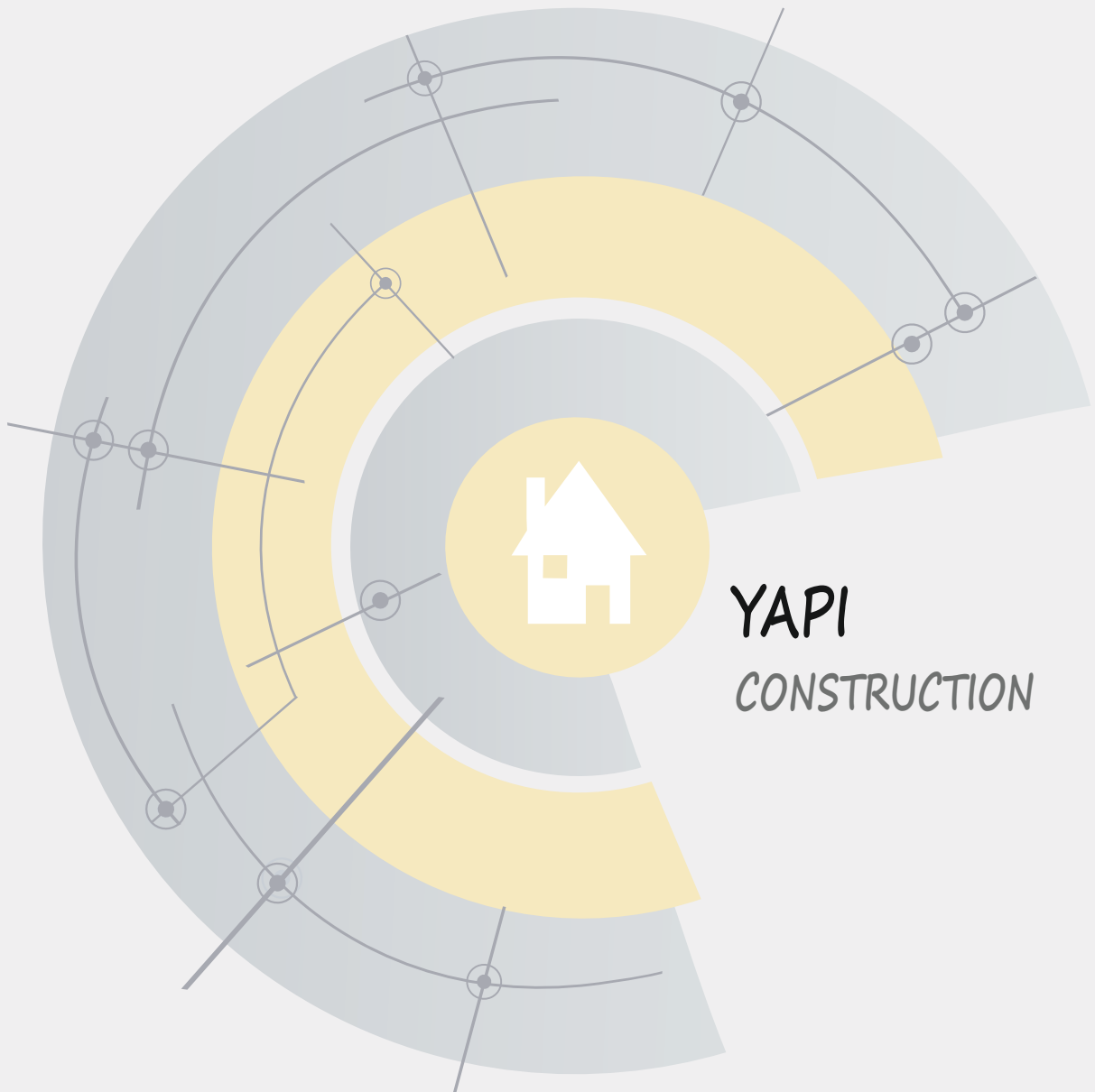
Death statistics calculations revised from 2015 including the person who injured at the accident and transported to the hospital, died within 30 days because of the accident.

Trafik Kazaları / Traffic Accidents, 2009

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
Bir Milyon Nüfusta Trafik Kazalarında Ölü Sayısı / Number of Death Per One Million Population	60	87	61	92	116	203	54
Bir Milyon Araç Başına Ölü Sayısı / Number Of Death Persons Per One Million Motor Vehicles	302	501	421	476	623	761	359
Bir Milyon Nüfusta Trafik Kazalarında Yaralı Sayısı / Number of Injured Persons Per One Million Population	2.775	3.721	3.274	3.391	4.443	6.887	3.042
Bir Milyon Araç Başına Yaralı Sayısı / Number of Injured Persons Per One Million Motor Vehicles	14.066	21.504	22.559	17.595	23.791	25.860	20.127
Bir milyon Nüfusta Trafik Kaza Sayısı / Number of Road Traffic Accidents Per One Million Population	1.531	1.950	1.754	1.873	2.288	2.953	1.847
Bir Milyon Özel Otomobil Başına Ölü Sayısı / Number of Dead Persons Per One Million Private Cars	610	1.061	788	1.095	1.447	1.915	717
Bir Milyon Özel Otomobil Başına Yaralı Sayısı / Number of Injured Persons Per One Million Private Cars	28.388	45.501	42.247	40.515	55.242	65.100	40.146

Kaynak / Source: TÜİK- Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü / TurkStat-Turkish General Command of Gendarmerie and General Directorate of Security

Yapı Kullanma İzin Belgesi (Tamamen Veya Kısmen Biten Yeni ve İlave Yapılar)/
Occupancy Permit (Completed or partially completed new buildings and additions), 2017

		Toplam Bina / <i>Total Buildings</i>	Bir Daireli İkamet Amaçlı Binalar / <i>One Dwelling</i> <i>Residential Buildings</i>	İki ve Daha Fazla Daireli İkamet Amaçlı Binalar / <i>Two and More Dwelling</i> <i>Residential Buildings</i>	Halka Açık İkamet Yerleri / <i>Residences for</i> <i>Communities</i>	Otel vb. Binalar / <i>Hotels and</i> <i>Similar Buildings</i>
Türkiye / <i>Turkey</i>	A	117.148	19.545	83.107	317	814
	B	161.552.445	4.330.441	121.691.935	1.473.054	2.624.289
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara</i> <i>Region</i>	A	9.770	1.484	7.262	22	33
	B	9.593.771	335.778	7.049.176	106.451	129.947
Kocaeli	A	4.145	647	3.062	6	9
	B	4.288.907	136.458	2.910.300	6.065	60.921
Sakarya	A	3.401	501	2.552	5	14
	B	2.603.605	102.185	2.030.102	39.085	22.491
Düzce	A	726	60	584	4	2
	B	920.264	12.107	760.922	27.093	946
Bolu	A	542	46	428	5	4
	B	793.271	10.016	634.355	27.331	34.718
Yalova	A	956	230	636	2	4
	B	987.724	75.012	713.497	6.877	10.871

Kaynak / Source: TÜİK Yapı İzin İstatistikleri / TurkStat Building Permits Statistics

*Rakamlar Geçicidir / Data is Provisional

A. Yapı Sayısı / Number of Buildings B. Yüzölçümü / Floor Area (m²)

Ofis (İşyeri) Binaları / Office Buildings	Toptan ve Perakende Ticaret Binaları / Wholesale and Retail Trade Buildings	Trafik ve İletişim Binaları / Traffic and Communication Buildings	Sanayi Binaları ve Depolar / Industrial Buildings and Warehouses	Kamu Eğlence, Eğitim, Hastane veya Bakım Kuruluşları Binaları/ Public Entertainment, Education, Hospital or Institutional Care Buildings	Diğer İkamet Amaçlı Olmayan Binalar / Other Non- Residential Buildings
2.421	4.449	153	2.751	1.369	2.222
6.656.841	8.413.611	612.732	4.922.159	8.398.627	2.428.756
200	394	5	179	70	121
331.821	664.377	31.512	456.669	286.702	201.338
77	153	1	100	36	54
103.069	423.136	6.577	321.667	187.526	133.188
86	165	-	34	10	34
136.920	141.599	-	54.246	41.344	35.633
14	20	1	24	6	11
20.355	26.138	1.536	54.448	10.424	6.295
5	22	-	10	13	9
5.179	32.919	-	5.200	34.758	8.795
18	34	3	11	5	13
66.298	40.585	23.399	21.108	12.650	17.427

Yapı Kullanma İzin Belgesi (Tamamen Veya Kısmen Biten Yeni ve İlave Yapılar)/
Occupancy Permit (Completed or partially completed new buildings and additions), 2009

		Toplam Bina / <i>Total Buildings</i>	Bir Daireli İkamet Amaçlı Binalar / <i>One Dwelling</i> <i>Residential Buildings</i>	İki ve Daha Fazla Daireli İkamet Amaçlı Binalar / <i>Two and More Dwelling</i> <i>Residential Buildings</i>	Halka Açık İkamet Yerleri / <i>Residences for</i> <i>Communities</i>	Otel vb. Binalar / <i>Hotels and</i> <i>Similar Buildings</i>
Türkiye / <i>Turkey</i>	A	94.772	24.518	55.962	285	884
	B	94.567.729	4.407.107	65.020.466	623.514	2.202.883
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara</i> <i>Region</i>	A	6.963	2.184	3.807	25	40
	B	5.308.126	363.058	3.073.071	66.623	59.823
Kocaeli	A	3.375	1.000	1.922	10	12
	B	2.492.791	164.472	1.461.846	23.691	13.249
Sakarya	A	1.871	643	994	5	13
	B	1.049.945	107.088	559.391	6.034	20.739
Düzce	A	540	80	357	3	6
	B	757.966	15.433	481.661	6.069	16.907
Bolu	A	482	87	280	5	7
	B	612.522	17.366	333.382	26.778	6.794
Yalova	A	695	374	254	2	2
	B	394.902	58.699	236.791	4.051	2.134

Kaynak / Source: TÜİK Yapı İzin İstatistikleri / TurkStat Building Permits Statistics

A. Yapı Sayısı / Number of Buildings B. Yüzölçümü / Floor Area (m²)

Ofis (İşyeri) Binaları / Office Buildings	Toptan ve Perakende Ticaret Binaları / Wholesale and Retail Trade Buildings	Trafik ve İletişim Binaları / Traffic and Communication Buildings	Sanayi Binaları ve Depolar / Industrial Buildings and Warehouses	Kamu Eğlence, Eğitim, Hastane veya Bakım Kuruluşları Binaları/ Public Entertainment, Education, Hospital or Institutional Care Buildings	Diğer İkamet Amaçlı Olmayan Binalar / Other Non- Residential Buildings
1.439	6.668	151	2.933	851	1.081
2.653.647	8.696.361	371.195	5.955.735	3.178.586	1.458.235
181	306	5	254	66	95
266.518	253.542	21.160	736.615	301.270	166.446
82	143	3	139	20	44
126.141	140.130	19.889	398.059	52.279	93.035
41	85	1	56	18	15
54.732	58.302	634	149.577	78.591	14.857
30	18	1	36	4	5
49.457	12.754	594	150.903	15.919	8.269
14	32		16	17	24
11.534	22.094	43	21.555	142.484	30.492
14	28		7	7	7
24.654	20.262		16.521	11.997	19.793

**Yapı ruhsatı (Yapılacak Yeni ve İlave Yapılar)/
A. Yapı sayısı/ Number of Buildings B. Yüzölçümü/**

		Toplam Bina / Total Buildings	Bir Daireli İkamet Amaçlı Binalar / One Dwelling Residential Buildings	İki ve Daha Fazla Daireli İkamet Amaçlı Binalar / Two and More Dwelling Residential Buildings	Halka Açık İkamet Yerleri / Residences for Communities	Otel vb. Binalar / Hotels and Similar Buildings
Türkiye / Turkey	A	159.533	25.327	112.102	295	1.362
	B	279.130.041	5.691.558	214.429.838	1.224.999	3.720.919
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	A	12.328	1.996	8.750	17	94
	B	14.111.154	441.981	10.642.535	60.899	230.377
Kocaeli	A	5.659	853	3.992	8	67
	B	6.529.560	191.584	4.730.646	19.346	25.772
Sakarya	A	3.918	772	2.694	4	6
	B	3.540.309	152.928	2.553.223	24.872	83.447
Düzce	A	989	130	729	1	3
	B	1.270.904	25.814	1.028.257	3.656	666
Bolu	A	809	74	637	3	9
	B	1.390.737	18.190	1.098.101	8.558	118.479
Yalova	A	953	167	698	1	9
	B	1.379.644	53.465	1.232.308	4.467	2.013

Kaynak / Source: TÜİK Yapı İzin İstatistikleri / TurkStat Building Permits Statistics

*Rakamlar Geçicidir / Data is Provisional

Construction Permits (New Building and Additions), 2017
Floor Area (m²) C. Değer/ Value (₺)

Ofis (İşyeri) Binaları / Office Buildings	Toptan ve Perakende Ticaret Binaları / Wholesale and Retail Trade Buildings	Trafik ve İletişim Binaları / Traffic and Communication Buildings	Sanayi Binaları ve Depolar / Industrial Buildings and Warehouses	Kamu Eğlence, Eğitim, Hastane veya Bakım Kuruluşları Binaları/ Public Entertainment, Education, Hospital or Institutional Care Buildings	Diğer İkamet Amaçlı Olmayan Binalar / Other Non- Residential Buildings
3.813	3.589	513	4.367	2.804	5.361
11.756.231	6.683.947	2.000.609	8.455.774	15.587.685	9.578.481
366	286	30	340	148	301
611.811	367.510	39.413	858.918	563.293	294.417
121	185	17	206	48	162
351.344	239.491	23.696	559.719	290.556	97.406
176	60	4	68	47	87
199.942	76.308	3.767	161.656	126.909	157.257
33	13	5	29	30	16
23.658	8.070	8.406	85.452	77.761	9.164
10	18	3	10	18	27
15.416	31.954	304	19.634	61.043	19.058
26	10	1	27	5	9
21.451	11.687	3.240	32.457	7.024	11.532

**Yapı ruhsatı (Yapılacak Yeni ve İlave Yapılar)/
A. Yapı sayısı/ Number of Buildings B. Yüzölçümü/**

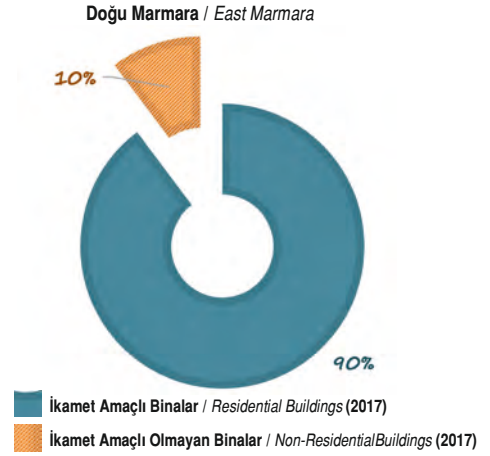
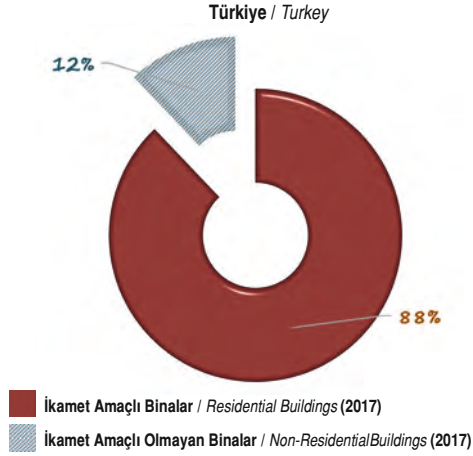
		Toplam Bina / Total Buildings	Bir Daireli İkamet Amaçlı Binalar / One Dwelling Residential Buildings	İki ve Daha Fazla Daireli İkamet Amaçlı Binalar / Two and More Dwelling Residential Buildings	Halka Açık İkamet Yerleri / Residences for Communities	Otel vb. Binalar / Hotels and Similar Buildings
Türkiye / Turkey	A	92.342	19.736	59.285	346	1.064
	B	100.726.544	3.753.485	74.158.683	980.781	1.476.416
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	A	7.840	1.792	5.008	28	55
	B	5.850.335	316.663	3.875.469	74.287	51.655
Kocaeli	A	4.183	968	2.674	4	28
	B	3.254.558	164.004	2.179.418	9.389	7.238
Sakarya	A	1.966	425	1.280	9	8
	B	1.196.916	77.052	710.366	9.278	23.080
Düzce	A	575	128	361	7	4
	B	396.240	22.264	284.322	12.601	3.697
Bolu	A	462	66	303	8	6
	B	568.139	13.087	373.940	43.019	10.851
Yalova	A	654	205	390	-	9
	B	434.482	40.256	327.423	-	6.789

Kaynak / Source: TÜİK Yapı İzin İstatistikleri / TurkStat Building Permits Statistics

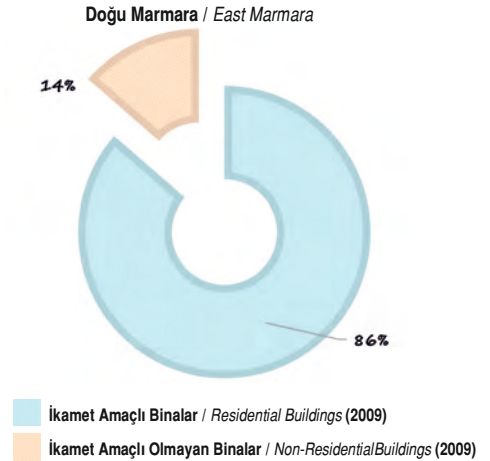
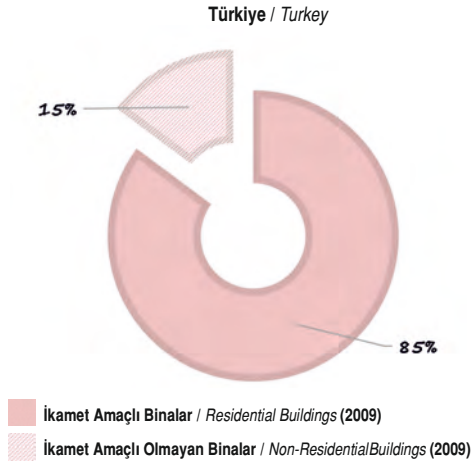
Construction Permits (New Building and Additions), 2009
Floor Area (m²) C. Değer/ Value (₺)

Ofis (İşyeri) Binaları / Office Buildings	Toptan ve Perakende Ticaret Binaları / Wholesale and Retail Trade Buildings	Trafik ve İletişim Binaları / Traffic and Communication Buildings	Sanayi Binaları ve Depolar / Industrial Buildings and Warehouses	Kamu Eğlence, Eğitim, Hastane veya Bakım Kuruluşları Binaları/ Public Entertainment, Education, Hospital or Institutional Care Buildings	Diğer İkamet Amaçlı Olmayan Binalar / Other Non- Residential Buildings
1.571	4.094	212	2.756	1.330	1.948
3.483.742	5.180.246	661.592	4.418.828	5.132.042	1.480.729
209	299	12	232	79	126
247.591	288.771	28.128	623.102	230.920	113.749
109	171	10	136	32	51
167.821	163.198	16.378	432.495	81.532	33.085
56	69	58	20	41	-
49.871	80.737	126.506	68.983	51.043	-
28	18	-	10	10	9
17.202	18.359	-	19.251	13.298	5.246
13	21	2	13	13	17
9.360	20.152	11.750	11.495	62.841	11.644
3	20	-	15	4	8
3.337	6.325	-	33.355	4.266	12.731

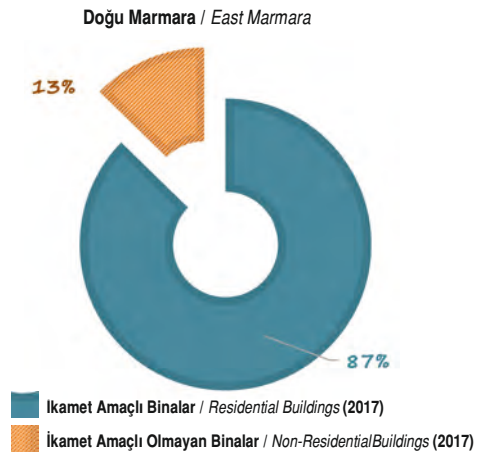
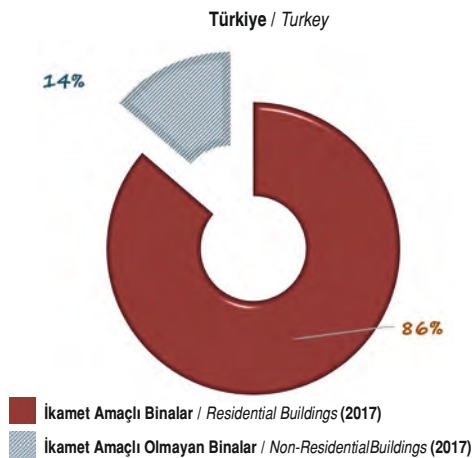
Yapı Kullanma İzin Belgesi - Occupancy Permit 2017

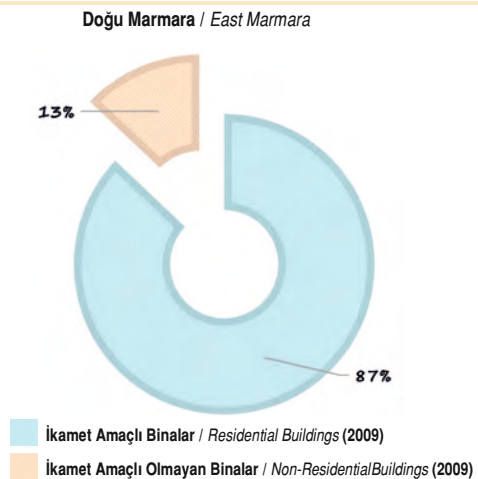
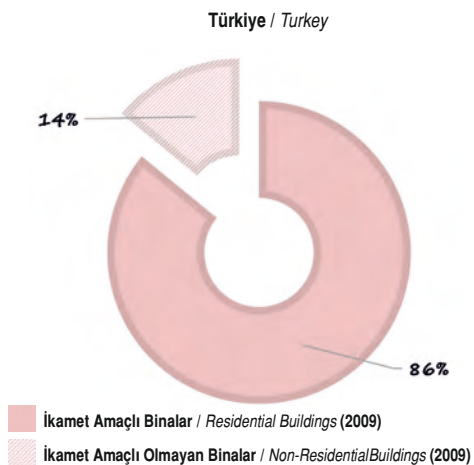
Yapı Kullanma İzin Belgesi - Occupancy Permit 2009

Yapı ruhsatı - Construction Permits 2017

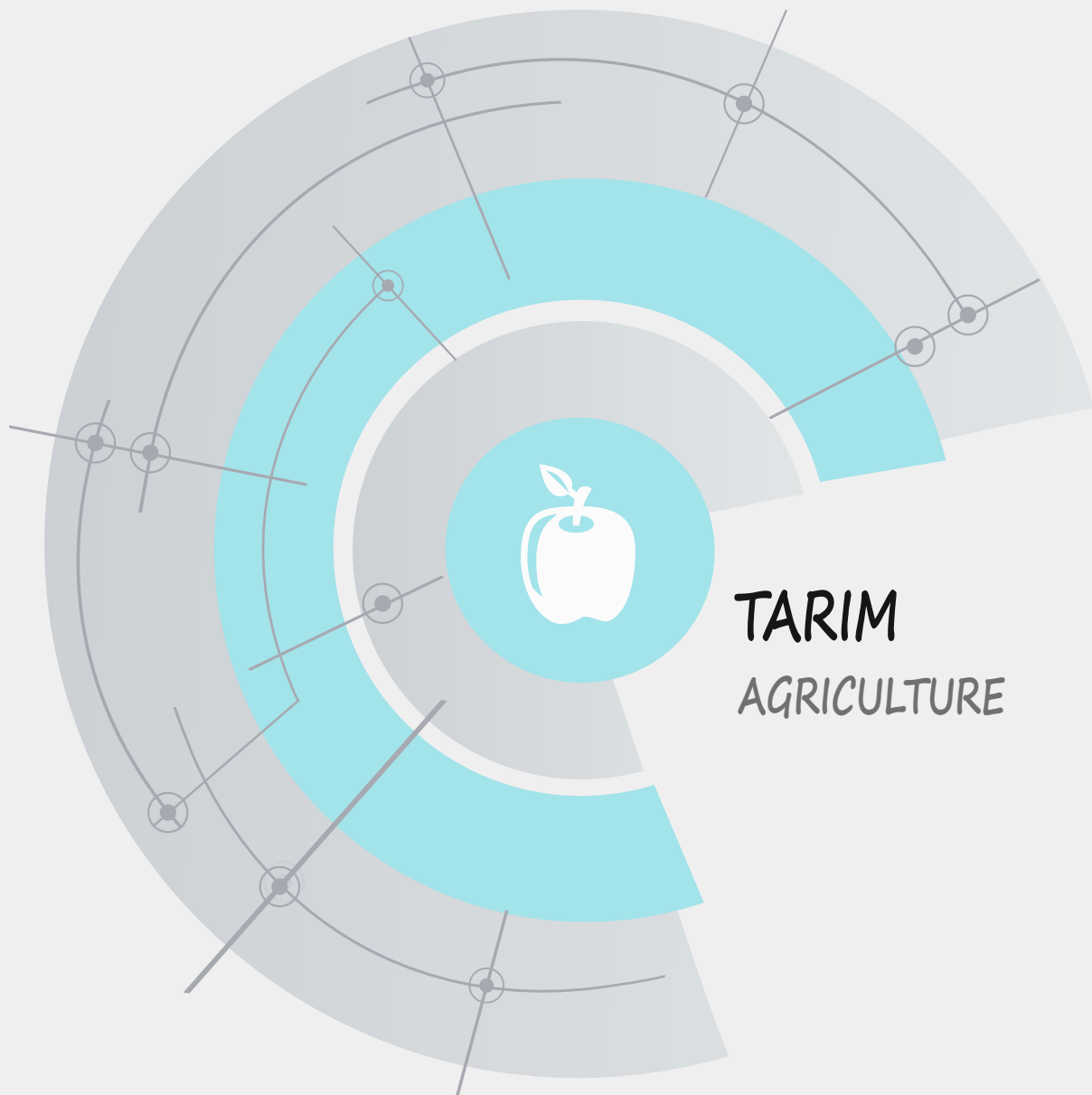

Yapı ruhsatı - Construction Permits 2009

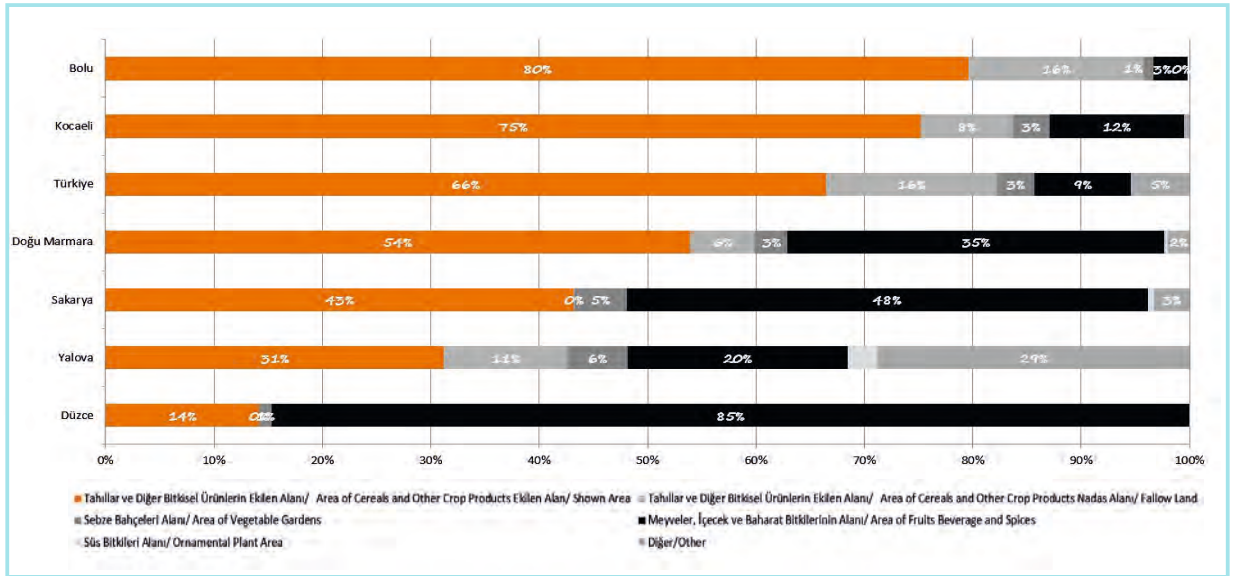

Tarım Alanları / Agriculture Land, 2017

	Toplam Tarım Alanı / Total Agricultural Land (Dekar/ Decares)	Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Ekilen Alanı/ Area of Cereals and Other Crop Products (Dekar/ Decares)		Sebze Bahçeleri Alanı/ Area of Vegetable Gardens (Dekar/ Decares)	Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkilerinin Alanı/ Area of Fruits Beverage and Spices (Dekar/ Decares)	Süs Bitkileri Alanı/ Ornamental Plant Area (Dekar/ Decares)	Diğer/Other
		Ekilen Alan/ Shown Area	Nadas Alanı/ Fallow Land				
Türkiye / Turkey	23.385.093	15.536.320	3.697.414	798.265	2.085.132	4.993	1.262.969
Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	469.619	253.165	28.289	14.049	163.064	1.528	9.524
Kocaeli	97.470	73.332	8.202	3.356	12.042	66	473
Sakarya	169.877	73.406	107	8.118	81.661	1.100	5.486
Düzce	74.853	10.592	-	863	63.357	41	-
Bolu	115.748	92.190	18.650	1.067	3.629	-	-
Yalova	11.671	3.644	1.330	644	2.376	321	3.356

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı / Ministry of Food, Agriculture and Livestock

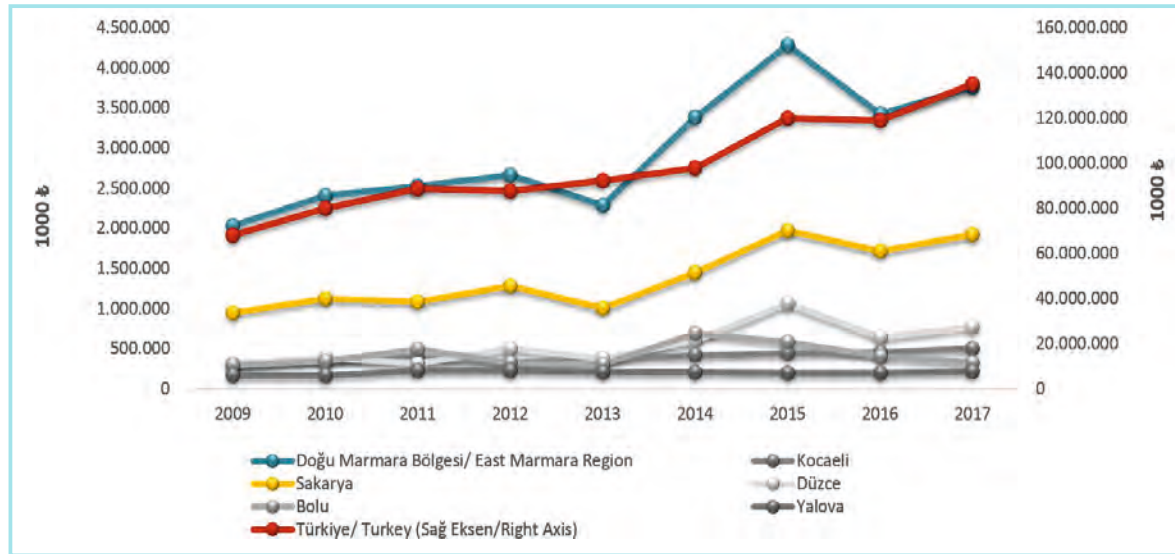

Üretim Değerleri / Value of Production

Bitkisel Üretim Değeri / Value of Crop Production (1000 ₺)

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2009	68.267.486	2.036.437	299.336	948.410	323.429	298.173	167.088
2010	80.038.126	2.413.107	375.594	1.125.914	386.387	351.180	174.033
2011	88.979.273	2.526.471	388.990	1.090.126	314.941	497.791	234.623
2012	87.946.988	2.671.828	327.572	1.282.313	502.975	325.630	233.337
2013	92.452.530	2.291.342	380.227	1.009.983	378.510	307.489	215.132
2014	98.123.089	3.386.128	422.616	1.451.701	604.840	692.673	214.297
2015	120.152.079	4.283.197	451.153	1.975.709	1.068.705	585.046	202.583
2016	118.969.019	3.425.158	455.347	1.717.844	640.947	405.969	205.051
2017	135.226.039	3.759.488	510.878	1.930.017	775.976	326.871	215.746

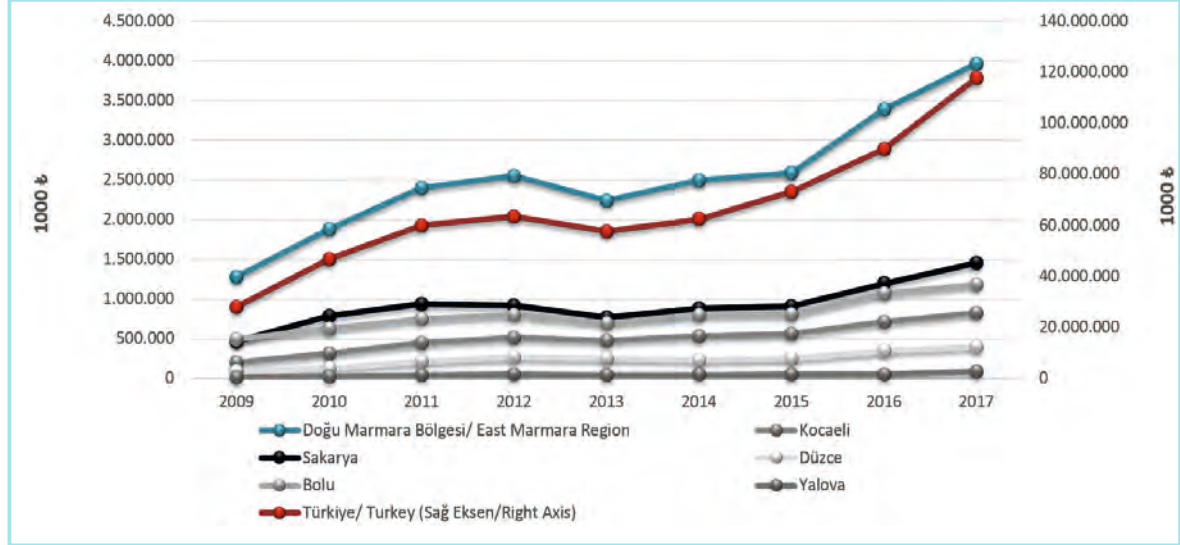
Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı / Ministry of Food, Agriculture and Livestock

Canlı Hayvanlar Değeri / Value of Livestock (1000 ₺)

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2009	28.145.579	1.274.595	204.202	465.764	92.484	496.601	15.544
2010	46.873.045	1.884.751	320.502	785.426	126.017	625.082	27.724
2011	60.076.917	2.397.231	445.447	936.621	218.373	753.475	43.315
2012	63.546.623	2.547.618	513.407	916.624	267.685	799.918	49.984
2013	57.656.092	2.239.230	476.048	772.395	250.155	695.121	45.511
2014	62.512.147	2.496.695	533.772	880.291	232.448	801.980	48.205
2015	73.102.253	2.590.467	565.385	913.613	248.939	810.683	51.846
2016	89.865.606	3.392.757	715.297	1.198.617	349.996	1.074.209	54.637
2017	117.796.767	3.962.164	822.951	1.462.005	401.050	1.182.731	93.426

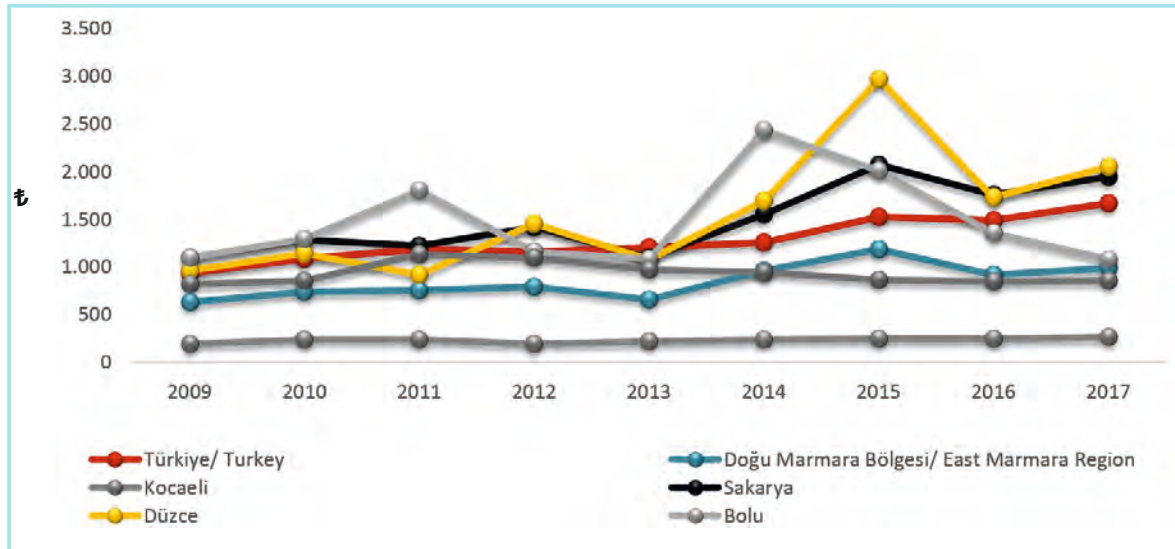
Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı / Ministry of Food, Agriculture and Livestock

Kişi Başına Bitkisel Üretim Değeri / Value of Crop Production Per Capita (₺)

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2009	941	638	197	1.101	965	1.098	825
2010	1.086	743	241	1.290	1.143	1.295	854
2011	1.191	762	243	1.227	920	1.800	1.136
2012	1.163	791	200	1.421	1.452	1.158	1.102
2013	1.206	664	227	1.101	1.077	1.085	977
2014	1.263	961	245	1.556	1.701	2.432	946
2015	1.526	1.184	253	2.073	2.965	2.010	869
2016	1.491	921	249	1.758	1.731	1.354	848
2017	1673	988	271	1949	2055	1078	859

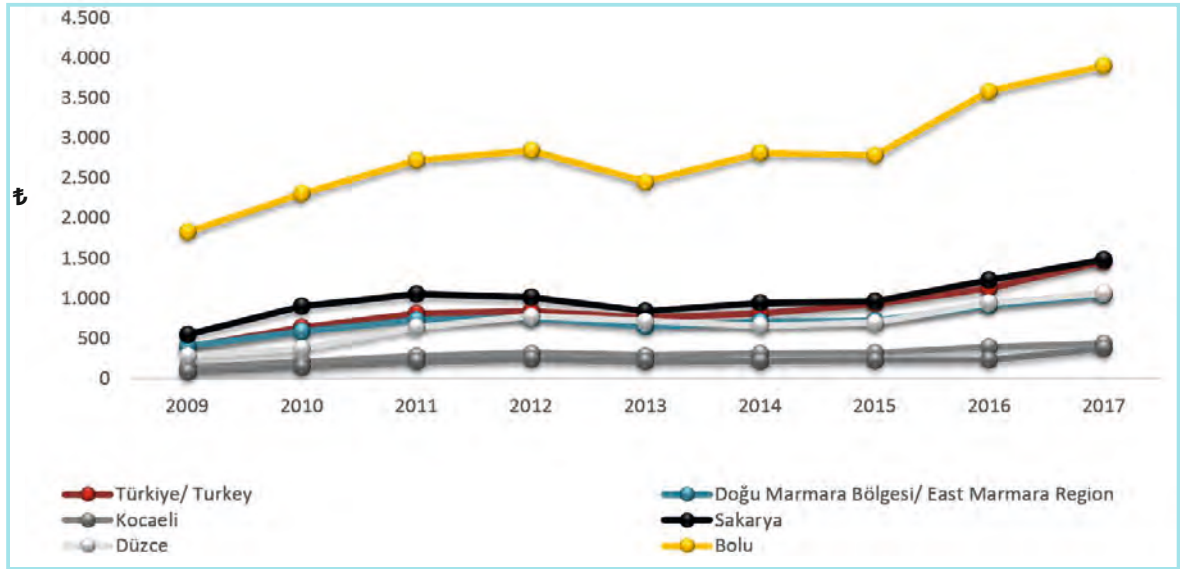
Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı / Ministry of Food, Agriculture and Livestock

Kişi Başına Canlı Hayvanlar Değeri / Value of Livestock Per Capita (₺)

	Türkiye / Turkey	Doğu Marmara Bölgesi / East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2009	388	399	134	541	276	1.829	77
2010	636	581	205	900	373	2.305	136
2011	804	723	278	1.054	638	2.725	210
2012	840	755	314	1.016	773	2.846	236
2013	752	649	284	842	712	2.452	207
2014	805	709	310	944	654	2.816	213
2015	928	716	318	958	691	2.785	223
2016	1.126	912	391	1.227	945	3.582	226
2017	1.458	912	437	1.476	1.062	3.901	372

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı / Ministry of Food, Agriculture and Livestock

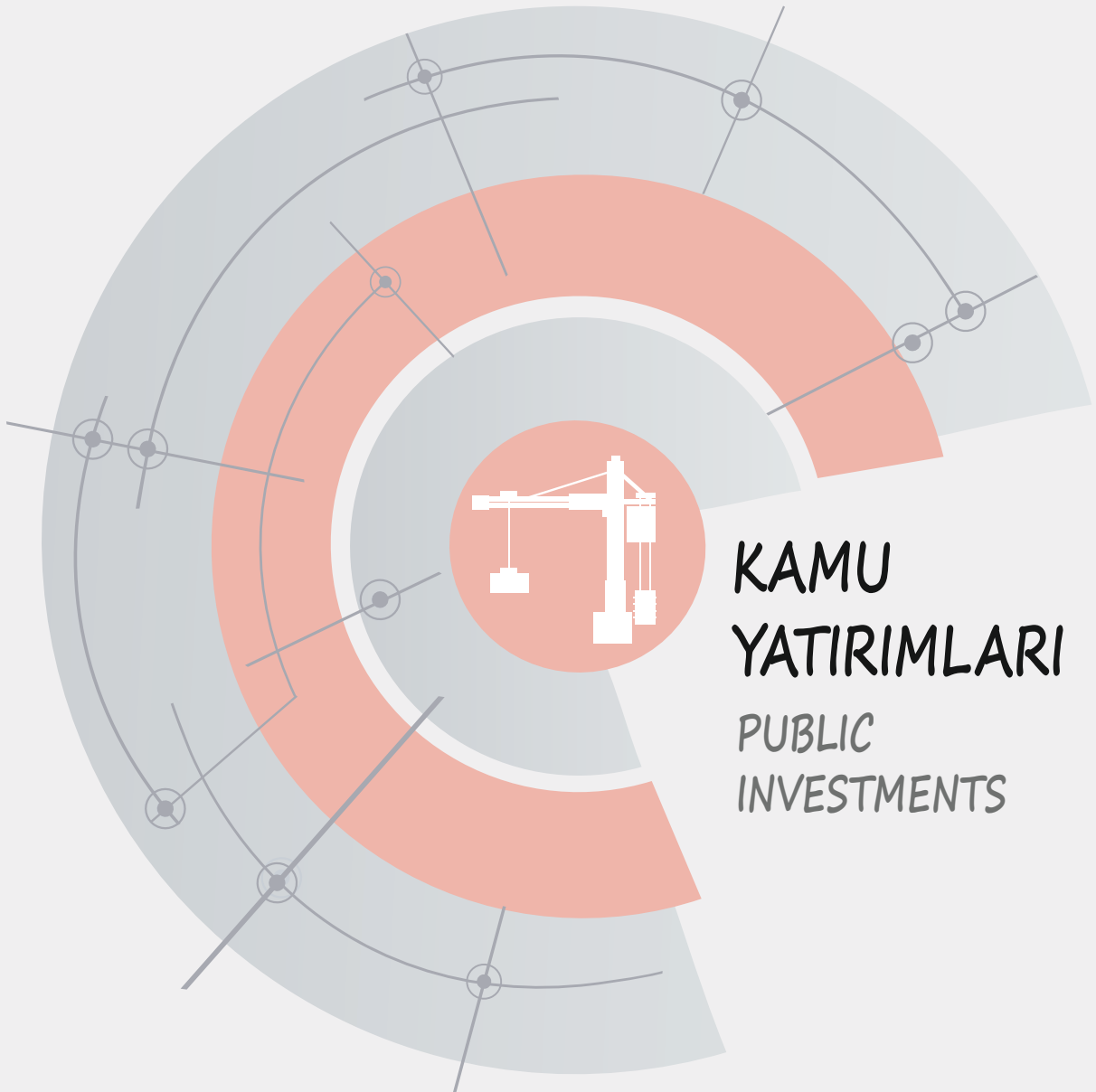

KAMU
YATIRIMLARI
PUBLIC
INVESTMENTS

Kamu Yatırımları / Public Investments									1.000 ₺
	Türkiye / Turkey (Muhtelif İller Dahil / Inc. Various Provinces)	Muhtelif İller / Various Provinces	Türkiye / Turkey (Muhtelif İller Hariç / Exc. Various Provinces)	Doğu Marmara Bölgesi East Marmara Region	Kocaeli	Sakarya	Düzce	Bolu	Yalova
2002	15.533.564	8.271.888	7.261.676	241.454	126.447	58.111	19.065	23.845	13.986
2003	16.009.223	8.747.250	7.261.973	340.194	223.230	54.552	21.292	29.528	11.592
2004	16.093.343	8.946.920	7.146.423	412.188	252.296	70.205	25.268	50.829	13.590
2005	19.899.447	8.958.977	10.940.470	735.070	452.638	136.112	56.548	34.125	55.647
2006	21.608.226	10.088.030	11.520.196	694.339	305.760	132.724	127.993	49.519	78.343
2007	21.513.108	8.905.602	12.607.506	625.836	227.962	120.432	123.251	58.546	95.645
2008	21.915.452	8.227.920	13.687.532	768.686	276.676	125.077	179.693	95.416	91.824
2009	27.458.727	12.006.228	15.452.499	453.385	181.595	83.603	58.600	70.898	58.689
2010	33.832.966	15.314.971	18.517.995	591.751	175.331	149.062	176.870	44.008	46.480
2011	36.400.287	16.890.594	19.509.693	545.651	188.055	186.944	84.099	48.188	38.365
2012	44.434.287	21.590.040	22.844.247	721.613	217.842	293.606	76.352	96.735	37.078
2013	52.881.620	25.776.601	27.105.019	1.051.390	395.514	417.976	97.131	77.253	63.516
2014	56.279.641	22.402.068	33.877.573	1.152.448	480.950	467.027	76.489	76.135	51.847
2015	62.240.302	26.996.724	35.243.578	1.050.111	474.038	347.537	76.702	94.027	57.807
2016	76.606.214	35.948.917	40.657.297	1.229.905	589.576	305.892	117.807	148.332	68.298
2017	94.518.347	41.145.815	53.372.532	1.648.243	725.481	504.523	143.911	188.491	85.837

Kaynak/ Source: T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı/ T.R. Presidency, Strategy and Budget Department

KAMU YATIRIMLARI PUBLIC INVESTMENTS

Enerji / *Energy*

Ulaştırma- Haberleşme /
Transportation-Communication

Tarım / *Agriculture*

Madencilik / *Mining*

Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı /						
	Tarım / Agriculture	Madencilik / Mining	İmalat / Manufacturing	Enerji / Energy	Ulaştırma- Haberleşme / Transportation-Communication	Turizm / Tourism
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	4.249	21.406	8.000	1.100	57.086	2.790
Kocaeli	1.590	29	-	-	10.282	2.590
Sakarya	235	153	8.000	-	17.353	-
Düzce	294	20.136	-	-	389	-
Bolu	130	906	-		28.102	100
Yalova	2.000	182	-	1.100	960	100
Muhtelif İller / <i>Various Provinces</i>	1.433.743	63.480	98.939	1.363.218	4.136.010	57.877
Türkiye / Turkey	3.049.354	931.000	301.790	2.815.149	8.590.658	148.768

Kaynak / Source: **Kalkınma Bakanlığı** / Ministry of Development

Sektörel Distributions of Public Investment, 2009

1.000 ₺

Konut / Residence	Eğitim / Education	Sağlık / Health	Diğer Kamu Hizmetleri / Other Public Services	Toplam / Total
530	118.729	27.500	211.995	453.385
-	54.009	9.000	104.095	181.595
-	24.861	4.500	28.501	83.603
240	17.359	13.000	7.182	58.600
-	14.051	1.000	26.609	70.898
290	8.449	-	45.608	58.689
31.265	1.200.483	860.276	2.760.937	12.006.228
137.762	3.467.719	1.745.777	6.270.750	27.458.727

Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı /						
	Tarım / Agriculture	Madencilik / Mining	İmalat / Manufacturing	Enerji / Energy	Ulaştırma- Haberleşme / Transportation-Communication	Turizm / Tourism
Doğu Marmara Bölgesi <i>East Marmara Region</i>	94.085	300	41.126	45.961	308.104	10.747
Kocaeli	20.164	-	6.000	11.208	68.466	5.000
Sakarya	25.521	-	35.126	15.154	215.489	1.751
Düzce	6.394	300	-	8.699	3.502	
Bolu	23.213	-		10.900	17.425	3.196
Yalova	18.793	-	-	-	3.222	800
Muhtelif İller / <i>Various Provinces</i>	4.385.878	741.572	438.238	1.701.206	13.910.230	210.413
Türkiye / Turkey	10.334.848	1.836.706	1.137.176	4.965.864	31.321.758	493.557

Kaynak / Source: Kalkınma Bakanlığı/ Ministry of Development

-

-

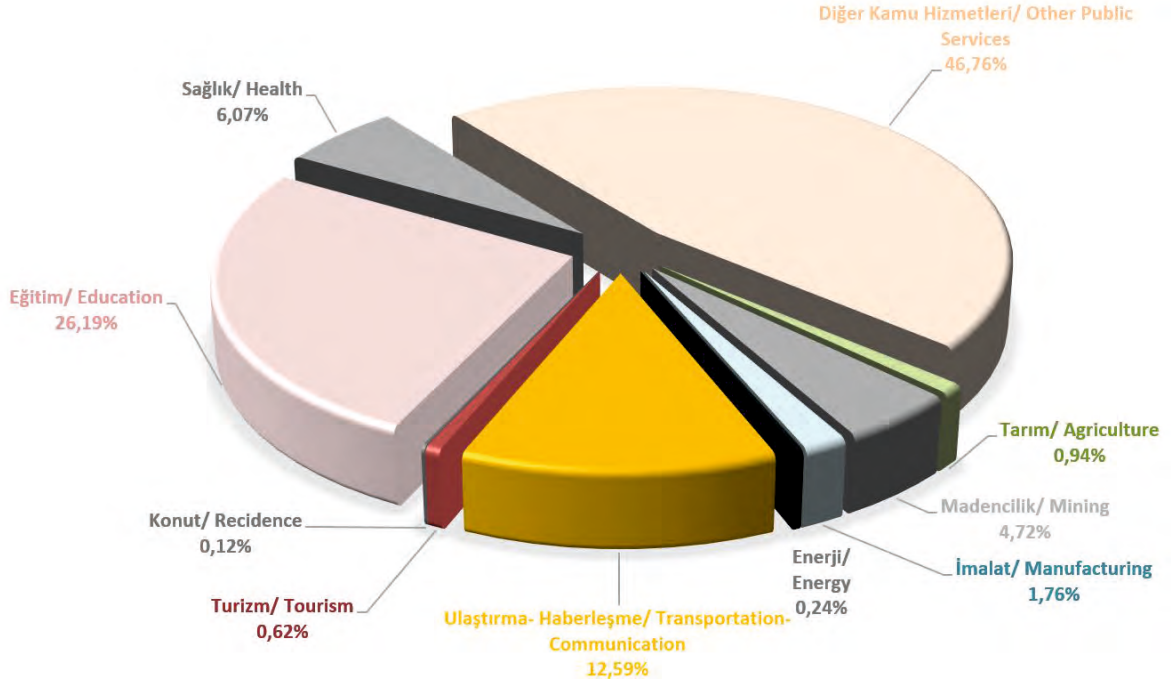
-

Sectorel Distrubition of Public Investment, 2017

1.000 ₺

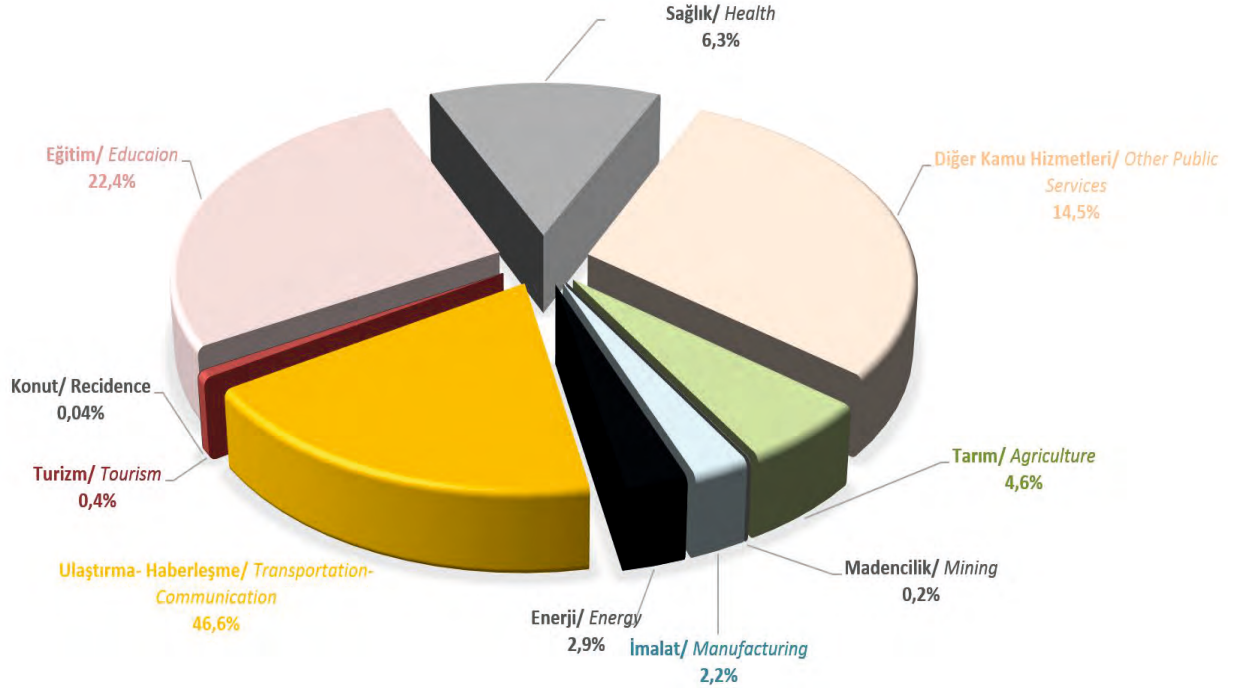
Konut / Residence	Eğitim / Education	Sağlık / Health	Diğer Kamu Hizmetleri / Other Public Services	Toplam / Total
240	447.873	212.553	487.254	1.648.243
	180.205	118.001	316.437	725.481
	104.506	39.950	67.026	504.523
100	49.537	26.700	48.679	143.911
40	51.248	27.800	54.669	188.491
100	62.377	102	443	85.837
421.321	5.644.652	2.921.320	10.770.985	41.145.815
604.777	14.745.882	7.502.916	21.574.863	94.518.347

Doğu Marmara Bölgesi Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı / East Marmara Region Sectorel Distrubition of Public Investment, 2009

Doğu Marmara Bölgesi Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı / East Marmara Region Sektorel Distrubition of Public Investment, 2017

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Destekleri / Support of East Marmara Development Agency

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 (01-08)
KOBİ'lerin Rekabet Gücünün Arttırılması Mali Destek Programı / Improving the Competitiveness of SME's Financial Support Program	Başvuru Sayısı / Number of Application	227	-	-	-	-	-	-	-
	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	52	-	-	-	-	-	-	-
AR-GE ve Yenilikçilik (Kar Amacı Güden Kuruluşlar) Mali Destek Programı / R&D and Innovation Financial Support Program (Profit Organizations)	Başvuru Sayısı / Number of Application	36	-	-	-	-	-	-	-
	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	3	-	-	-	-	-	-	-
AR-GE ve Yenilikçilik (Kar Amacı Gütmeyen Kurum/Kuruluşlar) Mali destek Programı / R&D and Innovation Financial Support Program (Non-Profit Organizations)	Başvuru Sayısı / Number of Application	49	-	-	-	-	-	-	-
	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	18	-	-	-	-	-	-	-
Temiz Üretim Mali Destek Programı / Clean Production Financial Support Program	Başvuru Sayısı / Number of Application	-	-	79	83	60	-	-	-
	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	-	-	15	18	10	-	-	-
Sosyal Kalkınma Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı / Social Development Small-Scale Infrastructure Financial Support Program	Başvuru Sayısı / Number of Application	-	-	94	-	-	-	-	-
	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	-	-	21	-	-	-	-	-
Makina İmalat Sektörünün Geliştirilmesi Mali Destek Programı / Development of Machinery Manufacturing Sector Financial Support Program	Başvuru Sayısı / Number of Application	-	-	-	70	53	48	-	-
	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	-	-	-	28	12	10	-	-
Turizm Mali Destek Programı / Tourism Financial Support Program	Başvuru Sayısı / Number of Application	-	-	-	25	38	-	-	33
	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	-	-	-	12	5	-	-	7
Teknoloji Transferine Dayalı Ticarileşme Mali Destek Programı / Technology Transfer Based Commercialization Financial Support Program	Başvuru Sayısı / Number of Application	-	-	-	8	-	-	-	-
	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	-	-	-	-	-	-	-	-

Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Destekleri / Support of East Marmara Development Agency

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 (01-08)
Bilişim Sektöründe Kapasite Geliştirme Mali Destek Programı / <i>Developing ICT Sector Capacity Financial Support Program</i>	Başvuru Sayısı / <i>Number of Application</i>	-	-	-	15	-	-	-	-
	Desteklenen Proje Sayısı / <i>Number of Supported Project</i>	-	-	-	4	-	-	-	-
İşletmeler İçin Mentörlük Mali Destek Programı / <i>Business Mentoring Financial Support Program</i>	Başvuru Sayısı / <i>Number of Application</i>	-	-	-	13	-	-	-	-
	Desteklenen Proje Sayısı / <i>Number of Supported Project</i>	-	-	-	4	-	-	-	-
Kültür ve Turizm Küçük Ölçekli Altyapı Mali destek Programı / <i>Culture and Tourism Small-Scale Infrastructure Financial Support Program</i>	Başvuru Sayısı / <i>Number of Application</i>	-	-	-	-	27	31	-	-
	Desteklenen Proje Sayısı / <i>Number of Supported Project</i>	-	-	-	-	10	10	-	-
Üretim Altyapılarının Geliştirilmesi Mali Destek Programı / <i>Development of Production Infrastructure Financial Support Program</i>	Başvuru Sayısı / <i>Number of Application</i>	-	-	-	-	-	31	-	30
	Desteklenen Proje Sayısı / <i>Number of Supported Project</i>	-	-	-	-	-	10	-	13
İmalat Sanayine Yönelik Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı / <i>Improving Vocational Education for Manufacturing Industry Financial Support Program</i>	Başvuru Sayısı / <i>Number of Application</i>	-	-	-	-	-	-	-	41
	Desteklenen Proje Sayısı / <i>Number of Supported Project</i>	-	-	-	-	-	-	-	29
Ulaşım Araç ve Sistemleri Değer Zincirlerinin Güçlendirilmesi Mali Destek Programı / <i>Upgrading the Value Chain of Transportation Vehicles and Systems Financial Support Program</i>	Başvuru Sayısı / <i>Number of Application</i>	-	-	-	-	-	-	-	22
	Desteklenen Proje Sayısı / <i>Number of Supported Project</i>	-	-	-	-	-	-	-	2
Doğrudan Faaliyet Mali Destek Programı / <i>Direct Activity Support Program</i>	Başvuru Sayısı / <i>Number of Application</i>	128	69	90	58	81	67	-	-
	Desteklenen Proje Sayısı / <i>Number of Supported Project</i>	36	22	20	22	23	18	-	-
Teknik Destek Programı / <i>Technical Support Program</i>	Başvuru Sayısı / <i>Number of Application</i>	222	126	103	68	78	80	83	82
	Desteklenen Proje Sayısı / <i>Number of Supported Project</i>	89	67	52	53	48	32	52	46
Güdümlü Proje Desteği / <i>Guided Project Support</i>	Desteklenen Proje Sayısı / <i>Number of Supported Project</i>	-	-	1	4	1	-	-	1

Kaynak / Source: MARKA, 08/2018

İl Bazlı Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Destekleri /

2010

	Kocaeli		Sakarya	
	Başvuru Sayısı / Number of Application	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	Başvuru Sayısı / Number of Application	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project
KOBİ'lerin Rekabet Gücünün Arttırılması Mali Destek Programı / Improving the Competitiveness of SME's Financial Support Program	139	25	75	16
Teknik Destek Programı / Technical Support Program	37	21	27	12

2011

KOBİ'lerin Rekabet Gücünün Arttırılması Mali Destek Programı / Improving the Competitiveness of SME's Financial Support Program	103	26	61	12
AR-GE ve Yenilikçilik (Kar Amacı Güden Kuruluşlar) Mali Destek Programı / R&D and Innovation Financial Support Program (Profit Organizations)	27	3	5	-
AR-GE ve Yenilikçilik (Kar Amacı Gütmeyen Kurum/Kuruluşlar) Mali destek Programı / R&D and Innovation Financial Support Program (Non-Profit Organizations)	6	3	11	3
Doğrudan Faaliyet Mali Destek Programı / Direct Activity Support Program	34	12	27	8
Teknik Destek Programı / Technical Support Program	47	15	44	18

2012

Doğrudan Faaliyet Mali Destek Programı / Direct Activity Support Program	21	7	11	3
Teknik Destek Programı / Technical Support Program	21	12	22	13

2013

Temiz Üretim Mali Destek Programı / Clean Production Financial Support Program	47	10	21	4
Sosyal Kalkınma Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı / Social Development Small-Scale Infrastructure Financial Support Program	31	4	25	6
Doğrudan Faaliyet Mali Destek Programı / Direct Activity Support Program	28	5	15	3
Teknik Destek Programı / Technical Support Program	26	12	19	10
Güdümlü Proje Desteği / Guided Project Support	1	1	-	-

Province-Based Support of East Marmara Development Agency

2010

	Düzce		Bolu		Yalova	
	Başvuru Sayısı / Number of Application	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	Başvuru Sayısı / Number of Application	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	Başvuru Sayısı / Number of Application	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project
	47	11	42	7	19	4
	35	16	44	21	12	10

2011

	26	5	26	7	11	2
	2	-	-	-	2	-
	7	4	7	3	18	5
	17	4	25	7	25	5
	47	19	45	17	39	20

2012

	13	3	9	3	15	6
	38	18	17	7	28	17

2013

	7	1	2	-	2	-
	18	6	8	2	12	3
	24	4	11	4	12	4
	34	13	10	7	14	10
	-	-	-	-	-	-

İl Bazlı Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Destekleri /

2014

	Kocaeli		Sakarya	
	Başvuru Sayısı / Number of Application	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	Başvuru Sayısı / Number of Application	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project
Temiz Üretim Mali Destek Programı / <i>Clean Production Financial Support Program</i>	38	8	26	6
Makina İmalat Sektörünün Geliştirilmesi Mali Destek Programı / <i>Development of Machinery Manufacturing Sector Financial Support Program</i>	31	8	25	14
Turizm Mali Destek Programı / <i>Tourism Financial Support Program</i>	3	1	4	1
Teknoloji Transferine Dayalı Ticarileşme Mali Destek Programı / <i>Technology Transfer Based Commercialization Financial Support Program</i>	7	0	0	0
Bilişim Sektöründe Kapasite Geliştirme Mali Destek Programı / <i>Developing ICT Sector Capacity Financial Support Program</i>	11	3	1	1
İşletmeler İçin Mentörlük Mali Destek Programı / <i>Business Mentoring Financial Support Program</i>	8	2	2	1
Doğrudan Faaliyet Mali Destek Programı / <i>Direct Activity Support Program</i>	12	5	13	4
Teknik Destek Programı / <i>Technical Support Program</i>	23	19	10	8
Güdümlü Proje Desteği / <i>Guided Project Support</i>	2	2	1	1

2015

Temiz Üretim Mali Destek Programı / <i>Clean Production Financial Support Program</i>	22	3	24	5
Makina İmalat Sektörünün Geliştirilmesi Mali Destek Programı / <i>Development of Machinery Manufacturing Sector Financial Support Program</i>	28	6	16	5
Turizm Mali Destek Programı / <i>Tourism Financial Support Program</i>	6	1	7	1
Kültür ve Turizm Küçük Ölçekli Altyapı Mali destek Programı / <i>Culture and Tourism Small-Scale Infrastructure Financial Support Program</i>	6	1	6	1
Doğrudan Faaliyet Mali Destek Programı / <i>Direct Activity Support Program</i>	31	7	13	5
Teknik Destek Programı / <i>Technical Support Program</i>	23	16	22	15
Güdümlü Proje Desteği / <i>Guided Project Support</i>	0	0	0	0

Kaynak / Source: MARKA, 08/2017

Province-Based Support of East Marmara Development Agency

2014

	Düzce		Bolu		Yalova	
	Başvuru Sayısı / Number of Application	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	Başvuru Sayısı / Number of Application	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	Başvuru Sayısı / Number of Application	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project
	11	3	7	0	1	1
	4	2	7	2	3	2
	3	2	12	6	3	2
	0	0	1	0	0	0
	1	0	1	0	1	0
	1	1	1	0	1	0
	15	4	9	4	9	5
	14	10	11	7	10	9
	1	1	0	0	1	1

2015

	9	1	5	1	0	0
	5	1	2	-	2	0
	7	4	15	1	3	0
	6	4	6	3	3	1
	14	2	17	7	6	2
	13	4	10	6	10	7
	0	0	1	1	0	0

İl Bazlı Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Destekleri /

2016

	Kocaeli		Sakarya	
	Başvuru Sayısı / Number of Application	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	Başvuru Sayısı / Number of Application	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project
Makina İmalat Sektörünün Geliştirilmesi Mali Destek Programı / <i>Development of Machinery Manufacturing Sector Financial Support Program</i>	21	7	20	2
Üretim Altyapılarının Geliştirilmesi Mali Destek Programı / <i>Development of Production Infrastructure Financial Support Program</i>	16	5	5	1
Kültür ve Turizm Küçük Ölçekli Altyapı Mali Destek Programı / <i>Culture and Tourism Small-Scale Infrastructure Financial Support Program</i>	4	1	7	2
Doğrudan Faaliyet Mali Destek Programı / <i>Direct Activity Support Program</i>	14	4	18	8
Teknik Destek Programı / <i>Technical Support Program</i>	21	8	23	8

2017

Teknik Destek Programı / <i>Technical Support Program</i>	20	17	23	13
Güdümlü Proje Desteği/ <i>Guided Project Support*</i>	1	-	1	-

2018

İmalat Sanayine Yönelik Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı / <i>Improving Vocational Education for Manufacturing Industry Financial Support Program</i>	16	13	8	4
Ulaşım Araç ve Sistemleri Değer Zincirlerinin Güçlendirilmesi Mali Destek Programı / <i>Upgrading the Value Chain of Transportation Vehicles and Systems Financial Support Program</i>	7	1	11	1
Üretim Altyapılarının Geliştirilmesi Mali Destek Programı/ <i>Development of Production Infrastructure Financial Support Program</i>	12	5	6	2
Turizm Mali Destek Programı/ <i>Tourism Financial Support Program</i>	9	0	6	1
Teknik Destek Programı/ <i>Technical Support Program (01-08)</i>	15	11	22	14
Güdümlü Proje Desteği/ <i>Guided Project Support</i>	-	-	1	1

Kaynak / Source: MARKA, 08/2018

*Değerlendirme süreci devam etmektedir./ Evaluation process in progress for the applicants.

**Veriler geçicidir./ Data is provisional.

Province-Based Support of East Marmara Development Agency

2016

	Düzce		Bolu		Yalova	
	Başvuru Sayısı / Number of Application	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	Başvuru Sayısı / Number of Application	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project	Başvuru Sayısı / Number of Application	Desteklenen Proje Sayısı / Number of Supported Project
	2	-	4	1	1	-
	5	1	4	2	1	-
	7	4	9	1	4	1
	17	2	6	2	12	2
	18	6	7	4	11	6

2017

	20	17	23	13	15	5
	5	1	4	2	1	-

2018

	10	8	2	1	5	3
	2	-	2	-	-	-
	5	-	11	5	2	1
	9	-	6	1	5	-
	15	8	10	4	20	9
	-	-	-	-	-	-

MARKA

DOĞU MARMARA
KALKINMA AJANSI

Yenişehir Mah. Demokrasi Bulvarı
No: 72/A 41050 İzmit/KOCAELİ

T: 0.262.332.01.44

F: 0.262.332.01.45

E: info@marka.org.tr

www.marka.org.tr

 [dogumarmarakalkinmaajansi](https://www.facebook.com/dogumarmarakalkinmaajansi)

 [dogumarmaramrka](https://twitter.com/dogumarmaramrka)

 [dogumarmarakalkinmaajansi](https://www.instagram.com/dogumarmarakalkinmaajansi)

 [TheMARKATR42](https://www.youtube.com/TheMARKATR42)

 [MARKATR42](https://plus.google.com/+/MARKATR42)